

Tarjáni Kéttannyelvű Általános Iskola
és Alapfokú Művészeti Iskola
[Tarjáni Bilinguale Grundschule mit Kunstprofil –
Tarjani Bilingual Primary School with Art Education]

PEDAGÓGIAI PROGRAM

Hatályos: 2022.09.01-től

Tartalomjegyzék

I. Bevezető	4.
II. Az iskola bemutatása	6.
III. Az iskola nevelési programja	8.
III.1. Az iskolában folyó nevelő oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	8.
III.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	20.
III.3. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok	24.
III.4. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok	29.
III.5. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnökök, az iskolapszichológus feladatai	33.
III.6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje, a tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	37.
III.7. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje	46.
III.8. A szülő, tanuló, pedagógus és az intézmény partneri kapcsolatának, együttműködésének formái	48.
III.9. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai	52.
III.10. A tanulói felvétel és az átvétel helyi szabályai	63.
III.11. Az elősegélynyújtási ismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv	65.
III.12. Az EFOP-3.2.3-17 pályázati projekt intézményi megjelenése	66.
IV. Az iskola helyi tenterve	70.
IV.1. A nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai	70.
IV.2. Választható tantárgyak, foglalkozások, képzési specialitások, irányok, szervezeti formák	72.
IV.3. Csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei	73.
IV.4. Az iskola egyes évfolyamain tanított tantárgyak, a kötelező és választható tanórai foglalkozások és azok óraszámai	76.
IV.5. Sakkpalota, mint képességfejlesztő oktatási program	90.

IV.6. Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei	92.
IV.7. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő német nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag	93.
IV.8. Az alapfokú művészetoktatás táncművészeti ág balett tanszak tantárgyainak fejlesztési követelményei	94.
IV.9. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban, vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei	104.
IV.10. Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei	111.
IV.11. Az iskolai írásos beszámoltatások formái, rendje, korlátai, az értékelésben betöltött szerepe, súlya	113.
IV.12. Az ellenőrzés és értékelés az alapfokú művészetoktatásban	114.
IV.13. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának és szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek	116.
IV.14. Az otthoni, az egyéb foglalkozásokon felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai	120.
IV.15. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek	121.
IV.16. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja	122.
IV.17. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek	123.
IV.18. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	125.
V. Legitimációs záradékok	127.
Mellékletek	133.

„Ahogy ma tanítunk, olyan lesz a holnap.”
(Szent-Györgyi Albert)

I. Bevezető

A jövő nemzedékért érzett felelősség vállalása körültekintő döntéshozatalt igényel a közoktatásban érintett résztvevőktől: az iskolafenntartótól, az isko lától, a szülőktől. A napjainkra jellemző értékválság, a tudás leértékelődése, mint társadalmi tünet ellenére a szülők jellemző többsége tisztában van azzal, hogy gyermekük sikeres önmegvalósításának esélye, az életminőség felnőttkori alakulása összefügg az iskoláztatás színvonalával, eredményességével. Minden nehézség ellenére az észszerűség azt követeli, hogy a felnövő gráció érdekei prioritást élvezzenek. A tudást közvetítő pedagógusba vetett hit, a szülők támogató segítségével biztosíték kell, hogy legyen egy pedagógiaileg átgondolt helyi program megvalósításának.

Iskolánk nevelőtestületének egységes álláspontja az, hogy az egyéni eltérésekhez és haladási ütemhez alkalmazkodó nevelési-oktatási programot valósít meg.

Alapvető kötelezettségünknek érezzük az *emberiség egyetemese*, sok ezer éves, kiérlelt értékeinek felmutatását. Egyik oldalon a *rend, a nyugalom, a biztonság, a hagyományok, a család és a közösség* értékeinek felmutatását, a másik oldalon a *szabadság, egyenlőség, szolidaritás*, valamint az *igazságosság, a másság, a tudás és a türelem* felvilágosult értékrendjét. Az értékek pártatlan bemutatására törekszünk, a sokféle értéket és értékrendet úgy jelenítjük meg, hogy azokra a fejlődő gyermek szuverén módon bármilyen világnézetet, világnézetet vagy emberképet ráépíthessen.

Iskolánk munkájának legfőbb **jellemzői és irányvai** a következők:

– Iskolánk szolgáltató tevékenységét a társadalmi valóságból eredeztetjük, *helyi tantervünk az 5/2020. (I.31.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelettel módosított Nemzeti alaptanterv [NAT] követelményeire épül, és azt teljesíti, pedagógiai programunk - a feltételek meglétének a függvényében - a tanulók (szülők) igényeinek a minél teljesebb*

kielégítésére törekszik, miközben variánsok felmutatásával azok esetleges átalakítására és új igények támasztására is ösztönözni kíván.

- Oktató-nevelő munkánk fontos alapelve az egyéni bánásmódból következően a *tehetségigéretű és tehetséges tanulók optimális fejlesztése, valamint a szükség szerinti felzárkóztatás.*
- Munkánk során a *pozitív motivációt és a nevelő jellegű, meggyőződésen alapuló ráhatások módszereit részesítjük előnyben.* Valljuk, hogy a nevelés folyamatának a *teljes személyiség megalapozását* kell szolgálnia, amelyben a *tanuló teljes jogú résztvevője* az adott pedagógiai folyamatnak, az *önnevelésének.*

Iskolánk ethoszát az alábbi küldetési nyilatkozat törekszik megfogalmazni:

- **ISKOLÁNK JÖVŐORIENTÁLT:** Boldog embereket akar nevelni, a gyerekekért van.
- **GYERMEKKÖZPONTÚ:** Olyan *odafigyelő, személyességre ösztönző környezet* megteremtésére törekszik, ahol *minden diák jól érzi magát, és képességei szerint a legtöbbet tudja nyújtani.*
- **DEMOKRATIKUS:** Mindenkit *valós szükségletei szerint fejleszt,* s korszerű tudást nyújt.
- **AUTONÓM:** *Szakmai önállóság jellemzi, tiszteletben tartja a gyermek személyiségét, és biztosítja az egyéni jogokat.*
- **ESÉLYEGYENLŐSÉGRE** törekszik: Szociálisan érzékeny, s a hátrányok kompenzálásával *esélyt nyújt* a képességek szerinti továbbtanulásra.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 26. §-ának (1) bekezdése értelmében: A nevelési-oktatási intézményben a nevelő-oktató munka nevelési, ill. pedagógiai program szerint folyik, a pedagógiai programot a nevelőtestület fogadja el és az intézményvezető hagyja jóvá. A pedagógiai program azon rendelkezéseinek érvénybe lépéséhez, amelyekből a fenntartóra, a működtetőre többletkötelezettség hárul, a fenntartó egyetértése szükséges. A pedagógiai programot nyilvánosságra kell hozni. Alapdokumentumunk megtekinthető iskolánk honlapján (www.tarjanikettannyelvu.hu), az Oktatási Hivatal honlapján, valamint az iskolatitkári szobában és az iskolai könyvtár-

ban. Az 1. osztályos tanítványaink gondviselőinek, valamint a magasabb évfolyamra újonnan beiratkozó gyermekek szüleinek az intézményvezető, vagy intézményvezető-helyettesek tartanak részletes tájékoztatást.

26. §-ának (2) bekezdése értelmében: Az iskola pedagógiai programjának részeként az oktatásért felelős miniszter által kiadott kerettanterveket kiegészítve helyi tantervet készít. A helyi tanterv megnevezi az oktatásért felelős miniszter által kiadott kerettantervek közül választottat és rendelkezik a kerettantervben meghatározott, a kötelező és nem kötelező tanórai foglalkozások időkerete legfeljebb tíz százalékának felhasználásáról.

Iskolánk nevelőtestülete a fenntartóval egyeztetve az intézményi tanács véleményének kikérése után, azok figyelembe vételével készítette el az intézmény pedagógiai programját.

A felülvizsgált, s ez alapján módosított és kiegészített pedagógiai program 2022. szeptember 1-jétől kerül bevezetésre. A Kormány 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról szóló jogszabályoknak megfelelő kerettantervek alapján készített helyi tanterv felmenő rendszerben, a 2020-2021-es tanévben az első és ötödik évfolyamon lépett hatályba. A pedagógiai program 8 évre készült, a benne megfogalmazottak végrehajtásának ellenőrzése folyamatos, a közbeni módosítások szükségessége évente felülvizsgálandó.

II. Az iskola bemutatása

Az iskola Tarján városrész centrumában létesült 1977-ben. Paneles szerkezetű, viszonylag és többségében nagyméretű tantermekkel, előadóteremmel, műhelytermekkel, könyvtárral, orvosi szobával, tornateremmel. Még napjainkban is korszerűnek mondható, az oktató-nevelő munkát célszerűen szolgáló épület. Az iskola szaktantermeit, osztálytermeit a pedagógusok és tanulók esztétikus munkái díszítik. Iskolánk hagyományok nélkül, instabil társadalmi környezetben kezdte munkáját. Ezért is volt fontos a közösségek átgondolt szervezése, optimális működtetése, a közvetlen környezettel (családokkal) kialakított kapcsolatok szélesítése.

A nagy létszámú intézményben a nevelőtestület arra törekedett, hogy ne alakuljon ki a kapcsolatok elszemélytelenedésének veszélye, érvényesüljön az a szervezeti követelmény, hogy minden kolléga, tanuló érzékelje helyét, szerepét az iskola tevékenységrendszerében, kapjanak megfelelő figyelmet az egyéni hajlamok, képességek. Erre a jövőben még inkább figyelni kell, mint korábban. A társadalom olyan szabadság birtokába jutott, amelyre nem készült fel. Azok a negatív jelenségek, amelyek a külvilágban megtalálhatók, az iskola életébe is beszűrődtek. A gyerekek behozták mindazokat a feszültségeket, amelyet a családban élnek, tapasztalnak. Másrészt a korlátlan lehetőségek miatt a gyerekek nagyon sok filmet néznek meg az interneten, s tudatukban gyakran összekeveredik a film és a valóság, ehhez hasonlóan sok problémát jelenthet az internetes portálok korlátlan használata is. Ezért, akkor járunk el helyesen, ha (a szülőkkel közösen) megtanítjuk őket élni a lehetőségekkel, és felhívjuk figyelmüket a rájuk leselkedő veszélyekre is, erősítjük akaraterejüket, kitartásukat, pozitív életszemléletüket, hogy értékes életet élhessenek.

Az 1977. óta működő iskolánkban a még érvényben lévő tantervek korrekciójával, módosításával, a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 26. §-a, valamint a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet, a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 6. § - 9. §-a, kerettantervek kiadásának és jogállásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) számú EMMI rendelet és mellékletei, valamint a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI.4) Korm. rendelet módosításáról szóló 5/2020. (I.31) Korm. rendelet figyelembe vételével alakítottuk ki a ***jelenlegi pedagógiai programunkat***:

- a) ***1990-től az egészséges életmódra nevelés program keretében helyi tanterv alapján tanítjuk a testnevelést,***
- b) ***1992-ben*** – építve az emelt szintű német nyelvoktatás tapasztalataira – kidolgoztuk a ***magyar-német két tanítási nyelvű oktatás*** szakmai programját s felmenő rendszerben elkezdjük a program szerinti munkát, **2008-ban** – építve az emelt szintű angol nyelvoktatás tapasztalataira – kidolgoztuk a ***magyar-angol két tanítási nyelvű oktatás*** szakmai programját, s felmenő rendszerben elkezdjük a program szerinti munkát,

- c) **1996-ban** a gyerekek mozgásintelligencia fejlesztésére **mozgás - (tánc) művészeti** oktatást indítottunk egy első osztályban,– felmenő rendszerben nyolcadik évfolyamig, a **2002/2003. tanévtől kezdődően alapfokú művészetoktatás keretében táncművészeti ág, balett tanszakon** folytatjuk a megkezdett munkát,
- d) **2014-ben** az általános tanterv szerint tanuló első osztályos gyerekek részére új módszertani programot vezettünk be: a “Polgár Judit Sakk Alapítvány a Képességfejlesztésért” által kidolgozott tananyag az általános képességfejlesztésre összpontosítva, a logikus és kreatív gondolkodás elősegítését tűzi ki célul.

III. Az iskola nevelési programja

Iskolaképünk:

A gyermekek sokféle igényeire odafigyelő iskola, ahol jól érzik magukat gyermekeink. Olyan iskola, amely nyitott a világra, ahol a tanulmányi sikerek mellett jut idő a játékra, a környezettel való szabad ismerkedésre. Olyan iskola, ahol nemcsak a tudományos ismereteket sajátíthatják el a gyermekek, hanem a mindennapi élet kérdéseiről is gondolkodhatnak, ahol fejlődik öntudatuk, önismeretük, erkölcsi érzékenységük, ahol nemcsak ismereteket sajátítanak el, hanem fejlődnek egyéni képességeik is. Azt szeretnénk, ha a gondolataikat megosztani képes, önmagukat kifejezni tudó, az egymással való együttműködéshez és a közös munkához szükséges készségekkel rendelkező gyermekek kerülnének ki iskolánkból.

III.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Az alapelvek az intézmény önmeghatározásának legfontosabb értékei, amelyek áthatják a teljes nevelési rendszer, a pedagógiai koncepció és a nevelő-oktató munka folyamatának az egészét. Ezek:

- a) gyermekközpontúság
- b) demokratizmus és felelősségvállalás
- c) autonómia
- d) esélyegyenlőség, az esélyegyenlőtlenségek mérséklése.

A választott alapelveket egy koherens, egymásra épülő rendszerként fogjuk fel.

- A **gyerekközpontúság** alatt a *nyugodt tanulási feltételeket teremtő kellemes iskolai környezetet, a jó közérzetet és a szeretetteljes légkört, a gyermekek mindenek felett álló érdekének figyelembe vételét* értjük.
- A **demokratizmus** arra utal, hogy az iskola a tanulói és a tanárai számára széleskörű jogokat biztosít a mindennapi intézményi élet szervezésében.
- Az **autonómia** az önmegvalósítás, a személyiség kibontakoztatásának a lehetőségére, a szakmai önállóságra utal.
- Az **esélyegyenlőség** pedig egyrészt azt jelenti, hogy ha az előző három alapelv valamelyikének az érvényesítésében a tanulók akadályba ütköznek, az iskola – tőle telhetően – minden segítséget megad ezek elhárítására, másrészt az egyenlő bánásmód alkalmazását, a gyermekre és hozzátartozóira vonatkozó hátrányos megkülönböztetés kizárását.

A nevelőtestület által közvetítendő legfontosabb értékek:

- *korszerű műveltségkép;*
- *korszerű műveltségi és erkölcsi értékrendszer;*
- *nemzeti kultúra közvetítése; hagyományőrzés;*
- *nemzeti öntudat, hazafias nevelés;*
- *állampolgárságra, demokráciára nevelés;*
- *önismeret, társas kultúra fejlesztése;*
- *kreativitás fejlesztése;*
- *a társadalmi beilleszkedés segítése;*

- *a hátrányok csökkentése;*
- *a tehetséggondozás;*
- *a kulturált és környezettudatos magatartás;*
- *a testileg, szellemileg, erkölcsileg egészséges életvitel;*
- *a tapasztalati (gyakorlatorientált) tanítás;*
- *művészeti nevelés.*

*A nevelőtestület nagy jelentőséget tulajdonít az egyén önmagához való viszonyának. A következő jellemző **emberi értékeket tartja különösen fontosnak**:*

- *Önismeret, önállóság, képesség az önálló ismeretszerzésre és önnevelésre, szerénység önmaga megítélésében.*
- *A társas kapcsolatokkal összefüggő értékek közül a humanizmus, az emberi méltóság tiszteletben tartása, a nyitottság, szolidaritás, pluralizmus. A humanista magatartás kialakításához és normakövetéséhez többek között a következő értékek felmutatása szükséges: az egyetemes emberi jogok tiszteletben tartása, az egyenjogúság elismerése, egészséges nemzettudat, tolerancia, a másság elfogadása, az állampolgári feladatok vállalása.*
- *A biológiai lét értékei az élő természet megőrzését, valamint az emberi életet és megóvását helyezik a figyelem középpontjába: ökológiai szemlélet, a természet védelme, az élet tisztelete.*
- *A kultúrához való viszony értékei: művelődési igényesség, az emberiség kulturális örökségének a tisztelete, készség a szépség befogadására.*
- *Személyes tulajdonságok, amelyekkel a tanulmányait befejező tanítványaink rendelkezzenek: tanulni vágyó, fegyelmezett, felelősségvállaló, munkaszerető, érzelmileg gazdag, empátiával bíró, kezdeményező, toleráns, közösségi tartású, probléma megoldásában jártas.*

A számba vett emberi értékek nem zárt értékközvetítést tételeznek fel, az iskola és az egyén életét átfogó nyitott értékmozgást célozzák meg. Az egyes értékelemek példaként szolgálnak, irányokat jelölnek meg, egyúttal azt is hangsúlyozzuk, hogy az értékpreferenciák leegyszerűsítése (konkrét és zárt értelmezése) a követelmények differenciálatlanságával járhat együtt.

Az értékek és normák szoros egységben jelennek meg. Tudatában vagyunk, hogy *megismerésük, megértésük kevés*. A tevékenységek során megoldott feladatok, a közeli és távoli célok tevőlegesen vállalása lesz egyetlen biztosítéka az értékek elfogadásának, a normák vállalásának és a közös normakövetésnek.

Az értékek közvetítéséért kitűzött nevelési-oktatási céljaink, a célok elérését szolgáló feladataink:

Az iskola tényleges nevelő-oktató munkáját folyamatosan és tudatosan közelíti a program alapelveiben megfogalmazott értéktartalmakhoz, valamint a preferált emberi értékekhez és tulajdonságokhoz. **A nevelőtestület – maga is elfogadva ezeket az értékeket – egységes az alapelvek alkalmazásában, a preferált értékek közvetítésben.**

1. cél: *A tanulókkal a humanista emberi értékeket, és az európai polgári gondolkodás értékrendjét – önértékelésre alapozva – ismertetjük meg, és közvetítjük számukra.*

Kritérium: A gyerekek normakövetésében növekvő mértékben vannak jelen ezek az értékek.

2. cél: *A világvallások kultúrateremtő és -közvetítő szerepének bemutatása, erkölcsi tanításaik megismertetése. Világnézeti semlegesség biztosítása.*

Kritérium: A gyerekek értik és tisztelettel tekintenek a vallások kulturális szerepeire, ismerik legfőbb erkölcsi tanításaikat.

3. cél: *A magyarságtudat erősítése, az identitástudat megalapozása. Tudjanak a gyerekek a határainkon kívül élő magyarokról, és ismerjék elszakadásuk történelmi okait.*

Kritérium: A tanulók ismerjék lakóhelyük és környékének népi hagyományait, és életkoruknak megfelelő szinten az ország és a magyarság szimbólumait. Ismerjék a nagy ünnepkörök egy-egy hagyományát és az éves ünnepkör legfontosabb állomásait, nemzeti ünnepeinket, ezek időpontját, vegyenek részt érzelmi azonosulását segítő tevékenységekben. Tudjanak felsorolni néhány, lakókörnyezetükre jellemző sajátosságot, ismerjék meg a hungarikum fogalmát. Tisztelik a nemzeti jelképeket. A határon kívül élő

magyarokhoz barátsággal és szolidaritással közelednek. Jellemző a nemzetiségi és etnikai előítéletektől való mentesség.

4. cél: *A tudás modern értelmezésének az érvényesítése az iskolai nevelés-oktatás gyakorlatában. A tanítási tartalom tényeinek és alapkészségeinek tudásán túl a tanulók tudjanak önállóan ismeretet szerezni. A gondolkodási készség folyamatos fejlesztése. Az új technikai ismeretek és számítástechnika alkalmazásához fűződő pozitív, elfogadó és alkotó viszony formálása.*

Iskolánk oktatási céljai az intézmény sajátos profilja mentén alakíthatók ki: nevezetesen a *magyar-német, magyar-angol két tanítási nyelvű oktatás, az emelt szintű német, angol idegennyelv-oktatás, a táncművészei és az általános képzést nyújtó osztályok, csoportok* rendszerében. *Az emelt szintű idegennyelv-oktatás* részben kommunikáció központú, gyakorlatban hasznosítható ismereteket nyújt, másrészt körültekintő elméleti alapot ad a szakirányú továbbtanuláshoz. ***Mindezek előfeltétele azonban a biztos anyanyelv-ismeret – az osztályok típusától függetlenül –, hiszen minden ismeret a nyelv által közelíthető meg, sajátítható el, illetve fejleszthető tovább.*** Célunk tehát olyan tanulási stratégiák kialakítása, megtanítása, melynek során tanulóink képesek a közölt információk szelektív befogadására, adott esetben továbbértelmezésére. Ennek érdekében az alapkészségek megerősítése mellett több szerephez jussanak a nem begyakorolt sémák szerint működő, azok paradigmájára felépíthető, gondolkodtató feladatok. A problémamegoldó tanulási módszerek alkalmazása során nagy figyelmet kell szentelni az *információszerzés különböző módzatainak* (tájékozódás a könyvtárban, számítógépes adatkezelés, stb.), a *csoportmunka előnyben* részesítése mellett.

Kritérium: Az intézmény tanulói mind szövegértésből, mind pedig matematikából az országos átlag felett teljesítenek az elmúlt 5 év tapasztalata alapján. A szaktanárok kellő odafigyeléssel készítik a tanulókat az országos mérésre. A mérések eredményeit a munkaközösségek feldolgozzák, fejlesztési tervet készítenek, majd az értékelést a nevelőtestületnek bemutatják.

5. cél: *Tanulásközpontú oktatási stratégia követése.* Az internet, a számítástechnikai és egyéb modern eszközök ne az iskolában, hanem az oktatás folyamatában legyenek jelen.

Kritérium: A tanórákon a tanulói aktivitásra ösztönző módszerek alkalmazása. A tehetséggondozás – tanórán kívül – a tanulók feladatmegoldására és egyéni ismeretszerzésére alapul, a pedagógus a feldolgozott ismeretek összegzéséhez, rendszerezéséhez nyújt – elsősorban – segítséget. Ismerik, és tudatosan használják a tanuláshoz az internetet és számítógépeket.

6. cél: *Helyi értékelési - és vizsgarendszer kialakítása és folyamatos működtetése.*

A folyamat - és eredménymérések, valamint a nevelési hatásvizsgálatok az alapképzés teljes időszakában összehangoltan és a gyerekeket nem terhelő módon valósuljanak meg.

Kritérium: A helyi értékelési - és vizsgarendszer a pedagógiai programban foglalt részletes szabályozás szerint hiánytalanul megvalósul.

7. cél: *Az elemi képességek és az alapkészségek szilárd begyakoroltatása. Eszközi használatuk feleljen meg az adott évfolyam minimális igényeinek, hiányuk ne jelentsen akadályt az ismeretek elsajátításához.*

Kritérium: A 2. évfolyam végén az elemi ismeretek szintjének 90%-a elegendő a továbbhaladáshoz, a 4. évfolyam végén az alapkészség szintmérésének átlageredménye meghaladja a 75%-ot.

8. cél: *Az önálló ismeretszerzés képességének megalapozása.*

Kritérium: A 6. évfolyam végére képesek egyszerű szöveg önálló feldolgozására, konkrét fogalmakkal gondolkodási műveleteket végezni, s a gondolkodás munkaformáit alkalmazni. A középfokú képzésbe készülők többségében ismerik az önálló tanulás különböző technikáit, a modern információhordozók használatát, és rendelkeznek az alkalmazásának képességeivel. Ugyanakkor ezt a célunkat erősíti a könyvtárpedagógiai órák évfolyamonkénti tartása (az osztályfőnöki órák keretében), ahol a hagyományos ismeretszerzés lehetőségeivel (könyvtárhasználat) ismertetjük meg tanítványainkat.

9. cél: *A képességek szerinti csoportbontás, differenciálás. Mivel az iskola tanulóinak az összetétele heterogén, mind az ismeretszerzésben, mind a képzésben, a gyermekek valós tudásszintjéhez igazodunk. A tényleges érdeklődésük és képességük szerint alakítjuk a programkínálatunkat. A komprehenzív iskola elveinek a belső differenciálás*

segítségével törekszünk eleget tenni. A nagy szóródást mutató *tudásszint kompenzálására* az alapozó tantárgyakból *a rászoruló osztályokat* *nívócsoportokra bontjuk*. A továbbhaladásban *a tanulók egyéni fejlődési üteméhez igazodunk*. Így biztosítható mindenki számára a valós képességeinek megfelelő képzés.

Kritérium: A képességek szerinti csoportbontás megvalósul, és hatékonyan működik. Az 1-2. évfolyamon fejlesztő csoportok működnek, a 3-4. évfolyamon felzárkóztató foglalkoztatás, az 5-8. évfolyamon felzárkóztató foglalkozás és nívócsoportos oktatás folyik.

10. cél: Olyan *kulturális és művelődési* lehetőség, *kínálat biztosítása*, amely épít a nagyváros meglévő adottságaira. Ezen túl művészeti csoportokat működtetünk, művészeti bemutatókat és vetélkedőket szervezünk, kulturális programokat rendezünk.

Kritérium: Az iskola rendelkezésére álló tanórán kívüli órakeretének 5-10%-át ilyen szakkörök és művészeti körök működtetésére, valamint kulturális programokra fordítjuk.

11. cél: *A testi - lelki egészség, a testileg - szellemileg - erkölcsileg egészséges életvitelre nevelés*. A gyerekek rendszeresen és kedvvel sportoljanak. Fokozatosan és fokozottan válják igényükké és szokásukká a rendszeres testedzés és egészséges életmód. E mellett ki kell alakítanunk tanulóinkban a testileg - szellemileg - erkölcsileg egészséges életvitel igényét és képességét, hogy képesek legyenek saját harmonikus életvitelük kialakítására.

Kritérium: A tanulók életkorukhoz és fejlettségükhöz igazodó játékos egészségfejlesztő testmozgásban vesznek részt. Tudják, hogy a rendszeres testmozgás hozzájárul lelki egészségük megőrzéséhez. Ismerjék az aktív pihenés fogalmát, tudják megnevezni az aktív pihenési formákat. A tanulók tudják felsorolni az egészséges táplálkozás néhány alapvető szabályát. Ismerjék a tisztálkodással kapcsolatos alapvető szabályokat. Tudatosan figyeljenek testi egészségükre. Legyenek tisztában az alkohol, a dohányzás és a drogok veszélyeivel, és tudatosan kerüljék ezeket.

12. cél: *Korszerű erkölcsi értékrendszer kialakítását célzó* – alapvetően érzelmi – *nevelés*. Életkori sajátosságok okán az érzelmi nevelés eszközeivel segíteni kell gyerekeinket - az énképük, értékrendjük kialakításában,

- az önismeret, az önnevelés szándékának és módszereinek elsajátításában,
- a toleranciát, az empátiát, az igazságszeretet és együttműködési készséget is magába foglaló lelkiileg egészséges személyiségük fejlesztésében.

Kritérium: A 6. évfolyam végén végzett nevelési eredménymérések adatai szerint a preferált tulajdonságok átlagosan 70% fölött jellemzik a tanulókat.

13. cél: *Kulturált és környezettudatos magatartásra nevelés.* A kulturált magatartás alapnormáinak elsajátíttatása, majd a magatartáskultúra fejlesztése (beszédkultúra, viselkedés, stb.). Óvják tanulóink a környezet tisztaságát, épségét, szeressék és védjék a természetet (ökológiai gondolkodásmód, személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartás).

Kritérium: Az osztályfőnökök évenkénti értékelése szerint a preferált tulajdonságok átlagosan 90% fölött jellemzik a tanulókat.

14. cél: *Tanulóink szeressék iskolánkat, kötődjenek hozzá.* (Ez az osztályfőnöki nevelőmunka eredményességének kritériuma.) *Következetes, igazságos, kiszámítható és „családias” iskolai légkör biztosítása, ahol a gyermekek jól érzik magukat, s elismerik munkájuk eredményét, büszkék lehetnek saját és társaik eredményeire. Tartalmas, színes diákközösségi élet kialakítása (DÖK).*

Kritérium: Kifejezésre juttatják, hogy jól érzik magukat iskolánkban. Úgy hagyják el az iskolát, hogy az itt elsajátított tudás, értékek és viselkedés, életmódminta szerint élnek, amire büszkék. (Ellenőrzi, értékeli: az iskolavezetés a középiskolák „visszajelzése” alapján.) A DÖK rendszeres, eredményes működése.

15. cél: *A taníthatóság biztosítása. A tanulás előfeltételeinek olyan mértékű biztosítása, hogy szociális gondok (étkezés hiánya, taneszközök hiánya, stb.) ne akadályozzák a gyermekeket tanulmányaikban.*

Kritérium: Minden rászoruló gyermek olyan mértékű segítséget kap, hogy elemi ellátása biztosított, iskolába járása nem akadályozott.

16. cél: *A szociokulturális hátrányok kompenzálása, a társadalmi beilleszkedés segítése.*

Kritérium: A veszélyeztetett gyerekek krízishelyzetének többsége az iskola ifjúságvédelmi eszközeivel feloldható, a súlyosabb eseteket az önkormányzat

ifjúságvédelmi intézkedései kezelni tudják. Az 1-2. évfolyamban az elemi szokások, a 3-6. évfolyamban a társadalmi együttélés általános szabályai, a 7-8. évfolyamban a normakövetés, önmaguk vállalása, az együttműködés és önállóság alapjai többségükben kialakulnak. A különleges nevelési igényű gyerekek számára egyéni rehabilitációs foglalkozásokat szervezünk. A sajátos nevelési igényű, valamint a beilleszkedési, a tanulási, a magatartási nehézséggel küzdő gyermekek száma évről évre nagyon magas. A két gyógypedagógusunk a kollégák jelzése alapján megszűri a tanulókat, és az ő javaslataik alapján kérnek vizsgálati időpontot a szakértői bizottsághoz. A hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók számára az esélyegyenlőség megteremtése és a beilleszkedés segítése érdekében integrációs foglalkozásokat tartunk.

17.cél: *A kompetencia alapú nevelési, oktatási módszertan.* A jelenlegi tanítási gyakorlatra jellemző frontális és zömmel lexikális ismeretközlő eljárásokat fokozatosan felváltottuk az iskola egészére kiterjedő, kompetencia alapú nevelési, oktatási módszertannal. A módszertani változást a *digitális kultúra oktatási eszközrendszerének* alkalmazásával teljessé tettük az EFOP-3.2.3-17-2017-00073 projektben való részvétellel.

Különösen nagy gonddal kell végezni a kisiskolás korban elsajátított alapképességek és – készségek, továbbá kulcskompetenciák fejlesztését a tanulási folyamatot leginkább megkönnyítő *szövegértési-szövegalkotási, matematikai-logikai, idegen nyelvi kompetencia területeken.*

Kritérium: Az iskola pedagógusaitól *csak az egyéni képességeket és érdeklődést szem előtt tartó nevelési szemléletet, oktatási és képzési eljárásokat tartjuk elfogadhatónak.*

18.cél: *Informatikai eszközök megismerése és használata, a biztonság tudatos magatartás elsajátítása.* A mai kor gyermekének figyelmét az őket érintő inger gazdag környezet miatt sokkal nehezebb felkelteni és fenntartani, mint akár 10 évvel ezelőtt. Az „Y” és „Z” és az „a” generáció a digitális világban magabiztosan, genetikailag kódolva használja a különböző digitális eszközöket, melyekkel a pedagógusok többsége „küzd”. Az interaktív tábla, az asztali gép, a táblagép, a tablet, a mobil eszközök, a speciális informatikai eszközök motivációs hatása az egyik legkiemelkedőbb a tanulók tanítási - tanulási folyamatában a gyerekek érdeklődése azonnal felkelthető és hosszan fent is tartható. Csatlakozva EFOP-3.2.3-17 felhívás projektjéhez kiemelt pedagógiai célunk,

hogyan az oktatás során a tanulók minden gyakran előforduló informatikai eszközt megismerjenek és megtanuljanak használni, ezért a tanulók az asztali gépek mellett mobil eszközökön elsősorban tableteken is dolgozhassanak, valamint az intézmény lehetőséget biztosít számukra, hogy laptopokon is tanulhassanak. Cél, hogy a tanítás-tanulás folyamata biztonság tudatosan történjen, segítve a diákokat, szülőket és pedagógusokat a biztonság tudatos magatartás elsajátításában és segítséget nyújtsanak az internetes visszaélések bejelentésében, kezelésében. Ennek szellemiségében csatlakozunk minden tanítási évben Magyarország legnagyobb digitális pedagógiai eseményéhez, a Digitális Témahéthez, melynek célja a digitális eszközökkel támogatott projekt-pedagógia és innovatív pedagógiai módszerek terjesztése.

Kritérium: A tanulás-tanítás módszertanának fejlesztése, mely magában foglalja a pedagógusok IKT-tudásának, módszertani kultúrájának fejlesztését. Ennél a területnél jelenik meg a digitális tartalom kínálat bővítése és beágyazódása minden tantárgynál. A digitális oktatás általánossá válása érdekében a pedagógusok szemléletformálására és a digitális oktatással kapcsolatos tudás pedagógusok közötti megosztására van szükség. Ennek érdekében elvárás, a rendszeres szakmai napok, workshopok rendezése a projekt teljes futamideje alatt.

19. cél: *Az értékmegőrzés formáinak elsajátítása.* A táncművészet-oktatás a maga sajátos eszközeivel, a táncoktatással, érzelmi és esztétikai neveléssel hozzájárul a sokoldalú, a zene- és táncművészetben jártas, kreatív személyiség kialakításához. Az egyetemes művészeti kultúra, az európai műveltség, a népi hagyományok értékeinek megőrzése, az értékmegőrzés formáinak kialakítása. Ezen cél érdekében intézményünk csatlakozott az EFOP-3.2.6-16 „A tanulók képesség kibontakoztatásának elősegítése a köznevelési intézményekben” elnevezésű projekthez. Az együttműködés keretében a művészetpedagógiai munkát támogató előadások látogatását szervezzük.

Kritérium: Minden gyermeknek lehetőséget kell biztosítani az alapműveltséghez tartozó művészeti tevékenységek megismeréséhez és befogadásához. A tehetséges tanulóknál ki kell bontakoztatni azokat az adottságokat, amelyekkel rendelkeznek (szorgalom, ambíció, akarat erő, önbizalom, hallás, ritmusérzék, stb.) és alkalmassá teszi őket (táncművészeti) továbbtanulásra.

20. cél: *Önmegvalósítás a tánc segítségével.* A zene és a tánc közösen formálják a teljesítőképeséget, az értékrendet és az érzelmi megnyilvánulásokat. A tánc tanulás nyisson lehetőséget a tanulók számára egy teljesebb, érzelemgazdag, kreatív életszemlélet kialakítására, az önmegvalósítás művészi eszközeinek elsajátítására. Tanulmányaik befejeztével egy olyan bizonyítványt, tanúsítványt vehessenek át, mely igazolja alapfokú jártasságukat, és általa szakirányú továbbtanulásban. A képzési és nevelési program legfőbb alappillére a gyermekközpontúság legyen, mely a gyermekek önmegvalósítását, sikerorientáltságát célozza meg. Feladata a pozitív magatartásformák, az önbizalom és önkifejezés, a kitartás, valamint a tudásvágy megerősítése.

21. cél: *A tánc jótékony hatásainak megvalósulása.* Az alapfokú táncművészeti oktatás általános képzési követelménye, hogy fejlessze a gyerekek mozgáskultúráját, testi-lelki állóképességét, kapcsolatteremtő képességét, valamint neveljen egészséges, jó tartású, jó mozgású tanulókat, táncművészetet értő közönséget, táncot szerető fiatalokat.

22. cél: *Fenntarthatóság, környezettudatosság.*

A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában.

Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja.

Cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára (NAT). Ennek jegyében csatlakozunk minden tanítási évben a Fenntarthatósági Témahéthez, mellyel még közelebb hozzuk tanítványaink számára a téma jelentőségét, és tudatosítjuk bennük a személyes érintettségüket.

23. cél: *Közösségfejlesztési tevékenység.* Az intézmény közösségfejlesztési szempontokat és újszerű, innovatív módszereket alkalmazva olyan partneri együttműködések épít ki a szülőkkel, társintézményekkel, szakmai- és bevonható civil szervezetekkel, amelyek alkalmasak prevencióként hatást gyakorolni a társadalmi problémák kezelésére iskolai körülményekben. Cél a megoldásközpontú közösségi együttgondolkodás, amely képes a fiatalok közösségi aktivitását növelni, képes a szabadidő minőségi eltöltését elősegíteni.

24. cél: *A tanulók öko-környezeti nevelése:*

Feladata: A tanulók környezettudatos magatartásának, szemléletének kialakítása, felkészítve a felnövekvő nemzedéket a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését.

Nemcsak a tanításban érvényesülnek a környezeti nevelés, a fenntarthatóság pedagógiájának elvei, hanem az iskolai élet minden területén szerepet kap a környezeti nevelés, a diákok ötleteikkel, munkájukkal segítik az iskola környezettudatos működését.

Környező világunk megismertetése, megszerettetése, megóvása mellett feladatunk a környezettudatos magatartás megszilárdítása, a hagyományok ápolása, tudatos takarékoság az anyagokkal, energiával, vízzel.

Környezeti nevelési céljaink a fenntarthatóság érdekében:

- A környezettudatos, környezetével harmóniában élő, cselekvő állampolgár eszményképének kialakítása.
- Környezetvédelmi és ökológiai alapismeretek tanítása.
- Környezeti problémák megoldásához szükséges készségek fejlesztése. Élményekben, cselekvésekben gazdag pedagógiai módszerek alkalmazása.
- Iskola hétköznapijaiban hangsúlyos a tanulók természetismeretre, a környezet védelmére irányuló nevelése és az ehhez fűződő érzelmi viszonyulások, értékek pedagógiai eszközökkel történő formálása.

A környezeti nevelésnek a természettudományos ismeretek átadásán túl állampolgári nevelésnek és személyiségfejlesztésnek is kell lennie.

Itt nyílik a leginkább lehetőség arra, hogy a gyermekekben elültethessük a fenntartható fejlődés szellemiségét és gyakorlati alapjait, valamint, hogy megértethessük velük és magukévá tehessék a globális szemléletet.

A korai környezeti nevelés elengedhetetlen, hiszen a gyermekek által befolyásolható a jövőben a társadalom környezeti értékrendjének alakulása, ők lesznek a jövő tudatos fogyasztói, ha nevelésük ma megfelelő mederben folyik.

Tanulócsoportokra vonatkozó célkitűzéseink (feladataink):

1. Az első osztályos tanulók sikeres iskolai „beszoktatása” a tanév első hónapjaiban. (ismerkedés a tanulókkal, szülőkkel, – kapcsolattartás az óvodákkal, az óvodaátmenet türelmes biztosítása, beilleszkedés).
2. Az 5. osztályos sikeres „átmenet” biztosítása a tanév első hónapjaiban. (a felső tagozatos tanítási rendszer megszoktatása, a felső tagozat sajátos követelményeinek teljesítése).
3. A sikeres középiskolai átmenet biztosítása 8. évfolyamon. (pályairányítás, felkészítés a középiskolai követelményekre).

Az ellenőrzések, értékelések során jellemzően alkalmazott módszereink (eszközeink, eljárásaink):

- eredményvizsgálatok (felmérések, tesztek),
- megfigyelések,
- tanítási órák, foglalkozások és programok látogatása,
- beszélgetések (egyéni, csoportos),
- információk kérése,
- versenyeredmények értékelése,
- fogadóórák, szülői értekezletek,
- középiskoláktól visszajelzések,
- nevelőtestületi megbeszélések, véleményezések

III.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Pedagógiai programunk rendszerképző eleme a „**humanizáció**” elve, vagyis a gyermekek számára a nekik megfelelő nevelés-oktatás (személyiségfejlődés) biztosítása, ebben az esélyek közelítése, konstruktív magatartás- és tevékenységformák által, illetve a személyiség ösztönző tényezőinek fejlesztésével. Pedagógiai rendszerünkben hangsúlyos az **egyénre irányuló figyelem**, melyet a szeretet, az elfogadás, a felelősségvállalás,

a differenciált fejlesztés, az értékkeresés, stb., – s ennek megfelelően a tevékenységi lehetőség gazdagsága jellemez. Ennek az irányultságnak alapvető célja, a személyiségnek olyan sajátosságok, értékek felé segítése, mint

- a tudás (ismeretek, jártasságok, készségek, képességek, szokások),
- a tanulni tudás (tanulási képesség, tanulási technikák),
- az életterv, ambíció, önismeret, optimizmus, önmenedzselés, magabiztosság, autonómia-igény,
- a szorgalom, akarat, jellem, az önkifejezés képességei,
- a testi, lelki egészség,
- az alapfokú művészetoktatásban a testi-lelki teherbírás,
- a művészeti előadásokhoz szükséges önfegyelem,
- az alapfokú művészetoktatásban érzelmi nyitottság, a fantázia, a kreativitás és improvizációs készség, stb.

A művészetoktatásban a gyermek a tánc tanulásán keresztül fejleszti akaratát, ízlését, alkalmazkodóképességét.

A másik póluson a **szocializáció, a szociális intelligencia fejlesztése** kap prioritást, mint a társadalmi, közösségi lét feltétele. Itt olyan sajátosságok, értékek irányába történik a fejlesztés, mint

- a kommunikációs készség,
- az együttműködés, segítőkészség,
- a kapcsolatteremtő képesség,
- a konfliktuskezelés,
- a tolerancia-elfogadó viszonyulás, empátia,
- az önzetlenség,
- a boldogság,
- a megfontoltság,
- a mások megismerésére való törekvés, mások helyes megítélése,
- a becsületesség, normatartás, belső kontrollosság, stb.

A gyermekek a tanítási órákon, a tanórán kívüli foglalkozásokon, az osztályfőnöki és az egyéb foglalkozásokon [= tanórákon kívüli egyéni vagy csoportos, pedagógiai tartalmú foglalkozásokon, amelyek a tanulók fejlődését szolgálják]

- mindig kapjanak lehetőséget és ösztönzést a pozitív irányú változásra, az általuk elfogadott normáknak megfelelő cselekvésre, tevékenységre, tudásuk produkálására

minél több kompetencia-körben (kognitív, technikai, szociális, ökológiai, én-kompetencia),

- kapjanak lehetőséget tehetségük kibontakoztatására, az egyéni ütemű fejlődésre, s váljanak nyilvánvalóvá értékeik,
- élvezzenek nagyobb szabadságfokot, bizalmat, szeretetet, s legyenek stabil kötődéseik, kapcsolataik.

A személyiség **ösztönző tényezőinek** (szokások, életterv, meggyőződés, jellem) fejlesztése a konstruktív magatartás és tevékenységformák gyakorlása által jelentheti az egész életre ható sajátosságcsoport kialakulását, rögzülését. Ennek alapja a **tanulók tevékenysége**. A fejlődés az impulzív, a tekintélyi, a szociális szabályozáson át vezet az autonóm vezérlésű szabályozásig, vagyis a konstruktív életvezetésig. Ezt a szabályozó szerepet a nevelési tényezők biztosítják (szülők, pedagógusok, más felnőttek, kortársak, feladatok, interakciók, közvetett és közvetlen hatások).

Pedagógiai rendszerünk **a gyermek számára is a fejlődés, a siker lehetőségét** kínálja. Tudjuk, hogy az iskolába lépésig kialakult fejlődésbeli különbségek háttérben több ok is előfordulhat (mentális fejlettség eltolódásai, az adottságbeli különbségek, a szociális környezet különbségei, stb.), s ezek a különbségek gyakran kiküszöbölhetetlenek. Válgaljuk azonban a pedagógiai feladatot, hogy az egyes gyermek fejlődési esélyeit közelíteni kell, ami messze nem ugyanazon fejlettségi fokot céloz meg, hanem az egyén adottságaival, képességeivel és egyéb lehetőségeivel megalapozott fejlődést. A NAT, a kerettantervre épülő helyi tanterveink lehetővé teszik az egyes gyermek fejlesztésében való gondolkodást is, tehát nem hat a „menetelés” kényszere, **nem szükségszerű, hogy az egyéni adottságok negatív diszkriminációt eredményezzenek**. Ez a szemlélet a különbségek egyik megnyilvánulásaként számol a **tehetséggondozással** is. Ezen a sávon **nem az ismeretek mennyiségi többletét hangsúlyozzuk**, nem is az elsajátítás tempóját, sokkal inkább az **elsajátítás mélységében** és a **képességfejlesztésben** elérhető többletet.

Nagyobb szerepet kívánunk szánni a külső, egyetemesebb mércével mért sikerek és az önmagához mért sikerek – erkölcsi– elismerésének. Értékelési rendszerünk honorálja az egyén erőfeszítéseit, ugyanakkor az egyénre, csoportra, évfolyamra, iskolára vonatkozó objektív jelzéseinek az országos standardokkal való összehasonlításával olyan információkat közöl, amely orientálja szülői, gyermeki aspirációkat, értékelhetővé teszi

a pedagógiai munka eredményeit, hatékonyságát, – egyénenként és tantestületi szinten is.

Az iskola arra törekszik, hogy megtalálja a megfelelő partnereket, amelyek közreműködnek, és hatékonyan segítik a személyiség fejlesztését. **A szülők, a család szerepét a továbbiakban sem lesz képes átvállalni az oktatási rendszer.** A hagyományossá vált kapcsolattartási formák hatékonyságának és minőségének emelésére kell törekednünk. Ezért fontos a rendszer működtetésében az osztályfőnök egyénisége, szakmai felkészültsége, hiszen a szülő, ugyanakkor a tanuló is nagyon sok esetben az osztályfőnöktől kapja az elsődleges információkat az iskoláról.

A személyiségfejlesztés teendői az alapfokú oktatás két szakaszában jelentkeznek:

- alsó tagozaton,
- felső tagozaton.

Kiemelt feladataink

a) A tanulók érzelmi, akarati jegyeinek gazdagítása, önismeretük fejlesztése terén

- az alsó tagozaton:
 - a motiváltság fejlesztése (megismerési vágy, alkotásvágy, teljesítményvágy, kíváncsiság, felfedezési vágy, játékszeretet, érdeklődés),
 - a képesség fejlesztése (tapasztalás, felismerés, megfigyelési képesség, megismerési képesség, írás és értő olvasás, beszéd és beszédértés, tanulási képesség);
- a felső tagozaton:
 - a motiváltság fejlesztése (tanulási kötelességtudat, továbbtanulási szándék, önfejlesztési igény),
 - a képesség fejlesztése (absztrahálás, problémamegoldás, viszonyítás, általánosítás, osztályozás, bizonyítási képesség, asszociálás).

b) A tanulók életvitelével, az egészséges életmódra, a pozitív életszemléletre neveléssel kapcsolatos személyiségjegyek gazdagítása terén

- az alsó tagozaton:
 - egészségvédő öntevékenység,
 - befogadóképesség, önkifejezési, önellátási képesség,
 - természettudat kialakítása;
- felső tagozaton:
 - egészségvédő öntevékenység önállósulása,

- önmegismerő, önértékelő, önfejlesztő képesség kialakítása (emberismeret, pályaválasztás, tehetséggondozás),
- kreativitás, önkifejezés fejlesztése, befogadói képesség,
- valós énkép (önbizalom, önbecsülés), önállósulási és öntevékenységi vágy felkeltése,
- drogprevenció, egészségkárosító szokások elkerülése, tudatos egészségvédő viselkedés,
- a sport, mint aktív életforma elfogadása.

c) A magatartás- és a viselkedéskultúra személyiségjegyeinek gazdagítása terén

– alsó tagozaton:

- szociális hajlamok szokásainak kialakítása,
- segítség, együttműködés, versengés, siker- és kudarcfeldolgozás, alkalmazkodás;

– felső tagozaton:

- meggyőződés, az előítéletek legyőzése,
- empátia, tolerancia kialakítása,
- konfliktuskezelés, vitakészség (érvelés, meggyőzés) formálása.

III.3. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

Iskolánk feladata, hogy személyi és tárgyi környezetével segítse azokat a pozitív beállítódásokat, magatartási formáknak és szokásoknak a kialakítását, amelyek a gyermekek egészségi állapotát javítják. Az egészséges életmódra nevelés nemcsak a betegségek megelőzésére tanít, hanem a harmonikus élet értéként való tiszteletére is nevel, a tanulók legyenek képesek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani, konfliktusokat megoldani, magatartásuk legyen embertársaik iránt elfogadó és segítőkész, kerüljék az egészséget, testi épséget veszélyeztető tényezőket. Iskolánk a környezetével, nevelői beállítottságával segítse a tanulók testi-lelki-szociális fejlődését.

A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy az iskolában eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jólétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, az iskola mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

Az iskolánkban végzett tevékenységet, a helyi pedagógiai programot és szervezeti működés figyelembevételével a tanuló és a szülő részvételét úgy befolyásoljuk, hogy az a tanuló egészségi állapotának kedvező irányú változását idézze elő. Kiemelt figyelmet fordítunk a tanulók egészséghez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek különösen

- az egészséges táplálkozás,
- a mindennapos testnevelés, testmozgás,
- a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése,
- a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése,
- a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,
- a személyi higiéné területére terjednek ki.

a) Mentálhigiénés feladatok:

- Az egészségfejlesztés terén nevelésünk – az egyéni képességek figyelembe vételével – a gyermeki személyiség egészére irányul. Az osztályfőnöki nevelőmunka a különböző életmódminták elemzésével a helytelen életvitel megelőzését szolgálja, nagyon fontos a hibás viselkedés – düh, harag, agresszió, intolerancia, durvaság – megelőzése.
- Az egészségre káros szokások megelőzésére biztosítjuk a prevenciós programok működését (együttműködve az egészségügyi hálózat szakembereivel: iskolaorvos, védőnő, ÁNTSZ, rendőrség, igény szerint: pedagógusok, pszichológusok bevonásával „kamaszklub” önismereti tréningek gyerekeknek).

Ha a pedagógus a gyermek, a tanuló bántalmazását vagy deviáns viselkedésformákat észlel az adott osztály vagy tanulócsoporthoz nevelésében, oktatásában közreműködők bevonásával esetmegbeszélést kezdeményez, majd a pedagógusokkal közösen feltárja azokat a lehetséges okokat, amelyek a viselkedés sajátos formájához vezethettek. A konfliktusban érintett tanulók az iskolapszichológus kiemelt segítségével részesülnek. Amennyiben az érintett a tanulói csoport vonatkozásában a problémás viselkedési formák továbbra is jellemzőek, az intézmény vezetője a helyzet megoldása érdekében bevonja az iskolapszichológust. Egyúttal meghatározza azt az időpontot, amikor a gyermek, a tanuló a szülei egyetértésével köteles a pszichológus tanácsadásán részt venni.

b) Az iskolapszichológus feladatai

Az iskolapszichológus elsődleges célja a gyermek, a tanuló személyiségfejlesztése, lelki egészségvédelme, továbbá a nevelő-oktató munka hatékonyságának segítése. Az iskolapszichológusi szolgáltatás kiterjed az intézményben tanuló diákokra, a diákok szüleire és a pedagógusokra is.

Az iskolapszichológus a gyermekekkel, a tanulókkal közvetlenül, egyéni vagy csoportos foglalkozások keretében közreműködik a gyermekek beilleszkedését, társas kapcsolatait javító és iskolai teljesítményét növelő intézkedésekben, kezeli a tanulóknak a nevelési-oktatási intézménnyel összefüggő személyközi kapcsolati kommunikációs és esetlegesen fellépő teljesítményszorongásos tüneteit.

Az iskolapszichológus az oktatási-nevelési munka hatékonyságának javítása érdekében óralátogatások keretében megfigyeléseket végez. A pedagógusok kérésére és jelzésére rendhagyó órákat szervez. A pszichológusi feladatok körében megvalósított felmérésekről a szülőket tájékoztatja, kérés esetén szülőkonzultáció keretében egyéni visszajelzést ad. Az iskolapszichológusi szolgáltatás a beérkező kérésekhez igazodik. Konzultációt kérhet a pedagógus, a szülő és a gyermek, gyermekek esetén azonban csak a szülő beleegyezésével valósul meg a tényleges találkozás vagy pszichés vezetés.

c) A testi fejlődéssel kapcsolatos feladatok:

Mozgásos tevékenységek:

- biztosítjuk a mindennapos testmozgás lehetőségét a szakkörök számának növelésével, háziversenyek bővítésével is,
- az első-negyedik évfolyamon elsősorban játékos és egészségfejlesztő testmozgást szervezünk,
- tanulóinknak a mindennapos testnevelés keretében biztosítjuk az úszásoktatást, a görkorcsolyázást, a jégkorcsolyázást, a kerékpározást, az asztaliteniszezést, a tollaslabdázást, a floor-ballt, az íjászatot stb.,
- sportrendezvényeket, sportnapokat táborozásokat szervezünk,
- az iskola minden tanulója tagja az iskolai diáksportkörnek, ezen túl elősegítjük, hogy iskolán kívüli sportegyesületben is sportolhassanak,
- a mindennapos testnevelés keretében olyan sportjátékokat is szervezünk, melyek a játék örömein túl a helyes testtartás kialakításában, megőrzésében és a testedzés megszerettetésében fontosak.

Prevenációs programok:

- Az osztályfőnöki nevelőmunka tervében, valamint a biológia tantárgy tantervében, illetve a tanórákon kívüli egyéni vagy csoportos, pedagógiai tartalmú foglalkozásokon, amelyek a tanulók fejlődését szolgálják, helyet kap a személyi higiéniára nevelés, ezen belül a bőr-, haj-, köröm-, fog-, fülápolás, az időjárásnak (hőmérsékletnek) megfelelő ruházkodás, a kulturált étkezés nevelési feladata, az iskola, a tantermek tisztaságának megóvására, szépítésére, az udvar, folyosók tisztántartására vonatkozó nevelés.
- A tanórákon kívüli egyéni vagy csoportos, pedagógiai tartalmú foglalkozások biztosítják azokat a feltételeket és tevékenységi formákat, amelyek lehetővé teszik a gyermekek egészséges életmódra nevelését: helyes hetirend és napirend kialakítása, jó pszichés klíma, személyi higiénia követelményeinek betartása.
- Általános fizikai állapotmérést végzünk az iskolaorvos és védőnő, valamint a testnevelést tanítók által, a védőnő – meghívott szakemberek segítségével is – részt vesz a tanulók koruknak megfelelő egészségnevelésében.
- A gyógytestnevelésre utalt gyermekek szakszerű, állapotuknak megfelelő ellátása.

Az egészséges táplálkozásra nevelés:

- Az egészséges életmód igényének kialakításához – a tantárgyak tananyaga szerint – a tanulókat meg kell ismertetni az élelmiszerek tápértékével, az egészséges táplálkozás fontosságával.
- Az iskolai diákétkeztetés az egyik színtere a helyes táplálkozásnak, kívánatos, hogy az iskolai büfé is ennek jegyében biztosítsa a tanulók ellátását, bővüljön az egészséges táplálkozáshoz nélkülözhetetlen tejtermék- és gyümölcskínálat.

d) A környezeti neveléssel kapcsolatos feladatok:

- A szaktárgyi és osztályfőnöki órákon belüli lehetőségek maximális kihasználása olyan módszerek alkalmazásával, amelyek aktivizálják, cselekvésre készítetik, tevékenységre ösztönzik a tanulókat:
 - környezeti adatok gyűjtése, önálló kutatás,
 - vélemények, információk gyűjtése,
 - ajzok, plakátok, kiállítások készítése.
- Az osztályfőnökök sokrétű tevékenységük révén a személyes kapcsolatok segítői, fejlesztői is. A környezet megóvására való nevelésen túl a mindennapi problémák

felismerése, a megoldások keresése is kiváló lehetőséget nyújt a közösségépítésre, a személyes kapcsolatok kialakítására, elmélyítésére, kiemelkedő szerepet játszik, hogy összefogja a szaktárgyak idevágó, de a hagyományos tanórai kereteket megbontó tevékenységeit, lehetőségeit.

– Egy-egy környezeti probléma megoldására olyan akciók tervezése az iskola tanulóinak teljes létszámú bevonásával, amelyek felhívják a figyelmet a helyi vagy globális problémára: gyűjtési akciók (szelektív hulladékgyűjtés, papírgyűjtés, szárazelemgyűjtés, stb.).

Környezetnevelési programok, rendezvények:

- megemlékezés a Föld Napja alkalmából,
- megemlékezés a Víz Világnapja alkalmából,
- tanulmányi kirándulások (pl. nemzeti parkok, vadasparkok, botanikus kertek látogatása): a tanulóközösségek összekovácsolása, az élményszerzés öröme, a szocializáció ötvöződik a közelebbi - távolabbi tájakkal, nevezetességekkel való megismeréssel; a tanulmányi kirándulás során a tanulók kaphatnak különböző ismeretszerző feladatokat, készülhetnek előadásokkal, végezhetnek gyűjtőmunkát, stb.,

e) Egészségbarát munkahely megteremtése:

„A lelki egészségnek két kritériuma van: képesség a munkára és képesség a szeretetre.”

(Sigmund Freud)

Oktatási intézményünk nem csak tanítványainkra fordít kiemelt figyelmet, hanem munkavállalóira is.

Elkötelezettek vagyunk az egészségtudatos életmód mellett. A mindennapi gyakorlatban a munkahely, mint egészségbarát színtér a leghatékonyabb egészségmegőrző tényezővé képes válni. Így olyan munkahelyi kultúra meghonosítását tűztük ki célul, amely a dolgozók egészségét is fontosnak tartja. Az egészségtudatos szemléletünk magában foglalja azokat az intézkedéseket, amelyek a dolgozók egészségét és jólétét szolgálják, az egészségfejlesztést hosszú távon az emberi erőforrások fejlesztésébe történő beruházásnak tekintjük.

Bizonyított tény, hogy az egészséges ember jobb teljesítményt nyújt, kiegyensúlyozottabb személyiségű, ami nagyon fontos a gyermekkel folyó munkánk során.

A stressz kezelésére és megelőzésére egyik kiváló eszköz a munkahelyi relaxációs és testmozgási lehetőség biztosítása. Ennek érdekében közös mozgásra hívjuk

kollégáinkat, ezzel is mintát nyújtva tanítványainknak a mindennapos mozgás szükségességének kialakítására.

III.4. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A kortárs csoportok hatékony működtetése közösségi élményeken keresztül realizálódik, nélkülük szegényes, hangulattalan lenne az iskolai nevelés-oktatás folyamata. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatokat az alábbi tevékenységhez kapcsolódóan határozzuk meg:

- a) A tanórai és tanórán kívüli tevékenységgel kapcsolatos közösségfejlesztés, különös tekintettel az osztályfőnökök pedagógiai tevékenységére.
- b) A tanulók közösségeivel és a diákönkormányzattal kapcsolatos közösségfejlesztő tevékenység, különös tekintettel a diákönkormányzatot segítő tanár pedagógiai tevékenységére.
- c) Az ünnepélyekkel, megemlékezésekkel, a hagyományok ápolásával kapcsolatos közösségfejlesztő tevékenység.
- d) A diáksporttal kapcsolatos közösségfejlesztő tevékenység.
- e) A partneri kapcsolatok, közösségek kialakítása és fejlesztése területén.

Mindegyik terület sajátos foglalkoztatási formát igényel, mások az egyes területek céljai, feladatai, abban azonban megegyeznek, hogy tevékenyen hozzájárulnak

- a tanuló közösségi magatartásának kialakításához,
- a véleményalkotó, véleménynyilvánító képességek fejlődéséhez,
- a közösségi szokások, normák, etikai értékrend elfogadásához,
- a másság elfogadásához,
- az együttérző magatartás kialakításához, a harmonikus emberi kapcsolatok fejlesztéséhez.

Mivel az **osztályközösség** egyrészt a tanulók fő iskolai tevékenységének, tanulmányi munkájának összefogó kerete, alapvető élet- és munkaközössége, másrészt pedig valójában a tanulók spontán, véletlenszerű gyülekezete, **legfontosabb célunk ebből a (leg-**

inkább) nem nevelési szempontból összetömörült csoportból olyan valódi közösséget formálni, amely a közös cél érdekében hajlandó közös értékrend elfogadására és az iskola szervezett keretein belül ennek megfelelően viselkedik, munkálkodik.

Az **osztályfőnöki nevelőmunka** elsődleges szerepet tölt be a közösségi nevelésben. Az osztályfőnöki órák tananyaga útmutatást ad a kulturált magatartás és életmód kialakításához, a tanulók közösségi és közéleti tevékenységének szervezéshez, az osztályban megélt élmények bázisán a szociális képességek fejlesztésére.

Az osztályfőnökök feladata

- a gyermekek segítése, ellenőrzése, képviselése,
- a harmonikus társas kapcsolatok létrejöttéhez szükséges tulajdonságok, képességek kialakítása és fejlesztése a tanulóknál (kedvesség, figyelmesség, udvariasság, tisztesség, méltányosság, tapintat, tolerancia, empátia, segítőkészség, humor, stb.),
- segítse a tanulók önismeretének kialakulását, adottságaik megismerését, értékeik megtalálását, az együttműködési formák és normák kialakítását,
- tanév közben gondoskodjon közösségi programokról, közösségi vállalkozásokról és feladatokról.

A tanítási órák keretében meg nem valósítható osztály- vagy csoportfoglalkozásra, így különösen tanulmányi kirándulásra, környezeti nevelésre, kulturális és sportrendezvényre az éves munkatervében határozzuk meg a felhasználható időkeretet.

Az osztályközösség fejlesztésének feladatai:

1. évfolyam:

Alakuljon ki az osztályon belül a sokoldalú tevékenységi rendszer a mindennapi élet megszervezéséhez, alakuljon ki a felelősök rendszere, és rendszeres ellenőrzés mellett végezzék munkájukat. Az osztály fokozatosan kapcsolódjék be a diákönkormányzat életébe, alakuljanak ki az együttélés, együttműködés elemei, legfontosabb készségei, szokásai, váljanak az együvé tartozás élményének meghatározóvá.

2. évfolyam:

A közösségen belül alakuljon ki a felelősi munka egyes elemeinek önálló végzése, egyszerűbb közös tevékenységének önálló megszervezése. Az osztályban növekedjen az összetartozás érzése, jöjjenek létre osztályhagyományokat erősítő tevékenységek, alakuljon ki a társakért, közösségért való felelősség érzete.

3. évfolyam:

A már jól működő tevékenységek mellett kapjon egyre nagyobb hangsúlyt a diákönkormányzati tevékenység, növekedjen az „összetartozás” érzése, erősödjenek a baráti kapcsolatok. Alakuljon ki a diákvezetőkkel szemben támasztott igények első megfogalmazása, kapcsolódjanak be az iskola szintű rendezvényekbe.

4. évfolyam:

Az osztály tevékenységi rendszere mind több szállal kapcsolódjék az iskolai rendezvényekhez, a diákönkormányzathoz, növekedjen a diákvezetők döntés-előkészítésben való részvétele és önállósága. *Fejlődjön a közvélemény a magatartás jelentős szabályozóvá,* az egyén felelőssége mellett növekedjen a közösség felelőssége is. Készüljenek a „felső tagozatba” lépés átmeneti feladataira.

5. évfolyam:

A közösség illeszkedjen be az új formák és követelmények közé, az osztály „beépülése” a „felső tagozatba” legyen folyamatos. Kapcsolódjanak be az iskola diákönkormányzati tevékenységébe, a Diákönkormányzat ülésein elhangzottakról rendszeresen számoljanak be. A tanulás kerüljön a tevékenységi rendszer középpontjába, fogadják el a képesség szerinti tanulás követelményeit. Erősödjék a közösségért érzett felelősség, érezzék a fegyelem jelentőségét mind a tanulásban, mind a közösségi tevékenységben.

6. évfolyam:

Szilárduljon meg az osztályközösség egysége, fokozatosan kerüljön előtérbe az önállóság mind a tevékenységek megszervezésében, mind a végrehajtásban és az ellenőrzésben is. Növekedjen a döntéshozatal iránt érzett felelősség, csökkenjen a közvetlen pedagógusi irányítás. A diákvezetők érezzék felelősséget nemcsak önmagukért, hanem a közösségért is. A fegyelem néhány alapvető eleme váljon szokássá.

7. évfolyam:

Alakuljon ki a közösség csoportszerkezete. A közösség nyújtson segítséget iskolai életükhez. Éljenek javaslattételi és véleményezési jogukkal.

8. évfolyam:

Stabilizálódjon az osztály közösségének szerkezete, elsősorban saját közösségükkel és saját magatartásukkal mutassanak példát a fiatalabbaknak, adják át az iskolai hagyományokat az alsóbb osztályok közösségeinek. Készüljenek fel a tanulók az iskolai közösség elhagyására, készüljenek a középfokú intézmények új követelményrendszerének megismerésére.

A diákönkormányzat iskolánkban a tanulók közösségi életre nevelésének és a közösség érdekében vállalt munkára, képviseleti szerepre történő nevelésnek a szervezeti kerete. A diákönkormányzatnak egyetértési és véleményezési joga van a házirenddel, szervezeti és működési szabályzattal kapcsolatosan, s ezt a jogát gyakorolja is. A diákönkormányzat szervezésénél a következő alapelveket érvényesítjük:

- Az iskola diákszervezetének minden tanuló tagja lehet, aki kedvet, lehetőséget érez a közös munkához.
 - A diákönkormányzatnak olyan tanuló lehet tagja, aki az osztályközösségtől választás útján felhatalmazást kap, s önként vállalja a megbízatást.
 - A diákönkormányzat működéséhez az iskola vezetősége biztosítja a feltételeket.
 - A diákönkormányzatnak olyan egységei legyenek a struktúrában, melyeknek hasznos funkciói vannak.
 - A diákszervezet aktív szervező legyen a kulturális, sport, szabadidős és az iskolai hagyományok szerinti programokban.
 - A diákönkormányzat munkáját segítő pedagógus az iskolaközösség szintjén, az osztályfőnökök az osztályközösségekben támogatják a diákszervezet tevékenységét.
- Célunk olyan iskolai közösség kialakítása, fejlesztése, amely büszke saját közösségének sikereire, értékeli más közösségektől megkülönböztető tulajdonságait.

A diáksport tevékenység közösségfejlesztő feladatai:

- a tanulók széles körének bevonásával különböző sportági csoportok szervezése,
- különböző sportágak népszerűsítése, tehetségek kiválasztásának elősegítése,
- intézményen belüli és intézmények közötti játék- és mérkőzés lehetőségek biztosítása, kihasználása,
- az egészséges életmódra nevelés elemeinek érvényre juttatása az iskolai és szabadidősporton keresztül,
- a közösség iránti felelősségérzet (felelősségtudat) kialakítása és fejlesztése.

Az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok (a partneri kapcsolatok, közösségek kialakítása és fejlesztése):

- Az intézmény közösségfejlesztési szempontokat és újszerű, innovatív módszereket alkalmazva olyan partneri együttműködéseket épít ki a szülőkkel, társintézményekkel, szakmai- és bevonható civil szervezetekkel, amelyek alkalmasak prevencióként hatást gyakorolni a társadalmi problémák kezelésére iskolai körülményekben. (pl. *Boldogságóra Program*)
- A szülőkkel való együttgondolkodás célja az is, hogy a családot partneri viszonyban vonjuk be az iskolát és a családokat érintő közös problémák megoldásában. Ezzel egy olyan megoldásközpontú közösségi együttgondolkodást kívánunk elérni, amely képes a fiatalok közösségi aktivitását növelni, képes a szabadidő minőségi eltöltését elősegíteni.
- Az alábbi problémák megoldását kívánjuk elérni preventív módszerekkel: új típusú ("dizájner") drogok terjedése, a túlzott on-line jelenlét káros hatásai, a játékfüggőség, a fiatalok közösségi aktivitásának hiánya. Kiemelt figyelmet fordítunk az egészséges életmód elsajátíttatására és jótékony hatásainak a megismertetésére: így érintjük a sport, az egészséges étkezés, a környezettudatos életmód jelentőségét, valamint az önkéntesség fontosságát.

III.5. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnökök, az iskolapszichológus feladatai

Az intézmény teljes munkaidőben foglalkoztatott pedagógusának heti munkaideje 40 óra. A pedagógus napi munkaidő-beosztása általában 8:00 órától 16:00 óráig tart, az ettől eltérő munkabeosztást a tanév munkarendje, tantárgyfelosztása és óra-, munkarendje határozza meg.

- A pedagógus felelősséggel és önállóan végzi munkáját, közreműködik az iskola-közösség kialakításában és fejlesztésében. Alkotó módon részt vállal a nevelőtestület újszerű törekvéseiből, az iskola hagyományainak ápolásából.
- A pedagógus munkaköri kötelességeinek tartalmát és kereteit iskolánk pedagógiai programja, szervezeti és működési szabályzata, házirendje, az iskolai munkaterv, a nevelőtestület határozatai, továbbá más szabályok alapján az igazgató útmutatásai, utasításai alkotják.

-
- A pedagógus ismeri a pedagógia korszerű elméletét és gyakorlatát, ezeket nevelő- oktató munkájában alkotó módon alkalmazza. Szaktárgyaihoz, munkaköréhez kapcsolódóan öntevékenyen részt vállal a szertári állomány fejlesztésében.
 - A pedagógus a nevelő-oktató munkáját tervszerűen végzi. Önállóan tematikus, illetve éves tanmenetet készít. Ezeket véleményezésre szeptember 15-ig átadja a munkaközösség-vezetőnek. Ha a tanterv vagy tankönyv nem változik, a bevált tanmenetet több éven át is használhatja. Párhuzamos osztályok számára közös tanmenet is készíthető, de saját példánnyal minden pedagógusnak rendelkeznie kell.
 - A pedagógus az írásbeli dolgozatokat, a felmérő és témazáró dolgozatokat (feladatlapokat) legkésőbb 10 munkanapon belül kijavítja, illetve kijavíttatja. A témazáró dolgozatok írását egy héttel korábban közli a tanulókkal. A kötelező írásbeli házi feladatokat ellenőrzi, javítja, vagy a tanulókkal javíttatja, és velük együtt értékeli. Az első négy évfolyamon az írásgyakorlatokat a következő órára javítja. A pedagógusnak a magyar nyelv tanítási órán íratott tollbamondásokat a helyesírást tekintve javítania kell.
 - A pedagógus munkájának szerves része az egészséges életmódra nevelés, a higiéniás körülményekről való gondoskodás. Rendszeresen ellenőrzi a tanterem rendjét, tisztaságát.
 - A pedagógus részt vesz az iskola szülői értekezletein, fogadóórákat tart, a tanuló munkájáról, magatartásáról, szorgalmáról – szükség szerint – tájékoztatja az osztályfőnököt és a szülőket.
 - A pedagógus munkájának megkezdése előtt 10 perccel köteles megjelenni a foglalkozási helyen. A szervezeti és működési szabályzat és a házirend előírásai szerint ellátja az ügyeleti szolgálatot, a tanórán kívüli teendőket, a kijelölt helyettesítési rend szerint a helyettesítést, valamint a munkakörével járó adminisztrációs feladatokat.
 - A pedagógus bejelenti lakcímét az iskolatitkárnak, lakcímének változását és szabadságának idején a postai címét.
 - Amennyiben a pedagógus munkáját betegség vagy váratlan felmerült más ok miatt a megszokott időben nem tudja megkezdeni, az intézmény vezetőjét, illetve helyetteseit időben *előre* értesíti. Távolmaradása esetén – a szakszerű helyettesítés érdekében – tanmenetét az értesítéssel egy időben a helyettesítést szervező intézményvezető-helyettes rendelkezésére bocsátja.
 - A pedagógusok kölcsönösen és folyamatosan tartják a kapcsolatot a szakjuknak

megfelelő munkaközösséggel, részt vesznek tantervi programok módosításaiban és a tapasztalatok összegyűjtésében.

Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai:

- Az osztályfőnök pedagógus felelős vezetője az osztálya közösségének, – az évfolyamfelelősök (osztályfőnöki munkaközösség-vezetők) véleményének kikérésével az intézményvezető jelöli ki.
- A felső tagozaton az osztályfőnök a nevelőmunkáját tervszerűen végzi, ennek írásos dokumentuma az osztályfőnöki munkaterv, melyet véleményezésre szeptember 15-ig átad az évfolyamfelelősnek.
- Az osztályfőnök együttműködik az osztályban tanító szaktanárokkal (tanítókkal, napközis nevelőkkel, az alapfokú művészetoktatás pedagógusaival, szakkörvezetőkkel), látogatja osztálya tanítási óráit és foglalkozásait, észrevételeit és az esetleges problémákat megbeszéli az érintett nevelőkkel. Szükség esetén – az intézményvezető hozzájárulásával – az osztályban tanító tanárokat és az érintett más pedagógusokat tanácskozássra hívja össze.
- Az osztályfőnök vezeti az osztálya osztályozó értekezleteit, ezeken ismerteti és elemzi a tanulócsoporthelyzetét, neveltségi szintjét, tanulmányi munkáját, magatartását és szorgalmát.
- Az osztályfőnök a tanulók személyiségének fejlesztése érdekében összehangolja az iskola és a család nevelőmunkáját.

Ennek során

- az E-napló útján, illetve, ha a szülő azt nem tudja követni, írásban tájékoztatja a szülőket a tanulók magatartásáról, tanulmányi munkájáról; ellenőrzi, hogy a szülők tudomásul vették-e az E-naplóba beírt értesítéseket, nevelői észrevételeket,
- osztálya szülői értekezletén és egyéb alkalmakkor beszámol az osztály neveltségi és tanulmányi helyzetéről, ismerteti a soron következő feladatokat,
- a szülői közösség elnökével együtt irányítja az osztály szülői közösségét.
- Az osztályfőnök elvégzi az osztályfőnöki ügyviteli teendőket, rendszeres kapcsolatot tart az ifjúságvédelmi feladatokért felelős kollégával, iskolapszichológussal együttműködésük keretében kiemelt figyelmet fordít a hátrányos, illetve veszélyeztetett tanulókra.

– Az **iskolai hagyományok** ápolásának, az iskolában szervezett **ünnepélyeknek és megemlékezéseknek** közösségformáló hatását a tanulók aktív részvételével kívánjuk elérni. A közösségfejlesztő tevékenységek koordinálói az osztályfőnökök, akiknek munkáját rendszergazda segíti. A tanítási órák keretében meg nem valósítható osztály- vagy csoportfoglalkozásra, így különösen tanulmányi kirándulásra, környezeti nevelésre, kulturális és sportrendezvényre az éves munkatervben határozzuk meg a felhasználható időkeretet.

Az iskolapszichológus feladatai:

- Az iskolapszichológus ellátja mindazokat a feladatokat, melynek elsődleges célja a tanulók személyiségfejlesztése, lelki egészségvédelme, továbbá a nevelő-oktató munka hatékonyságának segítése,

- közvetlen segítséget nyújt a pedagógusoknak a nevelő-oktató munkához,

- egyéni vagy csoportos foglalkozások keretében közreműködik a gyerekek beilleszkedését, társas kapcsolataikat javító és iskolai teljesítményüket növelő intézkedésekben,

- kezeli a tanulóknak a nevelési-oktató intézménnyel összefüggő személyközi kapcsolati kommunikációs és esetlegesen fellépő teljesítményszorongásos tüneteit,

— megszervezi és megvalósítja azokat a pszichológiai jellegű szűrővizsgálatokat (1. és 5. évfolyamon), amelyek a képességvizsgálatok, szociometriai vizsgálatok, tanulási szokások, tanulási motiváció vizsgálatának körébe tartoznak, vagy a beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézségek megelőzése érdekében szükségesek,

— részt vesz a mentálhigiénés preventív feladatok megvalósításában az egyén, a tanulócsoporthoz, és az intézményi szervezet szintjén,

— részt vesz az egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok megvalósításában,

— közreműködik az iskolában észlelt személyközi konfliktusok és az erőszakjelenségek megoldásában,

— krízistanácsadást biztosít váratlan súlyos élethelyzetekben (pl. kortárshaláleset, súlyos iskolai kudarcélmény, váratlan családi krízishelyzet), továbbá terápiás vagy más kezelés szükségessége esetén tovább irányítja a pedagógiai szakszolgálathoz vagy más szakellátást biztosító intézményhez,

— a kiemelten tehetséges gyermek, tanuló tehetséggondozásában a pedagó-

gusokkal és a pedagógiai szakszolgálat szakemberével közösen kidolgozza az együttműködés és az ellátás kereteit

— együttműködik a pedagógiai szakszolgálattal az érintett tanuló pedagógiai szakszolgálati ellátás keretében történő gondozásában.

III.6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje, a tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

a) A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

A gyermekvédelmi munka magába foglalja az iskolavezetés, az osztályfőnökök és valamennyi nevelő ifjúságvédelmi feladatait. Célja a gyerekek veszélyeztettségének a megelőzése, csökkentése, megszüntetése. A kívánatos az, ha a fenti sorrend az iskolai nevelőmunkában valóban érvényesül.

Az iskola *általános gyermekvédelmi* feladatot lát el a tanulók fejlődését szolgáló egyéni vagy csoportos pedagógiai tartalmú foglalkozásokkal, az iskolaorvosi (iskola védőnői) ellátással, a gyermekek étkeztetésével, a tanórák előtt és után biztosított felügyelettel.

Speciális gyermekvédelmi feladatai során megóvjá a tanulókat a különböző veszélyektől, földéri és nyilvántartja a veszélyeztetett gyerekeket, közreműködik a fejlődésüket gátló hatások megszüntetésében, elősegíti kiemelkedésüket a károsító környezetből. Kapcsolatot tart a hivatásos gyermekvédelmi szervekkel és intézményekkel (önkormányzat irodái, nevelési tanácsadó, Csongrád Megyei Kormányhivatal, Gyermekjóléti Szolgálat, ifjúságvédelmi szervek.)

A feladatok megvalósításában első helyen az *osztályfőnök* és az egyéb, a tanulók számára 16:00 óráig tartó kötelező, a tanulók fejlődését szolgáló pedagógiai tartalmú csoportos foglalkozást vezető pedagógus áll. Ők *irányítják* a vezetésükre bízott osztályban, valamint az egyéb tanórán kívüli foglalkozási csoportban a pedagógusok gyermekvédelmi tevékenységét. *Jelzik* a bekövetkezett *veszélyeztetettséget, javasolják* a gyermek *nyilvántartásba vételét*. Segítik a szülőket a nevelési problémák megoldásában, és közreműködnek a veszélyeztető körülmények felszámolásában. Számon tartják az igazolat-

lan mulasztást, segítenek a szabadidő helyes eltöltésében, a pályaválasztásban. Különös gonddal foglalkoznak a nehezen nevelhető, magatartási problémákkal küzdő tanítványokkal. Az iskola a tanulókat és szüleiket a tanév kezdetekor írásban tájékoztatja a gyermek-és ifjúság védelmi feladatot ellátó személyéről, valamint arról, hogy milyen időpontban és hol kereshető fel.

A gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokért felelős segíti az iskola pedagógusainak gyermekvédelmi munkáját.

Feladatai:

- Mindazoknak a feladatoknak az iskolai *koordinálása*, amelyek az osztályfőnökökre, napközis nevelőkre hárulnak.
- Részt vesz a *speciális gyermekvédelmi munka szervezésében*, megvalósításában és ellenőrzésében.
- A tanulók, a szülők, a pedagógusok jelzése alapján felméri, és *nyilvántartásba veszi* a veszélyeztetett tanulókat, szükség esetén kezdeményezi, hogy az iskola igazgatója értesítse a gyermekjóléti szolgálatot.
- *Segítséget nyújt* az osztályfőnököknek, napközis nevelőknek a feladatok megvalósításához, az iskolában a tanulók és a szülők által jól látható helyen közzéteszi a gyermekvédelmi feladatokat ellátó fontosabb intézmények (pl. gyermekjóléti szolgálat, nevelési tanácsadó, drogambulancia, stb.) címét, telefonszámát.
- *Ismeri a "problémás családok" gondjait, kapcsolatot tart a hivatali szervekkel.*
- Az iskola munkatervére építve *elkészíti a gyermekvédelmi és az egészségügyi vizsgálatok éves esetnaplóját*, a gyámügyi és egészségügyi érintett partnerszervekkel egyeztetve azt. Feladata az egészségnevelési program részét képező kábítószerellenes program kidolgozásának segítése, végrehajtásának figyelemmel kísérése.

Iskolánkban a veszélyeztetettség legfőbb okai, területei:

- *Környezeti okok:* anyagi okok, családi konfliktusok, mindkét szülő munkanélküli, nevelési hiányosságok (túlzott szülői óvás, elemi szokásrendszer kialakulatlansága, stb.), italozás a családban, kifogásolható szülői életvitel, a gyerek elhanyagolása, testi fejletlenség, a család szétesése.
- *A gyermek személyiségéből eredő okok:* értelmi elmaradottság, gátlásosság, fokozott agresszivitás, kóros hazudozás.

A veszélyeztetettség elhárítására hozható intézkedések:

- *iskolai eszközök igénybevitelével:*

o családlátogatás, tanácsadás, nevelési tanácsadóba utalás, szülők magatartásának jelzése az illetékes gyámügyi szervnek, védő-óvó intézkedés kezdeményezése,

- o egyéni bánásmód a szorongások feloldására, személyesség, szociális támogatás igénylése az érintett számára.
- o az iskolapszichológus bevonása
 - *iskolán kívüli lehetőségek igénybevételeivel:*
- o gyámügyhöz irányítás, együttműködés a Gyermekjóléti Szolgálattal, járási hivatal értesítése, ügyészhez bejelentés, ÁNTSZ segítségének a kérése.

Iskolánk speciális gyermekvédelmi munkaformái:

- o tanári mentori rendszer a problémás, tehetséges gyerekek folyamatos támogatására,
- o egészségnevelési, ennek részeként kábítószer-ellenes program, amely magába foglalja a szükséges felvilágosító, megelőző pedagógiai munkát is.

b) A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók nevelésével, oktatásával összefüggő pedagógiai tevékenységek

A kulturális hátrányokkal, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő, a tanulásban lemaradó, illetve gyengén teljesítő tanulók felzárkóztatása fontos feladat pedagógiai munkánkban. A beilleszkedési, magatartási zavarok hatással vannak a tanulmányi munkára, de közvetlenül a tanulási nehézség is okozhat beilleszkedési, – kezeletlenül hagyva – magatartási zavart. A megelőzés szempontjából nélkülözhetetlen ezek okait felderíteni, s a kifejezés valódi értelmében vett tanulási nehézség, valamint a magatartászavarból eredő tanulási nehézség között az egyénre szabott fejlesztés tekintetében más-más megoldást kell keresni.

A szociokulturális hátrányokkal és *tanulási nehézségekkel küzdő tanulók* többirányú segítséget vehetnek igénybe:

- A tanórai munka differenciálásával lehetőséget kapnak a gyakori szóbeli szereplésre.
- A tanítási időn túl konzultáció, korrepetálás a tanulási nehézség megszüntetésére.
- Az alsó tagozatos rászoruló tanulók fejlesztő csoportokban felzárkóztató foglalkozáson vehetnek részt heti 1-2 órás időkeretben.

- A kommunikációs készségek tanórai és tanórán kívüli fokozott fejlesztése.
- Az első évfolyamra felvett tanulót, ha egyéni adottsága, fejlettsége szükségessé teszi – szakértői vélemény alapján –, mentesítjük az értékelés és minősítés alól, vagy részére az egyéni adottságához, fejlettségéhez igazodó továbbhaladást engedélyezünk.
- *A beilleszkedési és magatartási zavarokkal* küzdő tanulók és a problémás magatartású *nehezen nevelhető* gyerekek részére önismereti tréninget szervezünk. Ennek céljai:

- Az önellfogadás, az önbizalom megteremtése.
- Az „önérvényesítés” és a pozitív jellemzők feltárása, tudatosítása.
- A felzárkóztatás, a hátrányos helyzetű tanulók gondozásának *egyéb formái, színterei:*
- Nevelési tanácsadás igénybevétele (ezen belül logopédiai tanácsadás, pszichológiai segítségnyújtás).
- Kapcsolattartás a pedagógiai szakszolgálattal, a Gyermekjóléti Szolgálatlall, a Családsegítő Szolgálatlall.
- Jutalmazási eljárásaink során figyelembe vesszük a relatív jó teljesítményt, a „javulás” elismerését.
- Osztálykereteken belüli értékelési eljárások során módot nyújtunk a tanulók egymás iránti felelősségének gyakorlására.
- Igénybe vesszük a hitoktatók segítő munkáját.

A tanulók szociális helyzetéből és fejlettségéből eredő hátrányának ellensúlyozása céljából *képesség-kibontakoztató felkészítést* szervezünk, melynek keretei között a tanulók egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatása, a fejlődésének elősegítése, a többi tanulóhoz történő felzárkóztatása, tanulási, továbbtanulási esélyének kiegyenlítése, tehetségének kibontakoztatása a többi tanulóval együtt, azonos osztályban, csoportban folyik. A *képesség-kibontakoztató felkészítésben* a tanuló a szülő írásban adott – a személyes adatai kezeléséhez való hozzájárulást is tartalmazó – egyetértő nyilatkozata alapján vehet részt, ha megfelel a következő feltételeknek: a törvényes felügyeletet gyakorló szülő tanulmányait legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán fejezte be; a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága igazolt; a gyermek elégtelen lakó- környezete, illetve lakáskörülményei, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek, továbbá a gyermek után a szülő rendszeres gyermekvédelmi támogatásra jogosult.

c) **Sajátos nevelési igényű, valamint beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdő tanulókkal összefüggő pedagógiai tevékenységek**

Iskolánk az alapító okiratban kijelölt feladatoként ellátja a sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelését-oktatását, ideértve a beilleszkedési és magatartási nehézséggel küzdő tanulók nevelését-oktatását is. A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésével, oktatásával kapcsolatos feladatellátás fejlesztése során a következő célokat tervezzük egyidejűleg érvényre juttatni:

- osztályainkba a szakértői és rehabilitációs bizottságok szakvéleménye alapján integrálunk sajátos nevelési igényű tanulókat, a sajátos nevelési igényt szakértői bizottság állapítja meg,
- a sajátos nevelési igényű tanulók számára biztosítjuk, hogy a különleges gondozást a fejlesztésükhöz optimális feltételeket biztosító oktatási formában vehessék igénybe,
- azoknak a nem fogyatékos gyermekeknek, tanulóknak, akiknek az esélyt teremtő nevelésbe, oktatásba való bekapcsolódása beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézségük vagy szociális helyzetük miatt indokolt nevelési igényükhöz legmegfelelőbb nevelési-oktatási forma biztosítása.

A sajátos nevelési igényű tanulók neveléséhez és oktatásához biztosítjuk a személyi és tárgyi feltételeket:

- a sajátos nevelési igény típusának és súlyosságának megfelelő képzettségű pedagógus foglalkoztatása (gyógypedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája szakos tanár),
- a neveléshez és oktatáshoz szükséges speciális tantervek, tankönyvek, az egyéni fejlesztéshez szükséges taneszközök, segédeszközök; fejlesztő szoba.

d) **A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek**

A fiatalok tehetségei kibontakoztatását, fejlesztését iskolánkban *kiemelt feladatként* tartjuk számon. A tehetség ígéretű tanulók megfigyelése első osztályba kerüléskor megkezdődik, a tanítási órák egyéni ütemhez igazodó, differenciált szervezésével indul a tehetséggondozás.

A második osztálytól megkezdődik a tanulók városi tanulmányi versenyekre való felkészítése, mely a további évfolyamokon bővül a megyei, országos tanulmányi és sportversenyeken, valamint egyéb pályázatokon, vetélkedőkön részvétellel. Tanfolyamok, szakkörök, középiskolai előkészítő foglalkozások, sportszakosztályok kínálatából választhatnak az érdeklődő és tehetséges tanulók.

A tantárgyi, művészeti, sport- és egyéb versenyeken tanulóink hagyományosan kiemelkedően szép eredményeket érnek el. A tehetséges és *eredményes tanulók elismerése szorosán hozzátartozik tehetséggondozó munkánkhoz.*

Az alapfokú művészetoktatásban nem célunk a „művészképzés”, mégis fontosnak tartjuk a tehetséges gyermekek kibontakozási és szereplési lehetőségeit. Az előképző első évfolyamára felvételt nyert növendékek a teljesítményük alapján az előképző második évfolyamától differenciált oktatásban részesülhetnek a tudásszint szerinti csoportfoglalkoztatás keretében. Azok a tanulók, akik különösen aktívan dolgoznak és egy tanév alatt a két vagy több évfolyam tananyagát is elsajátítják, a követelményeknek és a vizsgaszabályzatnak eleget téve évfolyamot vagy évfolyamokat „átugorva” folytathatják a tanulmányaikat. Tanítási órákon kívül bemutatók, versenyek és különböző érdeklődési területeknek megfelelő táncklubokba orientálás biztosítja a tehetséggondozás egyéb felteleteit.

A tehetséggondozás színterei, formái:

Tanítási órákon:

- differenciált foglalkoztatás
- egyéni foglalkoztatás
- tudásszint szerint csoportbontás
- egyéni kutatómunka
- kiselőadások
- sikerélmény biztosítása

Tanítási órán kívül:

- szakkörök
- tanfolyamok
- tehetséggondozási foglalkozások
- fakultációk
- középiskolai előkészítők

- felkészítés tanulmányi versenyre (egyéni és kiscsoportos)
- önálló otthoni kutatómunka
- pályaválasztási tanácsadás
- tömegsport, mindennapos testnevelés
- diákönkormányzati programok, vetélkedők, rendezvények.

e) **A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program**

A kulturális hátrányokkal, tanulási nehézségekkel, magatartási-, beilleszkedési zavarokkal küzdő, a tanulásban lemaradó, illetve gyengén teljesítő tanulók felzárkóztatása fontos feladat pedagógiai munkánkban. Abban a kérdésben, hogy a gyermek tanulási nehézséggel küzd, a szakértői és rehabilitációs bizottság dönt.

A hátrányos helyzetű, illetve a tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását az alábbiak szerint tervezzük:

- Egyéni – egy-három tanuló részére szervezett – foglalkozást a tanulók igénye szerint biztosítunk.
- Ha a tanköteles tanuló második vagy további alkalommal ismétli ugyanazt az évfolyamot, az iskola a meghatározott időkeret terhére lehetővé teszi, hogy az adott tantárgyból, tantárgyakból egyéni foglalkozásokon is részt vegyen.
- Az 1-3. évfolyamon a tanulásban lemaradók fejlesztő csoportokban vehetnek részt a felzárkóztatásban. Fejlesztő csoport a szakmai munkaközösség kezdeményezése alakítható.
- Az 5-8. valamint indokolt esetben az 1-4. évfolyamon a magyar és matematika tantárgyak tanítására az azonos évfolyamú osztályok tanulóiból képességekhez igazodó nívócsoportokat alakítunk azzal a céllal, hogy a tanulásban lemaradók segítése homogén csoportokban hatékonyabb legyen. Nívócsoportok a szakmai munkaközösség kezdeményezésére alakítható.
- A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásában kiemelt szerepet szánunk a napközi otthon tanulmányi foglalkozásainak, valamint a tanulást segítő egyéb napközis foglalkozásoknak.
- Minden 1. osztályos tanulót a tanév elején Difer-teszttel vizsgálunk. A Difer a magyarországi köznevelési mérési-értékelési rendszernek a tanulók haladásának időrendjében első, kötelezően előírt eleme. A Diagnosztikus fejlődésvizsgáló rendszer (Difer) a

kisiskolás életkorban, az iskolai előrehaladás szempontjából kritikus elemi készségek (írásmozgás-koordináció készsége, beszédhallgatás készsége, relációszőkincs, elemi számolás, tapasztalati következtetés, tapasztalati összefüggés-megértés, szocialitás) diagnosztikus értékelésére alkalmas tesztrendszer. Az itt jelentkező problémákat figyelve, az osztályfőnökkel és a szaktanárokkal folyamatosan konzultálva figyeljük a gyermekek fejlődését. A későbbiekben a félévi teljesítmények alapján elindítjuk (szülővel egyeztetve) a vizsgálatot a pedagógiai szakszolgálatnál, majd az általuk megállapítottak alapján beillesztjük a fejlesztésbe, vagy tantárgyi korrepetálásban részesítjük.

- A tanuló ismereteinek a vizsgának nem minősülő évközi számonkérésekor a sajátos nevelési igényű, illetve a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló esetében a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az igazgató engedélyezi az írásbeli beszámoló szóbeli beszámolóval vagy a szóbeli beszámoló írásbeli beszámolóval történő felváltását. A sajátos nevelési igényű, illetve a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló esetében biztosítani kell az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszköz használatát és a hosszabb felkészülési időt.

-Ha a sajátos nevelési igényű tanuló, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján tanulmányait egyéni munkarend keretében folytatja, iskolai neveléséről és oktatásáról, felkészítéséről, érdemjegyeinek és osztályzatainak megállapításáról, a felkészítést végző pedagógusokról a szakértői véleményben foglaltak szerint az az iskola gondoskodik, amellyel a tanuló tanulói jogviszonyban áll. Az iskolában nem foglalkoztatott szakemberek biztosításáról a beilleszkedési, tanulási nehézséggel, magatartási rendellenességgel küzdő tanuló esetén a pedagógiai szakszolgálati intézménynek, a sajátos nevelési igényű tanuló esetén az utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózatnak kell gondoskodni.

f) A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Iskolánkban minden pedagógus köteles közreműködni a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények feltárásában, megszüntetésében, továbbá feladatuk a szülőket és gyermekeket érintő kérdésekről – *a titoktartási kötelezettség szabályainak megtartása mellett* – rendszeresen tájékoztatást adni, és a szülőket figyelmeztetni, ha gyermekeik jogainak megóvása vagy fejlődésének elősegítése érdekében intézkedést tartanak szükségesnek. Tanítványaink között előfor-

dulnak olyan tanulók, akik családi körülményeik miatt hátrányos helyzetbe kerültek, és segítségre szorulnak.

Feladataink:

1. Az okok (a hátrányok eredetének) feltárása.
2. A segítségadás módjának megkeresése.

A hátrányok eredete:

A legnagyobb számban azokkal a gyerekekkel találkozhatunk, akik *a család alacsony szociális (anyagi) helyzete* miatt kerültek hátrányos helyzetbe. A szülők nagy számban váltak munkanélkülivé, vannak közöttük rokkantnyugdíjasok, alacsony keresetűek. Az alacsony jövedelem következtében nincs lehetősége a családnak a könyvek és egyéb kulturális lehetőségek megvásárlására. Súlyosabb esetben, a külsőben (a tanuló leromlott fizikai állapota, szegényes öltözék) is megjelennek a rossz anyagi körülmények.

A szociális hátrány következménye rendszerint a tanulásban való elmaradás, kudarc. Kísérő jelenségment magatartási rendellenességekkel is találkozhatunk.

A segítségadás módjai:

A szocio-kulturális hátrányokkal és *tanulási nehézségekkel küzdő tanulók* többirányú segítséget vehetnek igénybe:

- A tanórai munka *differentiálásával* lehetőséget kapnak a gyakori szóbeli szereplésre.
- *A tanítási időn túl konzultáció, korrepetálás* a tanulási nehézség megszüntetésére.
- *A kommunikációs képességek tanórai és tanórán kívüli fokozott fejlesztése.*
- Az első évfolyamra felvett tanulót, ha egyéni adottsága, fejlettsége szükségessé teszi – a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján –, *mentesítjük az értékelés és minősítés alól*, vagy részére az egyéni adottságához, fejlettségéhez igazodó továbbhaladást engedélyezünk.

A felzárkóztatás, a hátrányos helyzetű tanulók gondozásának egyéb formái, szinterei:

- *nevelési tanácsadás igénybevétele* (ezen belül logopédiai tanácsadás, pszichológiai segítségnyújtás),
- *kapcsolattartás a Pedagógiai Intézettel, a Gyermekjóléti Szolgálattal, a Családsegítő Szolgálattal,*
- *jutalmazási eljárásaink során figyelembe vesszük a relatív jó teljesítményt, a „javulás” elismerését.*

Szolgáltatásaink:– Egészségügyi:

- Az intézményvezető-helyettes irányításával az iskola-egészségügyi feladatokat az iskolaorvos és védőnő végzi (szűrővizsgálatok, stb.),

- Iskolafogászati ellátás.

– Szociális:

- reggeli ügyelet 7 órától (szorgalmi időben),

- napközis étkeztetés és foglalkoztatás,

- iskolai étkeztetés (menza),

- iskolai büfé,

- kedvezményes étkezés,

- önkormányzati segélyezés támogatása (pedagógiai véleménnyel).

– Vakációs:

- nyári táborozások (lehetőség szerint),

- sporttáborok, nyelvi és egyéb szaktáborok (lehetőség szerint),

- alkalmi rendezvények, városi szervezésű táborok, programok ajánlása.

III.7. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

Intézményünkben tanítványaink közösségét a diákönkormányzat képviseli. E szervezet által biztosítja iskolánk a lehetőségét, hogy azokban a kérdésekben, amelyekben a jogszabályok erről rendelkeznek, a diákok egyetértési, illetve véleményezési jogukat gyakorolhassák.

– A tanuló jogában áll részt venni az osztály és az iskola életének alakításában, részt venni az iskolagyűléseken, a Diákönkormányzat ülésein, valamint a szülők képviseletével a fogadóórákon és a szülői értekezleteken, s így megismerni, milyen kérdések-

ben tartanak igényt véleményére és javaslatára; az osztályközösség előtt, az iskolagyűlésen, személyes ügyeiben az osztályfőnöknek az emberi méltóság tiszteletben tartásával szabadon véleményt nyilváníthat.

– A tanulók (képviselőjükben a szülők) joga, hogy a tanév kezdetén az osztályfőnökök tájékoztatásából megismerjék a jogaik érvényesítéséhez szükséges jogszabályokat, a diákönkormányzathoz fordulhatnak érdekképviselőként; a tanuló ügyében az érdekképviselői jog igazolása a diákönkormányzat feladata. Az iskola működése során felmerült egyéni sérelmek orvoslását a tanuló és tanuló között a Diákönkormányzat, a tanuló és pedagógus között a Diákönkormányzat és a Nevelőtestület által megbízott pedagógus(ok) intézik az intézményvezető részvételével.

– A tanulók véleménynyilvánításának és tájékoztatásának fóruma az iskolagyűlés, a havonta egy alkalommal megtartott iskolagyűlésen kívül minden fontosabb esetben rendkívüli iskolagyűlést hívhat össze a Diákönkormányzat (ha az osztályok kétharmada javasolja) vagy az intézményvezető (a tantestület javaslatára).

– A Diákönkormányzat dönt a tanév során egy tanítás nélküli munkanap időpontjáról és programjáról.

– A tanulók választhatnak és választhatók az osztály és az iskolai önkormányzat valamennyi tisztségére, – tanulmányi eredménytől függetlenül; a választás rendjét a diákönkormányzat működési szabályzata határozza meg.

– Az osztályközösség az osztály ügyeiben önállóan dönthet, az osztályok döntése nem lehet ellentétes a Házirendben leírtakkal, az osztályok jogosultak valamennyi iskolai ügyben javaslattal élni, véleményüket kifejteni.

– A tanulók jogosultak szeptember folyamán megtudni a tantárgyi minimum követelményeket; javaslatot tehetnek a magatartás és szorgalom osztályzatokra, s azt az osztályfőnök képviseli az osztályozó értekezleten.

– A Diákönkormányzat a tanévet megelőző május 20-áig az iskola intézményvezetőjénél kezdeményezheti diákkör(ök) létrehozását; a diákkör(ök) létrehozásáról és működtetéséről a nevelőtestület dönt, a diákkörök az iskola tanulói számára nyitottak, a diákkör(ök)be június első hetében jelentkezhetnek, ha a diákköri tevékenységhez kapcsolódó tantárgy(ak)ból legalább közepes osztályzatuk van, a tanuló a programból csak a Diákönkormányzat egyetértésével zárható ki.

– A tanulók rendszeres iskolán kívüli tevékenységet engedély nélkül, az osztály-

főnök tudtával végezhetnek. Ha a tevékenység a tanulmányi munka rovására megy, az osztályfőnök javaslatot tesz a szülőknek a tevékenység szüneteltetésére.

- A tanuló joga, hogy társai kötelezően tiszteletben tartsák világnézeti, vallási nézetét, nemzeti vagy etnikai önazonosságát, az azt jelképező ékszerek vagy ruhadarabok viselését.
- A diákönkormányzat kötelező véleményezési joga szempontjából a tanulók nagyobb közösségének legalább az egy évfolyamra járó tanulók tekinthetők.

III.8. A szülő, tanuló, pedagógus és az intézmény partneri kapcsolatának, együttműködésének formái:

A szülő, tanuló, pedagógus együttműködése folyamán meghatározóak az emberi kapcsolatok, melyeknek egymás tiszteletén, megbecsülésén kell alapulniuk. (Pedagógus – pedagógus, pedagógus – tanuló, tanuló – tanuló, pedagógus – nem pedagógus dolgozó, tanuló – nem pedagógus dolgozó) Az iskolában elsődleges a gyermekek érdeke, mely szoros érzelmi kapcsolaton alapul.

Az iskolahasználók (szülők) közösségének szervezetei:

- az osztályok szülői közösségei,
- az Iskolai Szülői Közösség.

(Mindkét szervezet a nemzeti köznevelési törvényben és az iskola szervezeti és működési szabályzatában meghatározott módon képviseli és érvényesíti a szülők érdekeit.)

- A Szegedi Tarjánváros III. Sz. Általános Iskoláért” Alapítvány működését irányító kuratórium.

A szülők tájékoztatásának iskolai formái:

Szóbeli:

- osztályok szülői értekezletei,
- tájékoztatás a gyermekek egyéni teljesítményéről fogadóórákon,
- tájékozódás nyílt tanítási napokon, órákon, az iskola hagyományos rendezvényein,
- családlátogatás.

Írásbeli:

- tájékoztatás a tanuló egyéni teljesítményéről, magaviseletéről az elektronikus naplóban (kizárólagosan a Kréta naplóban),
- iskolai szintű információk az iskolai hirdetőablókon, tájékoztató szórólapokon, iskolai kiadványokban, médiában, interneten.

A szülők az iskola közéletében, szülői részvétel az iskola munkájában:

A gyermeknevelésnek két fő színterén – az iskolában és a családban – összhangot, egységet kell teremteni a közös cél megvalósítása érdekében. Alapvető értéknek tartjuk a szülőkkel való harmonikus, jó munkakapcsolat kialakítását, a pedagógus-szülő kapcsolatnak a kölcsönös bizalmon, őszinteségen, megbecsülésen, megértésen kell alapulnia.

Hogyan segítünk a szülőknek az iskolaválasztásban és programválasztásban?

- A városban működő óvodákba eljuttatjuk tájékoztatóinkat, iskolánkat bemutató kiadványunkat.
- A tanítók, a különleges képzést irányító szaktanárok az óvodai szülői értekezleteken tájékoztatják nevelő-oktató munkánk sokszínűségéről a szülőket, nyílt napra, játszóházi és kulturális programokra invitálják az érdeklődőket évente legalább három alkalommal (őszi játszóház, karácsonyi játszóház, tavaszi játszóház).
- Választás elé állítja a szülőket az óraterv szabadon választható óráira történő tantárgyi órák felvállalása, melyre a szülő írásbeli engedélyével járhat a tanuló, akkor már kötelező jelleggel, egész tanévben.
- Szülői felelősség és döntés alapját képezi az átjárhatóság lehetősége is:
 - Az a tanuló, aki emelt szintű oktatásra jár – teljesítménye alapján, szülői írásbeli kérésre – kérheti tanulmányainak folytatását az általános tantervű csoportba (amennyiben adott évfolyamon mindkét nyelvi csoport indult).
 - Az a tanuló, aki általános tantervű csoportba jár – teljesítménye alapján, szülői írásbeli kérésre – kérheti tanulmányainak folytatását az emelt szintű csoportban (amennyiben adott évfolyamon mindkét nyelvi csoport indult), ha a munkaközösség által összeállított teljesítménymérő teszten az emelt szintű oktatás követelményeinek megfelel, s az intézményvezető ez alapján az emelt szintű csoportba sorolja.
 - Ugyanez vonatkozik a tanév közben iskolánkba érkező tanulók esetére is. Az újonnan érkező diákokat szintfelmérő megírását követően sorolja be az intézményvezető a nyelvi munkaközösség javaslata és az elért eredmény alapján a megfe-

elő nyelvi csoportba, amennyiben adott évfolyamon van emelt és általános tantervű nyelvi csoport.

Szülői képviselői fórumok iskolánkban:

- A nemzeti köznevelésről szóló törvény 73.§-a rendelkezik a szülői közösségekről. Iskolánkban a szülők érdekeinek képviselőit a szülői közösségek látják el.
- Szülői értekezletek, melyeknek célja a közös célok, feladatok megtervezése, a problémák megoldása, kapcsolatteremtés a pedagógusok – szülők, szülők – szülők között.
- Fogadóórák, melyeknek célja a tanuló tanulmányi munkájáról, iskolai magaviseletéről véleménycsere a pedagógus és szülő között.

Hogyan kapcsolódhat be a szülő az iskolai közéletbe?

- a) A szülő mint az iskolai nevelés-oktatás együttműködő partnere kérheti gyermeke számára
- az emelt szintű programban való részvétel lehetőségét,
 - az idegen nyelv megválasztását,
 - a választható tanórai foglalkozásokon részvétel lehetőségét,
 - az ifjúságvédelem segítségét,
 - a tanórákon kívüli egyéni vagy csoportos, pedagógiai tartalmú foglalkozást, amely a tanuló fejlődését szolgálja,
 - iskolapszichológiai ellátást egyéni vagy csoportos formában.
- b) A szülő, mint a tanulási-nevelési folyamat segítője az alábbi területeken tevékenykedhet:
- az iskolai oktatást segítő alapítvány támogatásában,
 - az iskola esztétikai arculatának alakításában.
- c) A szülő, mint a tanulási-nevelési folyamat szereplője:

Minden olyan szülői kezdeményezés iránt nyitottak vagyunk, amely az iskolánkban folyó oktatási-nevelési feladatainknak sikerességét támogatja, erősíti, színesíti. Véleményüket, javaslataikat írásban is eljuttathatják az iskola intézményvezetőjéhez, a nevelőtestülethez.

Az együttműködés alapelvei:

- a) Tanuló – pedagógus

A pedagógusok az egyéni eltérésekhez és haladási ütemhez alkalmazkodva (differenciálás, felzárkóztatás, tehetséggondozás) a tanuló érdeklődésének, adottságainak, képességeinek és igényeinek minél teljesebb módon megfelelő tájékoztatást nyújtanak, a nevelés-oktatás során tárgyilagosan közölnek ismeretanyagot, miközben tiszteletben tartják és fejlesztik személyiségét és emberi méltóságát. A pedagógusok a korosztályoknak megfelelő tanulási stratégiák kialakításával és megtanításával érvényesítik a tudás modern értelmezését, a fejlődő gyermek cselekvési szabadságát figyelembe véve kínálnak lehetőséget a hit- és vallásoktatásra, bármilyen világnézet kialakítására. A kulturális és művelődési programok szolgálják a korszerű erkölcsi értékrendszer kialakítását, az identitás és magyarságtudat megerősítését.

A tanulóktól az eredményes együttműködés érdekében elvárható a rendszeres, fegyelmezett, képességeiknek megfelelő munka és magatartás. A közös munka harmóniájának megteremtése érdekében minden tanuló óvja saját és társai testi épségét, s megőrzi, illetve az előírásoknak megfelelően kezeli a rábízott vagy az oktatás során használt eszközöket.

b) Szülő – pedagógus

A pedagógusok a tanulói közösségek kialakítása, fejlesztése során a szülők közösségével együttműködve végzik nevelő-oktató munkájukat. Az optimális együttműködés formáiban döntő jelentőségű az oktatással és neveléssel kapcsolatos ismeretek és információk tárgyilagos, sokoldalú közvetítése, összhangban mindkét fél elképzeléseivel. A megfelelő partnerkapcsolat biztosítja a szülő számára, hogy segítséget kapjon, illetve javaslatot tehessen a közös cél – a tanuló nevelése, oktatása – konfliktusmentes megvalósításáért. A hatékony és eredményes munkakapcsolat záloga a tudást közvetítő pedagógus iránti bizalom és a szülők támogató segítése. Harmonikus együttműködésre törekedve erősíteni kell a pozitív életszemléletet, a nyitottságot, a szolidaritást, a pluralizmust.

Az együttműködés formái:

a) Tanuló - pedagógus

- tanítási óra
- tanórán kívüli foglalkozások
- osztálykirándulás, iskolai kirándulás
- iskolai ünnepélyek, megemlékezések
- az iskolai hagyományok szerinti programok (L. SZMSZ-ben!)

- diákmozgalom programja, *Diákönkormányzat*.
- b) Szülő – pedagógus
 - szülői értekezlet
 - fogadóóra
 - szülői képviselet az Intézményi Tanács munkájában
 - családlátogatás
 - iskolai ünnepélyek
 - az iskolai hagyományok szerinti programok.(L.SZMSZ-ben!)

Az együttműködés továbbfejlesztési lehetőségei:

A gyermekvédelmi, osztályfőnöki tevékenység során fokozott figyelmet fordítunk a gyermekekkel kapcsolatos nevelési problémák feltárására, elemzésére, s hatékony kezelésére, akár rendkívüli tanári vagy szülői értekezleten is. Hangsúlyt helyezünk arra is, hogy a szülőknek aktuális témákról (pályaválasztás, alapvető nevelési problémák megoldása, drogmegelőzés, stb.) szakemberek bevonásával tartsunk fórumokat.

III. 9. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai:

Tanulmányok alatti vizsgát kell tennie azoknak a tanulóknak, akiknek félévi vagy évi végdiplomáját évközi teljesítményük és érdemjegyeik alapján a jogszabályok és az iskola pedagógiai programja szerint nem lehetett meghatározni. A tanulmányok alatti vizsga általános szabályait a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet határozza meg. A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételt.

A tanulmányok alatti vizsga követelményeit, részeit (írásbeli, szóbeli, gyakorlati vizsga) az iskola pedagógiai programja IV.9. fejezete tartalmazza.

Iskolánkban a tanulmányok alatti vizsgák szabályait kell alkalmazni

- az osztályozóvizsgákra,
- a különbözeti vizsgákra,
- a javítóvizsgára,
- a pótló vizsgára,
- művészeti alapvizsgára.

A tanulmányok alatti vizsgát legalább háromtagú bizottság előtt kell letenni. A vizsgabizottságban legalább két olyan pedagógust kell jelölni, aki jogosult az adott tantárgy tanítására.

A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó szakértői bizottság szakértői véleményével megalapozott kérésére, az igazgató engedélye alapján a vizsgázó számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt legfeljebb harminc perccel meg kell növelni, valamint lehetővé kell tenni, hogy az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt használja. A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tehet a szakértői vélemény alapján.

Egy vizsganapon legfeljebb három írásbeli vizsgát tehet a tanuló, a vizsgák között pihenőidőt kell biztosítani (10-30 perc). Egy vizsgázónak egy napra legfeljebb három tantárgyból szervezhető szóbeli vizsga. Ha a tanulónak engedélyezték az írásbeli vizsga helyett a szóbeli vizsga letételét, és a vizsga szóbeli és írásbeli vizsgarészből áll, akkor a vizsgázónak két vizsgatételt kell húznia.

Az iskolában tartott tanulmányok alatti vizsga esetén az igazgató a kiskorú törvényes képviselőjének írásbeli kérelmére engedélyezheti, hogy a vizsgázó az előre meghatározott időponttól eltérő időben tegyen vizsgát.

A vizsgarészekre vonatkozó szabályok:

Írásbeli vizsga

- Egy vizsganapon egy vizsgázó vonatkozásában legfeljebb három írásbeli vizsgát lehet megszervezni. A vizsgák között pihenőidőt kell a vizsgázó részére biztosítani (legalább 10, legfeljebb 30 percet).
- A vizsgázó az írásbeli válaszok kidolgozásának megkezdése előtt mindegyik átvett feladatlapon feltünteti a nevét, a vizsganap dátumát, a tantárgy megnevezését. Vázlatot, jegyzetet csak ezeken a lapokon készíthet.
- A rajzokat ceruzával, minden egyéb írásbeli munkát tintával kell elkészíteni.
- Íróeszközökről, körzőről, vonalzóról a vizsgázó, a vizsgához szükséges egyéb segédeszközökről tantárgytól függően az iskola gondoskodik.
- A feladatlap előírhatja számológép, számítógép használatát, amelyet az intézmény biztosít.

- A vizsgázónak az írásbeli feladatok megválaszolásához 45 perc + maximum 30 perc időtényező megnövelése kérelem alapján a szakértői véleményben meghatározottak szerint áll rendelkezésre.
- Ha az írásbeli vizsgát bármilyen rendkívüli esemény megzavarja, az emiatt kiesett idővel a vizsgázó számára rendelkezésre álló időt meg kell növelni.
- A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő vizsgázó szakértői bizottság szakvéleményének figyelembe vételével, a szülő írásbeli kérésére az intézményvezető engedélye alapján az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt legfeljebb harminc perccel meg kell növelni, az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt használhatja, valamint írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tehet.
- Ha a vizsgáztató pedagógus az írásbeli vizsgán szabálytalanságot észlel, elveszi a vizsgázó feladatlapját, ráírja, hogy milyen szabálytalanságot észlelt, továbbá az elvétel pontos idejét, aláírja és visszaadja a vizsgázónak, aki folytathatja az írásbeli vizsgát. A vizsgáztató pedagógus a szabálytalanság tényét és a megtett intézkedést írásban jelenti az iskola vezetőjének, aki az írásbeli vizsga befejezését követően haladéktalanul kivizsgálja a szabálytalanság elkövetésével kapcsolatos bejelentést. Az intézmény vezetője a megállapításait részletes jegyzőkönyvbe foglalja, amelynek tartalmaznia kell a vizsgázó és a vizsgáztató pedagógus nyilatkozatát, az esemény leírását, továbbá minden olyan tény, adatot, információt, amely lehetővé teszi a szabálytalanság elkövetésének kivizsgálását. A jegyzőkönyvet a vizsgáztató pedagógus, az intézmény vezetője és a vizsgázó írja alá. A vizsgázó különvéleményét a jegyzőkönyvre rávezetheti.
- Az írásbeli vizsga feladatlapjait a vizsgáztató pedagógus kijavítja, a hibákat, tévedéseket a vizsgázó által használt tintától jól megkülönböztethető színű tintával megjelöli, röviden értékeli a vizsgakérdésekre adott megoldásokat.
- Ha a vizsgáztató pedagógus a feladatlap kijavítása során arra a következtetésre jut, hogy a vizsgázó meg nem engedett segédeszközt használt, segítséget vett igénybe, megállapítását rávezeti a feladatlapra és értesíti az intézmény vezetőjét.

Szóbeli vizsga

- Egy vizsganapon egy vizsgázó vonatkozásában legfeljebb három szóbeli vizsga szervezhető.

-
- A vizsgázónak legalább 10 perccel korábban meg kell jelennie a vizsga helyszínén.
 - Ha a vizsgázó a feleletét befejezte, a következő tantárgyból történő felelet előtt legalább 15 perc pihenőidőt kell számára biztosítani, amely alatt a vizsgatermet elhagyhatja.
 - A vizsgateremben egy időben legfeljebb 6 vizsgázó tartózkodhat.
 - A szóbeli vizsgán a vizsgázó tantárgyként húz tételt vagy kifejtendő feladatot, és – amennyiben szükséges – kiválasztja a tétel kifejtéséhez szükséges segédeszközt. Az egyes tantárgyak szóbeli vizsgáihoz szükséges segédeszközökről a vizsgáztató tanár gondoskodik.
 - Minden vizsgázónak tantárgyanként legalább harminc perc felkészülési időt kell biztosítani a szóbeli feleletet megelőzően. A felkészülési idő alatt a vizsgázó jegyzetet készíthet, de gondolatait szabad előadásban kell elmondania. Egy-egy tantárgyból egy vizsgázó esetében a feleltetés időtartama tizenöt percnél nem lehet több.
 - A vizsgázók a vizsgateremben egymással nem beszélgethetnek, egymást nem segíthetik. A tételben szereplő kérdések megoldásának sorrendjét a vizsgázó határozza meg.
 - A vizsgázó segítség nélkül, önállóan felel, de ha önálló feleletét önhibájából nem tudja folytatni vagy a vizsgatétel kifejtése során súlyos tárgyi, logikai hibát vét, a vizsgabizottság tagjaitól segítséget kaphat.
 - A vizsgabizottság tagjai a tétellel kapcsolatosan a vizsgázónak kérdéseket tehetnek fel, ha meggyőződtek arról, hogy a vizsgázó a tétel kifejtését befejezte, vagy a tétel kifejtése során önálló feleletét önhibájából nem tudta folytatni vagy a vizsgatétel kifejtése során súlyos tárgyi, logikai hibát vétett. A vizsgázó a tétel kifejtése során akkor szakítható félbe, ha súlyos tárgyi, logikai hibát vétett, vagy a rendelkezésre álló idő letelt.
 - Ha a vizsgázó a húzott tétel anyagában teljes tájékoztatlanságot árul el, azaz feleletének értékelése nem éri el az elégséges szintet, az elnök egy alkalommal póttételt húzat vele. Ez esetben a szóbeli minősítést a póttételre adott felelet alapján kell kialakítani úgy, hogy az elért pontszámot meg kell felezni és egész pontra fel kell kerekíteni, majd az osztályzatot ennek alapján kell kiszámítani.

- A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó szakértői bizottsági szakvéleménnyel megalapozott írásbeli kérésére (kiskorú tanuló esetén szülő/gondviselő írásbeli kérésére), az intézményvezető engedélye alapján a vizsgázó számára harminc perc gondolkodási időt legfeljebb tíz perccel meg kell növelni, illetve kérésre a szóbeli vizsgát írásban teheti le.
- Ha a vizsgázónak engedélyezték, hogy az írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tegyen, és a vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészekből áll, két vizsgatételt kell húznia, és az engedélynek megfelelő tételket kell kifejtenie. A felkészüléshez és a tétel kifejtéséhez rendelkezésre álló időt tételenként kell számítani. A vizsgázó kérésére a második tétel kihúzása előtt legfeljebb tíz perc pihenőidőt kell adni, amely alatt a vizsgázó a vizsgahelyiséget elhagyhatja.
- Ha a vizsgázó a szóbeli vizsgát írásban teszi le, a vizsgatétel kihúzása után külön helyiségben, vizsgáztató tanár felügyelete mellett készíti el a dolgozatát. A dolgozat elkészítésére harminc percet kell biztosítani. A dolgozatot a vizsgázó vagy a vizsgázó kérésére a vizsgáztató tanár felolvassa.
- Ha a szóbeli vizsgán a vizsgázó szabálytalanságot követ el, vagy a vizsga rendjét zavarja, a vizsgabizottság elnöke figyelmezteti a vizsgázót, hogy a szóbeli vizsgát befejezheti ugyan, de ha szabálytalanság elkövetését, a vizsga rendjének megzavarását a vizsgabizottság megállapítja, az elért eredményt megsemmisítheti. A figyelmeztetést a vizsga jegyzőkönyvében fel kell tüntetni.
- A szóbeli vizsgán és a gyakorlati vizsgán elkövetett szabálytalanság esetében az intézményvezető az írásbeli vizsga erre vonatkozó rendelkezéseit alkalmazza.

Gyakorlati vizsga

- A gyakorlati vizsgafeladatokat – legkésőbb a vizsgát megelőző két hónappal – az intézmény vezetője hagyja jóvá.
- A gyakorlati vizsgarészt akkor lehet megkezdeni, ha a vizsgabizottság elnöke meggyőződött a vizsgafeladatok elvégzéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételek meglétéről.
- A gyakorlati vizsgarész megkezdése előtt a vizsgázókat tájékoztatni kell a gyakorlati vizsgarész rendjéről és a vizsgával kapcsolatos egyéb tudnivalókról, to-

vábbá a gyakorlati vizsgarész helyére és a munkavégzésre vonatkozó munkavédelmi, tűzvédelmi, egészségvédelmi előírásokról.

- A gyakorlati vizsgafeladatok végrehajtásához a vizsgázónak az adott tantárgynál helyben meghatározott idő áll a rendelkezésére. Ebbe az időbe a vizsgafeladatok ismertetésének ideje nem számít bele. A gyakorlati vizsgarész végrehajtásához rendelkezésre álló idő feladatok szerinti megosztására vonatkozóan a vizsgafeladatok leírása tartalmazhat rendelkezéseket. Nem számítható be a vizsgafeladatok végrehajtására rendelkezésre álló időbe a vizsgázónak fel nem róható okból kieső idő.
- Amennyiben valamely tantárgy gyakorlati feladatát a vizsgázónak otthon kell elkészítenie, akkor annak témájáról, a feladat pontos leírásáról az intézményvezető részére történő benyújtás idejéről és módjáról a gondviselőt írásban tájékoztatjuk.
- A gyakorlati vizsgarészt – a vizsgafeladatok számától függetlenül – egy érdemjeggyel kell értékelni. Az értékelés értékelőlapon történik, amely tartalmazza az értékelési szempontokat és az azokra adható maximális és elért pontszámot. Ezen kívül az értékelőlap tartalmazza a vizsgázó nevét, születési helyét és idejét, a tanszak, a tantárgy megnevezését és a javasolt osztályzatot. Az értékelést a kérdező tanár írja alá. Az értékelőlap a vizsgajegyzőkönyv mellékletét képezi.
- A vizsgázó gyakorlati vizsgarészre kapott érdemjegyét a vizsga helyszínén bemutatott gyakorlatra kapott osztályzatok alapján kell meghatározni.

Az egyes tantárgyak vizsgarészei, aránya, időterjedelme, pontszáma

Alsó tagozat

Tantárgy	Írásbeli	Szóbeli	Gyakorlati	Adható pontszám (összesen)	Írásbeli ideje	Gyakorlati vizsga ideje
Magyar nyelv és irodalom	x	x	-	50 pont	45 perc	-
Idegen nyelv 1.évfolyam	-	x	-	50 pont	-	-
Idegen nyelv	x	x	-	50 pont	45 perc	-

2-4.évfolyam						
Matematika	x	-	-	50 pont	45 perc	-
Etika/hit-és erkölcsstan	-	x	-	50 pont	-	-
Környezetismeret	-	x	-	50 pont	-	-
Ének-zene	-	x	-	50 pont	-	-
Technika és tervezés	-	x	x	50 pont	-	45 perc
Vizuális kultúra	-	-	x	50 pont	-	45 perc
Testnevelés	-	-	x	50 pont	-	30 perc
Digitális kultúra	-	x	x	50 pont	-	45 perc

Felső tagozat

Tantárgy	Írásbeli	Szóbeli	Gyakorlati	Adható pontszám	Írásbeli ideje	Gyakorlati vizsga ideje
Magyar nyelv	x	x	-	50 pont	45 perc	-
Irodalom	x	x	-	50 pont	45 perc	-
Történelem	-	x	-	50 pont	-	-
Állampolgári ismeretek	-	x	-	50 pont	-	-
Idegen nyelv	x	x	-	50 pont	45 perc	-
Matematika	x	x	-	50 pont	45 perc	-
Természettudomány	-	x	-	50 pont	-	-
Biológia	-	x	-	50 pont	-	-
Fizika	-	x	-	50 pont	-	-
Kémia	-	x	-	50 pont	-	-
Földrajz	-	x	-	50 pont	-	-
Digitális kultúra	-	x	x	50 pont	-	45 perc

Etika/hit-és erkölcs-tan	-	x	-	50 pont	-	-
Hon-és népismeret	-	x	-	50 pont	-	-
Dráma és színház	-	-	x	50 pont	-	30 perc
Ének-zene	-	x	-	50 pont	-	-
Technika és tervezés	-	x	x	50 pont	-	45 perc
Vizuális kultúra	-	-	x	50 pont	-	45 perc
Testnevelés és sport	-	-	x	50 pont	-	30 perc
Célnyelvi civilizáció	-	x	-	50 pont	-	-

Alapfokú művészetoktatás különbözeti vizsgái

Tantárgy	Gyakorlati vizsga	Szóbeli vizsga	Maximális pontszám	Idő
Klasszikus balett /Alapfok 1-6. évfolyam/	X	-	20 pont	30 perc
Balett előkészítő gimnasztika /Alapfok 1-2. évfolyam/	X	-	10 pont	15 perc
Balett elmélet /Alapfok 3-5. évfolyam/	-	X	10 pont	15 perc
Néptánc / Alapfok 3-5. évfolyam/	X	-	10 pont	15 perc
Jazz technika /Alapfok 3-6. évfolyam/	X	-	10 pont	15 perc
Történelmi társastánc /Alapfok 6. évfolyam/	X	-	10 pont	15 perc

Az értékelés rendje

A tantárgyak vizsgarészek értékelése pontozásos rendszerben történik. Az egyes vizsgarészekben elért pontszámok összege alapján az osztályzatot az alábbi százalékos rendnek megfelelően kell meghatározni:

1-29% - elégtelen

30 - 49% - elégséges

50 -74% - közepes

75 - 89% - jó

90 – 100% - jeles

a) *Osztályozóvizsgát* kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végén az osztályzat megállapításához, ha

- felmentették a tanórai foglalkozáson való részvétel alól,
- engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy követelményeinek az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- a 20/2012. (VIII.31.) Emmi rendelet 51.§ (7) bekezdés a), e), f) pontjában meghatározott időnél többet mulasztott, és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanítási év végén nem minősíthető, kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozóvizsgát tegyen. A nevelőtestület a az osztályozóvizsga letételét akkor tagadhatja meg, ha a tanuló igazolatlan mulasztásainak száma meghaladja a húsz tanórai foglalkozást, és az iskola eleget tett az értesítési kötelezettségének. Ha a tanuló teljesítménye a tanítási év végén nem minősíthető, tanulmányait évfolyamismétléssel folytathatja. Ha a tanuló mulasztásainak száma már az első félév végére meghaladja a meghatározott mértéket, és emiatt teljesítménye érdemjeggyel nem volt minősíthető, félévkor osztályozóvizsgát kell tennie,
- a tanuló független vizsgabizottság előtt tesz vizsgát.

Az osztályozóvizsga időpontját az iskola munkatervében az intézményvezető határozza meg a félévi osztályzat megállapításához a félév utolsó tanítási napját megelőző tizedik tanítási nap és a félév utolsó tanítási napja között, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanév utolsó tanítási napját megelőző tizedik tanítási nap és a tanév utolsó tanítási napja között. Az egyéni munkarenddel rendelkező tanulók osztályozó vizsgáját június 1-től június 15-ig terjedő időszakban az intézményvezető által meghatározott napokon kell tartani.

Az iskola rendszeres látogatása alól felmentett alsó tagozatos tanuló az alábbi tantárgyakból köteles osztályozó vizsgát tenni:

- magyar nyelv és irodalom írásbeli és szóbeli vizsga,
- matematika írásbeli vizsga,
- idegen nyelv szóbeli és írásbeli vizsga (a 2-4. évfolyamon),
- idegen nyelv -szóbeli vizsga az 1. évfolyamon,
- környezetismeret szóbeli vizsga,

- digitális kultúra gyakorlati és szóbeli vizsga,
- ének-zene szóbeli vizsga,
- technika és tervezés szóbeli és gyakorlati vizsga,
- vizuális kultúra gyakorlati vizsga,
- etika/ hit-és erkölcsstan tantárgy szóbeli vizsga, testnevelés gyakorlati vizsga.

Az iskola rendszeres látogatása alól felmentett felső tagozatos 5 – 6. évfolyamos tanuló az alábbi tantárgyakból köteles osztályozó vizsgát tenni:

- irodalom szóbeli és írásbeli vizsga,
- magyar nyelv szóbeli és írásbeli vizsga,
- matematika szóbeli és írásbeli vizsga,
- idegen nyelv szóbeli és írásbeli vizsga,
- történelem szóbeli vizsga,
- természettudomány szóbeli vizsga,
- digitális kultúra szóbeli és gyakorlati vizsga,
- célnyelvi civilizáció szóbeli vizsga,
- ének-zene szóbeli vizsga,
- technika és tervezés gyakorlati vizsga,
- vizuális kultúra gyakorlati vizsga,
- etika/ hit-és erkölcsstan szóbeli vizsga,
- dráma és színház gyakorlati vizsga

hon-és népismeret szóbeli vizsga.

- testnevelés gyakorlati vizsga.

Az iskola rendszeres látogatása alól felmentett felső tagozatos 7 – 8. évfolyamos tanuló az alábbi tantárgyakból köteles osztályozó vizsgát tenni:

- irodalom szóbeli és írásbeli vizsga,
- magyar nyelv szóbeli és írásbeli vizsga,
- matematika szóbeli és írásbeli vizsga,
- idegen nyelv szóbeli és írásbeli vizsga,
- történelem szóbeli vizsga,
- fizika szóbeli vizsga,
- kémia szóbeli vizsga,
- biológia szóbeli vizsga,

-
- földrajz szóbeli vizsga,
 - digitális kultúra szóbeli és gyakorlati vizsga,
 - célnyelvi civilizáció szóbeli vizsga,
 - ének-zene szóbeli vizsga,
 - technika és tervezés gyakorlati vizsga (csak 7. évfolyamon),
 - vizuális kultúra gyakorlati vizsga,
 - etika/ hit-és erkölcsstan tantárgy szóbeli vizsga
- állampolgári ismeretek szóbeli vizsga.
- testnevelés gyakorlati vizsga.

Az osztályozóvizsga követelményeit tantárgyanként és évfolyamonként a pedagógiai program melléklete tartalmazza. A tanuló írásbeli, szóbeli, gyakorlati munkájának értékelését a pedagógiai programban meghatározott elvek figyelembe vételével kell végezni. Az osztályozóvizsga eredményéről a félévi értesítőbe, illetve a bizonyítványba írt osztályzattal (szöveges értékeléssel) a tanulót az osztályozó vizsgát követő munkanapon tájékoztatni kell.

b) *Javítóvizsgát* tehet a tanuló, ha

- a tanév végén legfeljebb három tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott,
- az osztályozóvizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára *felróható okból* elkészik, távol marad, engedély nélkül távozik.

A javítóvizsgát augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban az intézményvezető által az iskola munkatervében meghatározott napokon kell tartani. A javítóvizsga eredményéről a bizonyítványba írt osztályzattal (szöveges értékeléssel) a tanulót a javítóvizsgát követő munkanapon tájékoztatni kell.

c) *Pótló vizsgát* tehet a tanuló, ha a vizsgáról neki *fel nem róható okból* elkészik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel távozik. Fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására.

A pótló vizsgát az adott vizsganapon vagy a vizsgázó és az iskola számára megszervezhető legközelebbi, az intézményvezető által meghatározott napon kell tartani.

d) *Különbözeti vizsgát* kell tennie a tanulónak a másik iskolából vagy osztályból történő átvétel esetén, ha az évfolyamát megelőző tanév végén nem kapott osztályzatot vagy szöveges értékelést olyan tantárgyból, amely számára a választott osztályban vagy csoportban kötelező tantárgy lesz, vagy a továbbhaladáshoz szükséges. A különbözeti vizsgára tanévenként legalább két vizsgaidőszakot kell kijelölni.

A különbözeti vizsga eredményéről a különbözeti vizsgáról készített jegyzőkönyv alapján a tanulót a különbözeti vizsgát követő munkanapon tájékoztatni kell.

e) *Művészeti alapvizsgát* a tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott időpontban kell megszervezni.

A tanulmányok alatti vizsga részei vizsgatípusonként megegyeznek.

Ha a tanuló a tanulmányi kötelezettségének a szülő kérelme alapján egyéni munkarend keretében tesz eleget, felkészítéséről a szülő gondoskodik, a tanuló egyénileg készül fel a vizsgára. (Az egyéni munkarenddel rendelkező tanuló a gondviselő kérelmére részt vehet a tanórai, egyéb foglalkozásokon, felvehető a napközibe, a tanulószobai foglalkozásokra az iskola igazgatójának döntése alapján.)

III.10. A tanulói felvétel és az átvétel helyi szabályai

A tanulói jogviszony jelentkezés alapján felvétellel és átvétellel jön létre, a felvételtől és átvételtől, valamint a tanulók osztályba sorolásáról az iskola intézményvezetője dönt.

Az adott évben tanköteles korba lépő gyermeket a szülő április 1-je és április 30-a között - a tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott, a fenntartó által közleményben vagy hirdetményben közzétett időpontban - köteles beírni a lakóhelye szerint illetékes vagy a választott iskola első évfolyamára.

Az első évfolyamra jelentkezés alapján az általános képzésre az iskola felvesz minden olyan tanulót, akinek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye a körzetében talál-

ható. Ha az iskola a felvételi kötelezettsége teljesítése után további kérelmeket tud teljesíteni, a felvételnél előnyben kell részesíteni a hátrányos helyzetűeket, valamint azokat a különleges helyzetűeket,

- akiknek szülője, testvére tartósan beteg vagy fogyatékkal élő,
- akiknek testvére az iskola tanulója,
- akiknek a szülő munkahelye – munkáltatói igazolás alapján az iskola körzetében található,
- akiknek lakóhelyétől vagy tartózkodási helyétől az iskola egy kilométeren belül van.

Ha az iskola – a megadott sorrend szerint – az összes felvételi kérelmet helyhiány miatt nem tudja teljesíteni, az érintett csoportba tartozók között sorsolás útján dönt. A sorsolásra a felvételi, átvételi kérelmet benyújtókat meg kell hívni. A sorsolás részletes szabályait a házirend tartalmazza.

A gyermekeket és szüleiket nyílt napra, játszóházi és kulturális programokra, játékos pedagógus-gyermekismerkedésre invitáljuk, melynek keretében a képzéshez kapcsolódó programokkal adunk tájékoztatást nevelő-oktató munkánk sokszínűségéről.

Az alapfokú művészetoktatás táncművészeti ág balett tanszak képzésére is a beírást megelőző jelentkezéssel lehet igényt bejelenteni.

Az első évfolyamra történő beiratkozáskor be kell mutatni a gyermek azonosítására alkalmas, a gyermek nevére kiállított személyi azonosítót és a lakcímet igazoló hatósági igazolást.

Másik iskolából átvételt a második-nyolcadik évfolyamra a tanév kezdete előtt vagy félévkor, valamint a lakóközvetbe költözés esetén bármikor lehet kérni. Ha az átvételre jelentkező tanuló az évfolyamát megelőző tanév végén nem kapott osztályzatot vagy szöveges értékelést olyan tantárgyból, amely számára a választott osztályban vagy csoportban kötelező tantárgy lesz vagy a továbbhaladáshoz szükséges, különbözeti vizsgát köteles tenni; a választott osztályba vagy csoportba csak sikeres különbözeti vizsgával sorolható be.

A tanulói átvétel során biztosítjuk az egyéni segítségnyújtást (pl.: nyelvi akadályok esetén) türelmi idővel, a különbözeti vizsga későbbi letételével (a 20/2012.(VIII.31.)EMMI rendelet 65.§ (1)bekezdése alapján), korrepetáláson egyéni segítségnyújtással, valamint a gondviselő írásbeli kérelme alapján évfolyamismétléssel.

Ha Magyarország területén élő, tartózkodási engedéllyel nem rendelkező kiskorú nem magyar állampolgár kéri a felvételét nevelési-oktatási intézménybe, a felvételkor igazolnia kell, hogy a szülői felügyelettel kapcsolatos feladatokat ki látja el, továbbá hogy az iskolai tanulmányokhoz szükséges feltételekről ki gondoskodik.

Ha az iskolai tanulmányok folytatását a magyar nyelv ismeretének hiánya vagy a külföldi és a magyar iskola követelményrendszere közötti eltérés gátolja, az iskola igazgatója - a szülő egyetértésével - az évfolyam megismétlését engedélyezheti úgy is, hogy a tanuló csak felzárkóztató foglalkozásokon és nyelvórákon vesz részt. A foglalkozások idejét, az annak keretében oktatott ismeretek körét, az ismeretek elsajátításáról történő számadás módját az igazgató állapítja meg.

III.11. Az elsősegélynyújtási ismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátítása tanítási órákon (osztályfőnöki, biológia, technika, kémia, testnevelés) és a tanórákon kívüli egyéni vagy csoportos, a tanulók fejlődését szolgáló pedagógiai tartalmú foglalkozásokon) valósul meg.

Az elsősegélynyújtás célja a hirtelen egészségkárosodás megállapítása vagy feltartóztatása. Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának legfőbb célja a hasznos ismeretek nyújtása a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokról, az egészség megbecsülésére és megőrzésére való nevelés, a felelősségteljes és szabálykövető magatartás kialakulásának megalapozása, ezen túl a tanuló saját kompetenciái ismeretében merjen és hatékonyan tudjon „éles” helyzetben is segítséget nyújtani a rászorulóknak.

Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításának formái:

- a) elméleti ismeretek elsajátítása
- *természetismeret tanítási órán:* baktériumok, gombák, étkezési eredetű betegségek, élősködők az emberen és a lakásban;
 - *osztályfőnöki órán:* általános tudnivalók az elsősegélynyújtásról, fontossága, értesítendő telefonszámok, interaktív elsősegély-oktatás általános iskolásoknak;
 - *biológia tanítási órán:* az elsősegélynyújtás folyamata, formái;
 - *kémia tanítási órán:* égés, mérgezések elsősegély-nyújtási ismeretei;
 - *fizika tanítási órán:* elsősegélynyújtás elektromos baleset esetén;

-
- *technika és tervezés tanítási órán:* veszélyes anyagok elsősegély - nyújtási tudnivalói a háztartásban, ételmérgezések elsősegély-nyújtási tudnivalói, az egészségre ártalmas természeti eredetű veszélyforrások elsősegély-nyújtási tudnivalói, teendők a károsodás elhárítása érdekében, ill. károsodás esetén;
 - *testnevelés tanítási órán:* a csontrendszer sérüléseinek elsősegély-nyújtási tudnivalói, kimentés vízből;
 - *erkölcstan tanítási órán:* felelősségünk az egészség megőrzésének érdekében, az elsősegély-nyújtási alapismeretek fontossága.
- b) gyakorlati ismeretek elsajátítása
- *természetismeret és biológia tanítási órán:* sebkezelés, mesterséges légzés, szívmasszázs, kullancs és rovarcsípések kezelése
 - *6. évfolyamon 1 tanítási óra:* veszélyes anyagok és kerülésük a háztartásban (kozmetikai anyagok, tisztítószer, oldószer, festékek, növényvédő szerek, irtószer, műszaki célú vegyi anyagok és az ezekkel kapcsolatos biztonsági szabályok);
 - *6. évfolyamon 1 tanítási óra:* ételmérgezések elsősegélynyújtási tudnivalói (baktériumok, gombák, étkezési eredetű betegségek, hulladékszelektálás, tárolás a fertőzések elkerülése érdekében, ételmérgezések fajtái és megelőzésük, elsősegély-nyújtási tudnivalói);
 - *6. évfolyamon 1 tanítási óra:* az egészségre ártalmas természeti eredetű veszélyforrások (napszúrás, leégés, kiszáradás, túlhevülés, kihűlés, villámcsapás, kullancs-és rovarcsípések, fertőzések, élősködők az emberen és a lakásban, a veszéllyel járó helyek és a veszélyek felismerése, teendők a károsodás elhárítása érdekében, ill. károsodás esetén);
 - *7. évfolyamon 1 tanítási óra:* sebkezelés;
 - *8. évfolyamon 1 tanítási óra:* mesterséges légzés, szívmasszázs;
 - *testnevelés tanítási órán a 7. és 8. évfolyamon:* a csontrendszer sérülései (csonttörés, repedés megállapítása, teendők nyílt törés esetén, ízületek sérülései, ficam, rándulás), elsősegélynyújtás a mentők megérkezéséig;
 - *délutáni csoportfoglalkozásokon az 1-6. évfolyamon:*
 - elsősegély nyújtási alapismeretek ismétlése játékos feladatokkal;
 - elsősegélynyújtással kapcsolatos tesztlapok, vetélkedők, versenyek;
 - történetekkel illusztrált előadások, filmek az elsősegélynyújtásról.

III. 12. Az EFOP-3.2.3-17 pályázati projekt intézményi megjelenése

Az intézmény módszertani felkészültsége a digitális kompetencia fejlesztés területén:

Az iskolában évek óta folyik informatika oktatás, melyhez az emelt szintű informatika tantervek adják az alapvető tematikát a tanórai keretek között.

Tanórán kívüli keretek között pedig három fő területen történik a tanulók fejlesztése:

- algoritmikus gondolkodás, kódolás, programozás
- számítógép alkalmazói ismeretek, ECDL vizsgára felkészítés
- informatika tanulmányi versenyekre való felkészítés

A helyi tantervünk szerint 4. osztálytól 8. osztályig heti 1 órában tanulnak informatikát diákjaink. Oktatási programunkban, szakköri keretek között 3-8. osztályig heti 1 órában, vesznek részt a tanulók. Kiemelt fontosságúnak tartjuk a gyakorlati tudás megszerzését és a tanultak gyakorlatban történő alkalmazását. Oktatási programunk további sikeres alkalmazása és más tantárgyak oktatását segítő programok bevezetésével, alsóbb évfolyamokon való alkalmazással és tovább gondolásával szeretnénk az eszközeinket és lehetőségeinket továbbfejleszteni.

A projekt szükségességének alátámasztását három oldalról közelítjük meg:

1. Ha a mai kor gyermekének az IKT eszközök segítségével tanítjuk a tananyagot, az számukra érthető és rögzíthető és rögtön alkalmazható, ellenben a hagyományos analóg módszerekkel. A szoftverek használata növeli a figyelmet, használatuk nagy koncentrációt igényel a tanulóktól, így önállóságra szoktat. A számítógépet a gyermekek sokszor egyedül kezelik, önállóan döntenek a feladat megoldásában, lehetőségük nyílik a hibák önálló javítására is. A számítógép objektíven ítél. A gyermekek a hibázást a géppel szemben jobban elfogadják, mint a tanárral való közvetlen kapcsolat esetén, így oldódik a gyermek frusztrációja. A számítógép sokszor azonnali választ vár, ugyanakkor csak a helyes megoldást fogadja el. A gyermekben ez által kialakul a gyors és pontos reagálás iránti igény. Sok gyereknek viszont nincs otthoni lehetősége a digitális világ hasznos alkalmazására, iskolánk összlétszámának kb. 10 %-a.

2. A nehezen tanuló gyermekek egy része sajátos nevelési igényű, másik része beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd (BTM-N), vagy tanulási gyengeségben szenved. Statisztikai adatokkal alátámasztható, hogy a fenti besorolású tanulók száma évről évre nő. Indokolt, hogy ezeknek a gyerekeknek az ellátása minél hatékonyabb legyen. Ennek egyik bevált eszköze az IKT-eszközök alkalmazása a pedagógiai munkában. A programok, alkalmazások használata rövid idő alatt több és érdekesebb információt közvetít a gyerekek felé, teret enged a gyermeki fantáziának, fejleszti a kreativitást. A hagyományos formában rosszul teljesítő gyerekek sikerélményhez juthatnak, mert azonnal látják az eredményt. Éppen ezért a gyógypedagógusok az IKT eszközök használatát az SNI-s és BTM-N-es tanulókkal való foglalkozás folyamatában „örömpedagógiai eszköznek” nevezik, mely új pedagógiai szituációt teremt, mely oldja a szorongást. A számítógép természetesen nem helyettesítheti a hagyományos fejlesztő módszereket, de hatékonyan segíti, kiegészíti azok terápiás hatásait. A digitális eszközök érzékszervi fogyatékoság esetén, pótolva a hibás érzékszervet, annak érzékelési tartományát kitágítják, bővítik a sérült gyermek ismeretszerzési lehetőségeit. A mozgásában akadályozott gyermekeknél speciális informatikai eszközök (billentyűzet, érintőképernyő, billentyűzetrács stb.) biztosíthatják az esélyegyenlőséget. Különösen nagy jelentősége van az önálló tanulásra való felkészítésnek a sajátos nevelési igényű tanulóknál, hiszen náluk esetenként speciális képességhiányt is kompenzálni kell személyre szabott tanulási szokások kialakításával, vagy speciális tanulási technikákkal. Egyre inkább teret hódít az a nézet, hogy az iskolának az egyszerű ismeretátadás helyett, illetve mellett fő feladata azoknak a képességeknek a fejlesztése, amelyek alkalmassá teszik a tanulókat az élet-problémák megoldására, a társadalomban való hatékony működésre, az önálló ismeretszerzésre. Ez kiemelten fontos a sajátos nevelési igényű tanulók esetében.

3. Intézményünk egyik fő profilja az idegen nyelvi képzés, azon belül is a kéttannyelvű oktatás, mely német és angol nyelven folyik. A kollégáink saját pedagógiai-módszertani csomagot dolgoznak ki, mely a környezetismeret és természetismeret tantárgy oktatását célozza meg német és angol nyelven. A csomag lényege lenne a játékon keresztül történő nyelvtanítás, mely megkönnyítené a gyerekek számára a német nyelven történő környezet és természetismeret, olykor magyarul sem mindig könnyű tanulási folyamatot.

Fejlesztési szükségletek:

1. *A tanulás-tanítás módszertanának, mely magában foglalja a pedagógusok IKT-tudásának, módszertani kultúrájának fejlesztését. Ennél a területnél jelenik meg a digitális tartalomkínálat bővítése és beágyazódása minden tantárgynál.*

- A pedagógusaink motiválása és érdekeltté tétele arra vonatkozóan, hogy az IKT-eszközök beépüljenek a tanulási-tanítási folyamatba.
- Ehhez módszertani és technikai tudást kell biztosítani, melyhez továbbképzéseken vesznek részt. Így speciálisan 1-4. évfolyamon a kreativitás/ problémamegoldó gondolkodás fejlesztésének támogatását és a matematikai kompetencia fejlesztésének támogatását céloztuk meg az alkalmazni kívánt programcsomagokkal. Felső tagozaton a matematikai kompetencia fejlesztését és a természettudományos megismerés támogatását tűztük ki célul a GEOMATECH oktatási programcsomagjainak alkalmazásával. Az alkalmazni kívánt programcsomagok felhasználhatóságát megismertető képzések közül a Sakkpalota és a GEOMATECH képzéseit részesítjük előnyben.
- új programcsomag kidolgozása német idegen nyelven: környezetismeret 1-4. évfolyamon és természetismeret 5-6. évfolyamon. A programcsomag lefordítása angol nyelvre.
- A digitális pedagógiai módszertani fejlesztéshez összeállított vagy választott csomag(ok) használatára való felkészülés és tanórákon történő alkalmazás kipróbálása. Az összeállított vagy választott csomaghoz kapcsolódó intézményi digitális tartalomfejlesztése (digitális óravázlatok, tanítást-tanulást támogató tartalmak, digitális projekt leírások stb.), illetve a tartalom megosztása a Nemzeti Köznevelési Portál felületén.
- A tanulók számára elérhető digitális eszközparkot és tudást kell biztosítanunk, ahol egyre nagyobb teret kap teljesítményük mérhetősége, értékelése, a tanultak számonkérése.
- A tanítás-tanulás folyamatát úgy kell kialakítani, hogy az segítse és támogassa az SNI-s és BTMN-es, tanulókat a felzárkóztatásban, valamint a hátrányos helyzetű gyerekek esetében az esélyegyenlőség megteremtésében.
- Az elektronikus tananyagok széles kínálata legyen elérhető és kerüljön alkalmazásra intézményünkben.
- A digitális kompetencia fejlesztésével, a meglévők használatával a médiatudatosságra való nevelés kiemelt feladat számunkra.

2. *Az intézményünk infrastruktúrájának fejlesztése, ami a tantermek internet és eszközellátottságának biztosítása, valamint ezek megfelelése az IT biztonság, esélyegyenlőség követelményeinek.*

- A pedagógusaink, diákjaink, valamint az oktatást támogató egyéb szereplők (szülők) rendelkezzenek a megfelelő felhasználói eszközökkel.
- Fontos, hogy az alkalmazott eszközrendszer legyen biztonságos és naprakész, védje a tanuló magánszféráját és az intézmény által kezelt adatokat, információkat.
- Célunk, hogy a tanítás-tanulás folyamata biztonság tudatosan történjen, segítve a diákokat, szülőket és pedagógusokat a biztonság tudatos magatartás elsajátításában és segítséget nyújtanak az internetes visszaélések bejelentésében, kezelésében.
- Az alkalmazott eszközrendszer segítse és támogassa az SNI-s és BTMN-es, tanulókat a felzárkóztatásban, valamint a hátrányos helyzetű gyerekek esetében az esélyegyenlőség megteremtésében.

IV. Az iskola helyi tanterve

IV.1. A nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

Alapvető sajátosságok, jellemzők:

- *Alapfunkciók:*
 - általános iskolai oktatás 8 évfolyamon,
 - alapfokú művészetoktatás táncművészeti ág balett tanszakán,
 - tanórán kívüli egyéni vagy csoportos, a tanulók fejlődését szolgáló pedagógiai tartalmú foglalkozások
- *Speciális funkciók:*
 - magyar-német két tanítási nyelvű oktatás, magyar-angol két tanítási nyelvű oktatás,
 - elsődlegesen tehetséggondozás [emelt óraszámú képzések (idegen nyelv), illetve igény szerint egyéb területeken],
 - tanulásban lemaradók felzárkóztatása (szükség szerint).

A pedagógiai folyamatban meghatározók:

- *Az emberi kapcsolatok, melyeknek egymás tiszteletén, megbecsülésén kell alapulniuk (pedagógus – pedagógus, pedagógus – tanuló, tanuló – tanuló, pedagógus – nem pedagógus dolgozó, tanuló – nem pedagógus dolgozó).*
- *A pedagógus nevelőmunkája olyan iskolai működést teyen lehetővé, ahol a gyerekek biztonságban érzik magukat.*
- *A pedagógus és diák közötti érzelmi kapcsolat, a 6-14 éves gyermekek életkori sajátosságai okán. A gyermekszeretet, függetlenül a gyermek adottságaitól, egyéniségének jellemzőitől.*
- *Az iskolában elsődleges a gyermek érdeke, személyiségének minél szélesebb kibontakoztatása.*

A képzés belső szakaszai:

*Az alsó tagozat **első-negyedik évfolyamán** a tanulók helyi tanterv szerinti nevelése és oktatása során a képzés alapozó jellegéből adódóan maximálisan figyelembe vesszük a gyermekek aktuális fejlettségét és szükségletét. Az alsó tagozaton megtanítjuk a gyerekeket írni, olvasni, számolni, képessé tesszük őket gondolataik értelmes közlésére, a tanulók elsajátítják a közvetlen tapasztalatokhoz és gyakorlati cselekvéshez kötődő gondolkodási műveleteket és logikai munkaformákat. Megalapozzuk énképüket. Megtanítjuk őket környezetük megfigyelésére, az elemi összefüggések felismerésére. Kialakítjuk bennük az életkoruknak megfelelő szokásrendet. Biztosítjuk az emelt szintű német vagy angol, a magyar-német és magyar-angol két tanítási nyelvű, valamint a tánc-(mozgás) művészeti tanulás lehetőségét. Személyre szóló értékeléssel formáljuk önismeretüket, erősítjük önbizalmukat. A harmadik évfolyamon minden gyermek megkezd az informatika-számítástechnika tanulását.*

*A felső tagozat **ötödik- hatodik évfolyamán** bővítjük, és magasabbra emeljük az alapozás során kialakult készségeiket és a gondolkodási műveletekben való jártasságukat. Jelentősen bővítjük a természetre és a társadalomra vonatkozó ismereteiket. Segítjük a kortárs csoportba történő beilleszkedésüket, önállósodási törekvéseiket és a felnőttektől történő érzelmi leválásukat. Közreműködünk az egyéni érdeklődési irányaik kialakításában. Tanítványainkat igyekszünk az életkoruknak megfelelő értéknormák birtokába juttatni.*

*A felső tagozat **7-8. évfolyamának** alapvető célja, hogy tudományosan rendszerezett ismeretek nyújtásával előkészítjük a tanulókat a továbbtanulásra, a pályaválasztásra.*

Megkezdődik az elvont, problémamegoldó gondolkodás kiművelése. Lehetőséget adunk a gyermekeknek önmaguk kipróbálására, érdeklődésük minél teljesebb kielégítésére. Megalapozzuk emberismeretüket, erősítjük autonómiájukat. Segítjük megismerni képességeiket, lehetőségeiket, jó és rossz tulajdonságaikat. Ösztönözzük erkölcsi felfogásuk függetlenedését. *Az órakeret egy részét az önálló ismeretszerzés megalapozására, szakkör és tehetséggondozó órákra használjuk.* Jövőképüket a vágyaik és realitás együttes tiszteletben tartásával a képességek szerinti pályaválasztásnak megfelelően törekszünk alakítani.

IV.2. Választható tantárgyak, foglalkozások, képzési specialitások, irányok, szervezeti formák

Pedagógiai programunkban az alapkészségek fejlesztésén és az anyanyelvi kultúrán túl

- *kiemelt szerepet biztosítunk az idegen nyelvi műveltség, az informatika, a környezetvédelem, a művészeti nevelés, a testkultúra fejlesztésének,*
- *széleskörű nevelési hatásrendszert kínálunk az egészséges életmód kialakítása, az iskolai mentálhigiéniá javításával olyan iskolai működésre, ahol a gyerekek biztonságban érzik magukat.*

Az iskola tartalmi jellemzőiben a differenciáltságot (alternatív programok, a tanulók igényeinek megfelelő tantárgyi kínálat) támogatjuk.

Az iskolai hagyományok, az elért eredmények alapján az intézmény önálló arculatának megőrzése és a minőségi munka fejlesztése érdekében tanulóinknak garantáljuk

- *az emelt szintű német nyelvoktatást, ide értve a magyar-német két tannyelvű oktatást is, valamint az emelt szintű angol nyelvoktatást, ide értve a magyar-angol két tannyelvű oktatást is,*
- *a modern információs technológiák megismertetését,*
- *az olyan iskolai testnevelési program megvalósítását, amely elsősorban az egészséges életmódra nevelést szolgálja (a mindennapos testneveléssel),*
- *a művészeti nevelés kiemelt szerepét (a mozgás-[tánc] művészeti oktatást az alapfokú művészetoktatás keretében),*

- a tanulók érdeklődése, igénye szerint szervezett tanítási órákon kívüli foglalkozásokat,
 - az egyedülállóan összetett funkciókkal bíró „sakk” játék, *mint oktatási eszköz* jelenik meg Polgár Judit nevéhez fűződő programban, ahol a *gondolkodásfejlesztése, a kreativitás elősegítése*, az elavult gondolatok elvetésére és új ismeretekkel való behelyettesítésére helyezi a hangsúlyt.
- a) Az iskola a következő domináns, emelt szintű képzési irányokat működteti:
- *magyar-német két tanítási nyelvű oktatás, magyar-angol két tanítási nyelvű oktatás* 1. évfolyamtól 8. évfolyamig,
 - *emelt szintű idegennyelv-oktatás* 5. évfolyamtól 8. évfolyamig,
 - *alapfokú művészeti oktatás a táncművészeti ág balett tanszakán* az előképző 1-2. évfolyamán, az alapfok 1-6. évfolyamán.
 - „Sakkpalota program” bevezetése a 2014/2015. tanévtől 1. évfolyamtól 4. évfolyamig felmenő rendszerben.
- b) A *szakkörök* döntő része a tehetséggondozást szolgálja. A rendelkezésre álló időkeretet hat fő területre koncentrálni, így a favorizált területeken átlagon felüli többletet tudunk nyújtani. A kiemelt területek: magyar nyelv és irodalom, matematika, számítástechnika - informatika, idegen nyelvek, természetismeret (biológia) és művészetek. A nem kötelező *tanórán kívüli órakeretnek* mintegy *egy ötödét* fordítjuk erre a célra. A szakkörök érdeklődési körönként, vegyes életkorú gyerekekkel szerveződnek. A jelentkezés önkéntes, de a jelentkezőknek a jelentkezés után kötelező a tanévi részvétel. A szolgáltatás ingyenes.
- c) A *felzárkóztatás (korrepetálások)* lehetőségét – a sikeres oktató-nevelő munka érdekében – minden rászoruló gyermeknek biztosítjuk. A szolgáltatás ingyenes.
- d) Az *egyéb foglalkozásokra* (a szakkörökön, korrepetálásokon túl biztosított) egyéni vagy csoportos, a tanulók fejlődését szolgáló pedagógiai jellegű foglalkozásokra felvétel a szülői igényeknek megfelelően történik. Az egyéb foglalkozások elsődleges feladata *a tanulás és a szabadidő feltételeinek megteremtése*, a kulturált és hasznos eltöltése, a *tanulási idő hatékony kihasználása*, a segítségnyújtás az egyes tantárgyak tanulási technikájának elsajátításához.

A választható tantárgyak, foglalkozások *pedagógusválasztását* a tanulókat képviselve a tanulók osztályfőnöke képviseli a szakmai munkaközösség pedagógusai körében, a tantárgyfelosztás elfogadása előtt az intézményvezetőnél.

IV.3. Csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Az iskolai oktatás alapvető szervezeti formája az osztályrendszerű tanítás. Az osztályba sorolásnak nincsenek a tanulói képességektől (teljesítménytől) függő szempontjai. Ettől eltérő csoportalakítási eljárások a következők:

- *Magyar – német, illetve magyar - angol két tanítási nyelvű osztályok:*
A magyar – német két tanítási nyelvű oktatásnál előnyben részesülnek azok, akiknek családjában német anyanyelvűek is vannak, vagy hosszabb időt német nyelvterületen töltöttek. A tanulók felvételéhez a szülők írásbeli nyilatkozata szükséges. Indokolt esetben – a szülő kérésére, a tanuló tanulmányi nehézségei miatt – az intézményvezető dönt párhuzamos **osztályba** áthelyezésről, ahol a nyelvi csoport nem minden esetben biztosított. A 6. ,7. és 8. évfolyamon a magyar-német két tanítási nyelvű oktatásban részesülő tanulók második idegen nyelvként angol idegen nyelvet, a magyar-angol két tanítási nyelvű oktatásban részesülő tanulók német idegen nyelvet tanulhatnak tehetség-gondozás, szakkör formájában. A magyar-német két tanítási nyelvű osztályok csoportjaiban a német, mint idegen nyelv tanításának célja, hogy tanulóink a 8. évfolyam végére az idegen nyelvi ismeretek olyan szintjére jussanak, amelyekkel probléma nélkül készen állnak az Európai Referenciakeret által egységesített B1 szintű, államilag Németországban is elismert nyelvvizsga megszerzésére a DSD der KMK által meghatározott követelmények szerinti részterületeken (hangzó szöveg értése, olvasás, társalgás, beszéd, írás).
- *Emelt szintű nyelvoktatású csoportok:*
Az általános tantervű osztályból – a 5-8. évfolyamokon – emelt szintű nyelvoktatásra sikeres *szintfelmérő vizsga* után írható be a tanuló.
- *Mozgás - (tánc) művészeti, színművészeti csoportok:*
A tanulók felvétele a szülők kérése alapján történik. A felvételiztető bizottság elnöke a tanszakvezető pedagógus.

- *Csoportbontással tanítjuk a tantárgyakat:*

- Általános képzés /sakk képességfejlesztés/ 1-4. évfolyamán: idegen nyelv, digitális kultúra/informatika.
- Magyar-német, magyar-angol két tanítási nyelvű képzés 1-4. évfolyamán: idegen nyelv, környezetismeret, digitális kultúra/informatika.
- Általános képzés 5-8. évfolyamán: idegen nyelv, digitális kultúra/informatika, technika és tervezés (7. évfolyamig).
- Magyar-angol két tanítási nyelvű képzés 5-8. évfolyamán: idegen nyelv, célnyelvi civilizáció angolul, természettudomány /5-6. évfolyam angolul/, földrajz /7-8. évfolyam angolul/, digitális kultúra/informatika, technika és tervezés (7. évfolyamig).
- Magyar-német két tanítási nyelvű képzés 5-8. évfolyamon: idegen nyelv, célnyelvi civilizáció németül, természettudomány /5-6. évfolyam németül/, történelem /7-8. évfolyam németül/, digitális kultúra/informatika, technika és tervezés (7. évfolyamig).

A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

- *Idegen nyelvek*

Az idegen nyelvek tanításánál homogén csoportok szervezésére törekszünk. Ennek érdekében a két tanítási nyelvű osztályokban a 4.évfolyamon (az elvárt szint az A1 szintű nyelvtudás – a KER hatfokozatú skálájának 1. fokozatának megfelelő szintű nyelvismeret), az emelt szintű nyelvi osztályokban 6. évfolyam végén – a nyelvi csoportlétszámok függvényében - nyelvi szintfelmérést tartunk, a felmérés eredménye alapján soroljuk a tanulókat csoportokba. A „haladás- orientált” csoportba kerülő tanulók felmérésének eredménye haladja meg a 80%- ot!

- *Informatika, technika*

Ezeknél a tantárgyaknál a csoportbontás kialakításakor a tanulók matematika, magyar nyelv és irodalom, valamint idegen nyelv tantárgyból elért eredményét vesszük figyelembe. A „teljesítmény- orientált” csoportba kerülés feltétele: A négy tantárgy előző évfolyamos záró osztályzatának átlaga érje el a 4,00- ot!

- *Szakkörök, előkészítő, tehetséggondozó foglalkozások*

Szakkört, középiskolai előkészítő és tehetséggondozó foglalkozást a tanulók egyéni igényének felmérése alapján szervezünk. Mindhárom féle foglalkozásra a jelentkezés a

szülő beleegyezésével, önkéntesen történik, a tanév elején jelzett részvételi szándék egész tanévre vonatkozik.

– *Fejlesztő csoportok*

Fejlesztő csoportok alakításával tanítjuk az 1-3. évfolyamok osztályaiban az alapozó tantárgyakat (magyar, matematika), hogy a lassan haladók és a felzárkóztatásra szorulóknak ne maradassanak le tanulmányaikban. Fejlesztő csoport a szakmai munkaközösség kezdeményezése alapján alakítható.

– *Projektoktatás*

Projektoktatás keretében a témaegységek feldolgozása, a feladat megoldása a tanulók érdeklődésére, a tanulók és a pedagógusok közös tevékenységére, együttműködésére épül. A projektoktatás módszereit minden pedagógus saját belátása szerint alkalmazhatja tanítási óráin, tanórán kívüli foglalkozásain. Ha ilyen munkaformát alkalmaz a pedagógus, a tanmenetében legyen feltüntetve a témamegjelölés, a ráfordított óraszám, a foglalkozás típusa, a felhasznált eszközök megnevezése, valamint a produktum bemutatásának módja. A módszer az osztályközösséget érintő tevékenységek során is előtérbe helyezhető (pl. az osztálykirándulás, az erdei iskola, valamint a kulturális bemutató, művészeti hét, idegen nyelvi hét keretében feldolgozott témáknál).

IV.4. Az iskola egyes évfolyamain tanított tantárgyak, a kötelező és választható tanórai foglalkozások és azok óraszámjai

Iskolánk helyi tanterve a kerettantervek alapján készült, azoknak a helyi igényekhez és lehetőségekhez igazított adaptációjaként. A Nemzeti alaptanterv műveltségi területei a kerettantervi tantárgyi szerkezetben jelennek meg a tantervekben. Preferált műveltségi területekként a szabadon tervezhető időkeretből magasabb óraszámot biztosít óraterünk az idegen nyelv, a matematika, ember és természet, magyar nyelv és irodalom műveltségi terület tantárgyainak tanításához.

Helyi tantervek:

Az általános iskolai intézményegység egyes évfolyamain az elkövetkező tanévekben az alábbi tantervek alapján folyik az oktatás:

- **K2014** = az 51/2012. (XII. 21.) számú EMMI rendelettel kiadott kerettantervek alapján elkészített helyi tanterv kiegészítve a „Képességfejlesztő sakk” programmal, ami 2014 szeptemberétől érvényes.
- **K2020** = a 20/2020 (VIII.31.) számú EMMI rendelettel kiadott kerettantervek alapján elkészített 2020 szeptemberétől érvényes helyi tanterv

https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/kerettanterv_alt_isk_1_4_evf

https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/kerettanterv_alt_isk_5_8

https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/iranyelvek_alapprogramok

TANÉV	ÉVFOLYAM							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
	Alsó tagozat				Felső tagozat			
2017-2018	K2014	K2014	K2014	K2014	K2013	K2013	K2013	K2013
2018-2019	K2014	K2014	K2014	K2014	K2018	K2013	K2013	K2013
2019-2020	K2014	K2014	K2014	K2014	K2018	K2018	K2013	K2013
2020-2021	K2020	K2014	K2014	K2014	K2020	K2018	K2018	K2013
2021-2022	K2020	K2020	K2014	K2014	K2020	K2020	K2018	K2018
2022-2023	K2020	K2020	K2020	K2014	K2020	K2020	K2020	K2018
2023-2024	K2020	K2020	K2020	K2020	K2020	K2020	K2020	K2020

A kerettantervek közül helyi tantervként az alábbiakat alkalmazzuk:

Választott kerettantervek 1–8. évfolyam									
Tantárgyak		1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom		Kerettanterv				Kerettanterv			
Idegen nyelvek	német általános tt.				Kerettanterv				
	angol általános tt.				Kerettanterv				
	német emelt szint			szakmai munkaközösségünk által kidolgozott helyi tanterv					
	angol emelt szint			szakmai munkaközösségünk által kidolgozott helyi tanterv					

	német két tanítási nyelvű	Kerettanterv a két tanítási nyelvű általános iskolai célnyelvi civilizáció tantárgy oktatásához.							
	angol két tanítási nyelvű	Kerettanterv a két tanítási nyelvű általános iskolai célnyelvi civilizáció tantárgy oktatásához.							
Matematika		Kerettanterv							
Képességfejlesztő sakk		Kerettanterv				-	-	-	-
Történelem		-	-	-	-	Kerettanterv			
Társ. és államp. ismeretek		-	-	-	-		-	-	K.tt.
Erkölcstan		Kerettanterv							
Környezetismeret		Kerettanterv				-	-	-	-
Természetismeret						Kerettanterv			
Biológia		-	-	-	-	-	-	Kerettanterv	
Fizika		-	-	-	-	-	-	Kerettanterv	
Kémia		-	-	-	-	-	-	Kerettanterv	
Földrajz								Kerettanterv	
Ének-zene		Kerettanterv B változat							
Vizuális kultúra		Kerettanterv							
Dráma és színház		-	-	-	-	K.tt.	-	-	-
Hon- és népismeret							K.tt.		
Digitális kultúra				Kerettanterv					
Technika, és tervezés		Kerettanterv				Kerettanterv A			
Testnevelés és sport		Kerettanterv							
Osztályfőnöki		szakmai munkaközösségünk által kidolgozott helyi tanterv							

K2014 óraterv a magyar-német, magyar-angol két tanítási nyelv tantervű oktatásra

Tantárgy	1. évfolyam		2. évfolyam		3. évfolyam		4. évfolyam	
	óra/hét	szabad	óra/hét	szabad	óra/hét	szabad	óra/hét	szabad
Kötelező tanítási órák								
Magyar nyelv és irodalom	7	1	7	1	6	1	6	1
Idegen nyelv		1		1		1	2	1
Matematika	4		4		4	1	4	
Erkölcstan / hit- és erkölcstan	1		1		1		1	
Környezetismeret	1		1		1		1	
Ének-zene	2		2		2		2	
Vizuális kultúra	2		2		2		2	
Életvitel és gyakorlat	1		1		1		1	

Informatika					1
Testnevelés	5	5	5	5	
Összes kötelező óra	25	25	25	27	
Választható tanítási órák					
Idegen nyelv	4	4	4	2	
Kötelező és választható együtt	29	29	29	29	
Csoportbontás miatt többletórák					
Idegen nyelv	5	5	5	5	
Célnyelven tanított tantárgy	1	1	1	1	
Informatika				1	
Felhasznált órák száma	35	35	35	36	
Felhasználható órakeret	52	52	52	55	
Felhasználható és felhasznált órák számának különbsége	17	17	17	19	

K2014 óratervezés az általános tantervű „sakk képességfejlesztő” oktatásra

Tantárgy	1. évfolyam		2. évfolyam		3. évfolyam		4. évfolyam	
	óra/hét	szabad	óra/hét	szabad	óra/hét	szabad	óra/hét	szabad
Kötelező tanítási órák								
Magyar nyelv és irodalom	7	1	7	1	6	1	6	
Idegen nyelv							2	
Matematika	4		4		4		4	
Képességfejlesztő sakk		1		1		1		1
Erkölcstan / hit- és erkölcstan	1		1		1		1	
Környezetismeret	1		1		1	1	1	1
Ének-zene	2		2		2		2	
Vizuális kultúra	2		2		2		2	
Életvitel és gyakorlat	1		1		1		1	
Informatika								1
Testnevelés	5		5		5		5	
Összes kötelező óra	25		25		25		27	
Választható tanítási órák								
Idegen nyelv							1	
Kötelező és választható együtt	25		25		25		28	

Csoportbontás miatt többletórák				
Idegen nyelv				3
Informatika				1
Felhasznált órák száma	25	25	25	32
Felhasználható órakeret	52	52	52	55
Felhasználható és felhasznált órák számának különbsége	27	27	27	23

K2018 óraterv a magyar-német két tanítási nyelv tantervű oktatásra

Tantárgy	5. évfolyam		6. évfolyam		7. évfolyam		8. évfolyam	
	óra/hét	szabad	óra/hét	szabad	óra/hét	szabad	óra/hét	szabad
Kötelező tanítási órák								
Irodalom	2		2		2		2	
Magyar nyelv	2		2		1	1	2	
Idegen nyelv	3		3		3		3	
Célnyelvi civilizáció		1		1		1		1
Matematika	4		3	1	3	0,5	3	
Erkölcstan / hit- és erkölcstan	1		1		1		1	
Történelem, társ. és államp. ism.	2		2	1	2		2	
Természetismeret	2		2					
Fizika					2		1	1
Kémia					1	0,5	2	
Biológia, egészségtan					2		1	1
Földrajz					1		2	
Ének-zene	1		1		1		1	
Vizuális kultúra	1		1		1		1	
Dráma és tánc	1							
Informatika		1	1		1		1	
Technika, életvitel és gyakorlat	1		1		1			
Testnevelés és sport	5		5		5		5	
Osztályfőnöki	1		1		1		1	
Összes kötelező óra	28		28		31		31	
Választható tanítási órák								
Idegen nyelv	2		2		2		2	
Kötelező és választható együtt	30		30		33		33	
Csoportbontás miatt többletórák								

Idegen nyelv	5	5	5	5
Célnyelven tanított tantárgy	3	3	2	3
Informatika	1	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	
Felhasznált órák száma	40	40	42	42
Felhasználható órakeret	51	51	56	56
Felhasználható és felhasznált órák számának különbsége	11	11	14	14

K2018 óraterv a magyar-angol két tanítási nyelv tantervű oktatásra

Tantárgy	5. évfolyam		6. évfolyam		7. évfolyam		8. évfolyam	
	óra/hét	szabad	óra/hét	szabad	óra/hét	szabad	óra/hét	szabad
Kötelező tanítási órák								
Irodalom	2		2		2		2	
Magyar nyelv	2		2		1	1	2	
Idegen nyelv	3		3		3		3	
Célnyelvi civilizáció		1		1		1		1
Matematika	4		3	1	3	0,5	3	
Erkölcstan / hit- és erkölcstan	1		1		1		1	
Történelem, társ. és államp. ism.	2		2	1	2		2	
Természetismeret	2		2					
Fizika					2		1	1
Kémia					1	0,5	2	
Biológia, egészségtan					2		1	1
Földrajz					1		2	
Ének-zene	1		1		1		1	
Vizuális kultúra	1		1		1		1	
Dráma és tánc	1							
Informatika		1	1		1		1	
Technika, életvitel és gyakorlat	1		1		1			
Testnevelés és sport	5		5		5		5	
Osztályfőnöki	1		1		1		1	
Összes kötelező óra	28		28		31		31	
Választható tanítási órák								
Idegen nyelv	2		2		2		2	
Kötelező és választható együtt	30		30		33		33	

Csoportbontás miatt többletórák				
Idegen nyelv	5	5	5	5
Célnyelven tanított tantárgy	3	3	2	3
Informatika	1	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	
Felhasznált órák száma	40	40	42	42
Felhasználható órakeret	51	51	56	56
Felhasználható és felhasznált órák számának különbsége	11	11	14	14

K2018 óratervezet az általános tantervű és emelt szintű idegen nyelvi oktatásra

Tantárgy	5. évfolyam		6. évfolyam		7. évfolyam		8. évfolyam	
	óra/hét	szabad	óra/hét	szabad	óra/hét	szabad	óra/hét	szabad
Kötelező tanítási órák								
Irodalom	2	1	2	1	2		2	
Magyar nyelv	2		2		1	1	2	
Idegen nyelv	3		3		3		3	
Matematika	4		3	1	3	1	3	1
Erkölcstan / hit- és erkölcstan	1		1		1		1	
Történelem, társ. és államp. ism.	2		2	1	2		2	
Természetismeret	2		2					
Fizika					2		1	1
Kémia					1	1	2	
Biológia, egészségügy					2		1	1
Földrajz					1		2	
Ének-zene	1		1		1		1	
Vizuális kultúra	1		1		1		1	
Dráma és tánc	1							
Informatika		1	1		1		1	
Technika, életvitel és gyakorlat	1		1		1			
Testnevelés és sport	5		5		5		5	
Osztályfőnöki	1		1		1		1	
Összes kötelező óra	28		28		31		31	
Választható tanítási órák								
Idegen nyelv	2		2		2		2	
Kötelező és választható együtt	30		30		33		33	

Csoportbontás miatt többletórák				
Idegen nyelv	3(ált.),5(emelt)	3(ált.),5(emelt)	3(ált.),5(emelt)	3(ált.),5(emelt)
Informatika	1	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	
Felhasznált órák száma	35(ált.),37(em.)	35(ált.),37(em.)	38(ált.),40(em.)	37(ált.),39(em.)
Felhasználható órakeret	51	51	56	56
Felhasználható és felhasznált órák számának különbsége	16/14	16/14	18/16	19/17

K2020 óraterv az általános tantervű „sakk képességfejlesztő”

Tantárgy	1. évfolyam		2. évfolyam		3. évfolyam		4. évfolyam	
	óra/hét	szabad	óra/hét	szabad	óra/hét	szabad	óra/hét	szabad
Kötelező tanítási órák								
Magyar nyelv és irodalom	7	1	7	1	5	1	5	1
Idegen nyelv							2	
Matematika	4		4		4		4	
Képességfejlesztő sakk		1		1		1		1
Étika/ hit- és erkölcsstan	1		1		1		1	
Környezetismeret					1		1	
Ének-zene	2		2		2		2	
Vizuális kultúra	2		2		2		1	
Technika és tervezés	1		1		1		1	
Digitális kultúra					1		1	
Testnevelés	5		5		5		5	
Összes kötelező óra	24		24		24		25	
Választható tanítási órák								
Idegen nyelv								
Kötelező és választható együtt	24		24		24		25	
Csoportbontás miatt többletórák								
Idegen nyelv							2	
Digitális kultúra					1		1	
Felhasznált órák száma	24		24		25		28	
Felhasználható órakeret	52		52		52		55	
Felhasználható és felhasznált órák számának különbsége	28		28		27		27	

K2020 óratervezés az általános tantervű és emelt szintet előkészítő idegen nyelvi oktatásra

Tantárgy	1. évfolyam		2. évfolyam		3. évfolyam		4. évfolyam	
	óra/hét	szabad	óra/hét	szabad	óra/hét	szabad	óra/hét	szabad
Kötelező tanítási órák								
Magyar nyelv és irodalom	7	1	7	1	5	1	5	1
Idegen nyelv							2	1
Matematika	4	1	4	1	4	1	4	
Etika/ hit- és erkölcsstan	1		1		1		1	
Környezetismeret					1		1	
Ének-zene	2		2		2		-2	
Vizuális kultúra	2		2		2		1	
Technika és tervezés	1		1		1		1	
Digitális kultúra					1		1	
Testnevelés	5		5		5		5	
Összes kötelező óra	24		24		24		25	
Választható tanítási órák								
Kötelező és választható együtt	24		24		24		25	
Csoportbontás miatt többletórák								
Idegen nyelv							3	
Digitális kultúra					1		1	
Felhasznált órák száma	24		24		25		29	
Felhasználható órakeret	52		52		52		55	
Felhasználható és felhasznált órák számának különbsége	28		28		27		26	

K2020 óratervezés az általános tantervű oktatásra

Tantárgy	5. évfolyam		6. évfolyam		7. évfolyam		8. évfolyam	
	óra/hét	szabad	óra/hét	szabad	óra/hét	szabad	óra/hét	szabad
Kötelező tanítási órák								
Irodalom	2		2		2		2	
Magyar nyelv	2	1	2	1	1	1	1	1

Idegen nyelv	3		3		3		3	
Matematika	4		4		3	0,5	3	
Etika / hit- és erkölcsstan	1		1		1		1	
Történelem	2		2		2		2	
Állampolgári ismeretek							1	
Természettudomány	2		2					
Fizika					2		1	
Kémia					1	0,5	2	
Biológia					2		1	
Földrajz					1		2	
Ének-zene	1		1		1		2	
Vizuális kultúra	1		1		1		1	
Hon- és népismeret				1				
Dráma és színház	1							
Digitális kultúra	1		1		1		1	
Technika és tervezés	1		1		1			
Testnevelés és sport	5		5		5		5	
Osztályfőnöki	1		1		1		1	
Összes kötelező óra	28		28		30		30	
Választható tanítási órák								
Kötelező és választható együtt	28		28		30		30	
Csoportbontás miatt többletórák								
Idegen nyelv	3		3		3		3	
Digitális kultúra	1		1		1		1	
Technika és tervezés	1		1		1			
Felhasznált órák száma	33		33		35		34	
Felhasználható órakeret	51		51		56		56	
Felhasználható és felhasznált órák számának különbsége	18		18		21		22	

K2020 óratervezési általános terv, emelt szintű idegen nyelvi oktatásra

Tantárgy	5. évfolyam		6. évfolyam		7. évfolyam		8. évfolyam	
	óra/hét	szabad	óra/hét	szabad	óra/hét	szabad	óra/hét	szabad
Kötelező tanítási órák								

Irodalom	2		2		2		2	
Magyar nyelv	2	1	2	1	1	1	1	1
Idegen nyelv	3		3		3		3	
Matematika	4		4		3	0,5	3	
Etika / hit- és erkölcsan	1		1		1		1	
Történelem	2		2		2		2	
Állampolgári ismeretek							1	
Természettudomány	2		2					
Fizika					2		1	
Kémia					1	0,5	2	
Biológia					2		1	
Földrajz					1		2	
Ének-zene	1		1		1		2	
Vizuális kultúra	1		1		1		1	
Hon- és népismeret				1				
Dráma és színház	1							
Digitális kultúra	1		1		1		1	
Technika és tervezés	1		1		1			
Testnevelés és sport	5		5		5		5	
Osztályfőnöki	1		1		1		1	
Összes kötelező óra	28		28		30		30	
Választható tanítási órák								
idegen nyelv	2		2		2		2	
Kötelező és választható együtt	30		30		32		32	
Csoportbontás miatt többletórák								
Idegen nyelv	5		5		5		5	
Digitális kultúra	1		1		1		1	
Technika és tervezés	1		1		1			
Felhasznált órák száma	37		37		39		38	
Felhasználható órakeret	51		51		56		56	
Felhasználható és felhasznált órák számának különbsége	14		14		17		-18	

K2020 óraterv a magyar-német, magyar-angol két tanítási nyelv tantervű oktatásra

Tantárgy	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
----------	-------------	-------------	-------------	-------------

	óra/hét	szabad	óra/hét	szabad	óra/hét	szabad	óra/hét	szabad
Kötelező tanítási órák								
Magyar nyelv és irodalom	7		7		5		5	1
Idegen nyelv		2		2		2	2	1
Matematika	4		4		4		4	
Étika / hit- és erkölcsstan	1		1		1		1	
Környezetismeret					1		1	
Ének-zene	2		2		2		2	
Vizuális kultúra	2		2		2		1	
Technika és tervezés	1		1		1		1	
Digitális kultúra					1		1	
Testnevelés	5		5		5		5	
Összes kötelező óra	24		24		24		25	
Választható tanítási órák								
Idegen nyelv	2		2		2		2	
Kötelező és választható együtt	26		26		26		27	
Csoportbontás miatt többletórák								
Idegen nyelv	4		4		4		5	
Célnyelven tanított tantárgy					1		1	
Digitális kultúra					1		1	
Felhasznált órák száma	30		30		32		34	
Felhasználható órakeret	52		52		52		55	
Felhasználható és felhasznált órák számának különbsége	22		22		20		21	

K2020 óraterv a magyar-német két tanítási nyelv tantervű oktatásra

Tantárgy	5. évfolyam		6. évfolyam		7. évfolyam		8. évfolyam	
	óra/hét	szabad	óra/hét	szabad	óra/hét	szabad	óra/hét	szabad
Kötelező tanítási órák								
Irodalom	2		2		2		2	
Magyar nyelv	2		2		1		1	
Idegen nyelv	3		3		3		3	
Célnyelvi civilizáció		1		1		1		1
Matematika	4		4		3	0,5	3	
Étika / hit- és erkölcsstan	1		1		1		1	
Történelem	2		2		2		2	

Állampolgári ismeretek						1	
Természettudomány	2		2				
Fizika					2		1
Kémia					1	0,5	2
Biológia					2		1
Földrajz					1		2
Ének-zene	1		1		1		2
Vizuális kultúra	1		1		1		1
Dráma és színház	1						
Hon- és népismeret			1				
Digitális kultúra	1		1		1		1
Technika és tervezés	1		1		1		
Testnevelés és sport	5		5		5		5
Osztályfőnöki	1		1		1		1
Összes kötelező óra	28		28		30		30
Választható tanítási órák							
Idegen nyelv/kéttannyelvű	2		2		2		2
Kötelező és választható együtt	30		30		32		32
Csoportbontás miatt többletórák							
Idegen nyelv	5		5		5		5
Digitális kultúra	1		1		1		1
Célnyelven tanított tantárgy	3		3		4		5
Technika és tervezés	1		1		1		
Felhasznált órák száma	40		40		43		43
Felhasználható órakeret	51		51		56		56
Felhasználható és felhasznált órák számának különbsége	11		11		-13		13

K2020 óraterv a magyar-angol két tanítási nyelv tantervű oktatásra

Tantárgy	5. évfolyam		6. évfolyam		7. évfolyam		8. évfolyam	
	óra/hét	szabad	óra/hét	szabad	óra/hét	szabad	óra/hét	szabad
Kötelező tanítási órák								
Irodalom	2		2		2		2	
Magyar nyelv	2		2		1		1	
Idegen nyelv	3		3		3		3	
Célnyelvi civilizáció		1		1		1		1

Matematika	4		4		3	0,5	3	
Etika / hit- és erkölcsstan	1		1		1		1	
Történelem.	2		2		2		2	
Állampolgári ismeretek							1	
Természettudomány	2		2					
Fizika					2		1	
Kémia					1	0,5	2	
Biológia					2		1	
Földrajz					1		2	
Ének-zene	1		1		1		2	
Vizuális kultúra	1		1		1		1	
Dráma és színház	1							
Hon- és népismeret			1					
Digitális kultúra	1		1		1		1	
Technika és tervezés	1		1		1			
Testnevelés és sport	5		5		5		5	
Osztályfőnöki	1		1		1		1	
Összes kötelező óra	28		28		30		30	
Választható tanítási órák								
Idegen nyelv	2		2		2		2	
Kötelező és választható együtt	30		30		32		32	
Csoportbontás miatt többletórák								
Idegen nyelv	5		5		5		5	
Célnyelven tanított tantárgy	3		3		3		4	
Digitális kultúra (magyarul)	1		1					
Technika és tervezés	1		1		1			
Felhasznált órák száma	40		40		41		41	
Felhasználható órakeret	51		51		56		56	
Felhasználható és felhasznált órák számának különbsége	-11		11		15		15	

IV.5. Sakkpalota, mint képességfejlesztő oktatási program

A Sakkpalota program egy egyedülálló, új módszertani program az általános képességfejlesztésre, a logikus és kreatív gondolkodás elősegítésére, a digitális korban fellépő gondolkodásfejlődési hiányosságok pótlására. A sakk mint oktatási eszköz kerettanterve a megújult nevelésközpontú iskola, s ezen belül egy kompetenciaalapú nevelési-oktatási folyamat része, amely biztosítja a sakkozás intézményesen szervezett tanítását-tanulását.

A sakk mint oktatási eszköz bevezetésének elsődleges célja a személyiségfejlesztés, a tehetséggondozás, a felzárkóztatás, a kritikai gondolkodás fejlesztése intézményi keretek között, heti rendszerességgel, tanítási idő keretében. A sakk az egyik leghatékonyabb képességfejlesztő eszköz, amely alapvető kognitív lelki folyamatokat és funkciókat működtetve, játékon keresztül hat az értelmi képességekre, mindenképp a megértést és a problémamegoldást biztosító gondolkodás fejlődésére, játékos formában, készségszinten sajátítja el a tanulási folyamathoz szükséges gondolkodást. A játék szabályrendszere számos, módszertanilag gazdagon használható lehetőséget rejt magában, hangsúlyozva, hogy a sakkjáték elsajátítása nem cél, hanem eszköz.

A sakkozás fejleszti az analízis és szintetizálás képességét, emlékezőtehetséget, elvont (absztrakt) és logikus gondolkodást, a megosztott figyelem képességét, produktív képzeletet, összefüggések felismerésének képességét, a gondolkodás divergens (széttartó, több megoldást nyújtó) jellegét, az összpontosítás képességét, kreativitást, elvonatkoztatási és általánosítási képességét, problémaérzékenységet, kombinatív képességét, a módszeres és hatékony gondolkodást, a tanulási képességet stb.

A nemzeti öntudat kialakulását, a hazafias nevelést is elősegíti. A sakk mint oktatási eszköz kerettanterv-tartalma értékteremtő tevékenységével az állampolgárságra, a demokráciára nevelés egyik lehetséges eszköze, mivel a diák képessé válik egyszerű közösségi szabályok követésére, bekapcsolódik közös tevékenységekbe és ezáltal követi a közösségi hagyományokat.

A sakk jelentős mértékben képes növelni a tanuló belső motivációját. A játék során a tanuló képes az együttműködésre, az empátiára. Életkorának megfelelő szinten ismeri a kapcsolatteremtés, kapcsolatépítés kultúráját, rendelkezik az életkorának megfelelő kooperatív készséggel.

A közös játék során a tanuló megismeri és elsajátítja az alapvető együttélési, együttműködési normákat a családban, az iskolában, a társadalmi életben. Ismeri és betartja az illemszabályokat, hatása tág lehetőséget kínál az erkölcsi nevelésre.

A sakkozás során a tanuló a közösség többi tagjához viszonyítva pontos képet kaphat saját részképességeiről, erősségeiről, amelyek segíthetik a pályaorientációban.

A sakk nagyszerűen szimulálja a gazdasági helyzeteket, a tudatos, forrásokat beosztó gondolkodást. A sakkozás során a tanulónak különbséget kell tennie stratégiai és taktikai, hosszú távú és rövid távú tervek között.

A sakkozás talán legfontosabb eredménye a tanulási képesség, különböző részképességek fejlődése: az analízáló és szintetizáló képessége, az emlékező tehetség, az elvont (absztrakt) és logikus gondolkodás, a megosztott figyelem képessége, a produktív képzelet, az összefüggések felismerésének képessége, a gondolkodás divergens (széttartó, több megoldást nyújtó) jellegé, az összpontosítás képessége, a kreativitás, az elvonatkoztatási és általánosítási képessége, a problémaérzékenység, a kombinatív képessége, a módszeres és hatékony gondolkodás.

A Sakk mint oktatási eszköz tartalma a tanulókat felkészíti arra, hogy a digitális technikát megfelelően alkalmazó felnőttként tudjanak dolgozni, alkotni, művelődni, szórakozni, hogy az értékes és értéktelen információkat megkülönböztessék, azok ismeretében helyes döntéseket hozzanak, továbbá tudásukat később is folyamatosan frissítsék, bővítsék.

A kerettanterv bevezetésével a tanuló a tanulás iránti attitűdje pozitívvá válik. Egyre gyakorlottabb figyelme összpontosításában. Tanítói, oktatói segítséggel képes saját tanulását megszervezni, segítséggel képes csoportmunkában aktívan részt venni, a sok pozitív visszajelzés hatására ezt egyre magabiztosabban teszi. Segítséggel felismeri szükségleteit, gyakorlatot szerez teljesítményének és képességeinek reális értékelésében.

IV.6. Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

Az iskolában használható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztása az alábbi szempontok, elvek szerint történik:

- helyi tantervkészítéshez felhasznált kerettantervek javaslatai,
- helyi tanterv nevelési és fejlesztési céljai,
- a tankönyvek térítésmentes igénybevétele biztosításának kötelezettsége,
- a pedagógusok tapasztalatai, igényei, véleményei,
- küllem, tartósság, megfizethető ár,
- legyen a tankönyv és segédlet jól áttekinthető, életkori sajátosságokat tekintve érthető, jól tagolt, lényegkiemelést tartalmazó,
- legyen a tankönyvhöz megfelelő tanári útmutató, kapcsolódjanak hozzá digitálisan feldolgozott tananyagegységek,
- az idegen nyelv és ének-zene tankönyvekhez legyen megfelelő eredeti hanganyag.

A tantárgyak tankönyveit a szakmai munkaközösségek tagjainak a konszenzusos megállapodásával választhatják meg. Törekszünk felmenő rendszerű tankönyvcsaládok használatára. A tankönyvek megváltoztatására – az ingyenes tankönyvellátás, a tartós használatú tankönyvek miatt – csak az intézményvezető és helyettesének egyetértésével kerülhet sor. A munkatankönyvekkel szemben előnyben részesülnek a tankönyv + munkafüzet összeállítású tankönyvcsaládok, - a többévi felhasználhatóság érdekében. A munkafüzetek használatáról – a gyerekekkel történő közös megállapodással és a megvásárlás felvállalásával – a szaktanárok önállóan döntenek.

Az iskola elvárja a kötelező taneszközök rendszeres használatát, de az alkalmazás módját a pedagógusok választási szabadságára bízta. A kötelezőn túli taneszközök beszerzéséről a munkaközösségek javaslatára az igazgatótanács dönt.

Az alapvető funkciókhoz (szemléltetés, képességfejlesztés stb.) megfelelő eszközöket kell biztosítani. Iskolánk taneszközellátásában két alapelv ötvöződik: a modernizáció kényszere és a szakmai autonómia lehetősége, s az eszközök kiválasztásánál az alábbi szempontokat kívánjuk érvényesíteni:

- Az eszközöknek funkciójukban, esztétikus kivitelükkel követniük kell a felgyor-

sult fejlődést, s ezzel segítjük a tanulókat abban, hogy alkalmazkodni tudjanak a technikai és társadalmi változásokhoz, mindvégig szem előtt tartva az értékállóság elvét.

- Az eszközök kiválasztásánál figyelembe vesszük a tanulók életkori sajátosságait, s a legfontosabb szempont a tanulói aktivitás és az önállóságra nevelés.
- A felszerelések és funkcionális taneszközök kiválasztásánál döntéseinket a gazdaságosság elve alapozza meg.
- A felszerelésekkel és eszközökkel is fejleszteni kívánjuk tanulóink esztétikai érzékét, ezért a minőség sem hagyható figyelmen kívül a felszerelések, eszközök kiválasztásánál.
- A gyors változások szükségessé teszik, hogy mindenkor nyitottak legyünk az eszközfejlesztések és az ismeretanyag bővülése iránt.

A pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke a kompetenciaalapú képzés és oktatás feladataira összeállított központi programcsomaggal, a digitális kultúra oktatási eszközeivel (projektor, aktív- tábla, multimédiás számítógép).

IV.7. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő német nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag

A nemzetiséghez nem tartozó tanulók a célnyelvi civilizáció tanítási órán ismerik meg a településen élő nemzetiségek kultúráját, – az alábbi területekre fordítva kiemelt figyelmet.

a) A kisebbség nyelve, tárgyi és szellemi kultúrája

- nyelvhasználati sajátosságok, beleértve a nyelvjárásokat, nyelvváltozatokat;
- vizuális kultúra (építészeti emlékek, képző-, ipar-, nép-, filmművészet);
- ének-, zenei és táncművészet (zenei örökség, színház, tánc és játék);
- hagyományok, régi és új szokások, kulturális javak, mesterségek, gazdasági élet, ünnepek és jelképek;
- szociológiai és település-földrajzi viszonyok.

b) A kisebbség történelemformáló és kultúraformáló szerepe, civilizációja

- a kisebbség magyarországi történelme és irodalma, az anyanemzet, nyelvi (anya)országi történelem és irodalom korszakai, az anyanemzet, illetve a nyelvi (anya)országok földrajza;
- az oktatás-, kultúrtörténet, jelenkor;
- a kisebbségek más országokban élő csoportjai.

c) Kisebbségi és állampolgári jogok

- a kisebbségek jogai, hazai és nemzetközi jogrendszer;
- a kisebbségek intézményrendszere;
- nemzetközi kapcsolatok.

A tanulók vegyenek részt a településen működő nemzetiségi önkormányzat által szervezett, az általános iskolai korosztálynak megfelelő programokon (pl. táncház, kézműves foglalkozás, ünnepségek, stb.)

IV.8. Az alapfokú művészetoktatás táncművészeti ág balett tanszak tantárgyainak fejlesztési követelményei

Az alapfokú művészetoktatás belső szakaszai:

Előképző (1-2. évfolyam):

Az előképző már óvodás korban elkezdhető, de mindenképpen hasznos az általános iskola első osztályával párhuzamosan megkezdeni. Az előképző célja a gyermekjátékok megismerése, a játékokon keresztül a közösségi érzés, összetartozás élményének megéreztetése, rövid ritmikai elemek memorizálása, azoknak az alapelemeknek és alapfogalmaknak megismertetése, amelyek lehetővé teszik a táncoktatás megkezdését. Az előképző évfolyamok tantárgyai: balett előkészítő gimnasztika, népi játék és kreatív gyermektánc.

Alapfok (1-6. évfolyam):

Az alapfok feladata az, hogy a klasszikus balett speciális mozgásanyagát, nagy fegyelmet igénylő tánctechnikáját megalapozza. A klasszikus balett mellett tanított tantárgyak

(balett előkészítő gimnasztika, balett elmélet, néptánc, jazz-technika és történelmi társastánc) szorosan kapcsolódva kiegészítik a tanulók ismereteit, szélesítik látókörüket, új mozgásélményeket biztosítanak. A táncművészeti pályára készülők felkészítjük a felvételire és a tanulmányok középfokú folytatására. Az alapfok végén a növendékek alapvizsgát tehetnek. Az alapfokú művészetoktatás keretében szervezett művészeti próbákon és előadásokon a tanulók – közismereti feladataikat figyelembe véve – a tanítási napokon nyolc és tizenhat óra között kötelesek aktívan részt venni.

Az alapfokú művészetoktatás intézményegység egyes évfolyamain az elkövetkező tanévekben az alábbi tantervek alapján folyik az oktatás:

- **M2011** = a 3/2011. (I. 26.) NEFMI rendelettel módosított 27/1998. (VI. 10.) MKM rendelet alapján az alapfokú művészetoktatás, táncművészeti ág, balett tanszak tanterve és óraterve.
- **M2020** = a 3/2011. (I. 26.) NEFMI rendelettel módosított 27/1998. (VI. 10.) MKM rendelet 2. számú melléklete alapján az alapfokú művészetoktatás, táncművészeti ág, balett tanszak tanterve és óraterve.

TANÉV	ÉVFOLYAM							
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.
	előképző		alapfok					
2019-2020	M2011	M2011	M2011	M2011	M2011	M2011	M2011	M2011
2020-2021	M2020	M2020	M2011	M2011	M2011	M2011	M2011	M2011
2021-2022	M2020	M2020	M2020	M2011	M2011	M2011	M2011	M2011
2022-2023	M2020	M2020	M2020	M2020	M2011	M2011	M2011	M2011
2023-2024	M2020	M2020	M2020	M2020	M2020	M2011	M2011	M2011
2024-2025	M2020	M2020	M2020	M2020	M2020	M2020	M2011	M2011
2025-2026	M2020	M2020	M2020	M2020	M2020	M2020	M2020	M2011
2026-2027	M2020	M2020	M2020	M2020	M2020	M2020	M2020	M2020

M2011 alapfokú művészetoktatás, táncművészeti ág, balett tanszak óraterve

Tantárgy	Évfolyamok							
	Előkészítő		Alapfok					
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.
Balett előkészítő gimnasztika	2 óra	2 óra						
Kreatív gyermektánc	1 óra	1 óra	1 óra					

Klasszikus balett			2 óra	2 óra	2 óra	2 óra	2 óra	2 óra
Balett elmélet								1 óra
Népi játék	1 óra	1 óra						
Néptánc			1 óra	1 óra				
Jazz-technika				1 óra	2 óra	2 óra	2 óra	1 óra
Graham-technika								1 óra
Társastánc					1 óra	1 óra		
Történelmi társastáncok							1 óra	
Heti óraszám	4 óra	4 óra	4 óra	4 óra	5 óra	5 óra	5 óra	5 óra

M2020 alapfokú művészetoktatás, táncművészeti ág, balett tanszak óraterve

Az új kerettantervben: **M2020** / *Eredeti táblázat:*
https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/iranyelvek_alapprogramok/alapfoku_muveszetoktatás (1557. oldal)

	Előkészítő		Alapfok					
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.
Balett előkészítő gimnasztika	2 óra	2 óra	2 óra	2 óra				
Kreatív gyermektánc	1 óra	1 óra						
Klasszikus balett			2 óra	2 óra	2 óra	2 óra	2 óra	2 óra
Balett elmélet					1 óra	1 óra	1 óra	1 óra
Népi játék	1 óra	1 óra						
Néptánc					1 óra	1 óra	1 óra	
Jazz-technika					1 óra	1 óra	1 óra	1 óra
Történelmi társastáncok								1 óra
Heti óraszám	4 óra	4 óra	4 óra	4 óra	5 óra	5 óra	5 óra	5 óra

Az alapfokú művészetoktatás táncművészeti ág balett tanszakának cél- és feladatrendszere:

- A gyermekek komplex testi és művészeti nevelése a tánc segítségével.
- Minden gyermek ismerje meg a korszerű mozgásműveltség alapjait a széleskörű táncoktatás által. Ennek érdekében olyan képzést dolgoztunk ki, mely megfelelő alap

lehet a gyerekek számára mind a szórakozás, önmegvalósítás, mind a művészethez, kultúrához való vonzódás terén.

- Teljes embereket kell nevelnünk, hogy a művészetek szeretete életük részévé válhasson. Ezt a nevelést már egészen kis korban el kell kezdeni, hisz a gyermekkor a felnőttkor előhírnöke, amit a gyermekkorban megkapnak, azt felnőttként kamatoztatják.
- A jól felépített táncoktatás fejleszti a gyerekek ügyességét, állóképességét, gyorsaságát, ritmusérzékét, tér- és formaérzékét.
- A zene fontos szerephez jut, érzelmi ráhatással van a kollektívák összekovácsolásában, természetes fiú-lány kapcsolatok kialakításában.
- A táncok pontos, stílusos megismerése, elsajátítása a mai gyerekek számára a felszabadult mozgáshoz nemes mozgásanyagot biztosít.
- A nemzeti hagyományokon való nevelkedés alapot nyújt arra, hogy a gyerekek a táncművészet klasszikus hagyományait, és a táncművészet nemzetközi formáit is befogadják, megértsék, tanulják.
- A harmonikus, jól koordinált mozgás más ismeretek elsajátításában is nagy segítséget jelent. Fejleszti az ábrázolóképeséget, könnyíti az írástanulást.
- Számos jó tulajdonsága mellett önismeretre nevel, erősíti a kommunikációs képességet.
- A táncal foglalkozó gyerekek eltérnek az átlag iskolásoktól, szemükben az élettanilag, esztétikailag érző-alkotó személyiség tükröződik.
- Kibontakozódik bennük az improvizációs készség, képesség és nő a kreativitásuk.
- Megnövekedett az igény, hogy a gyerekeket szép tartásra és megfelelő mozgáskoordináció kialakítására neveljük.
- A program a balett tanszak keretein belül kiterjed a klasszikus balett, balett előkészítő gimnasztika, balett elmélet, népi játék, néptánc, kreatív gyermektánc, jazz technika, Graham-technika, társastánc, történelmi társastánc oktatására.
- A klasszikus balett tanulása erős koncentrációt, fegyelmet, tudatos munkát igényel.
- A tanszak további tantárgyai egyrészt szorosan kapcsolódnak a balett oktatáshoz, másrészt kiegészítik, feloldják a kötött, nagy fegyelmet igénylő munkát. Oktatásuk

célja, hogy kiegészítsék a tanulók ismereteit, közös mozgásélményt nyújtsanak, fejlesszék a testi ügyességet.

– Az előképző 1-2. évfolyamán és az alapfok 1-2. évfolyamán heti 4x45 percben, az alapfok 3-6. évfolyamán heti 5x45 percben tartjuk a foglalkozásokat.

A balett tanszak, ezen belül az egyes tantárgyak általános fejlesztési követelményei:

Kiemelt kompetencia területek a mozgáskultúra megalapozására és fejlesztésére:

– *Szakmai kompetenciák:*

Az alapfokú művészetoktatás tantervének megvalósítása fejlessze a tanuló tánchoz szükséges képességeit, izomzatát, mozgáskultúráját, ritmusérzékét, koordinációs készségét, dinamikai különbségek iránti érzékét, rugalmasságát, hajlékonyságát, a különböző tánc technikák iránti érzékenységét. Ezzel párhuzamosan a technikai adottságok, a fizikai állóképesség, a tér-, forma- és stílusérzék, fantázia, előadói készség, improvizációs készség, a táncmemória fejlesztése is szükséges.

– *Személyes kompetenciák:*

Érzelmi intelligencia, művészi kifejezőkészség, szorgalom, önismeret, koncentráció, önfegyelem, elhivatottság, kreativitás, ötletgazdagság, az alkotói magatartás, lelkiismeretesség, önbizalom, testi-lelki harmónia, magabiztos fellépés.

– *Társas kompetenciák:*

Együttműködés képessége, közös munka, alkalmazkodás, irányíthatóság, tolerancia, kommunikációs készség, azon viselkedési formák tanulása, amely alapján konstruktívan be tud illeszkedni és aktívan részt tud venni a társas táncolásban.

– *Módszerkompetenciák:*

Tanulás tanulása, a tanulók rendszeres, céltudatos, igényes munkára, hatékony gyakorlásra nevelése. A táncstílusok, a tánc történet megismertetése.

A tánc tanulásán keresztül a tanuló fejleszti akarátát, ízlését, személyiségét, alkalmazkodóképességét, a tánc iránti szeretetét, az interpretáláshoz szükséges önfegyelmét, az önkormánytolt és annak tudatos használatát, a rendszeres munka igényét, a munkában való részvételhez szükséges megfelelő magatartásformát, a gondolkodás szükségességének tudatát, a művészetek iránti nyitottságot, érzékenységet.

Ösztönözze a tanulót az igényes munkára, a színházi táncesemények látogatására, alkalmi eseményeken való szereplésre, az érzelmi nyitottságra, az egészséges életmódra, külső megjelenésének – testtartás, ápoltság, öltözködés – igényességére.

Irányítsa a tehetséges tanulót szakirányú továbbtanulásra, a továbbképző folytatására, az amatőr táncéletbe való bekapcsolódásra.

A tantárgyak általános fejlesztési követelményei:

Ballett-előkészítő gimnasztika

- A balett-előkészítő gimnasztika célja, hogy az előképzős tanulók testét a helyes testtartás elsajátításával, izomfejlesztő és erősítő gyakorlatokkal tegye alkalmassá a balett oktatás megkezdésére.
- Lelkileg és fizikailag egyaránt hangolja rá a nehéz, figyelmes munkára, készítse fel az izmokat a nehezedő gyakorlatok elvégzésére.
- A gimnasztikus alapkövetelményű mozgásanyag a legmegfelelőbb a balett oktatás előkészítésére. Egyszerű mozgásformáiból adódóan tananyaga az életkor és az érettség szempontjából arányosan alakítható.
- Felkészíti a tanulót testileg és szellemileg, az egészséges, fegyelmezett, harmonikusan képzett, kifinomult mozgások elsajátítására.
- A gimnasztikai gyakorlatok széles skálája lehetővé teszi az izomerő fejlesztését, az állóképesség növelését, az ízületek flexibilitását, a koordinált plasztikus mozgáskészséget, ami segíti a balett speciális követelményeinek elsajátítását.
- Ez a mozgásrendszer az egész mozgatórendszerre ható nyújtó és erősítő mozgások összessége, amely olyan alapkoordinációs képességeket fejleszt, amik harmonikusan alakítják a tanuló szervezetét, elősegítik a mozgásérzékelés fejlődését, valamint ismereteket közvetítenek a mozgás, tér, idő és dinamika összetevőiről.

Klasszikus balett

- A klasszikus balett tanításának célja, hogy e zárt rendszerbe foglalt mozdulatnyelv segítségével a tanuló képes legyen a szép, harmonikus, koordinált mozgásra. Ez az évszázadokon keresztül csiszolódott tánctechnika erős koncentrált és fegyelmezett, tudatos munkát igényel.

-
- A tananyag a Vaganova–metodika alapján készült, melynek legfontosabb szempontjai: az életkori sajátosságok figyelembevétele az izmok megmunkálásában és az ésszerű fokozatosság elve a terhelésben.
 - A balett oktatás tantervi programja lehetővé teszi a tanulók képességeinek kompetenciaalapú fejlesztését.
 - Hozzájárul, hogy a tanuló személyisége nyitottá váljon a közösségi alkotótevékenységek és művészetek iránt.
 - Fejleszti a tanulók szocializációs, kommunikációs készségét, kezdeményező készségét, a kulturális és általános műveltségét.
 - Lehetőséget nyújt a tanulók mozgásműveltségének, mozgáskultúrájának sokoldalú fejlesztésére, fizikai állóképességük, ügyességük, cselekvő biztonságuk, ritmusérzékük, hallásuk, tér- és formaérzékenységük fejlesztésére, gazdagítására.
 - Figyelembe veszi az egyéni adottságokat, az életkorra jellemző fizikai és szellemi sajátosságokat.
 - Célja, hogy felkészítse és irányítsa a tehetséges tanulókat a táncművészeti pályára, illetve az amatőr táncéletbe való bekapcsolódásra.

Balett elmélet

- A balett elmélet tanítása a tanult tananyaghoz kapcsolódik. A klasszikus balett szabályait 1661-ben a francia Táncakadémia foglalta rendszerbe. Ez idő óta a klasszikus balett terminológia nyelve a francia.
- A balett elmélet oktatás célja, hogy a tanuló a francia szakkifejezéseket értse és az ahhoz kapcsolódó gyakorlatokat be tudja mutatni.

Kreatív gyermektánc

- A képzés feladata az önkifejezés mozgásban történő realizálása, az önfeledt játék megvalósítása, a különböző játékszabályok megismerése és alkalmazása, a játék örömeinek megélése.
- A képzés célja, hogy a tanuló az önfeledt, ám a későbbiekben egyre tudatosabb mozgás segítségével jobban megismerkedjen testének képességeivel, a tér használatával, a dinamikai variációkkal és az idő, mint a zeneiség alkotóelemével.
- Figyelje, értse és használja saját és mások nonverbális kommunikációját. Sajátít-

sa el az együttműködés számtalan fajtáját.

- A képzés hozzájárul a tanuló szocializációs, kommunikációs készségének, kezdeményező-készségének, önismeretének fejlesztéséhez.

Jazz-technika

- A jazz-technika a klasszikus balett, az afrikai és latin-amerikai táncok hagyományaira épülő színpadi táncforma. Jellemzői az izoláció és koordináció, az éles ritmikai és dinamikai kontrasztok, törekvés a könnyed, közérthető, expresszív előadásmódra.
- Az oktatási folyamat célja, hogy a tanulók, a táncpedagógus irányításával tudatosan koordinált, plasztikus, egészséges testet fejlesszenek. A tanulók képessé válnak a művészi munkára, melyben az izolációs technika által magas szintre fejlődik koordinációs készségük és létrejön a dinamikai különbségekre épülő tudatos, harmonikus mozgás.
- Az egyes évfolyamok számára összeállított tréningek a testi képességek, a fizikai erő és a koncentrációs készség fejlesztését szolgálják. A képzés során képesség szintjéről jártasság szintjére fejlesztik az izolációs technikát. Tudatosítják a testközpont használatát, a kontrakciót és release-t. A tanulók megismerik és biztonsággal alkalmazzák a jazz-technika általános és stiláris jegyeit.

Népi játék

- A képzés elemi szinten járuljon hozzá a tanuló szocializációs, kommunikációs készségének, kezdeményező készségének, kulturális tudatosságának, általános műveltségének fejlesztéséhez.
- Elsődleges feladat az önfelelt játék megvalósítása, a játékszabály megismerése, a játéköröm megélése.

Néptánc

- A néptánc-oktatás tantervi programja lehetővé teszi a tanulók kompetenciaalapú fejlesztését. Hozzájárul, hogy a tanulók személyisége nyitottá váljon a közösségi alkotó tevékenységek és művészetek iránt, fejleszti a kapcsolatépítést az emberekkel, az időgazdálkodást, fejleszti a tanulók megérző képességét, intuícióját, kreativitásukat, improvizációs képességüket, készségüket.

- Fejleszti a tanulók szocializációs, kommunikációs készségét, kezdeményező készségét, kulturális tudatosságát, általános műveltségét.
- Lehetőséget nyújt a tanulók mozgásműveltségének, mozgáskultúrájának sokoldalú fejlesztésére, fizikai állóképességük, ügyességük, cselekvő biztonságuk, ritmusérzékük, hallásuk, tér- és formaérzékenységük fejlesztésére, gazdagítására.
- Figyelembe veszi az egyéni adottságokat, az életkorra jellemző fizikai és szellemi sajátosságokat.
- Alkalmazkodik a helyi igényekhez és hagyományokhoz.

Történelmi társastánc

- A tantárgy célja a tanulókat megismertetni a XVI–XIX. századig terjedő időszak - a reneszánsz és barokk korszakok – valamint a XIX. század béli táncainak korabeli anyagával, az adott korszakok szokásaival és illemtanával.
- A történelmi társastáncok célja, hogy előmozdítsa a tanulók mozgáskultúrájának, ezen belül koordinációs képességének, tér és formaérzékének, fizikai állóképességének fejlődését, továbbá a tanulók koncentrációképességének, zenei hallásának, ritmusérzékének, zenei és koreográfiai memóriájának, improvizációs készségének fejlesztését.
- Emellett alapozza meg és fejlessze a tanulók stílusismeretét, ízlését, magatartásának és társas kapcsolatainak kulturáltságát, társaival való együttműködési képességét. Járuljon hozzá a tanulók előadói készségének, művészi kifejező készségének sokirányú fejlődéséhez.
- Tágabb értelemben a tanuló váljon nyitottabbá az egyéb művészeti ágak irányába, fejlődjön komplex korszemlélete és legyen képes a tanultakat az iskolai tananyagba sokoldalúan visszakapcsolni.

https://www.oktatas.hu/koznevelas/kerettantervek/2020_nat/iranyelvek_alapprogramok/alapfoku_muveszetoktatas

A művészeti alapvizsga követelményei:

I. A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgából áll.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama:

Klasszikus balett 45-50 perc

2. A vizsga tartalma

A gyakorlati vizsga tartalma:

A vizsga anyaga előre kijelölt és a szaktanár által összeállított és betanított gyakorlatokból áll, melyet a tanulók csoportos formában, önállóan mutatnak be.

Klasszikus balett

- Rúdgyakorlatok
 - technikailag emelkedő nehézségi fokú, több gyakorlatból álló, egymást követő gyakorlatsorok a rúdnál (plié, battement tendu, battement tendu jeté, rond de jambe par terre, fondu, frappé, adagio, grand battement jeté gyakorlatok).
- Középgyakorlatok
 - különböző dinamikájú, a tananyagban előírt elemekből álló gyakorlatok, gyakorlatsorok középen (battement tendu, jeté, fondu, adagio, grand battement jeté gyakorlatok, a pózok alkalmazásával).
- Allegro
 - kis ugrások egyszerű kombinációk formájában (temps levé sauté, petit changement, petit échappé, assemblé, petit jeté, sissonne simple, glissade alkalmazásával),
 - nagy ugrás (sissonne fermée).
- Tourok
 - forgások középen és diagonálban (egy tour sur le cou -de- pied II. IV. V. pozícióból, tour sur place középen, tour pas de bourrée diagonálban) választhatóan.

3. A vizsga értékelése

Klasszikus balett gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai:

- a gyakorlatok, gyakorlatsorok pontos bemutatása,
- technikai biztonság;
- koordinált, esztétikus előadásmód,
- a gyakorlatok zenével összehangolt kivitelezése,
- fegyelmezett együttműködés a csoportos munkában.

IV.9. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei

Iskolánk egyaránt fontosnak tartja a *bemeneti méréseket*, a *folyamatellenőrzést* és *kimeneti vizsgáztatást*. Mindegyik más-más haszonnal jár, s egyikük funkciója sem nélkülözhető. Szerves összekapcsolódásuk és rendszerbe foglalásuk, valamint folyamatos működtetésük megteremtheti a tanulói teljesítmények folyamatos figyelemmel kísérését és a *hiányok időbeni észlelését, korrigálását*. Elősegíti a tanulók és a szülők objektív tájékoztatását, továbbá hozzájárul ahhoz, hogy a pedagógus folyamatosan meggyőződjön a tanulási folyamat hatékonyságáról. Ezzel lehetőséget biztosít a pedagógiai munka nyomon követésére, és az újratervezésére, a célok újra definiálására és továbbiak meghatározására, amennyiben ezt a tanulók fejlődése megkívánja.

A tanulást és annak eredményességét befolyásoló pedagógiai tevékenység során végzett értékeléskor adatokra és tényekre támaszkodunk.

- *A bemeneti mérések* azt a célt szolgálják, hogy az iskolába érkező és tanulmányaikat megkezdő 1. évfolyamosok iskolakészültségi fokát megállapítsuk. Ez egyrészt jelzi az iskola teendőit az iskolaéretté tétel további feladatairól, másrészt jelzésül szolgál az érkezők képességeiről és a várható teljesítményükről. Arra is lehetőséget ad, hogy az iskola teljesítményéről információt kapjunk. Ha a későbbi teljesítmény a bemenetkor mértéknél alacsonyabb, az iskola önvizsgálatra kényszerül, ha a teljesítménycsoportok eredménye magasabb, jelzi, hogy kihoztuk a gyerekekből a képességeiknek megfelelő teljesítményt.
- *A folyamatellenőrzés* a minőség-ellenőrzés legfőbb eszköze, és az iskolai munka belső szabályozásának döntő eleme. Eredményeként megállapítható a napi iskolai oktatómunka szintje, s megítélhető az aktuális tudásszint. Módot ad az egyszeri tanulói megméréstésre, hogy hol tart az adott tudás elsajátításában, s milyen teendők állnak még nevelő előtt a kívánatos - vagy legalább a továbbhaladáshoz elégséges - tanulói teljesítmény eléréséig. A tanulás folyamatában több alkalommal, tájékozódó jelleggel végzett információgyűjtés, a fejlesztő, tanulást segítő értékelés és ennek visszajelzése szándékaink szerint akkor éri el a kívánt hatást, ha az a tanuló számára az értékelést követően

rövid időn belül megismerhető. (Maximum 10 tanítási napon belül)

- A kimeneti vizsgáztatás lehetőséget teremt az iskola és az egyes tanulók eredményeinek az összevetésére az előző teljesítményeikhez, standardokhoz.

Mindegyik alkalmazott értékelési típus (a kiinduló állapot értékelése és a fejlesztő, segítő támogató értékelés, szummatív-összegző értékelés) önfejlesztésre és kitartásra kell ösztönözze a tanulót fejlődésének, valamint tudásának gyakori, interaktív módon történő visszajelzésével. Célja a tanuló erősségeinek és hiányosságainak felmérése, valamint az éppen elért tanulási eredmények meghatározása, és ezzel a nevelési-oktatási gyakorlatnak a célok eléréséhez történő igazítása.

A méréseket az intézmény vezetősége, a munkaközösség-vezetők és az igazgatóság által megbízott pedagógusok végzik az osztályban tanító nevelő jelenlétében. Az értékelést a munkaközösség-vezetők, az intézményvezető vagy helyettesei végzik. Formái: dolgozatírás, vizsgáztatás szóban és írásban, tesztírás, beszámoló, feladatsor megoldása, kísérlet, önálló alkotás elkészítése.

Az ellenőrzési és értékelési rendszer kötelező alkalmi az oktatásban:

Bemeneti mérés:

Minden tanév októberének első felében meg kell történnjen az 1. évfolyamba érkező gyerekek iskolaérettségi szintjének és a képesség szerinti összetételének a megállapítására. A mérést végző pedagógus ebben az időszakban a szöveges formában megfogalmazott fejlesztő, tanulást segítő értékelését elsősorban szakmailag megalapozott megfigyeléseire építi. A szöveges értékelés lehetőséget biztosít arra, hogy a tanuló és a szülő részére a kompetenciák fejlődéséről.

Folyamatmérések:

Az 1-4 évfolyam végén az elemi készségszintek vizsgálata, a továbbhaladás minimális feltételei meglétének a megállapítása folyamatmérési metodikával történik. (írás, olvasástechnika, szövegértés, helyesírás, számolás-alapműveletek végzése),

A folyamatmérések eredményei nem lehetnek a gyerekek minősítésének az eszközei. Osztályzataiknál csak akkor vehetők figyelembe, ha a tanuló teljesítménye két osztályzat között áll, ilyenkor – amennyiben a vizsgaeredmény a magasabb osztályzattal megegyező – azt kell a gyerek számára megállapítani.

A szövegértési, a matematikai és a természettudományi kompetenciákat vizsgáló mérés a hatodik és nyolcadik évfolyamon. Oktatási Hivatal célnyelvi mérése kéttannyelvű osztályokban, 6. évfolyamon KER szerinti A2 szintű.

Az Oktatási Hivatal idegen nyelvi mérése az iskolák hatodik évfolyamán angol, vagy német nyelvet első idegen nyelvként tanulók körében.

Kimeneti mérés:

Az anyanyelvi és a matematikai alapkészségek fejlődésének vizsgálata a nyolcadik évfolyamon a kerettanterv irányelvei alapján félévkor történik.

Oktatási Hivatal célnyelvi mérése kéttannyelvű osztályokban, 8. évfolyamon KER szerinti B1 szintű nyelvtudást méri.

Az Oktatási Hivatal idegen nyelvi mérése az iskolák nyolcadik évfolyamán angol, vagy német nyelvet első idegen nyelvként tanulók körében.

A mérések az Országos Kompetenciamérés keretében valósulnak meg, melyeket minden évben a tanév rendje határoz meg.

A nevelési eredménymérések kötelező alkalmai:

(A méréseket az osztályfőnökök és az iskolapszichológus végzik)

- 3. évfolyam kezdetén
 - az elemi szokások állapotának vizsgálata,
- 5. évfolyamon
 - az osztályok szociometriai összetételének, a tanulók kapcsolódásainak vizsgálata,
- 7. évfolyamon
 - A nemzeti identitás elért szintje és a legfontosabb emberi értékekhez való viszonyulás, elfogadás vizsgálata.

A tanulók értékelésének helyi rendszere:

- *Az értékelést megalapozó ellenőrzés célja:*
 - a tanulók minősítése,
 - visszajelzés a szülőknek, az iskolának a tanuló tudásáról, az esetleges hiányosságokról,
 - az önértékelés képességének kialakítása,
 - személyiség fejlesztése.

- Az ellenőrzés és az azt követő értékelés legyen:
 - pedagógiaileg kifogástalan,
 - folyamatos, rendszeres, tervszerű és aktuális,
 - kiszámítható, nem kampányszerű,
 - sokoldalú, vegye figyelembe a tanuló valamennyi pedagógiai szempontból fontos tevékenységét is,
 - módszertanilag változatos,
 - konkrét, objektív és igazságos, szükség esetén méltányos,
 - lehetőség szerint kollektív: vegye figyelembe a tanuló önértékelő véleményét is,
 - természetes kísérője a tanulási folyamatnak, ne kísérje túlzottan feszült légkör!

Az ellenőrzés és értékelés során figyelembe kell venni a tanulók életkori sajátosságait, a tantárgy jellegét a tanuló önmagához viszonyított fejlődését is.

Az osztályzás nem lehet a fegyelmezés, büntetés eszköze.

- Az ellenőrzés, értékelés formái:
 - szóbeli: beszélgetés, összefüggő felelet, kiselőadás, stb.,
 - írásbeli: feladatsor, tesztkitöltés, dolgozat, témazáró, stb.,
 - gyakorlati: munkadarab, gyűjtőmunka, sportteljesítmény.

Mindezekből kiválasztva a pedagógus maga tervezi meg az ellenőrzést, értékelést, ügyelve a szóbeli és írásbeli formák helyes arányára. (Az esetleges speciális ellenőrzési formákat a helyi tantervek tartalmazzák.)

A tanulói értékelés fajtái:

- *Nyomon követő értékelés (mérés)*

Az adott osztály önmagához viszonyított teljesítményének nyomon követése, a fejlődés minőségének és ütemének regisztrálása.

- *Diagnosztikus és formatív értékelés*

Az alapkészségek elsajátítási szintjének a megismerése, a következő időszak fejlesztési céljainak, feladatainak kijelölése, az ezekhez szükséges pedagógiai folyamat megtervezése.

– *Szummatív értékelés*

A negyedik évfolyam végén az alapkészségek egyéni fejlettségi szintjének megismerésével javaslat megfogalmazása a tanulók továbbhaladásához (esetleges níó csoportba soroláshoz).

A nyolcadik évfolyam első félévének végén a helyi tanterv által meghatározott tananyag elsajátítási szintjének meghatározása, konzekvenciák levonása.

Az értékelés módjai:

1. szöveges értékelés

Az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor szöveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló „kiválóan megfelelt”, „jól megfelelt”, „megfelelt”, „felzárkóztatásra szorul”, a pedagógus tantárgyi osztályzatokat nem ad.

Az adott minősítést alátámasztó szöveges értékelést első évfolyam félévkor és tanév végén, valamint második évfolyam félévkor magyar nyelv, az irodalom, a matematika, a környezetismeret valamint az idegen nyelv tantárgyakból egy – az adott évfolyam követelményrendszerét lefedő – értékelő lap kitöltésével egészíti ki az osztályfőnök pedagógus a tantárgyat tanító pedagógus értékelése alapján. A többi tantárgyból félévkor és tanév végén a „kiválóan megfelelt,” „jól megfelelt” és a „megfelelt” minősítést alkalmazuk osztályzatok helyett.

Ha a tanuló „felzárkóztatásra szorul” minősítést kap, a szülő bevonásával kell értékelni a tanuló teljesítményét. Ennek az értékelésnek a célja a tanuló fejlődését, a továbbhaladását akadályozó tényezők felderítése. Ezen túl meg kell határozni azokat az intézkedéseket, amelyek a sikeres továbbhaladáshoz szükségesek, javaslatot kell tenni a felzárkóztatásra, lehetővé kell tenni, hogy a tanuló heti két alkalommal egyéni felzárkóztatáson vegyen részt.

Az évközi értékelésben az első évfolyamon érdemjegyeket nem adunk. A tanítók, tanárok módszertani szabadságuk jegyében szabadon alkalmazhatnak értékelő szimbólumokat. A szülőket folyamatosan tájékoztatják a tanuló fejlődéséről az elektronikus naplóba írt bejegyzések útján. A második és a további évfolyamokon az évközi értékelésként érdemjegyeket adunk.

Az érdemjegyek minimális száma havonként legalább egy, heti egy órás tantárgynál félévente három (ezek között írásos és szóbeli beszámoltatások eredményeinek is kell szerepelnie, helyes arányukat a tanító, a szaktanár dönti el). A félév végén a fejlődési

tendencia figyelembevételével értékeli a nevelőtestület (az osztályban tanító pedagógusok osztályozó értekezleten) a tanuló magatartását, szorgalmát, valamint dönt a továbbhaladásról. Az év végi osztályzat az egész évi teljesítményt értékeli.

2. 5 fokozatú számskálával

A tanulók teljesítményét a második évfolyam tanév végén, majd az azt követő évfolyamokon félévkor és tanév végén osztályzatok fejezik ki, – az alábbiak kivételével:

- .
- Az etika/ hit- és erkölcstan tantárgyból az első-nyolcadik évfolyamon kiválóan megfelelt (=jeles), jól megfelelt (=jó), megfelelt (=közepes) minősítést alkalmazunk.
- A félévi és év végi osztályzatok a tanulók tantárgyankénti összteljesítményét tükrözik. Tanév végén az egész éves teljesítményt kell figyelembe venni. Az egyes osztályzatokat gondos pedagógiai mérlegelés, nem gépies műveletek útján kell megállapítani. Az ettől eltérő értékelést a helyi tantervek tartalmazzák.

Az értékelésnél használt dokumentumok:

Évfolyam	Félévkor	Tanév végén
1. osztályban	elektronikus napló	elektronikus napló bizonyítvány törzslap
2-8. osztályban	elektronikus napló	elektronikus napló bizonyítvány törzslap

Az értékelés alapja a helyi tanterv követelményrendszere

A témazáró felmérések minősítése az 1. évfolyamon:

100% - 91 %	kiválóan megfelelt
90% - 76%	jól megfelelt
75% - 61%	megfelelt
60% - 46%	megfelelt „f”

45% - 0%	felzárkóztatásra szorul
----------	-------------------------

Ha a témazáró felmérés eredménye 60% - 46%-os, akkor a pedagógus a „megfelelt” bejegyzés mellé az „f” betűt is beírja, mellyel a tanuló és szülő figyelmét felhívja a hiányosságok nagy mértékére, melyek pótlásának elmulasztása a felzárkóztatás szükségességét vonhatja maga után.

A témazáró felmérések minősítése 2-4. évfolyamon:

100% - 91%	jeles (5)
90% - 76%	jó (4)
75% - 61%	közepes (3)
60% - 46%	elégséges (2)
45% - 0%	elégtelen (1)

A témazáró felmérések osztályozása 5-8. évfolyamon:

100% -91%	jeles (5)
90% - 76%	jó (4)
75% - 51%	közepes (3)
50% - 34%	elégséges (2)
33% - 0%	elégtelen

Az osztályzat (érdemjegy) akkor

- *jeles (5):* Ha a tanuló a helyi tanterv követelményeit megbízhatóan elsajátította, tudását alkalmazni is képes.
- *jó (4):* Ha a tanuló kevés hibával elsajátította a helyi tanterv követelményeit. Kisebb bizonytalanságokkal tudja alkalmazni tudását.
- *közepes (3):* Ha a tanuló a helyi tanterv követelményeit pontatlanul, esetenként felszínesen és több hibával teljesíti. Csak nevelői segítséggel tudja alkalmazni tudását.
- *elégséges (2):* Ha a tanuló a helyi tantervnek csak a minimális, a továbbhaladáshoz szükséges ismereteit sajátította el. Kizárólag nevelői segítséggel képes önálló feladatvégzésre.
- *elégtelen (1):* Ha a tanuló a helyi tanterv követelményeinek minimum szintjét sem

sajátította el, nem rendelkezik a továbbhaladáshoz feltétlenül szükséges ismeretekkel, nevelői segítséggel sem képes önálló feladatvégzésre.

Az érdemjegyek (osztályzatok) bejegyzésének formái:

- *pirosszínnel:*
 - témazáró felmérések, dolgozatok,
 - tanév végi osztályzatok,
- *kék színnel:*
 - - szóbeli feleletek,
 - írásbeli feleletek,
 - félévi osztályzatok,
- *zöld színnel:*
 - gyűjtőmunka, szorgalmi feladatok, kiselőadások,
 - kémiai laborgyakorlat, matematikai szerkesztési műveletek,
 - füzetek rendje, külalak.

IV.10. Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei

Magasabb évfolyamra léphet a tanuló, ha elsajátította a helyi tanterv adott évfolyamának minimális követelményeit. Az első évfolyamon csak abban az esetben utasítható évfolyamisméltésre a tanuló, ha a tanulmányi követelményeket az iskolából való igazolt és igazolatlan mulasztása miatt nem tudja teljesíteni. Az első – nyolcadik évfolyamon évisméltés a szülő és az iskola közötti megállapodás alapján nyelvi nehézség miatt fordulhat elő. (20/2012.(VIII.31.) 185.§ (3) Ha az iskolai tanulmányok folytatását a magyar nyelv ismeretének hiánya vagy a külföldi és a magyar iskola követelményrendszer közötti eltérés gátolja, az iskola igazgatója- a szülő egyetértésével- az évfolyam megisméltését engedélyezheti.) ,

A szülő kérésére az első évfolyamon engedélyezni kell az évfolyam megisméltését.

A második évfolyamtól felsőbb évfolyamba léphet az a tanuló, aki az előírt tanulmányi követelményeket legalább elégséges minősítéssel teljesítette. A továbbhaladásról az

osztályozó nevelőtestületi értekezlet dönt. Az adott évfolyamot meg kell ismételnie annak, aki a tanév végén háromnál több tantárgyból elégtelen minősítést kapott, vagy a javítóvizsgán is elégtelen minősítést szerzett. A tanulmányok alatti vizsgákra (javítóvizsgára, osztályozó vizsgára, különbözeti vizsgára, pótló vizsgára) a Nemzeti köznevelési törvényben és a nevelési-oktatási intézmények működését meghatározó 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendeletben, valamint az iskola pedagógiai programjában meghatározottak szerint kerül sor.

Az emelt szintű oktatást biztosító csoportoknál az emelt szint szerinti továbbhaladás feltétele az, hogy a tanuló az emelt szinten tanított tantárgyból a tanév végén legalább közepes minősítést kapjon, ennél rosszabb eredmény esetén a tantárgy tanulását általános tanterv szerint folytathatja.

A kéttannyelvű oktatást biztosító csoportoknál a továbbhaladás feltétele, hogy a tanuló az idegen nyelven tanított tantárgyakból és idegen nyelvből a tanév végén legalább közepes minősítést kapjon, ennél rosszabb eredmény esetén tanulmányait általános tantervű osztályban folytatja a tanult nyelvtől függetlenül.

Az alapfokú művészetoktatásban magasabb évfolyamra léphet, aki az adott csoport tananyagát elsajátította, sikeres (legalább elégséges) beszámolót tett, s az eredményét a törzslapba, illetve bizonyítványba bevezették. Ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen alapfokú művészeti iskolában a tanítási órák egyharmadát meghaladja, és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanítási év végén nem minősíthető, kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozóvizsgát tegyen. A nevelőtestület az osztályozóvizsga letételét akkor tagadhatja meg, ha a tanuló igazolatlan mulasztásainak száma meghaladja a húsz tanórai foglalkozást, és az iskola eleget tett az értesítési kötelezettségének. Ha a tanuló teljesítménye a tanítási év végén nem minősíthető, tanulmányait évfolyamis-métléssel folytathatja. Ha a tanuló mulasztásainak száma már az első félév végére meghaladja a meghatározott mértéket, és emiatt teljesítménye érdemjeggyel nem volt minősíthető, félévkor osztályozóvizsgát kell tennie.

IV.11. Az iskolai írásos beszámoltatások formái, rendje, korlátai, az értékelésben betöltött szerepe, súlya

Az írásos beszámoltatások formái:

- írásbeli felelet az egész osztályra / csoportra vonatkozóan,
- írásbeli felelet egyénre vonatkozóan,
- témazáró felmérések, dolgozatok,
- tanév végi, félévi felmérések.

Az írásos beszámoltatások rendje, korlátai:

- Az előre bejelentett témazárót minden tanulónak kötelessége megírni. Ha a tanuló a témazáró írásának napján hiányzik, akkor a hiányzás megszűnését követő két héten belül pótló dolgozatot köteles írni (a dolgozat követelményrendszere azonos az osztály / csoport által megírt dolgozattal). A hiányzó tanuló- a betegséget követően, az iskolába-jövetel 1. hetében- pótolja a hiányzó órai vázlatokat, a munkafüzetben/munkatankönyvben elvégzett feladatokat, a számára nehézséget okozó tananyag-részt –amennyiben szükséges, a szaktanár segítségével -elsajátítja. A pótlást az osztály-főnök és a szaktanár együttes koordinálásával végzi.
- Témazáró felmérés esetén javító dolgozat írására nincs lehetősége a tanulónak.
- Egy tanítási napon legfeljebb két témazáró dolgozat íratható. Ha egy napon két témazáró felmérést írnak, akkor azon a napon több, **az osztály egészét érintő** írásbeli felelet nem történhet. A tanító, a szaktanár a témazáró felmérés (dolgozat) időpontját egy héttel korábban köteles meghatározni, s arról a tanulókat, a gyermek gondviselőjét az elektronikus naplón keresztül tájékoztatni kell.

A témazáró felmérések (dolgozatok) értékelésben betöltött szerepe, súlya

- Az érdemjegyek nem egyenértékűek. A témazáró felmérések (dolgozatok) érdemjegyei a félévi / tanév végi osztályzatok alakításánál nagyobb súllyal esnek számításba, ezért az osztálynaplóban meg kell különböztetni piros színnel a többi érdemjegyeiktől (két érdemjegyként kell számításba venni, pl.: egy 4-es dolgozat 4+4 érdemjegy).
- A tanév végi és félévi felmérés értékelése a szaktanár hatáskörébe tartozik, saját hatáskörben dönt arról, hogy a felmérés eredményét számításba veszi-e a tanév végi

osztályzat megállapításánál, ennek megfelelően az érdemjeggyel vagy százalékszám megadásával történő minősítés között szabadon választhat.

IV.12. Az ellenőrzés és értékelés az alapfokú művészetoktatásban

Tanév közben folyamatos szóbeli és írásbeli értékelést adunk, jelezve a tanuló továbbhaladását a tananyag elsajátításában. Az előképző első-második évfolyamán szöveggel, az alapfok első-hatodik évfolyamán a tanulók teljesítményét érdemjeggyel minősítjük.

A szöveges minősítés formái:

- kiválóan megfelelt,
- jól megfelelt,
- megfelelt,
- nem felelt meg.

A tanulók főtárgyból félévkor és év végén beszámolót, vizsgát tesznek. A tanulók félévi és év végi vizsgái csoportos bemutatási formában, bizottság előtt történnek. A vizsga anyagát a szaktanár állítja össze. Az a tanuló, aki egy-egy tárgyból a tantárgy (fél-) évi óraszámának egyharmadánál többet mulasztott, és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanítási év végén nem minősíthető, kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozóvizsgát tegyen. A félévi osztályzatok a Kréta elektronikus naplóba, az év végi érdemjegyek a bizonyítványba kerülnek. Azok a tanulók, akik a tanév során az évfolyamuknak megfelelő tananyag feldolgozásában különösen aktívak és eredményesek voltak, s így a következő évfolyam tananyagából is felkészültek, a tanév végén a következő évfolyam tananyaga és követelményrendszere alapján – kérelemre – osztályozó vizsgát tehetnek.

Az értékelés, osztályozás a pedagógiai folyamat része, melynek jelentős szerepe van a személyiség fejlesztésében, ösztönzést ad, fejleszti a felelősségérzetet és önértékelő képességet, önnevelésre készítet. A beszámolókon, vizsgákon a tanulók teljesítményét a tárgyat tanító pedagógus értékeli, osztályozza, a bizottság tagjai véleményezhetik, és javaslatot tehetnek, ha az értékelés eltér a normakövetéstől.

Az értékelés szempontjai a táncművészeti ág balett tanszakon, minimum követelmények:

- az adott évfolyam tananyagának ismerete,
 - a tananyag-elsajátítási mechanizmus fejlődése,
 - technikai biztonság,
- az életkornak megfelelő elsajátítás és bemutatás,
 - pontos kivitelezés,
 - esztétikus megjelenítés,
 - a zene és tánc összhangja,
 - tudatos testhasználat,
- a tanév folyamán tanúsított igyekezet és szorgalom alapján,
 - saját mozgásanyag gazdagodása,
 - mozgáshatárok fejlődése,
 - kapcsolatteremtés,
 - kifejezőképesség,
 - megfelelő fizikai állapot,

A tanuló munkájának, teljesítményének értékelése akkor

- *jeles (5):* Ha a követelményeknek kifogástalanul eleget tesz. Ismeri, érti, tudja a tananyagot, mindezt alkalmazni is képes. Technikai és mechanizmusbeli követelményeket biztosan oldja meg.
- *jó (4):* Ha a tantervi követelményeknek megbízhatóan, kevés hibával tesz eleget. A tananyag alapvető részeit tudja, bizonytalanságai vannak. Ismereteit a feladatok megoldásában tudja alkalmazni.
- *közepes (3):* Ha tantervi követelményeknek pontatlanul, hibával tesz eleget. A tantervi követelményeket csak részben sajátította el. Technikai, mechanizmusbeli nehézségei vannak.
- *elégséges (2):* Ha a tantervi követelményeket súlyos hiányosságokkal teljesíti, de a továbbhaladáshoz minimális ismeretekkel, jártasságokkal rendelkezik. Mechanizmusbeli hibái, hiányosságai hátráltatják a tananyag elsajátításában.

IV.13. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának és szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

A tanulók magatartásának és szorgalmának *követelményeit* a tantestület állapítja meg, – a tanév elején a tanulókkal és a szülőkkel ismertetni kell. A magatartás- és szorgalomjegyek elbírálásának előkészítése az osztályfőnökök feladata, a tanulók magatartásának és szorgalmának minősítésében az *osztály közössége*, valamint az *osztályban tanító pedagógusok* is vegyenek részt. A tanuló magatartásának félévi és év végi értékelésekor a havi érdemjegyeket tekintjük irányadónak, a minősítés fontos szempontja az is, hogy a tanuló magatartása, illetve szorgalma javuló vagy romló tendenciát mutat-e, a magatartás osztályzatok meghatározásakor az egy-egy tanulónál megállapított büntetési és dicséreti fokozatokat is fontos szempontnak tekintjük.

A tanulók jutalmazásának elvei és formái:

- A tanulói közösségek vagy az egyes tanulók magatartásában, szorgalmában, tanulmányi és egyéb munkájában elért jó eredményeket jutalmazni kell. Az egyéni vagy csoportos jutalmazás lehet oklevél, ajándékkönyv, ajándékutalvány. Az oklevélről a Diákönkormányzat véleményének kikérése után a nevelőtestület dönt.
- A *kiemelkedő eredménnyel* végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni. A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a tanulói közösség és a tanulók szüleinek tudomására kell hozni.
- Az egyes tanulók jutalmazásának az alábbi fokozatai lehetnek
 - *szaktanári dicséret*: azok a tanulók, akik valamely tantárgyból kiemelkedő eredményt értek el, a szaktanár döntése alapján a szaktárgynak megfelelő elismerésben, dicséretben részesíthetők,
 - *osztályfőnöki dicséret*: az osztályfőnök (napközis nevelő) saját döntése vagy pedagógustársai javaslata alapján a tanulót példaként állítja tanuló társai elé, és a dicséretet írásban a szülőknek is tudomására hozza, valamint bejegyzí az elektronikus naplóba (pl. iskolai ünnepségen való részvétel),

- *igazgatói dicséret*: a Diákönkormányzat, az osztályfőnök vagy a pedagógusok javaslatára a kötelességen túlmenő, osztálya vagy az iskola hírnevét növelő teljesítményéért az igazgató a tanulót dicséretben részesítheti, és erről a szülőket írásban értesíti. Az intézményvezető bejegyzí az elektronikus naplóba (pl. Városi szintű 1-3., megyei szintű 1-5., országos szintű 1-6. helyezésért iskolai nevezés esetén, városi szintű ünnepi műsorban való szereplésért, iskolán kívüli szervezésű országos verseny 1-6. helyezéséért 1-szer, a tanév végén adható),
- *nevelőtestületi dicséret*: a huzamosabb ideig tartó példamutató kötelességteljesítés, a kiváló tanulmányi eredmény félévkor és tanév végén, az egyéb kimagasló eredmény a tanév bármely szakaszában jutalmazható; a dicséretre vonatkozó javaslatot a tanuló osztályfőnöke terjeszti elő, jóváhagyás esetén erről a szülőket írásban értesíti, valamint bejegyzí az elektronikus naplóba.

A fegyelmező intézkedések formái és alkalmazásának elvei:

- Azt a tanulót, aki a tanulói jogviszonnyal kapcsolatos kötelezettségeinek nem tesz eleget, illetőleg az iskolai házirendet megszegi, fegyelmező intézkedésben vagy fegyelmi büntetésben kell részesíteni.
- A fegyelmező intézkedések alkalmazásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben – a vétkesség súlyosságára tekintettel – el lehet térni. A tanulóval szemben a következő fegyelmező intézkedések hozhatók:
 - szaktanári figyelmeztetés: a megfelelő szorgalom vagy háromszori felszerelés hiánya és/ vagy házi feladat hiánya egy hónapon belül, valamint tanítási órákon, foglalkozásokon előforduló többszöri fegyelmeztetés miatt,
 - osztályfőnöki figyelmeztetés: a harmadik szaktanári figyelmeztetés után jelentkező magatartásbeli és tanulmányi kötelezettségszegése esetén. Egyszer adható.
 - osztályfőnöki intés: az osztályfőnöki figyelmeztetést követően a tanuló halmozottan jelentkező tanulmányi és magatartásbeli kötelezettségszegése és a házirend megsértése esetén.

- igazgatói intézés: jelentősebb igazolatlan mulasztás vagy súlyosabb fegyelmezetlenség miatt. Az osztályfőnöki, illetve igazgatói intést írásban kell megfogalmazni, azt a szülővel láttamoztatni kell, valamint az osztályfőnök a naplóba bejegyzi.

Ha a tanuló kötelezettségeit vétkezen és súlyosan megszegi, eljárás alapján, írásbeli határozattal, fegyelmi büntetésben részesíthető.

A szaktanári figyelmeztetést a szaktanár rögzíti az elektronikus naplóba és tájékoztatja az osztályfőnököt.

Az osztályfőnöki figyelmeztetést és intést az osztályfőnök rögzíti az elektronikus naplóba.

Az igazgatói intést írásban is meg kell fogalmazni, azt a szülővel láttamoztatni kell, valamint az osztályfőnök bejegyzi az elektronikus naplóba.

A magatartással és szorgalommal kapcsolatos követelmények:

A magatartás értékelésénél a következő szempontokat vesszük figyelembe:

- a tanuló magaviselete tanítási órákon, egyéb foglalkozásokon, szünetben,
- a tanuló viszonya a közösséghez,
- a tanuló tanuláshoz, munkához való viszonya,
- a tanuló környezete, személyiségjegyei.

A szorgalom értékelésénél a következő szempontokat vesszük figyelembe:

- - képesség szerinti tanulás,
- - közösségi munka vállalása, szorgalmi feladatok elvégzése,
- tanulói kötelességtudat, önmagával szembeni igényesség,
- – önálló munkavégzés foka
- a szociális háttér figyelembevétele.

A magatartás és szorgalom minősítésének négy fokozata van:

<i>magatartás:</i>	5 példás	<i>szorgalom:</i>	5 példás
	4 jó		4 jó
	3 változó		3 változó
	2 rossz		2 hanyag

A tanuló magatartásának értékelése akkor

- ***Példás (5):*** Ha aktívan részt vállal a közösséget érintő feladatok megoldásában, az iskola házirendjének követelményeit betartja, társait is a követelmények betartására ösztönzi, viselkedése tisztelettudó, udvarias, tanítási órákon aktívan, legjobb tudása szerint vesz részt, iskolatársaival szemben segítőkész, szolidáris.
- ***Jó (4):*** Ha a fentieknek mindenben megfelel, de aktivitása időnként ingadozó, nem részesült írásbeli osztályfőnöki intésben.
- ***Változó (3):*** Ha a házirend követelményeit többször megszegi, viselkedése nem mindig udvarias, nem mindig tisztelettudó, a tanítási óráit és társainak tevékenységét zavarja. Nem részesült igazgatói intésben. Ha a tanuló mégis igazgatói intésben részesült, az osztályfőnök kérheti a változó magatartást, ha a tanuló közösségi munkája és/vagy tanulmányi eredménye ezt indokolja. A változó magatartást a nevelőtestület elé kell terjeszteni és az osztályozó értekezleten szavazásra kell bocsájtani.
- ***Rossz (2):*** Az iskolai élet követelményeit tudatosan megszegi, a közösségre nézve bomlasztóan hat, társaival szemben durva, a felnőttekkel udvariatlan, viselkedése, beszéde kulturálatlan, írásbeli igazgatói intésben részesült.

A tanuló szorgalmának értékelése akkor

- ***Példás (5):*** Ha munkavégzése pontos, megbízható, valamennyi tantárgyi feladatát elvégzi képességeinek megfelelően, és/vagy aktívan bekapcsolódik az órai és az órán kívüli munkába, taneszközei hiánytalanul rendelkezésre állnak.
- ***Jó (4):*** Ha munkavégzése képességeinek megfelelő, munkatempója egyenletes, tanulmányi feladatait kisebb hiányosságoktól eltekintve elvégzi, taneszközei elvétve hiányosak.

- **Változó (3):** Ha munkatempója egyenetlen, házi feladatai gyakran hiányoznak, taneszközeit többször otthon felejt, figyelme szétszórt, képességei alapján jobb eredményekre is képes lenne.
- **Hanyag (2):** Ha tanulmányi munkáját a közöny, érdektelenség, önállótlanág jellemzi, a tanítási órákon gyakran nem figyel, feladatait felületesen végzi el, taneszközei rendszeresen hiányosak.

IV.14. Az otthoni, az egyéb foglalkozásokon felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

A házi feladatok – mind a szóbeli, mind az írásbeli – a tanítási órán feldolgozott ismeretek gyakorlását, elmélyítését szolgálják, ezért csak olyan jellegű feladatot adhat a pedagógus, mely ennek a kritériumnak megfelel. Nem adható olyan házi feladat, melynek előkészítése a tanítási órán nem történt meg. Szintén nem adható házi feladatként a tanítási órán fel nem dolgozott anyag rész otthoni, önálló feldolgozásra. A házi feladat érdemjeggyel történő minősítését egyáltalán nem tartjuk elfogadhatónak, a kiemelkedő gyűjtőmunka összeállítása esetén szaktanári dicsérettel jutalmazunk. A hiányzó házi feladat pótlólagos elvégzését szükségesnek tartjuk, kizárjuk azonban a büntetés eszközeként ilyen esetben a szaktárgyi elégtelen osztályzat adását, viszont értékelési rendszerünk alapján a szaktanári figyelmeztetést javasoljuk.

- A feladott kötelező *szóbeli és írásbeli házi feladat együttes mennyisége* annyi legyen, hogy az első-negyedik évfolyamon a következő tanítási napra az összes tantárgyra vonatkozó felkészülési idő ne haladja meg a délutáni egyéb foglalkozás 2 x 45 perces időtartamát, az ötödik-nyolcadik évfolyamon pedig az egyes tantárgyakból szóban és írásban elvégzendő feladatok együttes mennyisége ne haladja meg tantárgyanként átlagosan a 30 percet.
- *Javasoljuk*, hogy az első-negyedik évfolyamon testnevelés, technika és tervezés tantárgyakból sem írásbeli, sem szóbeli házi feladatot ne kapjanak a tanulók.
- *Elfogadhatónak tartjuk*, ha a pedagógusok magyar nyelvtanból, irodalomból, matematikából és idegen nyelvből mind szóbeli, mind írásbeli házi feladatot adnak, nem

szükségszerű, hogy mindkettőt egyszerre, de az írásbeli házi feladatok korlátozását csak az első bekezdésben írtak szerint, azaz mennyiségileg.

- Az elvégzett *házi feladat ellenőrzését és értékelését a pedagógusnak minden esetben el kell végeznie*, az ellenőrzés és javítás tényét kézjeggyel „hitelesíti”.
- *Péntekről hétfőre kötelező jelleggel írásbeli házi feladatot ne kapjanak* a tanulók, nem korlátozzuk a péntekről keddre, szerdára stb. adható kötelező írásbeli feladatot. A hétvégi szóbeli házi feladat mennyiségét tekintve az első bekezdésben írottak az irányadók.
- Hosszabb iskolai szünetekre (őszi, téli, tavaszi, nyári) kötelező házi feladatot nem kaphatnak a tanulók. A pedagógus megfelelő motivációval „szorgalmi” jelleggel végezhető feladatot, gyűjtőmunkát adhat a szünetekre. Olvasónapló készítését, illetve hasonló jellegű feladat teljesítését azonban meghatározhatjuk úgy is, hogy az a szünet idejét is igénybe vegye, de az elkészítés végső határideje nem lehet a szünet utáni tanítási hét egyik munkanapja sem.

IV.15. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

A tanulók fizikai állapotát évente egy alkalommal – április - május hónapban – mérni kell. A mérést az osztályban testnevelés tantárgyat tanító pedagógus végzi. Az eredményeit a vizsgálatot végző pedagógus a mérésben érintett tanulónként, osztályonként és évfolyamonként rögzíti, az eredményeket a testnevelés tantárgyat tanító pedagógusokkal közösen elemzi és meghatározza a tanuló fizikai fejlődése szempontjából szükséges intézkedéseket.

Az alkalmazott tesztfeladatok:

NETFIT

A NETFIT® **fittségmérési rendszer** négy különböző fittségi profilt különböztet meg, amely profilokhoz különböző fittségi tesztek tartoznak.

Testösszetétel és tápláltsági profil: (iskolaorvos / védőnő)

- Testtömeg mérése – testtömeg-index (BMI)
- Testmagasság mérése
- Testzsírszázalék-mérése – testzsírszázalék

Aerob fitsségi (állóképességi) profil: (testnevelést tanítók)

- Állóképességi ingafutás teszt (20 méter vagy 15 méter) – aerob kapacitás

Vázizomzat fitsségi profil:

- Ütemezett hasizom teszt – hasizomzat ereje és erő-állóképessége
- Törzsemelés teszt – törzsfeszítő izmok ereje és nyújthatósága
- Ütemezett fekvőtámasz teszt – felsőtest izomereje
- Kézi szorítóerő mérése – kéz maximális szorító ereje
- Helyből távolugrás teszt – alsó végtag robbanékony ereje
- Hajlékonysági profil:
- Hajlékonysági teszt – térdhajlítói izmok nyújthatósága, csípőízületi mozgásterjedelem

IV.16. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

A mindennapos testnevelés iskolai célja a tanulók testi, lelki, értelmi, érzelmi és szociális fejlődését szolgáló egészségfejlesztés és tehetséggondozás, a rendszeres fizikai aktivitás.

- Tanulóinknak a mindennapos testnevelés keretében biztosítjuk az úszásoktatást, a görkorcsolyázást, a jégkorcsolyázást, a kerékpározást, az asztaliteniszezést, a tollaslabdázást, a floor-ballt, az íjászatot, a tekézést stb.
- Iskolánkban a tanulók tanórán kívüli testnevelési és sporttevékenységét a nevelőtestület és a diákmozgalom közreműködésével az iskola intézményvezetője irányítja.
- Az iskola a tanulók számára a mindennapi testedzést a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 97. §-ának (6) bekezdése, 27. §-ának (11) bekezdése, valamint a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2020. (VIII. 31.) EMMI rendelet 141. §-a alapján kötelező heti testnevelésórán biztosítja.

- Az osztályonként és hetenként tartott legfeljebb két „mindennapos” testnevelési órát az első-negyedik évfolyamon is testnevelő tanár vezeti. A tanórán kívüli elfoglaltságok összehangolásával biztosítani kell, hogy a tanórán kívüli sportfoglalkozásokon a tanulók minél nagyobb létszámban vehessenek részt.
- Iskolai sportversenyeken a tanulók csak felelős személy (iskolában dolgozó pedagógus vagy az intézményvezető engedélyével az edző) felügyelete és irányítása alatt vehetnek részt.
- A sportban tehetséget mutató tanulók sportegyesületbe irányíthatók. A tanulók sportegyesületben csak az osztályfőnök tudtával sportolhatnak. Ha a tanuló a mindennapos testnevelés heti öt órájából legfeljebb heti két órát – kiskorú tanuló esetén a szülő írásbeli kérelmével – *sportegyesületben versenyszerűen sportolással* akar kiváltani, akkor ezt legkésőbb a tanév kezdetét követő 3 héten belül az osztályfőnökének kell bejelenteni, a bejelentéshez csatolni kell a sportegyesületi tagság igazolását, valamint a tanúvra érvényes versenyengedélyt.

IV.17. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

Az egészségnevelés elvei, tevékenységei:

Az iskolára nagy feladat és felelősség hárul a felnövekvő nemzedék egészséges életmódra nevelésében. Minden tevékenységével szolgálnia kell a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését. Személyi és tárgyi környezetével intézményünk segíti azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a gyerekek, a fiatalok egészségi állapotát javítják.

Az egészséges életmódra nevelés nemcsak a betegségek megelőzésének módjára tanít, hanem az egészséges állapot örömteli megélésre és a harmonikus élet értéként való tiszteletére is nevel.

Feladataink:

-A pedagógusok készítsék fel a gyerekeket, a fiatalokat arra, hogy önálló, felnőtt életükben legyenek képesek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani, konfliktusokat megoldani.

-Fejlesszék a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást.

-Ismertessék meg a környezet - elsősorban a háztartás, az iskola és a közlekedés - leggyakoribb, egészséget, testi épséget veszélyeztető tényezőit és ezek elkerülésének módjait.

-Nyújtsanak támogatást a gyerekeknek a káros függőségekhez vezető szokások (pl. dohányzás, alkohol és drogfogyasztás, rossz táplálkozás) kialakulásának megelőzésében. –

- Pedagógusaink fordítsanak figyelmet a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra történő felkészítésre.

A környezeti nevelés elvei, tevékenységei:

A környezeti nevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók környezettudatos magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését. Mindez úgy valósítható meg, ha különös figyelmet fordítunk a tanulók természettudományos gondolkodásmódjának fejlesztésére. Ha a tanulók érzékennyé válnak környezetük állapota iránt, képesek lesznek a környezet sajátosságainak, minőségi változásainak megismerésére és elemi szintű értékelésére, a környezet természeti és ember alkotta értékeinek felismerésére és megőrzésére, a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességeik vállalására és jogaik gyakorlására. A környezet ismeretén és a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartás egyéni és közösségi szinten egyaránt a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelv.

Feladataink:

-A környezeti nevelés során a tanulók ismerjék meg azokat a jelenlegi folyamatokat, amelyek következményeként bolygónkon környezeti válságjelenségek mutatkoznak.

-A tanulók kapcsolódjanak be közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába.

-Életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére való törekvés válják meghatározóvá.

-Szerezzenek személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.

Mind az egészségnevelés, mind a környezeti nevelés sikeressége érdekében előadásokat, kirándulásokat, témnapokat tervezünk az iskola tanulóközössége számára.

IV. 18. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Intézményünk alapelve, hogy elítéljük a bármilyen szempont szerinti hátrányos megkülönböztetést. Mindenkinek joga van egyenlő esélyekkel indulni az életben, és ez alappillére kell, hogy legyen az oktatásnak, nevelésnek. Elismerjük a megkülönböztetés tilalmát, az emberi méltóság tiszteletben tartását, a társadalmi szolidaritást, a méltányos és rugalmas bánásmódot.

Esélyegyenlőségi elveink a következők:

- Az intézmény kifejezésre juttatja elkötelezettségét az esélyegyenlőség mellett.
- Nevelés-oktatás során az egyenlő bánásmód elveit maradéktalanul szem előtt tartja.
- Egyetlen gyermek sem kerülhet hátrányos helyzetbe származása, bőrszíne, neme, vallása, nemzeti vagy etnikai hovatartozása miatt.
- Minden gyermek számára biztosítjuk a fejlődéséhez szükséges feltételeket, a családi, vagyoni helyzetből fakadó hátrányok leküzdését, képességeiknek megfelelő fejlesztést, tehetségük kibontakozását, a diszkriminációmentes nevelést-oktatást, a befogadó és toleráns légkört.
- Az intézmény minden gyermeknek megadja az esélyt a sikeres szocializációhoz, a tanulmányaik legjobb képességeik szerinti sikeres befejezéséhez és folytatásához.
- A gyermekeknek joga, hogy testi-, érzékszervi-, értelmi-, beszéd fogyatékoságának megfelelő pedagógiai ellátásban részesüljön.

Célunk:

- Olyan pedagógiai környezet kialakítása, mely tiszteletben tartja a sokszínűséget, mentes a hátrányos megkülönböztetéstől, jogellenes elkülönítéstől, biztosítja a közoktatáshoz való egyenlő esélyű hozzáférést.
- Elősegíteni a hátrányos helyzetű csoportok esélyteremtésének előmozdítását, az esélyegyenlőtlenség felszámolásának érdekében az alábbi tevékenységek során:
 - a beiratkozásnál,
 - tanítási folyamatban,
 - a gyerekek egyéni fejlesztésében,
 - az értékelés gyakorlatában,
 - tanulói előmenetelben,
 - az ismeretanyag kiválasztásában, alkalmazásában és fejlesztésében,
 - a továbbtanulásban, pályorientációban,
 - a humán erőforrás-fejlesztésben, pedagógusok szakmai továbbképzésében,
 - a partnerségépítésben és kapcsolattartásban a szülőkkel, segítőkkel, a szakmai és társadalmi környezettel.
- Könyvtárunk szolgáltatásaival, rendhagyó órákkal, a várost megismerő programok szervezésével igyekszünk a kulturális hátrányokat csökkenteni.
- A gyerekek életkorának megfelelő szinten prevenciós tevékenységet látunk el, csökkentve a káros szokások kialakulását.
- A korszerű és egészséges életvezetéshez nyújtunk ismereteket tanítványainknak.
- Egészségügyi szűrővizsgálatokat, felvilágosító előadásokat, drog- és bűnmegelőzési programokat szervezünk.
- Képességkibontakoztató és integrációs felkészítést tartunk.

-
- A sajátos nevelési igényű, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási zavarral küzdő tanítványaink számára biztosítjuk a szakértői véleményben foglaltakat (tan-
tárgyi mentetés, időtöbblet, a számonkérés formája, tananyagfeldolgozás, egyéni
segítségnyújtás, korrepetálás).

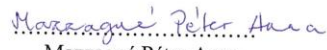
V. Legitimációs záradékok

Tarjáni Kéttannyelvű Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
(„Tarjáni” Ungarisch-Deutsche Bilinguale Grundschule mit Kunstprofil – Tarjani Bilingual Primary
School with Art Education)

6723 SZEGED, Építő u. 9. OM 029643
tel. /központ/: (06-62) 547-028, 547-029, tel. fax: (06-62) 458-116
e-mail: t3@tarjan-szeged.edu.hu WEB cím: <http://www.tarjanikettannyelvu.hu>

Munkaközösség vezetők véleményezése

Aláírással tanúsítom, hogy az 1-4. évfolyam osztályfőnöki munkaközössége véleményezési jogát jelen Pedagógiai program felülvizsgálata során, a jogszabályban meghatározott ügyekben gyakorolta.

Mazzagné Péter Anna
munkaközösség vezető

Aláírással tanúsítom, hogy az 5-8. évfolyam osztályfőnöki munkaközössége véleményezési jogát jelen Pedagógiai program felülvizsgálata során, a jogszabályban meghatározott ügyekben gyakorolta.

dr. Tóthné Szabó Orsolya
munkaközösség vezető

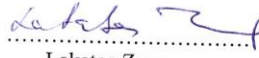
Aláírással tanúsítom, hogy az idegen nyelvet tanítók munkaközössége véleményezési jogát jelen Pedagógiai program felülvizsgálata során, a jogszabályban meghatározott ügyekben gyakorolta.

Eckhart Odett
munkaközösség vezető

Aláírással tanúsítom, hogy a reál-és természettudományos tantárgyakat tanítók munkaközössége véleményezési jogát jelen Pedagógiai program felülvizsgálata során, a jogszabályban meghatározott ügyekben gyakorolta.

Tanczosné Fullér Ildikó
munkaközösség vezető

Aláírással tanúsítom, hogy a humán tantárgyakat tanítók munkaközössége véleményezési jogát jelen Pedagógiai program felülvizsgálata során, a jogszabályban meghatározott ügyekben gyakorolta.

Lakatos Zsuzsanna
munkaközösség vezető

Aláírással tanúsítom, hogy a készségtárgyakat tanítók munkaközössége véleményezési jogát jelen Pedagógiai program felülvizsgálata során, a jogszabályban meghatározott ügyekben gyakorolta.

Sztanó Zsuzsanna
munkaközösség vezető

Aláírással tanúsítom, hogy a tanórán kívüli foglalkozások (napközi) munkaközössége véleményezési jogát jelen Pedagógiai program felülvizsgálata során, a jogszabályban meghatározott ügyekben gyakorolta.

Sándor-Prágai Nikoletta
munkaközösség vezető

Kelt: Szeged, 2022. augusztus 29.

Tarjáni Kéttannyelvű Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
(„Tarjáni” Ungarisch-Deutsche Bilinguale Grundschule mit Kunstprofil – Tarjani Bilingual Primary School with Art Education)

6723 SZEGED, Építő u. 9. OM 029643
tel. /központ/: (06-62) 547-028, 547-029, tel. fax: (06-62) 458-116
e-mail: t3@tarjan-szeged.edu.hu WEB cím: <http://www.tarjanikettanyelvu.hu>

A Pedagógiai programot az *Intézményi Tanács* 2022. augusztus 29. napján tartott ülésén megtárgyalta.

Aláírással tanúsítom, hogy az Intézményi Tanács véleményezési jogát jelen Pedagógiai program felülvizsgálata során, a jogszabályban meghatározott ügyekben gyakorolta.

Kelt: Szeged, 2022. augusztus 29.

.....
dr. Vörös Ildikó
Intézményi Tanács
képviselője

Tarjáni Kéttannyelvű Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
(„Tarjáni” Ungarisch-Deutsche Bilinguale Grundschule mit Kunstprofil – Tarjani Bilingual Primary School with Art Education)

6723 SZEGED, Építő u. 9. OM 029643
tel. /központ/: (06-62) 547-028, 547-029, tel, fax: (06-62) 458-116
e-mail: t3@tarjan-szeged.edu.hu WEB cím: <http://www.tarjanikettanyelvu.hu>

Intézményvezetői nyilatkozat

Az intézményvezető nyilatkozik arról, hogy a Pedagógiai program módosítása többletköltséget nem ró a fenntartóra.

A Pedagógiai program 2022. szeptember 01. napján lép hatályba és visszavonásig érvényes.

Kelt: Szeged, 2022. augusztus 29.

Kertész Eszter
intézményvezető

01 Plesovszkiné Ujfaluczki Judit
tankerületi igazgató
Szegedi Tankerületi Központ

01 Plesovszkiné Ujfaluczki Judit
tankerületi igazgató
Szegedi Tankerületi Központ

Tarjáni Kéttannyelvű Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
(„Tarjáni”Ungarisch-Deutsche Bilinguale Grundschule mit Kunstprofil – Tarjani Bilingual Primary School with Art Education)

6723 SZEGED, Építő u. 9. OM 029643
tel./központ: (06-62) 547-028, 547-029, tel, fax: (06-62) 458-116
e-mail: t3@tarjan-szeged.edu.hu WEB cím: <http://www.tarjanikettanyelvu.hu>

A Tarjáni Kéttannyelvű Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola nevelőtestülete az intézmény Pedagógiai programjának módosítását a mai napon megtartott nevelőtestületi értekezletén elfogadta. Az elfogadás jogszerűen történt.

Kelt: Szeged, 2022. augusztus 29.

Kertész Eszter
intézményvezető

Bálint Judit
intézményvezető-helyettes

Tarjáni Kéttannyelvű Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
(„Tarjáni” Ungarisch-Deutsche Bilinguale Grundschule mit Kunstprofil – Tarjani Bilingual Primary School with Art Education)

6723 SZEGED, Építő u. 9. OM 029643
tel. /központ/: (06-62) 547-028, 547-029, tel. fax: (06-62) 458-116
e-mail: t3@tarjan-szeged.edu.hu WEB cím: <http://www.tarjanikettanyelvu.hu>

Intézményvezető jóváhagyó nyilatkozata

A Tarjáni Kéttannyelvű Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai programjának módosítását a mai napon intézményvezetői jogkörömben jóváhagyom.

Kelt: Szeged, 2022. augusztus 29.

Kertész Eszter
intézményvezető

MELLÉKLETEK

Melléklet 1/ a

A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei **Humán munkaközösség**

Osztályozó és különbözeti vizsga követelményei

Irodalom

5. évfolyam

A tanuló

- ismerje fel a különböző korokban keletkezett, különböző műfajú szövegek tematikus rokonságát;
- tudja alkalmazni a korábban megismert műfajokhoz (pl. mese, monda) kapcsolódó elemzési szempontokat hasonló témájú szövegekben;
- tudja megfogalmazni röviden személyes véleményét a szövegekben felvetett problémákról,

Petőfi Sándor: János vitéz művének kapcsán:

- ismerje a mű cselekményét, az eseménysor fő fordulópontjait;
- ismerje fel a szöveg néhány részletében a poétikai eszközöket, és tudja azok szerepét értelmezni: verselés, szóképek, alakzatok;
- ismerje a műhöz kapcsolódó alapvető verstani és műfaji fogalmakat;
- értse meg és tudja összehasonlítani a tájhoz, környezethez fűződő érzéseket, gondolatokat kifejező szövegeket;
- ismerje fel lírai és prózai szövegekben a táj- és környezetfestés eszközeiként szolgáló nyelvi formákat;
- tudja összehasonlítani a különböző korszakokban született szövegek nyelvi eltéréseit;
- tudja összehasonlítani a szövegekhez kapcsolódó valós helyszíneket különböző korokból származó képi ábrázolásaival;
- tudja használni az Irodalmi atlasz vagy térkép különböző ábráit;

- tudjon önállóan kisebb projektmunkákat, a szövegekhez kapcsolódó közös kutatási feladatokat elvégezni;

Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk és egy szabadon választott magyar ifjúsági regény kapcsán:

- tudjon rövid véleményt fogalmazni a cselekményben megjelenő élethelyzetek, erkölcsi konfliktusokról;
- ismerje fel a cselekmény főbb fordulópontjait;
- tudjon néhány szereplőt jellemezni;
- tudja azonosítani a fő helyszíneket;
- értő olvasás alkalmazásával nagyobb szövegegység áttekintő megértése, és egyes szövegrészek részletes megfigyelése;

Kötelező olvasmányok:

Petőfi Sándor: János vitéz

Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk

Választható magyar ifjúsági vagy meseregény

Memoriterek:

Weöres Sándor: Ó, ha cinke volnék

Petőfi Sándor: János vitéz (részletek)

Csokonai Vitéz Mihály: Tartózkodó kérelem

Arany János: Rege a csodaszarvasról (részlet)

6. évfolyam

A tanuló

- tudjon szóban és írásban véleményt fogalmazni az olvasott szöveg szereplőiről, a megjelenített élethelyzetekről;
- értse meg és tudja összehasonlítani a hősiesség különböző példáit kifejező szövegek tartalmát;
- ismerje fel a különböző korszakokban született szövegek nyelvi eltéréseit;
- tudja használni az Irodalmi atlaszt vagy térképet;
- tudjon készíteni kisebb projektmunkákat,

- tudjon önállóan elvégezni szövegekhez kapcsolódó közös kutatási feladatokat;

Arany János: Toldi kapcsán:

- ismerje fel és értelmezze az elbeszélő költemény műfaji jellemzőit;
- ismerje fel az alkotás néhány stíluselemét (pl. verselés, szóképek, alakzatok)
- tudja összefoglalni a mű erkölcsi kérdéscímű felvetéseit (bűn, bosszú, megtisztulás, testvérvizsoly stb.)
- ismerje fel és tudja értelmezni a műben megjelenő elbeszélői szerepeket (narráció, költői kiszólások, rokonszenv);
- tudjon véleményt megfogalmazni szóban és írásban az olvasott szöveg szereplőinek érzelmeiről, gondolatairól, az élethelyzetekről;
- értse meg és tudja összehasonlítani a szeretet, szerelem, hazaszeretet különböző példáit kifejező szövegeket;
- tudja elkülöníteni a különböző korokban és műfajokban megjelenő témák nyelvi formáit;
- tudjon önállóan kisebb projektmunkákat, a szövegekhez kapcsolódó közös kutatási feladatokat elvégezni;

Gárdonyi Géza: Egri csillagok és egy szabadon választott ifjúsági világirodalmi regény kapcsán:

- tudjon rövid véleményt fogalmazni a cselekményben megjelenő élethelyzetek, erkölcsi konfliktusokról;
- ismerje fel a cselekmény főbb fordulópontjait; azonosítsa ezeket a műfaj jellegzetességeivel;
- tudjon néhány szereplőt jellemezni; tudja értelmezni a szereplők kapcsolatrendszerét;
- tudja azonosítani a fő helyszíneket;
- értő olvasás alkalmazásával nagyobb szövegegység áttekintő megértése, és egyes szövegrészek részletes megfigyelése;
- tudja megjeleníteni a szereplők közötti kapcsolatokat vizuális analóg vagy digitális médiumban;
- tudjon önállóan szöveget alkotni az egyes szereplők nézőpontjának megjelenítésével;

Kötelező olvasmányok:

Arany János: Toldi

Gárdonyi Géza: Egri csillagok

Választható világirodalmi ifjúsági regény

Memoriterek:

Arany János: A walesi bárdok (részlet)

Arany János: Toldi (részletek)

Kölcsey Ferenc: Himnusz (1-2. vsz.)

Vörösmarty Mihály: Szózat (1. és 2. vsz.+13.,14. vsz.)

7. évfolyam**A tanuló**

- ismerje az európai kultúra kialakulásának
- főbb állomásait; Reneszánsz, humanizmus, reformáció
- ismerjen néhány a korszakban keletkezett irodalmi szöveget;
- tudja értelmezni a reneszánsz világnézetét;
- ismerje a reformáció és az anyanyelvi kultúra összefüggését;
- ismerje a reneszánsz irodalom alkotóit, műfajait, jellegzetes motívumait;
- tudja összehasonlítani egy adott mű különböző művészeti ágakban és médiumokban megjelenő adaptációját;

Irodalmunk a 17–18. században

- ismerjen néhány a korszakban keletkezett irodalmi szöveget;
- ismerjen néhány a nemzeti hagyományunk szempontjából szimbolikus irodalmi szöveget;
- ismerje a barokk jellegzetes műfajait és stílusjegyeit;
- tudja, hogyan jelenik meg a hazaszeretet a korszak művészetében;

A klasszicizmus és a romantika irodalma

- ismerjen néhány a nemzeti identitást meghatározó lírai szöveget;
- ismerje a felvilágosodás és a romantika korának művelődéstörténeti és irodalmi programját;

-
- ismerje fel az irodalmi szövegekben megfogalmazott közösségi és egyéni erkölcsi dilemmákat;
 - tudja elemezni a lírai szövegeket poétikai-retorikai-stilisztikai szempontból;
 - ismerje az alapvető lírapoétikai szakterminusokat (lírai én, lírai én pozíciói; hangulati líra, gondolati líra, közösségi líra; helyzetdal, életkép, megszólító vers);
 - ismerje fel a művekben az alapvető hangulatokat, beszélői attitűdöket, modalitásokat pl. vidám, könnyed, humoros, ironikus, emelkedett, fennkölt, meghitt, idilli
 - ismerjen néhány alapvető lírai műfajt és ezek jellemző darabjait (pl.: dal, himnusz, epigramma, óda);
 - ismerje fel az alapvető szóképeket: hasonlat, megszemélyesítés, metafora;
 - ismerje a novella és a regény műfaji sajátosságait;
 - tudja értelmezni a novellákat és regényeket különböző szempontok szerint (téma, műfaj, nyelvi kifejezőeszközök);
 - ismerje fel a kispikari és a nagyepikai alkotások különbségeit (cselekmény, szereplők, helyszínek, tematikus fókusz, stb.);

Magyar és világirodalmi ifjúsági regény

- ismerje fel a cselekményben megjelenő élethelyzeteket, konfliktusokat, és legyen képes önálló véleményt megfogalmazni velük kapcsolatban;
- tudja ismertetni a mű cselekményét az elbeszélés időkezelésének megfigyelésével (pl. egyenes vagy fordított időrend, késleltetés, összefoglalás, időbeli ugrások, stb.)
- Tudja összefoglalni az elbeszélte világ fő jellemzőit (pl. realista, romantikus, varázslatos, egy- vagy többszintű világ)

Kötelező olvasmányok:

Jókai Mór: A nagyenyedi két fűzfa

Mikszáth Kálmán: Szent Péter esernyője vagy A két koldusdiák

Mikszáth Kálmán: A néhai bárány

Memoriterek:

Csokonai Vitéz Mihály: A Reményhez

Kölcsey Ferenc: Himnusz – teljes szöveg

Kölcsey Ferenc: Huszt

Kölcsey Ferenc: Emléklapra

Vörösmarty Mihály: Szózat – teljes szöveg

Petőfi Sándor: Nemzeti dal

Petőfi Sándor: Szabadság, szerelem

Petőfi Sándor: Szeptember végén

8. évfolyam

A tanuló

- tudja röviden bemutatni a 20. század első felében megjelenő művelődéstörténeti és irodalmi programokat;

Líra a 20. század első felének magyar irodalmában

- ismerje fel az irodalmi szövegekben megfogalmazott közösségi és egyéni erkölcsi dilemmákat;
- tudja elemezni a lírai szövegek poétikai-retorikai-stilisztikai szempontokból;
- alkalmazza az alapvető lírapoétikai szakterminusokat;
- ismerje fel az alapvető hangulatokat, beszélői attitűdöket, modalitásokat;
- ismerje fel a szóképeket: hasonlat, megszemélyesítés, metafora, metonímia, szinestézia, szimbólum;

Epika a 20. század első felének magyar irodalmában

- ismerje a 20. század elejének epikai sokszínűségét, pl.: történelmi regény, idill, iskolaregény, fejlődésregény; népies regény; paródia; lírai novella, realista novella
- tudjon szövegközpontú elemzést végezni novellák és regényrészletek felhasználásával;
- ismerje fel az adott művekben a novella és az elbeszélés műfaji sajátosságait;
- ismerje fel a kispikái és nagyepikai alkotások különbségeit (cselekmény, szereplők, helyszínek, tematikus fókusz);

Vérző Magyarország - Trianon

- értse meg a nemzeti identitás meghatározó lírai szövegeinek mondanivalóját;
- tudja, hogy hogyan jelent meg a történelmi tragédia irodalmi alkotásokban;

- ismerje fel az egyes olvasott szövegek jellegzetes poétikai-retorikai alakzatait;

Líra a 20. század második felének magyar irodalmában

- ismerje fel az alapvető hangulatokat, beszélői attitűdöket, modalitásokat;
- ismerje fel néhány lírai műfaj jellemzőit (lírai önéletrajz, népies dal);
- ismerje fel a szóképeket: hasonlat, megszemélyesítés, metafora, metonímia, szinestézia, szimbólum;

Epika a 20. század második felének magyar irodalmában

- ismerje a 20. század második felének epikai sokszínűségét, pl.: lírai szociográfia, egypercesek;
- tudjon szövegközpontú elemzést végezni novellák és regényrészletek felhasználásával;
- ismerje az egyperces novella műfaji sajátosságait;
- ismerje fel a groteszk megjelenését a korszak irodalmában;
- tudja értelmezni, hogy hogyan jelennek meg a történelmi traumák az irodalmi alkotásokban;
- ismerje fel az irodalmi művek alapján az egyes emberek erkölcsi felelősségét;

Dráma a 20. század második felének magyar irodalmában

- ismerje a dráma fogalmát, kialakulásának fő szakaszait;
- ismerje a dráma formai és tartalmi sajátosságait;
- ismerje fel a drámai döntési helyzeteket, motivációkat, konfliktusokat;
- értse meg a választott dráma cselekményét, és tudja azt rekonstruálni szerkezeti vázlat segítségével;
- ismerje a komikum, a humor tartalmi és nyelvi jellemzőit;
- tudja felismerni és megkülönböztetni a monológ és a dialógus szerepét;
- vegyen részt lehetőség szerint egy drámai mű színreviteléhez kapcsolódó tevékenységben;

Kötelező olvasmányok:

Móricz Zsigmond: Pillangó vagy a Légy jó mindhalálig

William Shakespeare: Szentivánéji álom vagy Romeo és Júlia vagy Molière: A képzelt beteg

Szabó Magda: Abigél

Memoriterek:

Ady Endre: Őrizem a szemed (részlet)

Reményik Sándor: Templom és iskola (részlet)

József Attila: Születésnapomra (részlet)

József Attila: Mama

Radnóti Miklós: Nem tudhatom (részlet)

Kányádi Sándor: Két nyárfa (részlet)

Magyar nyelv**5. évfolyam****A tanuló**

- ismerje fel a kommunikáció nem nyelvi jeleinek üzenetét mindennapi beszédhelyzetekben;
- ismerje a nyelv zenei kifejezőeszközeit;
- tudjon részt venni különböző kommunikációs helyzetekben;
- ismerje a jeleket, tudja azokat megadott szempontok szerint csoportosítani;
- ismerje a kommunikáció tényezőit;
- ismerje fel a kommunikáció nem nyelvi jeleit;
- tudja a kommunikációs kapcsolat alapvető illemszabályait;
- ismerje az alapvető helyesírási szabályokat (kiejtés elve, szóelemzés elve, hagyomány elve, egyszerűsítés elve);
- ismerje fel a megismert helyesírási eseteket írott szövegekben, és tudatosan alkalmazza a szövegalkotásban;
- legyen képes értelmezni a gyakrabban használt állandósult szókapcsolatokat, szólásokat, közmondásokat;
- ismerje a nyelvszerkezeti egységeit és azok funkcióit;
- tudja, hogy hogyan képezzük a beszédhangokat, és tudja ezeket csoportosítani;
- ismerje a szavak fő szerkezeti elemeit;
- ismerje fel a főbb szóelemeket és tudja elkülöníteni funkciójukat (képző, jel, rag);

- ismerje a hangalak és a jelentés kapcsolatát a szavakban, illetve tudja felismerni ezek a jelentésmezőit;
- ismerje a jelentését az egyjelentésű, a többjelentésű, az azonos alakú, az ellentétes jelentésű szavak, a rokon értelmű, a hasonló alakú, a hangutánzó és a hangulatfestő szócsoportokat és tudja ezeket egymástól elkülöníteni;
- szövegűen tudjon olvasni;
- tudjon használni különböző digitális és/vagy nyomtatott szótárakat;
- ismerje fel és tudja alkalmazni a különféle szövegtípusokat (feleletterv, felelet, vázlat) (elbeszélés, leírás, jellemzés, könyvismertetés, hagyományos levél, elektronikus levél: e-mail) jellemzőinek felismerése, alkalmazása
- ismerkedjen meg a könyvtárak különböző típusaival
- ismerje az információ-keresés, –gyűjtés alapvető technikáit;

Témakörök:

I. Kommunikáció alapjai

A jelek világa

A kommunikáció fogalma, tényezői

A kommunikáció nem nyelvi jelei

II. Helyesírás, nyelvhelyesség

Hang és betű, az ábécé

Betűrend, elválasztás

Helyesírásunk alapelvei: a kiejtés elve

Helyesírásunk alapelvei: a szóelemzés elve

Helyesírásunk alapelvei: a hagyomány elve

Helyesírásunk alapelvei: az egyszerűsítés elve

III. Állandósult szókapcsolatok

Szólások

Szóláshasonlatok

Közmondások

IV. A nyelvi szintek: beszédhang, fonéma, szóelemek, szavak, szóösszetételek

Hangképzés, fonéma

A magánhangzók csoportosítása

Magánhangzótörvények:

Hangrend

Illeszkedés

Mássalhangzótörvények:

Részleges hasonulás

Írásban jelöletlen és jelölt teljes hasonulás

Összeolvadás

Rövidülés

Kiesés

A szavak szerkezete:

Egyszerű és összetett szavak

Szótő és toldalékok

A képző, a jel, a rag

V. Hangalak és jelentés

Egyjelentésű szavak

Többjelentésű szavak

Azonos alakú szavak

Rokon értelmű szavak

Ellentétes jelentésű és hasonló alakú szavak

Hangutánzó, hangulatfestő szavak

VI. Szövegértés és szövegalkotás a gyakorlatban

Felelet, szóbeli beszámoló, vázlat

A leírás

Az elbeszélés

A párbeszéd

VII. Könyv- és könyvtárhasználat, a kultúra helyszínei

A hagyományos és digitális könyv- és könyvtárhasználat

6. évfolyam:

A tanuló

- ismerje fel és tudja alkalmazni a kommunikáció nem nyelvi jeleit a mindennapi beszédhelyzetekben;
- Ismerje és tudja alkalmazni a nyelv zenei kifejezőeszközzeit;

-
- ismerje fel és tudja alkalmazni a kommunikáció nem nyelvi jeleit;
 - tudja alkalmazni a kommunikációs kapcsolat alapvető illemszabályait;
 - aktívan tudjon részt venni a különböző kommunikációs helyzetekben;
 - legyen képes felismerni a leggyakoribb mindennapi metaforák jelentésszerkezetét beszélt és írott szövegekben;
 - legyen képes felismerni a szavak jelentésbeli és pragmatikai szerepét a kommunikációban;
 - ismerje fel az alapszófajokat (ige, főnév, melléknév, számnév, névmás);
 - szövegűen és értő módon olvasson;
 - tudjon használni digitális és/vagy nyomtatott szótárakat
 - ismerje a felsorolt szövegtípusokat:
 - Szövegtípusok I. (feleletterv, felelet, szóbeli beszámoló, vázlat) jellemzőinek felismerése, alkalmazása
 - Szövegtípusok II. (elbeszélés, leírás, jellemzés, könyvismertetés, hagyományos levél, elektronikus levél: e-mail) jellemzőinek felismerése, alkalmazása
 - Szövegtípusok III. (plakát, meghívó) jellemzőinek felismerése, alkalmazása
 - ismerje az alapvető szövegszerkesztési szabályokat (Helyesírási és a szövegtípusoknak megfelelő);
 - tudjon tanulmányozni különböző típusú sajtótermékeket;
 - tudjon megadott szempontok alapján reflexiót megfogalmazni a múzeumban, színházban, könyvtárban szerzett tapasztalatokról;
 - ismerje a szójelentés, a metaforikus jelentés, a több szófajúság fogalmait;
 - ismerje fel tanult szófajokat és tudja leírni őket helyesen a mondatban és a szövegben: ige, főnév, számnév, határozószó, igenevek, névmások, viszonzók, mondatszók;
 - tudja önállóan használni az iskolai helyesírási segédeszközöket: szótár, szabályzat és helyesírási portálok;
 - legyen képes különféle megjelenésű és típusú szövegek megértésére és alkotására;

Témakörök:

I. Kommunikáció alapjai

A kommunikáció nem nyelvi jelei

A kommunikációs kapcsolat

A beszélgetés

II. Állandósult szókapcsolatok

Szállóigék

Köznyelvi metaforák

III. Szövegértés és szövegalkotás a gyakorlatban

Felelet, szóbeli beszámoló, vázlat

A levél (hagyományos, elektronikus)

A plakát, a meghívó

A jellemzés

IV. Könyv- és könyvtárhasználat, a kultúra helyszínei

A hagyományos és digitális könyv- és könyvtárhasználat

Sajtótermékek jellemző jegyei

V. Szófajok a nagyobb nyelvi egységekben: a mondatokban és a szövegben. A szófa-
jokhoz kapcsolódó helyesírási, nyelvhelyességi, szövegalkotási, szövegértési tudnivalók

Szóelemek, szófajok

Az ige fogalma

Az igeidők

Az igemódok

Az ige ragozása

A leggyakoribb igeképzők

Az igék helyesírása

A határozószó

A főnév

Személynevek és helyesírásuk

A földrajzi nevek és helyesírásuk

Az állatnevek, égitestek, márkanevek és helyesírásuk

Az intézménynevek, címek, díjak és helyesírásuk

A melléknév

A melléknevek helyesírása

A számnév

A számnév helyesírása

A névmások

A személyes és birtokos névmás

A kölcsönös és visszaható névmás

A mutató és kérdő névmás

A vonatkozó, határozatlan és általános névmás

Az igenevek:

A főnévi igenév

A melléknévi igenév

A határozói igenév

Viszonyszók, mondatszók

7. évfolyam:

A tanuló

- tudja alkalmazni a kommunikáció nem nyelvi jeleit mindennapi helyzetekben;
- ismerje fel a kommunikációs zavar eseteit, és tudjon alkalmazni néhány korrekciós lehetőséget;
- tudjon aktívan részt venni különböző kommunikációs helyzetekben;
- tudja véleményét önállóan, kulturáltan, szabatosan megfogalmazni;
- legyen képes önállóan ismereteket szerezni hagyományos és digitális források, eszközök használatával;
- ismerje a nyelvszerkezeti egységeit és azok funkcióit;
- tudja azonosítani a mondatfajtákat a közlési szándék szerint a beszélt és az írott nyelvben;
- ismerje fel és tudja elemezni az egyszerű mondat típusait;
- ismerje és használja az egyszerű mondat központosítását;
- ismerje és tudja elemezni a mellérendelő és az alárendelő szószerkezet fajtáit;
- tudja a mondatrészeket felismerni és elemezni (alany, állítmány, tárgy, határozók [időhatározó, helyhatározó, részeshatározó, mód- és állapothatározó, ok-és célhatározó, eszköz- és társhatározó, állandó határozó]), jelző [minőségjelző, birtokos jelző, mennyiségjelző, értelmező]
- ismerje fel a szórend és a mondatjelentés kapcsolatát;

- tudja megkülönböztetni a szó elsődleges jelentését, illetve a metaforikus jelentését;
- ismerje fel a főbb szóalkotási módokat és azok fajtáit (szóösszetétel, szóképzés);
- ismerje az összetett szavak helyesírásának alapvető szabályait;
- ismerje a képzett szavak fő helyesírási szabályait;
- tudja önállóan használni a digitális és papíralapú iskolai helyesírási segédeszközöket: szótárak és szabályzatok és helyesírási portálok;
- Digitális és/vagy nyomtatott szótárak használata
- Különbőféle megjelenésű és típusú szövegek megértése és alkotása

Témakörök:

I. Kommunikáció, a digitális írásbeliség fejlesztése

Kommunikáció szóban és írásban

Kommunikációs zavar

A tömegkommunikáció szerepe, feladatai, tájékoztató és véleményközlő műfajai

Reklám, hirdetés, apróhirdetés

II. Mondat a szövegben – egyszerű mondat részei, az alá- és mellérendelő szószerkezetek, a szóösszetételek

A mondat a szövegben, a mondatok csoportosítása

III. A mondatrészek

Az állítmány

Az alany

A tárgy

Határozók

Hely-, idő-, állapot- és módhatározó

Eszköz-, társ-, részes-, ok-, cél-és állandó határozó

A jelzők

Minőség-, mennyiség-, birtokos és értelmező jelző)

A mellé- és alárendelő szószerkezet

Az egyszerű mondat szerkezete

Az egyszerű mondat helyesírása

IV. A szóalkotás módjai

Szóképzés

Alárendelő szóösszetételek

Mellérendelő szóösszetételek

8. évfolyam:

A tanuló

- vegyen részt aktívan a különböző kommunikációs helyzetekben;
- sajtáítsa el a közéleti megnyilatkozás alapjait;
- legyen képes önálló tanulásra és ismeretszerzésre hagyományos és digitális források, eszközök használatával;
- ismerje a tömeg- és digitális kommunikáció jellemzőit
- fejlessze vita- és érvelési kultúráját;
- ismerjen és alkalmazzon néhány közéleti beszédformát (felszólalás, hozzászólás, alkalmi beszéd);
- ismerje a mondatfajtákat a közlési szándék és szerkezet szerint;
- ismerje fel az összetett mondatok típusait;
- tudja elkülöníteni az alárendelő és mellérendelő összetett mondatokat;
- ismerje és alkalmazza a központosítást az összetett mondatban;
- ismerje az idézés formai és helyesírási szabályait;
- ismerje fel, anyanyelve állandóságának és változásának főbb jellegzetességeit;
- ismerje a nyelv főbb változatait (köznyelv, irodalmi nyelv, csoportnyelvek);
- ismerje a nyelvek megjelenési formáit;
- ismerjen magyar nyelvjárási jellegzetességeket;
- tudja azonosítani a környezetében előforduló nyelvváltozatokat;
- legyen képes különböző korok szövegeiben az anyanyelv, idegen nyelv, nemzeti-ségi nyelv összevetése a nyelv állandóságának és változásának megfigyelésére és a szókincs változása, régi kifejezések, jövevényszavak gyűjtésére irodalmi és beszélt nyelvi szövegekből;
- ismerje a nyelvújítás és a nyelvújítók néhány szóalkotási módját;
- ismerje a magyar nyelv eredetének, a nyelvrokonságnak néhány hipotézisét;
- ismerje fel a szövegek főbb fajtáinak jellegzetességeit: lineáris és nem lineáris, hagyományos és digitális szövegek;

– ismerje fel a szövegtípusok műfaji, retorikai és stilisztikai jellemzőit;

Témakörök:

I. Kommunikáció, a digitális írásbeliség fejlesztése

Kommunikáció szóban és írásban

Alkalmi beszéd, ünnepi beszéd, köszöntő

Hozzászólás, felszólalás, kiselőadás

Vita és érvelés

II. Összetett mondat a szövegben

A mellérendelő összetett mondat

Az alárendelő összetett mondatok

A sajátos jelentés tartalmú mellékmondat

Az összetett mondat helyesírása

Az idézés

III. Szövegértés és szövegalkotás a gyakorlatban

A szöveg megszerkesztettsége, szerkezeti egységei

Szövegtípusok és műfaji, retorikai, stilisztikai jellemzői

Az érv és a cáfolat

IV. A magyar nyelv társadalmi és földrajzi változatai, ritkább szóalkotási módok – játékos feladatokkal

A köznyelv és csoportnyelvek

Nyelvjárások

Ritkább szóalkotási módok

Mozaikszók, ikerszók és szórövidülések

V. Nyelvtörténet, a nyelvrokonság kérdései - játékosan

A nyelvek osztályozása nyelvtípusok szerint

Nyelvünk eredete, rokonsága

Nyelvtörténet, nyelvemlékek

Nyelvújítás

Történelem

5. évfolyam:

A tanuló

TÖRTÉNELMI ISMERETEK

- ismeri és fel tudja idézni a magyar és az európai történelmi hagyományhoz kapcsolódó legfontosabb mítoszokat, mondákat, történeteket, elbeszéléseket;
- be tudja mutatni a különböző korok életmódjának és kultúrájának főbb vonásait;
- példákat hoz a hazaszeretet, önfeláldozás és hősiesség megnyilvánulásaira;
- ismeri a különböző korok hadviselési szokásait, jellemzőit;
- tisztában van a zsidó-keresztény kultúra kialakulásának főbb állomásaival, ismeri a legfontosabb tanításait és hatását az európai civilizációra és Magyarországra;

ISMERETSZERZÉS ÉS FORRÁSHASZNÁLAT

- képes ismereteket szerezni személyes beszélgetésekből, olvasott és hallott, valamint a különböző médiumok által felkínált szöveges és képi anyagokból;
- kiemel lényeges információkat (kulcsszavakat) elbeszélő vagy leíró szövegekből, illetve rövidebb magyarázó szövegekből, és az ezek alapján megfogalmazott kérdésekre egyszerű válaszokat képes adni;
- képes magatartásformák megfigyelésére és jellemzésére;
- megadott szempontok alapján rendszerezi a történelmi információkat;
- felismeri, hogy melyik szöveg, kép, egyszerű ábra kapcsolódik az adott történelmi témához;
- képen, egyszerű ábrán ábrázolt folyamatot, jelenséget saját szavaival le tud írni;
- képes különbséget tenni források között típus alapján;
- meg tudja vizsgálni, hogy a történet szerzője résztvevője vagy kortársa volt-e az eseményeknek;
- egyszerű következtetéseket von le a tanult eseményekből;

TÁJÉKOZÓDÁS IDŐBEN ÉS TÉRBEN

- ismeri a nagy történelmi korszakok elnevezését és időhatárait, néhány kiemelten fontos esemény és jelenség időpontját;
- használja az idő tagolására szolgáló kifejezéseket, történelmi eseményre, jelenségre, korszakra való utalással végez időmeghatározást;

- időrendbe tud állítani történelmi eseményeket, képes az idő ábrázolására pl. időszalag segítségével;

SZAKTÁRGYI KOMMUNIKÁCIÓ

- önállóan képes eseményeket, történeteket elmondani, történelmi személyeket bemutatni,
- össze tudja foglalni saját szavaival rövid elbeszélő vagy leíró szövegek tartalmát;
- az általa gyűjtött történelmi adatokból, szövegekből rövid tartalmi ismertetőt tud készíteni;
- képes önálló kérdések megfogalmazására a tárgyalt történelmi témával, eseményekkel kapcsolatban;
- képes rövid fogalmazások készítésére egy-egy történetről, történelmi témáról;
- különböző történelmi korszakok, történelmi kérdések tárgyalása során alkalmazza a kulcsfogalmakat, továbbá használja a témához kapcsolódó történelmi fogalmakat;
- meghallgatja mások véleményét, érveit;
- tanári segítséggel dramatikusan, szerepjáték formájában tud megjeleníteni történelmi eseményeket, jelenségeket, személyiségeket.

TÖRTÉNELMI GONDOLKODÁS

- adott történetben különbséget tud tenni fikatív és valós, irreális és reális elemek között;
- képes megfigyelni és összehasonlítani a történelemben előforduló különböző emberi magatartásformákat és élethelyzeteket;
- a történelmi eseményekkel és személyekkel kapcsolatban önálló kérdéseket fogalmaz meg;
- felismeri a különböző korokra és régiókra jellemző tárgyakat, alkotásokat, életmódokat, szokásokat, változásokat;
- felismeri, hogy az emberi cselekedet és annak következménye között szoros kapcsolat van.

Témakörök:

1. Személyes történelem

2. Fejezetek az ókor történetéből

- Az ókori Egyiptom világa
- Az ókori Hellász öröksége
- Az ókori Róma öröksége
- A görög-római hadviselés
- Képek a népvándorlás korából

3. A kereszténység

- Az Ószövetség népe
- Jézus élete, tanításai és a kereszténység

4. A középkor világi

- Élet a várban – egy magyar vár (pl. Visegrád) és uradalom bemutatásával
- Élet a kolostorban – egy magyar kolostor (pl. Pannonhalma) bemutatásával
- Élet a középkori városban – egy magyar város (pl. Buda) bemutatásával
- A keresztes lovagok világa

5. Képek és portrék az Árpád-kor történetéből

- Történetek a magyarok eredetéről
- Honfoglalás és kalandozások
- Szent István és a magyar állam
- Árpád-házi királyportrék
- Árpád-kori szentek
- Árpád-kori győztes harcok és csaták
- Magyarország koronázási jelvénye

6. évfolyam:

A tanuló

TÖRTÉNELMI ISMERETEK

- ismeri a középkori és újkori magyar történelem kiemelkedő alakjait, cselekedeteiket, illetve szerepüket a magyar nemzet történetében;
- fel tudja idézni a középkori és újkori magyar történelem legfontosabb eseményeit, jelenségeit, folyamatait, és fordulópontjait a honfoglalástól napjainkig;

- képes felidézni a magyar nemzet honvédő és szabadságharcait, példákat hoz a hazaszeretet, önfeláldozás és hősiesség megnyilvánulásaira;
- tisztában van a középkor és újkor világképének fő vonásaival;
- ismeri és be tudja mutatni a 19. századi modernizáció gazdasági társadalmi és kulturális hatásait Magyarországon és a világban;
- ismeri a különböző korok hadviselési szokásait, jellemzőit;
- példákat tud felhozni arra, hogy a történelem során miként járultak hozzá a magyarok Európa és a világ kulturális, tudományos és politikai fejlődéséhez;
- ismeri a magyarság, illetve a Kárpát-medence népei együttélésének jellemzőit a középkorban és újkorban, példákat hoz a magyar nemzet és a közép-európai régió népeinek kapcsolatára és együttműködésére;
- valós képet alkotva képes elhelyezni Magyarországot a középkori és újkori európai történelmi folyamatokban.

ISMERETSZERZÉS ÉS FORRÁSHASZNÁLAT

- képes ismereteket szerezni személyes beszélgetésekből, olvasott és hallott, valamint a különböző médiumok által felkínált szöveges és képi anyagokból;
- kiemel lényeges információkat (kulcsszavakat) elbeszélő vagy leíró szövegekből, illetve rövidebb magyarázó szövegekből, és az ezek alapján megfogalmazott kérdésekre egyszerű válaszokat képes adni;
- megadott szempontok alapján, tanári útmutatás segítségével történelmi információkat gyűjt különböző médiumokból és forrásokból (könyvek, atlaszok, kronológiák, könyvtárak, múzeumok anyagai, filmek; nyomtatott és digitális, vizuális források);
- képes magatartásformák megfigyelésére és jellemzésére;
- megadott szempontok alapján rendszerezi a történelmi információkat;
- felismeri, hogy melyik szöveg, kép, egyszerű ábra kapcsolódik az adott történelmi témához;
- képen, egyszerű ábrán ábrázolt folyamatot, jelenséget saját szavaival le tud írni;
- képes különbséget tenni források között típus és kontextus alapján;
- össze tudja vetni a forrásokban található információkat az ismereteivel;
- meg tudja vizsgálni, hogy a történet szerzője résztvevője vagy kortársa volt-e az eseményeknek;

- egyszerű következtetéseket von le, és véleményt tud alkotni.

TÁJÉKOZÓDÁS IDŐBEN ÉS TÉRBEN

- időrendbe tud állítani történelmi eseményeket;
- a tanult történelmi eseményeket, jelenségeket, személyeket, képeket hozzá tudja rendelni egy adott történelmi korhoz, régióhoz, államhoz;
- használ különböző történelmi térképeket a fontosabb történelmi események helyszíneinek azonosítására, egyszerű jelenségek leolvasására, vaktérképen való elhelyezésére;
- egyszerű alaprajzokat, modelleket, térképvázlatokat (pl. települések, épületek, csaták) tervez és készít.

SZAKTÁRGYI KOMMUNIKÁCIÓ

- önállóan képes eseményeket, történeteket elmondani, történelmi személyeket bemutatni, saját véleményt megfogalmazni;
- össze tudja foglalni saját szavaival hosszabb elbeszélő vagy leíró szövegek tartalmát;
- az általa gyűjtött történelmi adatokból, szövegekből rövid tartalmi ismertetőt tud készíteni;
- képes rövid fogalmazások készítésére egy-egy történetről, történelmi témáról;
- különböző történelmi korszakok, történelmi kérdések tárgyalása során alkalmazza az értelmező és tartalmi kulcsfogalmakat, továbbá használja a témához kapcsolódó történelmi fogalmakat;
- tud egyszerű vizuális rendezőket kiegészíteni hagyományos vagy digitális módon (táblázatok, ábrák, tablók, rajzok, vázlatok) egy történelmi témáról;
- egyszerű történelmi témáról tanári útmutatás segítségével kiselőadást állít össze és mutat be;
- egyszerű történelmi kérdésekről véleményt tud megfogalmazni, állításait alátámasztja;
- meghallgatja mások véleményét, érveit;
- tanári segítséggel dramatikusan, szerepjáték formájában tud megjeleníteni történelmi eseményeket, jelenségeket, személyiségeket.

TÖRTÉNELMI GONDOLKODÁS

- képes megfigyelni és összehasonlítani a történelemben előforduló különböző emberi magatartásformákat és élethelyzeteket;
- feltételezéseket fogalmaz meg történelmi személyek cselekedeteinek mozgatórugóiról, és alátámasztja azokat;
- a történelmi szereplők megnyilvánulásainak szándékot tulajdonít;
- önálló véleményt képes megfogalmazni történelmi szereplőkről, eseményekről;
- képes összehasonlítani egymással a különböző korokra és régiókra jellemző tárgyakat, alkotásokat, életmódokat, szokásokat, változásokat;
- példákat hoz a történelmi jelenségekre;
- felismeri, hogy az emberi cselekedet és annak következménye között szoros kapcsolat van.

Témakörök:

1. Képek és portrék a középkori magyar állam virágkorából

- Magyar királyportrék a 14–15. századból
- Hunyadi János, a törökverő
- Hunyadi Mátyás, a reneszánsz uralkodó

2. Új látóhatárok

- A földrajzi felfedezések
- Korai kapitalizmus
- A vallási megújulás
- Az új világkép kialakulása

3. Portrék és történetek Magyarország kora újkori történetéből

- A török háborúk hősei
- Bocskai, Bethlen és Zrínyi
- II. Rákóczi Ferenc és szabadságharca
- Mária Terézia

4. Élet a kora újkori Magyarországon

- Élet a török hódoltság kori Magyarországon – egy konkrét település (pl. Debrecen vagy Kecskemét) bemutatásával
- Élet a 18. századi Magyarországon – egy konkrét település (pl. Temesvár) bemutatásával

5. Forradalmak kora

- Ipari forradalom
- Társadalmi-politikai forradalom

6. A magyar nemzeti ébredés és polgárosodás kora

- A reformkor
- A forradalom
- Képek a szabadságharc történetéből
- A kiegyezés

7. évfolyam:

A tanuló

TÖRTÉNELMI ISMERETEK

- be tudja mutatni a különböző korok életmódjának és kultúrájának főbb vonásait és az egyes történelmi korszakokban élt emberek életét befolyásoló tényezőket;
- ismeri az újkori magyar történelem kiemelkedő alakjait, cselekedeteiket, illetve szerepüket a magyar nemzet történetében;
- fel tudja idézni az újkori magyar történelem legfontosabb eseményeit, jelenségeit, folyamatait, és fordulópontjait a 1849-től 1945-ig;
- képes felidézni a magyar nemzet honvédő és szabadságharcait, példákat hoz a hazaszeretet, önfeláldozás és hősiesség megnyilvánulásaira;
- tisztában van a 19. és 20. század első felének fontosabb politikai eszméivel és azok hatásaival;
- ismeri a 19. és 20. század eleji modernizáció gazdasági társadalmi és kulturális hatásait Magyarországon és a világban;
- ismeri az első és a második világháború legfontosabb eseményeit, jellemzőit, valamint napjainkra is hatással bíró következményeit;
- fel tudja idézni az első és második világháború borzalmaival, érveket tud felsorakoztatni a békére való törekvés mellett;
- ismeri a nemzetiszocialista és a kommunista diktatúrák főbb jellemzőit, az emberiség ellen elkövetett bűneiket, ellentmondásait és ezek következményeit, továbbá a velük szembeni ellenállás példáit;

- felismeri a különbségeket a demokratikus és a diktatórikus berendezkedések között, érvel a demokrácia értékei mellett;

ISMERETSZERZÉS ÉS FORRÁSHASZNÁLAT

- képes ismereteket szerezni személyes beszélgetésekből, olvasott és hallott, valamint a különböző médiumok által felkínált szöveges és képi anyagokból;
- kiemel lényeges információkat (kulcsszavakat, tételmondatokat) elbeszélő vagy leíró, illetve rövidebb magyarázó írott és hallott szövegekből és az ezek alapján megfogalmazott kérdésekre egyszerű válaszokat adni;
- megadott szempontok alapján, tanári útmutatás segítségével történelmi információkat gyűjt különböző médiumokból és forrásokból (könyvek, atlaszok, kronológiák, könyvtárak, múzeumok, médiatárak, filmek; nyomtatott és digitális, szöveges és vizuális források);
- képes élethelyzetek, magatartásformák megfigyelésére;
- megadott szempontok alapján tudja értelmezni a történelmi információkat;
- felismeri, hogy melyik szöveg, kép, egyszerű ábra, grafikon vagy diagram kapcsolódik az adott történelmi témához;
- képen, egyszerű ábrán, grafikonon, diagramon ábrázolt folyamatot, jelenséget saját szavaival le tud írni;
- meg tudja vizsgálni, hogy a történet szerzője résztvevője vagy kortársa volt-e az eseményeknek;
- egyszerű következtetéseket von le,

TÁJÉKOZÓDÁS IDŐBEN ÉS TÉRBEN

- ismeri a nagy történelmi korszakok elnevezését és időhatárait, néhány kiemelten fontos esemény, jelenség és történelmi folyamat időpontját;
- biztonsággal használja az idő tagolására szolgáló kifejezéseket, történelmi eseményre, jelenségre, folyamatra, korszakra való utalással végez időmeghatározást;
- ismeretei segítségével időrendbe tud állítani történelmi eseményeket, képes az idő ábrázolására pl. időszalag segítségével;
- a tanult történelmi eseményeket, jelenségeket, személyeket, ikonikus szimbólumokat, tárgyakat, képeket hozzá tudja rendelni egy adott történelmi korhoz, régióhoz, államhoz;

- biztonsággal használ különböző történelmi térképeket a fontosabb történelmi események helyszíneinek azonosítására, egyszerű jelenségek, folyamatok leolvasására, értelmezésére, vaktérképen való elhelyezésére;

SZAKTÁRGYI KOMMUNIKÁCIÓ

- önállóan képes eseményeket, történeteket elmondani, történelmi személyeket bemutatni,
- össze tudja foglalni saját szavaival elbeszélő vagy leíró, valamint rövidebb magyarázó szövegek tartalmát;
- az általa gyűjtött történelmi adatokból, szövegekből rövid tartalmi ismertetőt tud készíteni;
- képes önálló kérdések megfogalmazására a tárgyalt történelmi témával, eseményekkel, folyamatokkal, kapcsolatban;
- képes rövid fogalmazások készítésére egy-egy történetről, történelmi témáról;
- különböző történelmi korszakok, történelmi és társadalmi kérdések tárgyalása során szakszerűen alkalmazza az értelmező és tartalmi kulcsfogalmakat, továbbá használja a témához kapcsolódó történelmi fogalmakat;
- egyszerű történelmi témáról tanári útmutatás segítségével kiselőadást és digitális prezentációt állít össze és mutat be önállóan;
- egyszerű történelmi kérdésekről önálló, tárgyilagos véleményt tud megfogalmazni, állításait alátámasztja;
- meghallgatja és megérti - adott esetben elfogadja - mások véleményét, érveit;
- tanári segítséggel dramatikusan, szerepjáték formájában tud megjeleníteni történelmi eseményeket, jelenségeket, személyiségeket.

TÖRTÉNELMI GONDOLKODÁS

- adott történetben különbséget tud tenni fikatív és valós,
- képes megfigyelni, értelmezni és összehasonlítani a történelemben előforduló különböző emberi magatartásformákat és élethelyzeteket;
- a történelmi eseményekkel, folyamatokkal és személyekkel kapcsolatban önálló kérdéseket fogalmaz meg;
- a történelmi szereplők megnyilvánulásainak szándékot tulajdonít, álláspontjukat azonosítja;

-
- önálló véleményt képes megfogalmazni történelmi szereplőkről, eseményekről, folyamatokról;
 - felismeri és értékeli a különböző korokra és régiókra jellemző tárgyakat, alkotásokat, életmódokat, szokásokat, változásokat, képes azokat összehasonlítani egymással,
 - példákat hoz a történelmi jelenségekre, folyamatokra;
 - felismeri, hogy az emberi cselekedet és annak következménye között szoros kapcsolat van.

Témakörök:

1. A modern kor születése
 - A nemzeti eszme és a birodalmak kora
 - Politikai eszmék: liberalizmus, konzervativizmus, szocializmus
2. A dualizmus kora: felzárkózás Európához
 - A modernizálódó Magyarország
 - A millenniumi Magyarország
3. Az első világháború és következményei
 - Az első világháború, Magyarország a háborúban
 - Magyarország 1918–1919-ben
 - A trianoni békediktátum
4. Totális diktatúrák
 - A kommunista Szovjetunió
 - A nemzetiszocialista Németország
5. A Horthy-korszak
 - A politika irányai
 - Gazdasági, társadalmi és kulturális fejlődés
6. A második világháború
 - Háború földön, tengeren és levegőben.
 - Magyarország a világháború idején
 - A háború borzalmi
 - A holokauszt

8. évfolyam:**A tanuló****TÖRTÉNELMI ISMERETEK**

- be tudja mutatni a különböző korok életmódjának és kultúrájának főbb vonásait és az egyes történelmi korszakokban élt emberek életét befolyásoló tényezőket;
- ismeri a jelenkori magyar történelem kiemelkedő alakjait, cselekedeteiket, illetve szerepüket a magyar nemzet történetében;
- fel tudja idézni a jelenkori magyar történelem legfontosabb eseményeit, jelenségeit, folyamatait, és fordulópontjait a 1945-től napjainkig;
- képes felidézni a magyar nemzet honvédő és szabadságharcait, példákat hoz a hazaszeretet, önfeláldozás és hősiesség megnyilvánulásaira;
- tisztában van a 20. század második felének fontosabb politikai eszméivel és azok hatásaival;
- ismeri és be tudja mutatni a 20-21. századi modernizáció gazdasági társadalmi és kulturális hatásait Magyarországon és a világban;
- felismeri a különbségeket a demokratikus és a diktatórikus berendezkedések között, érvel a demokrácia értékei mellett;
- példákat tud felhozni arra, hogy a történelem során miként járultak hozzá a magyarok Európa és a világ kulturális, tudományos és politikai fejlődéséhez;
- ismeri a magyarság, illetve a Kárpát-medence népei együttélésének jellemzőit néhány történelmi korszakban, beleértve a határon kívüli magyarság sorsát, megmaradásáért folytatott küzdelmét, példákat hoz a magyar nemzet és a közép-európai régió népeinek kapcsolatára és együttműködésére;
- valós képet alkotva képes elhelyezni Magyarországot az újkorban és jelenkorban az európai történelmi folyamatokban, valamint napjaink globális folyamataiban;
- ismeri hazája államszervezetét.

ISMERETSZERZÉS ÉS FORRÁSHASZNÁLAT

- képes ismereteket szerezni személyes beszélgetésekből, tárgyak, épületek megfigyeléséből, olvasott és hallott, valamint a különböző médiumok által felkínált szöveges és képi anyagokból;

-
- kiemel lényeges információkat (kulcsszavakat, tételmondatokat) elbeszélő vagy leíró, illetve rövidebb magyarázó írott és hallott szövegekből és az ezek alapján megfogalmazott kérdésekre egyszerű válaszokat adni;
 - megadott szempontok alapján, tanári útmutatás segítségével történelmi információkat gyűjt különböző médiumokból és forrásokból (könyvek, atlaszok, kronológiák, könyvtárak, múzeumok, médiatárak, filmek; nyomtatott és digitális, szöveges és vizuális források);
 - képes élethelyzetek, magatartásformák megfigyelésére és értelmezésére;
 - megadott szempontok alapján tudja értelmezni és rendszerezni a történelmi információkat;
 - felismeri, hogy melyik szöveg, kép, egyszerű ábra, grafikon vagy diagram kapcsolódik az adott történelmi témához;
 - képen, egyszerű ábrán, grafikonon, diagramon ábrázolt folyamatot, jelenséget saját szavaival le tud írni;
 - képes egyszerű esetekben forráskritikát végezni, valamint különbséget tenni források között típus és szövegösszefüggés alapján;
 - össze tudja vetni a forrásokban található információkat az ismereteivel, párhuzamot tud vonni különböző típusú (pl. szöveges és képi) történelmi források tartalma között;
 - meg tudja vizsgálni, hogy a történet szerzője résztvevője vagy kortársa volt-e az eseményeknek;
 - egyszerű következtetéseket von le, és véleményt tud alkotni különböző források hitelességéről és releváns voltáról;

TÁJÉKOZÓDÁS IDŐBEN ÉS TÉRBEN

- ismeri a nagy történelmi korszakok elnevezését és időhatárait, néhány kiemelten fontos esemény, jelenség és történelmi folyamat időpontját;
- biztonsággal használja az idő tagolására szolgáló kifejezéseket, történelmi eseményre, jelenségre, folyamatra, korszakra való utalással végez időmeghatározást;
- ismeretei segítségével időrendbe tud állítani történelmi eseményeket, képes az idő ábrázolására pl. időszalag segítségével;

- a tanult történelmi eseményeket, jelenségeket, személyeket, ikonikus szimbólumokat, tárgyakat, képeket hozzá tudja rendelni egy adott történelmi korhoz, régióhoz, államhoz;
- biztonsággal használ különböző történelmi térképeket a fontosabb történelmi események helyszíneinek azonosítására, egyszerű jelenségek, folyamatok leolvasására, értelmezésére, vaktérképen való elhelyezésére;
- egyszerű alaprajzokat, modelleket, térképvázlatokat (pl. települések, épületek, csaták) tervez és készít.

SZAKTÁRGYI KOMMUNIKÁCIÓ

- önállóan, folyamatos beszéddel képes eseményeket, történeteket elmondani, történelmi személyeket bemutatni, saját véleményét megfogalmazni;
- össze tudja foglalni saját szavaival hosszabb elbeszélő vagy leíró, valamint rövidebb magyarázó szövegek tartalmát;
- az általa gyűjtött történelmi adatokból, szövegekből rövid tartalmi ismertetőt tud készíteni;
- képes önálló kérdések megfogalmazására a tárgyalt történelmi témával, eseményekkel, folyamatokkal, kapcsolatban;
- képes rövid fogalmazások készítésére egy-egy történetről, történelmi témáról;
- különböző történelmi korszakok, történelmi és társadalmi kérdések tárgyalása során szakszerűen alkalmazza az értelmező és tartalmi kulcsfogalmakat, továbbá használja a témához kapcsolódó történelmi fogalmakat;
- tud egyszerű vizuális rendezőket készíteni és kiegészíteni hagyományos vagy digitális módon (táblázatok, ábrák, tablók, rajzok, vázlatok) egy történelmi témáról;
- egyszerű történelmi témáról tanári útmutatás segítségével kiselőadást és digitális prezentációt állít össze és mutat be önállóan;
- egyszerű történelmi kérdésekről önálló, tárgyilagos véleményt tud megfogalmazni, állításait alátámasztja;
- meghallgatja és megérti - adott esetben elfogadja - mások véleményét, érveit;
- tanári segítséggel dramatikusan, szerepjáték formájában tud megjeleníteni történelmi eseményeket, jelenségeket, személyiségeket.

TÖRTÉNELMI GONDOLKODÁS

-
- adott történetben különbséget tud tenni fiktív és valós, irreális és reális elemek között;
 - képes megfigyelni, értelmezni és összehasonlítani a történelemben előforduló különböző emberi magatartásformákat és élethelyzeteket;
 - a történelmi eseményekkel, folyamatokkal és személyekkel kapcsolatban önálló kérdéseket fogalmaz meg;
 - feltételezéseket fogalmaz meg történelmi személyek cselekedeteinek mozgatórugóiról, és adatokkal, érvekkel alátámasztja azokat;
 - a történelmi szereplők megnyilvánulásainak szándékot tulajdonít, álláspontjukat azonosítja;
 - önálló véleményt képes megfogalmazni történelmi szereplőkről, eseményekről, folyamatokról;
 - felismeri és értékeli a különböző korokra és régiókra jellemző tárgyakat, alkotásokat, életmódokat, szokásokat, változásokat, képes azokat összehasonlítani egymással, illetve a mai korral;
 - társadalmi és erkölcsi problémákat azonosít adott történetek, történelmi események, különböző korok szokásai alapján;
 - példákat hoz a történelmi jelenségekre, folyamatokra;
 - feltételezéseket fogalmaz meg néhány fontos történelmi esemény és folyamat feltételeiről, okairól és következményeiről, és tényekkel alátámasztja azokat;
 - több szempontból képes megkülönböztetni a történelmi jelenségek és események okait és következményeit (pl. hosszú vagy rövid távú, gazdasági, társadalmi vagy politikai);
 - felismeri, hogy az emberi cselekedet és annak következménye között szoros kapcsolat van.

Témakörök:

1. A megosztott világ

- A hidegháború
- A Nyugat

2. Magyarország szovjetizálása

- A kommunista diktatúra kiépítése Magyarországon

- A Rákosi-diktatúra
- Deportálások „békeidőben”

3. A forradalomtól az ezredfordulóig

Az 1956-os forradalom és szabadságharc

- A kádári diktatúra
- Élet a Kádár-rendszerben
- A kétpólusú világ megszűnése és a rendszerváltoztatás Magyarországon
- Magyarország a rendszerváltoztatás után

4. Együttélés a Kárpát-medencében

- A határon túli magyarok
- A magyarországi nemzetiségek a 19. századtól napjainkig

5. Népesedés és társadalom

- A hagyományos/ agrártársadalmak
- A modern/ipari társadalmak

6. A demokratikus állam

- A modern demokrácia gyökerei
- A modern magyar állam

7. Régiók története

- Magyarország és az Európa Unió
- Közép-Európa
- Az Amerikai Egyesült Államok
- India
- Kína
- A Közel-Kelet

8. Mérlegen a magyar történelem

- Lábnyomaink a nagyvilágban
- A magyar megmaradás kérdései

Állampolgári ismeretek

8. évfolyam:

A tanuló

- tudja értelmezni a családi kohézió alapelemeit, jellemzőit: együttműködés, szeretetközösség, kölcsönösség, tisztelet;
- tudja a család, mint a társadalom alapvető intézményének szerepét és jellemzőit;
- ismerje a családi háztartás összetevőit, értelmezi a család gazdálkodását meghatározó és befolyásoló tényezőket;
- ismerje fel a családi háztartás gazdasági-pénzügyi fenntarthatóságának és a környezettudatos életvitel kialakításának társadalmi jelentőségét;
- készítsen önállóan tervet a lakóhelyének fejlesztésének lehetőségeiről;
- értelmezze és értse a nemzetek, nemzetállamok helyét és szerepét a globális világban;
- értelmezze és értse a honvédelem jelentőségét a globalizáció korában;
- ismerje a magyar állam alapvető intézményeinek feladatkörét és működését;
- tudja értelmezni a törvényalkotás folyamatát;
- ismerje az igazságszolgáltatás intézményeit és működésük jellemzőit;
- értelmezze az államgazdasági szerepvállalásának területeit;
- tudjon információkat gyűjteni és értelmezni a foglalkoztatás, a szakmaszerkezet változásairól;
- érvényesítse a tudatosság szempontjait a fogyasztási szokásaiban;
- ismerje a véleménynyilvánítás, érvelés, a párbeszéd és a vita társadalmi hasznosságát;
- önállóan vagy segítséggel használja az infokommunikációs eszközöket.

Egy projekt munka bemutatása a javasolt témakörök valamelyikéből:

Településünk, lakóhelyünk megismerése

Nemzet, nemzetiség; a haza iránti kötelezettségek

A magyar állam alapvető intézményei; az állam szerepe a gazdaságban

A nagy ellátórendszerek: köznevelés, egészségügy és a szociális ellátás

Dráma és színház

5–8. évfolyam:**A tanuló**

- értse a tér, az idő, a tempó, a ritmus sajátosságait és összefüggéseit;
- figyelje meg, azonosítsa és értelmezze a tárgyi világ jelenségeit;
- tudja felidézni a látott, hallott, érzékelt verbális, vokális, vizuális, kinetikus hatásokat;
- találjon ki és alkalmazzon elképzelt verbális, vokális, vizuális, kinetikus hatásokat;
- adekvát módon tudja alkalmazni a verbális és nonverbális kifejezés eszközeit;
- koncentrált figyelemmel végezze a játékszabályok adta keretek között tevékenységeit;
- figyelje meg, azonosítsa és értelmezze a környezetéből érkező hatásokra adott saját válaszait;
- adekvát módon alkalmazza a verbális és nonverbális kifejezés eszközeit;
- fedezze fel a tárgyi világ kínálta eszközöket, ezek művészi formáit (pl. a bábót és a maszkot);
- fedezze fel a feszültség élményét és szerepét a dramatikus tevékenységekben;
- ismerje fel a helyzetek feldolgozása során a szerkesztésben rejlő lehetőségeket;
- tudja megkülönböztetni és alapszinten alkalmazni a dramaturgiai alapfogalmakat;
- tudja értelmezni a megélt, a látott-hallott-olvasott, a kitalált történeteket a különböző dramatikus tevékenységek révén;
- ismerje fel a problémahelyzeteket és azok lehetséges megoldási alternatíváit;
- alkalmazza a tanult dramatikus technikákat a helyzetek megjelenítésében;
- ismerje fel és alkalmazza a dramatikus szituációk jellemzőit (szereplők, viszonyrendszer, cél, szándék, akarat, konfliktus, feloldás);
- ismerje a kommunikációs jelek jelentéshordozó és jelentésteremtő erejét;
- ismerje és azonosítsa a dráma és a színház formanyelvi sajátosságait a látott előadásokban.
- fedezze fel a színházi kommunikáció erejét;
- ismerje fel a színházi élmény fontosságát;

Választott projektfeladat bemutatása:

1. Történetek (látott, hallott, olvasott, a tanár által hozott, a tanulók élményeiből építkező) dramatikus feldolgozása.
2. Irodalmi művekben megjelenő döntési helyzetek elemzése, feldolgozása dramatikus tevékenységekkel (pl. balladák, mesék, elbeszélő költemények, mítoszok, mondák, kortárs irodalmi alkotások, a tanulókat érdeklő konfliktushelyzetek, emberi problémák alapján).
3. Alapvető színpadi műfajok felismerése és megkülönböztetése és a színházi előadások formanyelvi jellemzőinek felismerése és azonosítása a látott előadásokban.

Hon- és népismeret

6. évfolyam:

A tanuló

- váljon nyitottá a családi és közösségi értékek befogadására;
- becsülje meg szűkebb lakókörnyezetének épített örökségét, természeti értékeit, helyi hagyományait;
- mutassa be szülőföldje hagyományos értékeit önálló néprajzi gyűjtés nyomán, digitális archívumok tanulmányozásával;
- ismerje meg és becsülje az idősebb családtagok tudását, váljék nyitottá a korábbi nemzedékek életmódjának, normarendszerének megismerésére, elfogadására;
- tudjon ok-okozati összefüggést megállapítani az eltérő természeti környezet és a különböző tájakon élő emberek eltérő életmódja között;
- ismerje fel a néphagyományok közösségformáló, közösségmegtartó erejére; (ünnepek, jeles napok hagyományainak ismerete)
- tudjon létrehozni szöveges és képi források, digitalizált archívumok elemzése, feldolgozása alapján önálló, csoportos szerepjáték során reprodukálja a megismert szokásokat;
- legyen képes önálló véleményt alkotni meghatározott helyzetekben, a társak véleményének meghallgatását követően álláspontját felül tudja bírálni, döntéseit át tudja értékelni;

- lássa meg az összefüggést a szülőföldhöz kötődés kialakulása és a lokális értékek megismerése között;
- legyen képes megjeleníteni az életkorának megfelelő önálló alkotás keretében a magyar tudomány és kultúra eredményeit, a hungarikumokat;
- tartsa tiszteletben más kultúrák értékeit.

Ajánlott témák egy projektmunka készítéséhez:

1. A lokális értékek felfedezése: szülőföldünk értékei
2. A közösségi élet működésének megismerése. Pl. közösségi alkalmak: társas munkák, vásár
3. Ünnepek a családban és a közösségben: Pl. karácsonyi népszokások
4. Hungarikumok bemutatása

Etika

5. évfolyam:

A tanuló

- ismerje az önazonosság fogalmát és jellemzőit, azonosítja saját személyiségének néhány elemét;
- ismerje a testi-lelki egészséget megőrző tevékenységeket és felismeri a saját egészségét veszélyeztető hatásokat;
- fogalmazza meg a saját intim terének határait;
- ismerjen olyan mintákat és lehetőségeket, amelyek segítségével a különböző helyzetek megoldhatók, illetve tudja, hogy hová fordulhat segítségért;
- tudjon azonosítani a családban betöltött szerepeket és feladatokat;
- tudja azonosítani saját szerepét és feladatait;
- ismerjen néhány, a családban előforduló konfliktust,
- képes legyen felismerni a család életében bekövetkező nehéz helyzeteket, fogalmazza meg néhány megoldási módot;
- legyen képes felismerni saját családjának viszonyrendszerét, a családot összetartó érzelmeket és közös értékeket;

- tudja azonosítani az egyéni, családi és társadalmi boldogulás feltételeit;
- legyen képes a saját véleményétől eltérő véleményekhez tisztelettel viszonyulni, a saját álláspontja mellett érvelni;
- ismerje fel a konfliktus kialakulására utaló jelzéseket;
- rendelkezzen érzelmi kifejezőképességekkel a konfliktusok megelőzésére és megoldási javaslatokkal a konfliktusok megoldására;
- tudja azonosítani a csoportban elfoglalt helyét és szerepét, törekedjen a személyiségének legjobban megfelelő feladatok vállalására;
- ismerje fel a mások érzelmi állapotára és igényeire utaló jelzéseket;
- legyen nyitott és segítőkész a nehéz helyzetben levő személyek iránt;
- legyen képes azonosítani a valós és a virtuális térben történő zaklatások különböző fokozatait és módjait, van terve a zaklatások elkerülésére és kivédésére; tudja, hogy hová fordulhat segítségért;

Témakörök:

1. Éntudat – Önismeret
2. Család – Helyem a családban
3. Társas tudatosság és társas kapcsolatok – Helyem a társas-lelkületi közösségekben
4. A társas együttélés kulturális gyökerei: Nemzet – helyem a társadalomban
5. A természet rendjének megőrzése, a fenntartható jövő
6. Az európai kultúra emberképe, hatása az egyén értékrendjére

6. évfolyam:

A tanuló

- tudjon különbséget tenni a valóságos és a virtuális identitás között, felismeri a virtuális identitás jellemzőit;
- legyen képes értelmezni a szabadság és az önkorlátozás, a tolerancia és a szeretet megjelenését és határait egyéni élethelyzeteiben;
- ismerje a természeti erőforrások felhasználására, a környezetszennyezésre, a globális és társadalmi egyenlőtlenségek problémájára vonatkozó etikai felvetéseket;

- tudja, hogy az Európa vallási arculatát meghatározó egyházak tevékenysége, szokás- vagy értékrendje milyen módon jelenik meg a társadalomban;
- tudja, hogy hogyan jelennek meg a hétköznapiak során a tárgyalt világvallásoknak az emberi életre vonatkozó erkölcsi tanításai;
- értse a szeretetnek, az élet tisztelete elvének a kultúrára gyakorolt hatását;
- ismerje az egyes egyházak ünnepköréhez kapcsolódó alapvető vallási, kulturális eseményeket és a hozzájuk kapcsolódó bibliai (Ó és Új Szövetségbeli) szövegekre támaszkodó történeteket;
- tudja összekapcsolni az egyes egyházak, vallások ünnepköreit és a hozzájuk tartozó jelképeket, szokásokat, néphagyományokat;
- hozzon példákat a zsidó és keresztény bibliai történetekben, kulturálisan hagyományozott történetekben megnyilvánuló igazságos és megbocsátó magatartásra;
- tudja alkalmazni a kölcsönös tolerancia elveit;
- legyen képes információt gyűjteni és megosztani tudását fizikai vagy digitális környezetben a sport, tudomány, technika, művészetek vagy a közélet területén a magyar nemzet vagy Európa kultúráját meghatározó kiemelkedő személyiségekről és tevékenységükről;
- ismerje a nemzeti identitást meghatározó kulturális értékeket, és legyen képes indokolni, hogy miért fontos ezek megőrzése;
- legyen képes azonosítani a nemzeti és európai értékek közös jellemzőit, az európai kulturális szemlélet meghatározó elemeit.

Témakörök:

1. Éntudat – Önismeret
2. Család – Helyem a családban
3. Társas tudatosság és társas kapcsolatok – Helyem a társas-lelkületi közösségekben
4. A társas együttélés kulturális gyökerei: Nemzet – helyem a társadalomban
5. A természet rendjének megőrzése, a fenntartható jövő
6. Az európai kultúra emberképe, hatása az egyén értékrendjére

7. évfolyam:

A tanuló

- ismerje az identitás fogalmát és jellemzőit, legyen képes azonosítani saját identitásának néhány elemét;
- ismerje testi és mentális egészséget őrző tevékenységeket és ismerje fel a saját egészségét veszélyeztető hatásokat.
- tudjon különbséget tenni a valóságos és a virtuális identitás között, ismerje a virtuális identitás jellemzőit;
- ismerje az önkontroll gyakorlati jelentőségét;
- tudja azonosítani egy a csoportban elfoglalt helyét és szerepét, törekedjen a személyiségének legjobban megfelelő feladatok vállalására;
- Ismerjen olyan mintákat és lehetőségeket, amelyek segítségével a problémás helyzetek megoldhatók, illetve tudja, hogy hová fordulhat segítségért;
- ismerje a hátrányos helyzetű személyek érdekében szervezett programokban való részvétel lehetőségeit;
- legyen képes azonosítani a családban betöltött szerepeket és feladatokat; egyre reálisabban mérje fel a saját szerepét és feladatait;
- azonosítson néhány, a családban előforduló konfliktust, ismerje fel a család életében bekövetkező nehéz helyzeteket, és fogalmazza meg, hogy milyen módon kezelhetők ezek;
- értelmezze saját családjának viszonyrendszerét, a családot összetartó érzelmeket és közösségi értékeket;
- azonosítsa az egyéni, családi és társadalmi boldogulás feltételeit;
- legyen képes a saját véleményétől eltérő véleményekhez tisztelettel viszonyulni, a saját álláspontja mellett érvelni;
- ismerje fel és azonosítsa a konfliktus kialakulására utaló jelzéseket;
- rendelkezzen tapasztalatokkal, érvekkel a konfliktusok megelőzésére és megoldási javaslatokkal a konfliktusok megoldására;
- értelmezze megfelelően a szeretetnek, az élet tisztelete elvének a kultúrára gyakorolt hatását;

Témakörök:

1. Éntudat – Önismeret

2. Család – Helyem a családban
3. Társas tudatosság és társas kapcsolatok – Helyem a társas-lelkületi közösségekben
4. A társas együttélés kulturális gyökerei: Nemzet – helyem a társadalomban
5. A természet rendjének megőrzése, a fenntartható jövő
6. Az európai kultúra emberképe, hatása az egyén értékrendjére

8. évfolyam:

A tanuló

- legyen képes felismerni a mások érzelmi állapotára és igényeire utaló jelzéseket;
- tudja azonosítani a valós és virtuális térben történő zaklatások különböző fokozatait és módjait, van terve a zaklatások elkerülésére és kivédésére; tudja, hogy hová fordulhat segítségért;
- legyen képes értelmezni a szabadság és az önkorlátozás, a tolerancia és a szeretet megjelenését és határait egyéni élethelyzeteiben;
- ismerje a nemzeti identitást meghatározó alapvető kulturális értékeket, és legyen képes indokolni, hogy miért fontos ezek megőrzése;
- tudja azonosítani a nemzeti és európai értékek közös jellemzőit, az európai kulturális szemlélet meghatározó elemeit;
- legyen ismerete a Kárpát-medencében élő magyarokról, Magyarországon élő nemzetiségekről, népcsoportokról, kettős kötődésű személyekről;
- ismerje a rá vonatkozó gyermekjogokat, ezek fő szabályozó dokumentumait, értelmezze kötelezettségeit;
- ismerje az alapvető emberi jogokat és tudja értékelni ezek érvényesülését különböző embercsoportok esetében;
- Reflektív módon legyen képes kifejtteni véleményét a sztereotípiák és előítéletek hatásáról;
- legyen képes folyamatosan frissíteni az emberi tevékenység környezetre gyakorolt hatásaival kapcsolatos ismereteit fizikai és digitális környezetben, kritikus szemlélettel vizsgálja a technikai fejlődés lehetőségeit, korlátait;

-
- ismerje meg és véleményezze a természeti erőforrások felhasználására, a környezetszennyezésre, a globális és társadalmi egyenlőtlenségek problémájára vonatkozó etikai felvetéseket;
 - értelmezze a fenntartható fejlődés és a legfontosabb társadalmi problémák megoldása érdekében javasolt stratégiákat, cselekvési lehetőségeket;
 - ismerje az Európa vallási arculatát meghatározó egyházak tevékenységét és azt, hogy szokás- vagy értékrendjük milyen módon jelenik meg a társadalomban;
 - fogalmazza meg véleményét a megismert vallások erkölcsi tanításait illetően;
 - gyakorolja saját életét meghatározó világnézeti elkötelezettség birtokában a kölcsönös tolerancia elveit;

Témakörök:

1. Éntudat – Önismeret
2. Család – Helyem a családban
3. Társas tudatosság és társas kapcsolatok – Helyem a társas-lelkületi közösségekben
4. A társas együttélés kulturális gyökerei: Nemzet – helyem a társadalomban
5. A természet rendjének megőrzése, a fenntartható jövő
6. Az európai kultúra emberképe, hatása az egyén értékrendjére

Melléklet 1/b

Tanulmányok alatti vizsga követelmények Alsós munkaközösség

Magyar nyelv -és irodalom

1. osztály:

Beszéd és olvasás

- Kifejezően, érthetően, az élethelyzethez igazodva kommunikál;
- megérti a nyelvi és nem nyelvi üzeneteket, és azokra a kommunikációs helyzetnek megfelelően reagál;
- egyszerű magyarázat, szemléltetés (szóbeli, képi, dramatikus tevékenység) alapján megérti az új kifejezés jelentését;
- a megismert szavakat, kifejezéseket a nyelvi fejlettségi szintjén alkalmazza;
- részt vesz a kortársakkal és felnőttekkel való kommunikációban, beszélgetésben, vitában, és alkalmazza a megismert kommunikációs szabályokat;
- használja a kapcsolat-felvételi formákat: köszönés, kérés, megszólítás, kérdezés,
- élményeiről, segítséggel vagy önállóan beszámol.
- beszédlevegzése és artikulációja megfelelő;
- figyelmet fordít a hangok időtartamának helyes ejtésére, a beszéd ritmusára, hangsúlyára, tempójára, a beszédhelyzetnek megfelelő hangerőválasztásra;
- a szavakat hangokra, szótagokra bontja;
- a hangokból, szótagokból szavakat épít;
- a tanult verseket, mondókákat, rövidebb szövegeket szöveghűen, érthetően tolmácsolja;
- részt vesz ismert szövegek (mondókák, kiszámolók, nyelvtörők, versek, mesék) mozgással, dramatikus elemekkel történő élményszerű megjelenítésében;
- bekapcsolódik párbeszédnek, dramatikus helyzetgyakorlatok, szituációs játékok megalkotásába.
- megismer néhány mesét és történetet a magyar – és rokon kultúrájú népek irodalmából;
- részt vesz népmesék és műmesék, történetek közös olvasásában, feldolgozásában;

-
- megérti a közösen olvasott rövid szövegeket, részt vesz azok olvasásában, feldolgozásában;
 - a mesék, történetek szereplőinek cselekedeteiről kérdéseket fogalmaz meg, véleményt alkot;
 - biztosan ismeri az olvasás jelrendszerét;
 - képes családjából származó közösségi élményeit megfogalmazni, összevetni az iskolai élet adottságaival, a témakört érintő beszélgetésekben aktívan részt venni;
 - felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket;
 - felismeri, indokolja a cím és a szöveg közötti összefüggést, azonosítja a történetekben a helyszínt, a szereplőket, a konfliktust és annak megoldását, részt vesz az adott közösség érdeklődésének megfelelő gyermekirodalmi mű közös olvasásában, és nyitott annak befogadására;
 - különbséget tesz a mesés és valószerű történetek között;
 - képességeinek megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért;
 - képes önállóan vagy tanítói segítség alapján a szöveg terjedelmétől függően a lényeges elemek kiemelésére és összefoglalására;
 - alkalmaz alapvető olvasási stratégiákat;
 - megfogalmazza, néhány érveléssel alátámasztja saját álláspontját;
 - meghallgatja társai véleményét, együttműködik velük;
 - részt vesz a kortársakkal és a felnőttekkel való kommunikációban, és az adott helyzetnek megfelelően alkalmazza a megismert kommunikációs szabályokat;
 - önállóan vagy segítséggel szöveghűen felidéz néhány könnyen tanulható, rövidebb verset, mondókát, versrészletet, prózai és dramatikus szöveget, szövegrészletet;
 - rövid meséket közösen olvas, megért, feldolgoz;
 - megfigyeli és összehasonlítja a történetek tartalmát és a saját élethelyzetét;
 - megismer gyermekirodalmi alkotás alapján készült filmet;
 - különbséget tesz a mesés és valószerű történetek között;
 - önállóan vagy tanítói segítséggel összefoglalja az olvasott történet tartalmát;
 - könyvet kölcsönöz a könyvtárból, és azt el is olvassa, élményeit, gondolatait az általa választott módon megosztja;
 - részt vesz konfliktusokat feldolgozó dramatikus játékokban;

- megismer az évszakokhoz, jeles napokhoz, ünnepekhez, hagyományokhoz kapcsolódó szövegeket, dalokat, szokásokat, népi gyermekjátékokat, és ismeri ezek éves körforgását;
- jellemző és ismert részletek alapján azonosítja a nemzeti ünnepeken elhangzó költemények részleteit, szerzőjüket megnevezi;
- felismer és ért néhány egyszerű, gyakori közmondást és szólást.

Írás, helyesírás

- Részt vesz nagymozgást és finommotorikát fejlesztő tevékenységekben, érzékelő játékokban;
- tér- és síkbeli tájékozódást fejlesztő feladatokat megold;
- egyéni sajátosságaihoz mértén olvashatóan ír;
- törekszik a rendezett írásképre, esztétikus füzetvezetésre;
- saját tempójában elsajátítja az anyanyelvi írás jelrendszerét;
- a hallás és olvasás alapján megfigyelt szavakat, szó szerkezeteket, mondatokat önállóan leírja;
- írásbeli munkáját segítséggel, vagy önállóan ellenőrzi és javítja;
- feladatvégzés során társaival együtt működik;
- megfigyeli, és tapasztalati úton megkülönbözteti egymástól a magánhangzókat és a mássalhangzókat, valamint időtartamukat;
- különbséget tesz az egyjegyű, a kétjegyű és a háromjegyű betűk között;
- a hangjelölés megismert szabályait jellemzően helyesen alkalmazza a tanult szavakban;
- a kiejtéstől eltérő ismert szavakat megfigyelés, szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja.
- biztosan ismeri a kis- és nagybetűs ábécét, azonos és különböző betűkkel kezdődő szavakat betűrendbe sorol.

2. osztály:

Beszéd és olvasás

BESZÉD:

- beszédlevegzése és artikulációja megfelelő;

- figyelmet fordít a hangok időtartamának helyes ejtésére, a beszéd ritmusára, hangsúlyára, tempójára, a beszédhelyzetnek megfelelő hangerőválasztásra;
- érthetően, az élethelyzetnek megfelelően kommunikál;
- megérti és használja a tér- és időbeli relációs szókincset.

OLVASÁSI KÉSZSÉGET MEGALAPOZÓ RÉSZKÉPESSÉGEK:

- képes a szótag és szó megkülönböztetésére;
- a szavakat hangokra, szótagokra bontja;
- a hangokból, szótagokból szavakat épít;
- szótagol;
- képes a szó kezdő hangjának azonosítására, a tanult betűvel, ismert betűvel szógyűjtésre;
- megérti a szóbeli utasításokat, kérdéseket;
- követi a sorrendiséget, felfedezi a szabályszerűségeket, ismétlődéseket.

OLVASÁS:

- biztosan ismeri az olvasás jelrendszerét, ismeri a teljes magyar ábécé nyomtatott kis- és nagybetűit;
- alkalmaz alapvető olvasási stratégiákat;
- összeolvas a szótagoktól a mondatokig;
- érti az írott utasításokat, közléseket, kérdéseket, azokra adekvát módon reflektál;
- képességeinek megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért;
- felismeri a cím és a szöveg közötti összefüggést, azonosítja a történetekben a helyszínt, a szereplőket, az időt, az események sorrendjét, a konfliktust és annak megoldását;
- önállóan, képek vagy tanítói segítség alapján a szöveg terjedelmétől függően kiemeli annak lényeges elemeit, összefoglalja azt;
- a történetek szereplőinek cselekedeteiről kérdéseket fogalmaz meg, véleményt, ítéletet alkot, következtetést von le, jóslatokat fogalmaz meg;
- mozgósítja a hallott és olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos ismereteit, élményeit, tapasztalatait, és összekapcsolja azokat;

- a feladatvégzéshez szükséges személyes élményeit, előzetes tudását felidézi, képzeletét a megértés érdekében mozgósítja;
- különbséget tesz a mesés és valószerű történetek között;
- képes a lényegkiemelésre, a szövegben való tájékozódásra, válogató olvasásra, az ok-okozati összefüggések feltárására.

ÍRÁS, HELYESÍRÁS:

- kialakult a helyes ceruzafogás, az írástevékenységhez szükséges helyes testtartás;
- biztosan ismeri a teljes magyar ábécé írott kis- és nagybetűinek alakítását, kapcsolását;
- képes a betű- és hangazonosításra, értelmezi a nyelvi jeleket;
- tájékozódik a hármasszoros vonalrendszerben;
- vonalvezetése lendületes;
- egyéni sajátosságaihoz mérten olvashatóan ír, törekszik a rendezett írásképre, esztétikus fűzetvezetésre;
- megfigyeli, és tapasztalati úton megkülönbözteti egymástól a magánhangzókat és a mássalhangzókat, valamint időtartamukat;
- különbséget tesz az egyjegyű, a kétjegyű és a háromjegyű betűk között;
- a hangjelölés megismert szabályait jellemzően helyesen alkalmazza a tanult szavakban;
- észleli és/vagy megérti a nyelv alkotóelemeit, hangot/betűt, szótagot, szót, mondatot, szöveget;
- ismeri és helyesen alkalmazza a szótagolási és elválasztási szabályokat;
- a hallás és olvasás alapján megfigyelt szavakat, szó szerkezeteket, mondatokat önállóan leírja;
- szavakat, szó szerkezeteket, 4-5 szavas mondatokat leír diktálás alapján;
- gondolatait, érzelmeit, véleményét, egyéni képességeinek és a kommunikációs helyzetnek megfelelően néhány mondatban írásban is megfogalmazza;
- ismeri a kijelentő és kérdő mondat fogalmát;
- a mondatot nagybetűvel kezdi, alkalmazza a mondat hanglejtésének, a beszélő szándékának megfelelő mondatvégi írásjeleket a kijelentő és kérdő mondatoknál;
- azonos és különböző betűkkel kezdődő szavakat betűrendbe sorol;

- felismeri, jelentésük alapján csoportosítja, és önállóan vagy segítséggel helyesen leírja az élőlények, tárgyak, gondolati dolgok nevét;
- a több hasonló élőlény, tárgy nevét kis kezdőbetűvel írja;
- a személynevek, állatnevek és a lakóhelyhez kötődő egyszerű egyelemű helyneveket nagy kezdőbetűvel írja le;
- törekszik a tanult helyesírási ismeretek alkalmazására;
- a megfigyelt és gyakran használt „j”-t és „ly”-t tartalmazó egy- vagy kéttagú szavakat helyesen leírja;
- a kiejtéstől eltérő ismert szavakat megfigyelés, szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja, „tj”, „lj”, „dj”, „nj”, „dt”, „ts” betűkapcsolatból származó összeolvadást vagy hasonulást írásban jelöli;
- írásbeli munkáját segítséggel, vagy önállóan ellenőrzi és javítja.

3. osztály:

Olvasás, szövegértés

- élethelyzetnek megfelelően, kifejezően, érthetően kommunikál;
- megérti a nyelvi és nem nyelvi üzeneteket, és azokra a kommunikációs helyzetnek megfelelően reagál;
- használja a kapcsolatfelvételi, kapcsolattartási, kapcsolatlezárási formákat: köszönés, kérés, megszólítás, kérdezés; testtartás, testtávolság, tekintettartás, hangsúly, hangleadás, hangerő, hangszín, megköszönés, elköszönés;
- élményeiről, olvasmányairól segítséggel vagy önállóan beszámol;
- beszédlegzése és artikulációja megfelelő, figyelmet fordít a hangok időtartamának helyes ejtésére, a beszéd helyes ritmusára, hangsúlyára, tempójára, az élethelyzetnek megfelelő hangerőválasztásra;
- a tanult verseket, mondókákat, rövidebb szövegeket szöveghűen, érthetően tolmácsolja;
- képességeihez mérten bekapcsolódik párbeszédbe, dramatikus szituációs játékok, improvizációk megalkotásába;
- felkészülés után tagolt szöveget érthetően olvas hangosan;
- képességeinek megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért;

-
- néma olvasás útján megérti a rövid, életkorának megfelelő tankönyvi szöveg tartalmát és az utasításokat;
 - szöveg terjedelmétől függően összefoglalja a szöveg tartalmát;
 - a szöveg megértését igazoló feladatokat végez;
 - felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket;
 - mozgósítja a hallott és olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos ismereteit, élményeit, tapasztalatait, és összekapcsolja azokat;
 - felismeri, indokolja a cím és a szöveg közötti összefüggést;
 - azonosítja a történetekben a helyszínt, a szereplőket, a konfliktust és annak megoldását;
 - különbséget tesz a mesés és valószerű történetek között;
 - saját gondolkodási és nyelvi szintjén megfogalmazza a szöveg hatására benne kialakult élményt és képzetet;
 - ismeri a mesék jellemzőit: jellegzetes szereplőket, kifejezéseket, fordulatokat és meseszámokat;
 - a mesék, történetek szereplőinek cselekedeteiről kérdéseket fogalmaz meg, véleményt alkot;
 - ismer néhány mesét és történetet a magyar és más népek irodalmából;
 - megkülönbözteti a mondák-regék valós és mesei elemeit;
 - ismeri az olvasottakhoz kapcsolódó híres történelmi személyeket és eseményeket;
 - önállóan, képek, grafikai szervezők segítségével vagy tanítói segítség alapján a szöveg terjedelmétől függően kiemeli annak lényeges elemeit, összefoglalja azt;
 - az olvasott szövegekben kulcsszavakat azonosít, a főbb szerkezeti egységeket önállóan vagy segítséggel elkülöníti;
 - önállóan vagy segítséggel vázlatot készít, vázlatot kiegészít;
 - alapvető olvasási stratégiákat alkalmaz: jóslás, keresés, áttekintés, összefoglalás
 - a versek hangulatát kifejezi a különféle érzékszervi tapasztalatok segítségével (színek, hangok, illatok, tapintási élmények stb.);
 - önállóan vagy segítséggel szöveghűen felidéz néhány könnyen tanulható, rövidebb verset, mondókát, versrészletet, népköltészeti alkotást, prózai és dramatikus szöveget, szövegrészletet;
 - ismeri a ritmus, rím, refrén fogalmát;

- ismer és ért néhány egyszerű és gyakori szólást, szóláshasonlatot, közmondást, találós kérdést, nyelvtörőt, kiszámolót, mondókát;
- ismeri a keresztény/keresztén ünnepköröket (karácsony, húsvét, pünkösd), nemzeti és állami ünnepeket (március 15., augusztus 20., október 23.), népszokásokat (Márton-nap, Luca-nap, betlehemezés, húsvéti locsolkodás, pünkösdölés);

Nyelvtan, helyesírás és szövegalkotás

- az egyéni sajátosságaihoz mértén olvashatóan ír és törekszik a rendezett írásképre, esztétikus füzetvezetésre;
- kérdésre adott válaszában helyesen toldalékolja a szavakat;
- a kiejtéssel megegyező, rövid szavak leírásában követi a helyesírás szabályait;
- a kiejtéstől eltérő szavakat megfigyelés, szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja;
- törekszik a tanult helyesírási ismeretek alkalmazására;
- írásbeli munkáját önállóan vagy segítséggel ellenőrzi, hibáit javítja;
- biztosan ismeri a kis- és nagybetűs ábécét, azonos és különböző betűkkel kezdődő szavakat betűrendbe sorol, a megismert szabályokat alkalmazza, életkorának megfelelő, digitális és hagyományos szótárakat használ;
- megfigyeli és tapasztalati úton megkülönbözteti egymástól a magánhangzókat és a mássalhangzókat, valamint időtartamukat;
- különbséget tesz az egyjegyű, a kétjegyű és a háromjegyű mássalhangzók között;
- a hangjelölés megismert szabályait jellemzően helyesen alkalmazza a tanult szavakban;
- szavakat hangokra és szótagokra bont, biztosan szótagol, alkalmazza az elválasztás szabályait;
- gondolatait, érzelmeit, véleményét életkorának, egyéni képességeinek és a kommunikációs helyzetnek megfelelően néhány mondatban írásban is megfogalmazza;
- egyéni képességeinek megfelelően alkot szövegeket írásban;
- a szövegalkotás során törekszik a megismert helyesírási szabályok alkalmazására és meglévő szókincsének aktivizálására;

-
- megadott szempontok alapján rövid mesét ír, kiegészít vagy átalakít, vázlatot készít;
 - a mondatot nagybetűvel kezdi, alkalmazza a mondatvégi írásjeleket;
 - szavakat, szó szerkezeteket, 3-4 szavas mondatokat leír megfigyelés és/vagy diktálás alapján;
 - önállóan felismeri és elkülöníti az ismert szavakban a szótövet és a toldalékot;
 - felismer és ért néhány egyszerű szólást, közmondást;
 - megérti és használja az ismert állandósult szókapcsolatokat;
 - megérti és használja az életkorának megfelelő (térbeli, időbeli) relációs szókinccset;
 - felismeri és önállóan vagy segítséggel helyesen leírja az élőlények, tárgyak, gondolati dolgok nevét kifejező szavakat;
 - megkülönbözteti a szavak egyes és többes számát;
 - felismeri, önállóan vagy segítséggel helyesen leírja az ismert szavakat;
 - ellentétes jelentésű és rokon értelmű kifejezéseket gyűjt, azokat a beszédhelyzetnek megfelelően használja szóbeli és írásbeli szövegalkotásban;
 - a több hasonló élőlény, tárgy vagy gondolati dolog nevét kis kezdőbetűvel írja;
 - a személynevek, állatnevek és a lakóhelyhez kötődő egyszerű egyelemű helyneveket nagy kezdőbetűvel írja le;
 - felismeri és önállóan vagy segítséggel helyesen leírja a tulajdonságot kifejező szavakat és azok fokozott alakjait;
 - megkülönbözteti a múltban, jelenben és jövőben zajló cselekvéseket, történéseket;
 - helyesen alkalmazza a szóbeli és írásbeli szövegalkotásában az idő kifejezésének nyelvi eszközeit;
 - felismeri, önállóan vagy segítséggel helyesen leírja az ismert cselekvést, történést kifejező szavakat;
 - helyesen alkalmazza a megfigyelt és értelmezett igekötős igék írásmódját;

4. osztály:

Olvasás, szövegértés

- élethelyzetnek megfelelően, kifejezően, érthetően kommunikál;

-
- megérti a nyelvi és nem nyelvi üzeneteket, és azokra a kommunikációs helyzetnek megfelelően reagál;
 - részt vesz a kortársakkal és felnőttekkel való kommunikációban, és az adott helyzetnek megfelelően alkalmazza a megismert kommunikációs szabályokat;
 - használja a kapcsolat-felvételi, kapcsolattartási, kapcsolatlezárási formákat: köszönés, kérés, megszólítás, kérdezés; testtartás, testtávolság, tekintettartás, hangsúly, hanglejtés, hangerő, hangszín, megköszönés, elköszönés;
 - beszédlegzése és artikulációja megfelelő, figyelmet fordít a hangok időtartamának helyes ejtésére, a beszéd helyes ritmusára, hangsúlyára, tempójára, az élethelyzetnek megfelelő hangerőválasztásra
 - felkészülés után tagolt szöveget érthetően olvas hangosan;
 - életkorának megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért;
 - alkalmaz alapvető olvasási stratégiákat;
 - megismer néhány mesét és történetet a magyar és más népek irodalmából.
 - ismeri a mesék jellemzőit: jellegzetes szereplők, kifejezések, fordulatok és meseszámok
 - élményeket és tapasztalatokat szerez változatos irodalmi szövegtípusok és műfajok – klasszikus, kortárs magyar alkotások – megismerésével;
 - olvas és megért nép- és műköltészeti alkotásokat, rövidebb epikai műveket, verseket;
 - különbséget tesz a mesés és valószerű történetek között;
 - felismeri, indokolja a cím és a szöveg közötti összefüggést, azonosítja a történetekben a helyszínt, a szereplőket, a konfliktust és annak megoldását;
 - saját gondolkodási és nyelvi szintjén megfogalmazza a szöveg hatására benne kialakult élményt és képzetet;
 - a mesék, történetek szereplőinek cselekedeteiről kérdéseket fogalmaz meg, véleményt alkot;
 - képzeletét a megértés érdekében mozgósítja;
 - megfigyeli és összehasonlítja a történetek lényeges mozzanatait és a saját vagy társai élethelyzetét;
 - önállóan, képek, grafikai szervezők segítségével a szöveg terjedelmétől függően kiemeli annak lényeges elemeit, összefoglalja azt;
 - megismer gyermekirodalmi alkotás alapján készült filmet, médiaterméket.

- a tanult verseket, mondókákat, rövidebb szövegeket szöveghűen, érthetően tolmácsolja;
- megfigyeli a költői nyelv sajátosságait, megértésélményeit az általa választott módon megfogalmazza, megjeleníti.
- Ismerjék a tananyag által előírt memoritereket, azokat elő tudják adni: szövegszerűen felidézi Kölcsey Ferenc: Himnusz, Vörösmarty Mihály: Szózat, Petőfi Sándor: Nemzeti dal című verseinek részleteit.

Nyelvtan, helyesírás, szövegalkotás

- az egyéni sajátosságaihoz mértén olvashatóan ír, törekszik a rendezett írásképre, esztétikus fűzetvezetésre;
- szavakat, szószerkezeteket, 3-4 szavas mondatokat leír megfigyelés és/vagy diktálás alapján;
- hangjelölés megismert szabályait jellemzően helyesen alkalmazza a tanult szavakban;
- a kiejtéssel megegyező rövid szavak leírásában követi a helyesírás szabályait;
- a kiejtéstől eltérő ismert szavakat megfigyelés, szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja;
- írásbeli munkáját segítséggel vagy önállóan ellenőrzi és javítja;

A nyelv építő kövei: hang/betű, szótag, szó elválasztás, betűrendbe sorolás

- biztosan ismeri a kis- és nagybetűs ábécét, azonos és különböző betűkkel kezdődő szavakat betűrendbe sorol, a megismert szabályokat alkalmazza digitális felületen való kereséskor is;
- életkorának megfelelő, digitális és hagyományos szótárakat használ;
- megfigyeli és tapasztalati úton megkülönbözteti egymástól a magánhangzókat és a mássalhangzókat, valamint időtartamukat;
- különbséget tesz az egyjegyű, a kétjegyű és a háromjegyű mássalhangzók között;
- a hangjelölés megismert szabályait jellemzően helyesen alkalmazza a tanult szavakban;
- biztosan szótagol, alkalmazza az elválasztás szabályait.

A nyelv építő kövei: az írásbeli szövegalkotás lépései

- megérti a nyelvi és nem nyelvi üzeneteket, és azokra a kommunikációs helyzetnek megfelelően válaszol;
- a megismert szavakat, kifejezéseket helyesen alkalmazza;
- az egyéni sajátosságaihoz mérten olvashatóan ír;
- törekszik a rendezett írásképre, esztétikus fűzetvezetésre;
- gondolatait, érzelmeit, véleményét életkorának, egyéni képességeinek és a kommunikációs helyzetnek megfelelően néhány mondatban írásban is megfogalmazza;
- egyéni képességeinek megfelelően alkot szövegeket írásban;
- a szövegalkotás során törekszik a megismert helyesírási szabályok alkalmazására és meglévő szókincsének aktivizálására;
- írásbeli munkáját önállóan ellenőrzi és javítja;
- felismeri, indokolja a cím és szöveg közti összefüggést;
- azonosítja a történetekben a helyszínt, szereplőket, a konfliktust és annak megoldását;
- megadott szempontok alapján rövid mesét ír, kiegészít vagy átalakít, vázlatot készít;

A nyelv építő kövei: szó, szókapcsolat, mondat szöveg

- a hangjelölés megismert szabályait helyesen alkalmazza a tanult szavakban;
- a kiejtéstől eltérő ismert szavakat megfigyelés és szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja;
- a mondatot nagybetűvel kezdi, alkalmazza a mondat a mondatvégi írásjeleket;
- szavakat, szó szerkezeteket, 3-4 szavas mondatokat leír megfigyelés és/vagy diktálás alapján.
- gyakran használt „j”-t és „ly”-t tartalmazó szó (egy- vagy kétagú szavak) helyes leírása
- „tj”, „lj”, „dj”, „nj”, „dt”, „ts” betűkapcsolatból származó összeolvadást vagy hasonulást tartalmazó szó

Szótő és toldalék, szóelemzés

- szavakat hangokra és szótagokra bont;
- kérdésre adott válaszában helyesen toldalékolja a szavakat;

- önállóan felismeri és elkülöníti az egytövű ismert szavakban a szótövet és a toldaléket.
- Toldalékos szavak helyes használata
- Toldalékos szavak funkcionális másolása, tollbamondása, emlékezetből írása

Hangalak és jelentés kapcsolata, állandósult szókapcsolatok

- ellentétes jelentésű és rokon értelmű kifejezéseket gyűjt, azokat a beszédhelyzetnek megfelelően használja az írásbeli és szóbeli szövegalkotásban.
- felismer és ért néhány egyszerű szólást, közmondást;
- megérti és használja az ismert állandósult szókapcsolatokat;
- különféle módokon megjeleníti az ismert szólások, közmondások jelentését.

Élőlények, tárgyak, gondolati dolgok neve

- felismeri és önállóan vagy segítséggel helyesen leírja az élőlények, tárgyak, gondolati dolgok nevét kifejező szavakat
- megkülönbözteti a szavak egyes és többes számát
- hangjelölés megismert szabályait jellemzően helyesen alkalmazza a tanult szavakban;
- a kiejtéstől eltérő ismert szavakat megfigyelés, szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja;
- kérdésre adott válaszában megfelelően toldalékolja a szavakat;
- felismeri, önállóan vagy segítséggel helyesen leírja az ismert szavakat;
- ellentétes jelentésű és rokon értelmű kifejezéseket gyűjt, azokat a beszédhelyzetnek megfelelően használja szóbeli és írásbeli szövegalkotásban.
- a több hasonló élőlény, tárgy vagy gondolati dolog nevét kis kezdőbetűvel írja;
- a személynevek, állatnevek és a lakóhelyhez kötődő egyszerű egyelemű helyneveket nagy kezdőbetűvel írja le.
- Kis- és nagy kezdőbetűs szavak másolása, tollbamondása, emlékezetből írása

Tulajdonságokat kifejező szavak

- felismeri és önállóan helyesen leírja a tulajdonságot kifejező szavakat és azok fokozott alakjait;

-
- ellentétes jelentésű és rokon értelmű kifejezéseket gyűjt, azokat a beszédhelyzetnek megfelelően használja szóbeli és írásbeli szövegalkotásban.
 - hangjelölés megismert szabályait jellemzően helyesen alkalmazza a tanult szavakban;
 - a kiejtéssel megegyező rövid szavak leírásában követi a helyesírás szabályait;
 - a kiejtéstől eltérő ismert szavakat megfigyelés, szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja;
 - írásbeli önállóan ellenőrzi és javítja;

Mennyiségeket kifejező szavak

- felismeri és önállóan vagy segítséggel helyesen leírja a mennyiségeket kifejező szavakat és azok fokozott alakjait;
- ellentétes jelentésű és rokon értelmű kifejezéseket gyűjt, azokat a beszédhelyzetnek megfelelően használja szóbeli és írásbeli szövegalkotásban.
- hangjelölés megismert szabályait jellemzően helyesen alkalmazza a tanult szavakban;
- a kiejtéssel megegyező rövid szavak leírásában követi a helyesírás szabályait;
- a kiejtéstől eltérő ismert szavakat megfigyelés, szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja;
- írásbeli önállóan ellenőrzi és javítja;

Cselekvés, történés a múltban, jelenben, jövőben

- hangjelölés megismert szabályait jellemzően helyesen alkalmazza a tanult szavakban;
- a kiejtéstől eltérő ismert szavakat megfigyelés, szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja;
- kérdésre adott válaszában megfelelően todalékolja a szavakat;
- felismeri, önállóan vagy segítséggel helyesen leírja az ismert cselekvést kifejező szavakat;
- megkülönbözteti a múltban, jelenben és jövőben zajló cselekvéseket, történéseket;
- helyesen alkalmazza a szóbeli és írásbeli szövegalkotásában az idő kifejezésének nyelvi eszközeit;

- felismeri, önállóan vagy segítséggel helyesen leírja az ismert cselekvést, történet kifejező szavakat.

Matematika

1. osztály:

Gondolkodási módszerek alapozása:

A tanuló

- tudja a több, kevesebb, ugyanannyi fogalmát helyesen használni;
- legyen képes a halmazok elemeit összehasonlítani, azonosítani, megkülönböztetni, a közös tulajdonságokat felismerni, megnevezni;
- legyen képes egyszerű szöveges feladatok megoldására próbálgatással, következtetéssel;
- legyen képes sorozatképzésre tárgyakkól, alakzatokból, számokból;
- legyen képes számsorozat folytatására megadott összefüggés alapján;
- ismerjen fel egyszerű összefüggéseket;
- legyen képes megkülönböztetni a páros és páratlan számokat.

Számtan, algebra:

A tanuló

- tudja a matematikai jeleket $+$, $-$, $=$, $<$, $>$ helyesen használni;
- tudjon számokat írni, olvasni, számlálni 20-ig;
- ismerje a helyiérték fogalmát;
- legyen képes megtalálni a számok helyét a számegyenesen;
- legyen képes meghatározni az egyes számszomszédokat
- ismerje a darabszám, sorszám és mérőszám fogalmakat;
- tudjon növekvő és csökkenő sort alkotni a 20-as számkörben;
- ismerje a számok összeg és különbség alakjait 20-as számkörben;
- értelmezze az összeadást és kivonást többféle módon;
- legyen képes összeadni, kivonni, bontani, pótolni a 20-as számkörben.

Geometria, mérés:

A tanuló

- tudjon tájékozódni, ismerje az irányokat;

- legyen képes egyenes rajzolására vonalzóval
- legyen képes helymeghatározásra a tanult kifejezések alkalmazásával;
- legyen képes az alakzatokra vonatkozó megfigyelések megfogalmazására;
- tudjon alakzatokat másolni, összehasonlítani.
- ismerje fel, tudja kiválasztani az alakzatok közül a háromszöget, négyszöget és a kört;
- ismerje fel a síkidom és test különbségét;
- tudjon hosszúságot, űrtartalmat, tömeget mérni választott és szabvány egységekkel;
- használja egyszerű szám és szöveges feladatokban a m, kg, l egységeket;
- tudja helyesen alkalmazni a hét, nap, óra időtartamot.

2. osztály:

Gondolkodási módszerek alapozása:

A tanuló

- tudja halmazok számosságát megállapítani és összehasonlítani;
- tudjon halmazokat képezni adott tulajdonság alapján;
- nevezze meg kiválogatott elemek közös tulajdonságát;
- legyen képes összefüggések megfigyelésére, leolvasására, megfogalmazására;
- tudja állítások igazságát eldönteni, igaz állításokat fogalmazni;
- legyen képes tárgyakat, számokat sorba rendezni adott szempont szerint;
- készítsen nyitott mondatot ábráról, szövegről, tegye igazzá behelyettesítéssel, próbálgatással;
- ismerje a szöveges feladat megoldásának menetét;
- ismerjen fel és képezzen számsorozatot adott szabály alapján;
- összetartozó elempárok keresése.

Számтан, algebra:

A tanuló

- tudjon tárgyakat meg- és leszámolni egyesével, kettesével, ötösével, tízesével;
- ismerje a számok nevét és jelét 100-as számkörben;

- tudjon számokat összehasonlítani nagyság szerint, sorba rendezni 100-as számkörben;
- találja meg a számok helyét a számegyenesen;
- ismerje fel a számok összegalakját, különbségalakját, kéttényezős szorzatalakját, és hányados-alakját;
- tudja értelmezni az összeadást, kivonást, szorzást, osztást 100-as számkörben;
- végezze el az összeadást, kivonást, pótlást eszközhasználat nélkül 100-as számkörben;
- ismerje biztonságosan a kisegyszeregyet;
- ismerje a maradékos osztást;
- ismerje fel a műveletek közötti kapcsolatokat;
- tudjon megoldani egyszerű szöveges feladatokat.

Geometria, mérés:

A tanuló

- ismerje fel a téglalapot, négyzetet;
- tudjon létrehozni testeket, síkidomokat másolással;
- ismerje fel a testek tulajdonságait (élek, lapok, csúcsok);
- tudjon alakzatokat csoportosítani, válogatni megadott szempont szerint;
- ismerje, használja a tanult szabványegységeket;
- végezzen gyakorlati méréseket a tanult szabvány mértékegységekkel;
- ismerje, használja helyesen a mérőeszközöket.

3. osztály:

Gondolkodási módszerek:

A tanuló

- Tudjon elhelyezni elemeket adott tulajdonságú halmazokba;
- Ismerje az alaphalmaz, részhalmaz fogalmát;
- Tudjon megfogalmazni igaz, hamis állításokat és tudja állítások igazságát eldönteni;
- Tudja nyitott mondatok igazsághalmazát megkeresni kis véges alaphalmazon;
- Tudjon egyszerű nyitott mondatokat kiegészíteni igazzá, hamissá;

- Állapítsa meg egyszerű sorozatok szabályát, tudja folytatni az elkezdett sorozatot;
- Ismerje és alkalmazza a szöveges feladatok megoldási algoritmusát.

Számтан, algebra:

A tanuló

- Biztos számfogalommal rendelkezzen az 1000- es számkörben;
- Helyesen írja, olvassa a számokat, bontja azokat helyi érték szerint;
- Tudjon számokat nagyság szerint összehasonlítani, sorba rendezni;
- Ismerje a számok egyes, tízes, százás szomszédait, tízesekre, százásokra kerekített értékét;
- Tudja használni az alaki-, helyi-, és a valódi érték fogalmát;
- Tudja értelmezni, elvégezni a szóbeli összeadást, kivonást, szorzást és osztást;
- Tudjon szorozni, osztani 10-zel, 100-zal;
- Legyen jártas az írásbeli műveletek végzésében az 1000-es számkörben (összeadás, kivonás, szorzás egyjegyű szorzóval, osztás egyjegyű osztóval);
- Tudja a becslést és az ellenőrzést eszközként használni;
- Ismerje a helyes műveleti sorrendet több művelet esetén;
- Ismerje fel mennyiségek felét, harmadát, negyedét, tizedét;
- Tudjon hőmérőről negatív értékeket leolvasni, változásokat felismerni;
- Ismerje a római számjelek közül az I, V, X, L, C, D, M jeleket, hétköznapi helyzetekben felismerje az ezekkel képzett számokat;(1000-ig)
- Önállóan tudja értelmezni a hallott, olvasott matematikai tartalmú szöveget;
- Tudjon szöveges feladatokban megfogalmazott hétköznapi problémát megoldani matematikai ismeretei segítségével;
- Tudjon megkülönböztetni lényeges és a lényegtelen adatokat;
- Tudjon megoldani egyszerű szöveges feladatot a megoldási algoritmus alkalmazásával;
- Tudjon összetett, valamint egyszerű, fordított szövegezésű szöveges feladatokat megoldani ábrákkal és matematikai jelekkel;
- Tudjon nyelvi szempontból megfelelő választ adni a feladatokban megjelenő kérdésekre;
- Tudjon hőmérsékletet mérni, hőmérőt leolvasni.

Geometria, mérés:**A tanuló**

- Ismerjen fel egyszerű geometriai alakzatokat, nevezze meg néhány tulajdonságukat;
- Tudjon előállítani síkidomokat, testeket tevékenységgel;
- Tudja kiszámítani a téglalap és a négyzet területét;
- Ismerje és használja a mérőeszközöket és mértékegységeket gyakorlati mérések során;
- Tudjon megoldani szám és szöveges feladatokat a tanult mértékegységekkel. (km, m, dm, cm, t, kg, dkg, g, hl, l, dl, cl, év, hónap, hét, nap, óra, perc, másodperc)

Valószínűség, statisztika:**A tanuló:**

- Tudjon adatokat leolvasni grafikonról, diagrammról, táblázatról;
- Legyen képes biztos, lehetetlen, lehet, de nem biztos események eldöntésére egyszerűbb esetekben;
- Tudjon igaz, hamis állításokat felismerni, szétválogatni.

4. osztály:**Gondolkodási módszerek alapozása:****A tanuló**

- Tudja halmazok számosságát megállapítani, összehasonlítani;
- Tudjon halmazokat képezni, kiválogatott elemek közös tulajdonságát megnevezni;
- Legyen képes összefüggések felismerésére, megfogalmazására;
- Tudja eldönteni állítások igazságtartamát, igaz, hamis állításokat fogalmazni;
- Tudja megkeresni nyitott mondatok igazsághalmazát;
- Tudjon megfigyelésben, mérésben, számlálásban, számolásban gyűjtött adatokat, elemeket halmazba rendezni;
- Használja a logikai „és”, „vagy” szavakat;
- Ismerje és alkalmazza a szöveges feladatok megoldási algoritmusát;
- Tudjon folytatni számsorozatot a felismert szabály alapján;

- Tudja megkeresni az összes lehetőséget egyszerű kombinatorikus feladatokban.

Számтан, algebra:

A tanuló

- Tudjon biztosan tájékozódni a tízes számrendszerben 10000-es számkörön belül;
- Helyesen írja, olvassa a számokat, bontsa azokat helyi érték szerint;
- Tudjon számokat nagyság szerint összehasonlítani, sorba rendezni;
- Ismerje a számok egyes, tízes, százás, ezres szomszédait, tízesekre, százásokra, ezresekre kerekített értékét;
- Tudja értelmezni, megoldani a szóbeli összeadást, kivonást, szorzást és osztást;
- Tudjon szorozni, osztani 10-zel, 100-zal, 1000-rel;
- Ismerje a helyes műveleti sorrendet több művelet esetén;
- Legyen jártas az írásbeli műveletek végzésében 10000-es számkörben (összeadás, kivonás, szorzás kétjegyű szorzóval, osztás egyjegyű osztóval);
- Tudja a becslést és az ellenőrzést eszközként használni;
- Ismerje a számok összeg-, különbség-, szorzat- és hányados alakját;
- Tudja értelmezni az adósság, készpénz, vagyoni helyzet fogalmát;
- Tudjon törteket előállítani hajtogatással, nyírással, rajzzal, színezéssel;
- Tudjon római számokat írni, olvasni 1000-ig az I, V, X, L, C, D, M jelekkel;
- Tudjon megoldani egyszerű szöveges feladatot a megoldási algoritmus alkalmazásával;
- Tudjon összetett, valamint egyszerű, fordított szövegezésű szöveges feladatokat megoldani ábrákkal és matematikai jelekkel;
- Tudjon számítógépes, interaktív táblához kapcsolódó oktatóprogramot alkalmazni.

Geometria, mérés:

A tanuló

- Ismerjen fel egyszerű geometriai alakzatokat;
- Ismerje fel az alakzatok geometriai tulajdonságait, válassza ki a megadott tulajdonságú alakzatokat;
- Tudjon síkidomokat, testeket létrehozni adott feltételekkel;
- Ismerje a kocka és a téglatest tulajdonságait (lapok, csúcsok, élek száma);

-
- Tudja kiszámítani a téglalap és a négyzet területét;
 - Tudja síkbeli alakzatok tükrötengelyeit megkeresni tükörrel, hajtogatással;
 - Tudjon formákat eltolni a síkban; az eltoló alakzatot összehasonlítani a tükrözéssel keletkező alakzattal;
 - Tudjon testeket és síkbeli alakzatokat megkülönböztetni, azonosítani alak és méret szerint;
 - Ismerje és önállóan használja a mérőeszközöket és mértékegységeket gyakorlati mérések során;
 - Tudjon megoldani a tanult mértékegységekkel (km, m, dm, cm, mm, t, kg, dkg, g, hl, l, dl, cl, ml, év, hónap, hét, nap, óra, perc, másodperc) szám és szöveges feladatokat.

Valószínűségi játékok, statisztika:

A tanuló

- Tudja használni a biztos, lehetséges és lehetetlen fogalmakat;
- Tudja egyszerű valószínűségi kísérletek lehetséges eseteit megkeresni;
- Tudjon grafikonról, táblázatból néhány adatot leolvasni, táblázatot, egyszerű grafikon készíteni.

Környezetismeret

3. osztály:

- azonosítja az anyagok halmazállapotát, megnevezi és összehasonlítja azok alapvető jellemzőit;
- felismeri, megnevezi és megfigyeli egy konkrét növény választott részeit, algoritmus alapján a részek tulajdonságait. Megfogalmazza, mi a növényi részek szerepe a növény életében;
- megnevezi az időjárás fő elemeit;
- felismeri, megnevezi és megfigyeli egy konkrét állat választott részeit, algoritmus alapján a részek tulajdonságait. Megfogalmazza, mi a megismert rész szerepe az állat életében;

-
- leír rövidebb-hosszabb ideig tartó folyamatokat (például olvadás, forrás, fagyás, párolgás, lecsapódás, égés, ütközés);
 - megnevezi a mozgások sokféleségét, csoportosítja a mozgásformákat: hely- és helyzetváltoztató mozgás;
 - megnevezi a halmazállapot-változásokat: fagyás, olvadás, forrás, párolgás, lecsapódás;
 - Csoportosítja a megvizsgált éghető és éghetetlen anyagokat;
 - Megfogalmazza a tűz és az égés szerepét az ember életében.
 - megfelelő sorrendben sorolja fel a napszakokat, a hét napjait, a hónapokat, az évszakokat, ismeri ezek időtartamát, relációit;
 - figyelemmel kísér rövidebb-hosszabb ideig tartó folyamatokat (például víz körforgása, emberi élet szakaszai, növények csírázása, növekedése);
 - az évszakokat jellemzi
 - Megnevezi a növények csírázásának és növekedésének feltételeit, ezekre vonatkozóan egyszerű kísérleteket végez;
 - analóg és digitális óráról leolvassa a pontos időt.
 - a tanterméről, otthona valamely helyiségéről egyszerű alaprajzot készít és leolvas;
 - az iskola környezetéről egyszerű térképvázlatot készít;
 - felismeri a különböző domborzati formákat, felszíni vizeket, ismeri jellemzőiket.
 - felismeri lakóhelyének jellegzetes felszínformáit;
 - felismeri és megnevezi az emberi test részeit, fő szerveit, ismeri ezek működését, szerepét;
 - megnevezi az érzékszerveket és azok szerepét a megismerési folyamatokban;
 - leírja a lakóhelyéhez közeli életközösségek és az ott élő élőlények közötti különbségeket (pl. természetes – mesterséges életközösség, erdő – mező, rét – víz, vízpart – park, díszkert – zöldséges, gyümölcsöskert esetében);
 - megnevezi a megismert életközösségekre jellemző élőlényeket, használja az életközösségekhez kapcsolódó kifejezéseket;
 - megnevezi a megismert életközösségek növényei és állatai közötti jellegzetes kapcsolatokat;
 - példákkal mutatja be az emberi tevékenység természeti környezetre gyakorolt hatását. Leírja a természetvédelem jelentőségét;

4. osztály

- felismeri az élettelen anyagokon és az élőlényeken a mérhető tulajdonságokat.
- a tanító által felvetett problémával kapcsolatosan hipotézist fogalmaz meg, a vizsgálatok eredményét összeveti hipotézisével;
- felismeri a napszakok, évszakok változásai, valamint a Föld mozgásai közötti összefüggéseket;
- megismeri és modellezi a víz természetben megtett útját, felismeri a folyamat ciklikus jellegét;
- tájékozódik az iskola környékéről és településéről készített térképvázlattal és térképpel. Az iskola környezetéről egyszerű térképvázlatot készít;
- domborzati térképen felismeri a felszínformák és vizek jelölését.
- iránytű segítségével megállapítja és megnevezi a fő- és mellékvilágtájakat;
- irányokat ad meg viszonyítással;
- térkép segítségével megnevezi Magyarország jellemző felszínformáit (síkság, hegy, hegység, domb, dombság), vizeit (patak, folyó, tó), ezeket terepasztalon vagy saját készítésű modellen előállítja;
- térkép segítségével megmutatja hazánk nagytájakait, felismeri azok jellemző felszínformáit;
- térkép segítségével megnevezi hazánk szomszédos országait, megyéit, saját megyéjét, megyeszékhelyét, környezetének nagyobb településeit, hazánk fővárosát, és ezeket megtalálja a térképen is.
- megnevezi az ember életszakaszait;
- Leírja az érzékszervek védelmének fontosságát, és ismeri ezek eszközeit, módjait;
- ismer betegségeket, felismeri a legjellemzőbb betegségtüneteket, a betegségek megelőzésének alapvető módjait.
- algoritmus alapján megfigyeli és összehasonlítja a saját lakókörnyezetében fellelhető növények és állatok jellemzőit. A megfigyelt tulajdonságok alapján csoportokba rendezi azokat;
- Felismeri és leírja az egyes életközösségekben élő növények és állatok tulajdonságait;

- algoritmus alapján megfigyeli és összehasonlítja hazánk természetes és mesterséges élőhelyein, életközösségeiben élő növények és állatok jellemzőit. A megfigyelt jellemzőik alapján csoportokba rendezi azokat;
- konkrét példán keresztül megfigyeli és felismeri az élőhely, életmód és testfelépítés kapcsolatát;
- Megállapítja, hogy az egyes fajok környezeti igényei eltérőek;
- Összeállít az adott életközösség megismert növényeiből és állataiból egyszerű táplálékláncot és azokból táplálékhalózatot.
- Leírja a megismert életközösségek növényei és állatai közötti jellegzetes kapcsolatokat;
- Egyéni és közösségi környezetvédelmi cselekvési formákat ismer közvetlen környezetében (pl. madárbarát kert, iskolakert kiépítésében, fenntartásában való részvétel, iskolai környezet kialakításában, rendben tartásában való részvétel, települési természet- és környezetvédelmi tevékenységben való részvétel);
- felsorol olyan szokásokat és viselkedésformákat, amelyek a károsítások megelőzésére irányulnak (pl. hulladékminimalizálás – anyagtakarékosság, újrahasználat és -felhasználás, tömegközlekedés, gyalogos vagy kerékpáros közlekedés előnyben részesítése, energiatakarékosság).
- Megnevezi, mely anyagok szennyezhetik környezetünket a mindennapi életben, mely szokások vezetnek környezetünk károsításához.

Ének-zene

1. osztály:

Énekes anyag:

- emlékezetből énekel legalább 20 gyermekdalt;
- jó testtartással, helyes légzéssel, megfelelő tempóban énekel
- elsajátítja a kifejező éneklés alapjait;

Zenehallgatás:

- a hallgatott zenét adott szempontok alapján megfigyeli, és ezekről tanári kérdések segítségével szóban beszámol;

-
- a zenei aktivitáson keresztül megtapasztalja a zenei befogadás örömét;
 - felismeri a zongora hangját;
 - képzelete és kreatív gondolkodása fejlődik;
 - képes az érzelmi azonosulásra;
 - szóval, rajzzal, tánccal és/vagy szabad mozgás improvizációval kifejezi a zene által benne keltett érzéseket

Ritmikai fejlesztés:

- érzékeli és hangoztatja az egyenletes mérőt a tanult dalokban, zenei szemelvényekben
- tapsolja a dalok, mondókák ritmusát;
- felismeri és hangoztatja a negyed, nyolcadpár ritmusokat, a negyed értékű szünetet,

Hallásfejlesztés:

- a tanult dalok, zenei részletek éneklésekor tudja változtatni hangerejét a zenei kifejezésnek megfelelően;
- különböző hangszíneket hallás után megfigyel és reprodukál.

Zenei írás, olvasás:

- tanári segítséggel képes leírni egyszerű ritmusokat a tanult értékekkel;
- tanári segítséggel képes leírni egyszerű dallamfordulatokat a dó, mi, szó, lá hangokkal
- ismeri és megfelelően alkalmazza az ütemvonal, záróvonal, ismétlőjel fogalmát
- megtapasztalja a relatív szolmizáció jellemzőit, illetve előnyeit.

2. osztály:**Énekes anyag:**

- emlékezetből énekel legalább 20 gyermekdalt;
- jó testtartással, helyes légzéssel, megfelelő tempóban, artikulálva énekel.
- elsajátítja a jól intonált, kifejező éneklés alapjait;
- a gyermek a dalokban felfedezi önmagát, s így azonosulni tud velük;

Zenehallgatás:

- a hallgatott zenét adott szempontok alapján megfigyeli, és ezekről tanári kérdések segítségével szóban beszámol;
- felismeri és megkülönbözteti a gyermekkar és a vegyeskar hangzását;
- meg tudja különböztetni a szólóhangszer hangzását a zenekari hangzástól;
- képes az érzelmi azonosulásra;
- egyre hosszabb zenei részletekre képes figyelni;
- képes megérteni a zenék üzenetét;
- szóval, rajzzal, tánccal és/vagy szabad mozgás improvizációval kifejezi a zene által benne keltett érzéseket.

Ritmikai fejlesztés:

- a megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmusgyakorlatokat pontosan, folyamatosan szólaltatja meg.
- érzékeli az ütemhangsúlyt;
- tapsolja a dalok, mondókák ritmusát;
- felismeri és hangoztatja a negyed, nyolcadpár, fél értékű ritmusokat, a negyed és a fél értékű szünetet, tájékozódik a 2/4-es ütemben, felismeri és használja az ütemvonalat, záróvonalat, az ismétlőjelet;
- mondókákat alkot, ritmusokat rögtönöz.

Hallásfejlesztés:

- megismeri, énekli és alkalmazza a pentaton hangkészlet hangjait;
- a dalokat tanári segítséggel szolmizálva énekli, kézjelekkel mutatja;
- a fenti hangkészletben különböző gyakorlási formákban használja, belső hallása fejlődik;
- különböző hangszíneket, ellentétes dinamikai szinteket hallás után megfigyel és reprodukál.

Zenei írás-olvasás:

- tanári segítséggel képes leírni egyszerű ritmusokat a tanult értékekkel;

-
- tanári segítséggel képes leírni egyszerű dallamfordulatokat a tanult dallamhangokkal (lá, szó, mi, ré, dó, alsó lá)
 - képes egyszerű kottában tájékozódni;
 - képes kottaképről azonosítani néhány egyszerű, a tanult dallamhangokból álló, hallás után tanult dalt.

3. osztály:

Énekes anyag, hallásfejlesztés:

- emlékezetből énekel legalább 30 dalt
- életkorának és hangi sajátosságainak megfelelő hangmagasságban énekel, törekszik a tiszta intonációra;
- a tanult dalokhoz kapcsolódó játékokban, táncokban, dramatizált előadásokban részt vesz;
- ismer a tanult magyar népdalokhoz tartozó népszokásokat
- a zenei produkciók kifejező előadásmódján a pedagógus visszajelzése alapján alakít;
- énekel pentaton hangsorban
- megismeri, éneklés és alkalmazza a felső dó , alsó lá és alsó szó hangokat
- a tanult zenei anyagot tanári vezetéssel el tudja énekelni kézjelezve és szolmizálva
- a tanult dalok, zenei részletek éneklésekor hangerejét a zenei kifejezésnek megfelelően tudja változtatni

Zenehallgatás:

- meg tudja különböztetni a népdalfeldolgozásokat az egyéb szimfonikus művektől
- megkülönbözteti a szólóhangszer hangzását a zenekari hangzástól
- megismer több, a mindennapokhoz, továbbá alkalmakhoz, ünnepekhez, jeles napokhoz fűződő zenei részletet
- megismerkedik a szimfonikus zenekar főbb hangszereivel (hegedű, cselló, fuvola, oboa, klarinét, kürt, trombita)

Ritmikai fejlesztés:

- felismeri a páros és a páratlan lüktetést
- az ütemhangsúlyokat mozgással érzékelteti
- ismeri a 4/4-es ütemet
- felismeri a tanult zenei elemeket (táááá, táá, tá, ti, negyed-, fél-, és egész értékű szünetjel, szinkópa)
- a megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmusgyakorlatot pontosan, folyamatosan szólaltatja meg
- egyszerű ritmussorokat rögtönöz
- tanári segítséggel képes leírni egyszerű ritmusokat a tanult értékekkel
- ritmizálva szólaltat meg mondókákat, gyermekverseket

Zenei írás-olvasás:

- felismeri a tanult zenei elemeket, és kottaképről, kézjelről a lá, szó, mi, ré, dó, alsó lá, alsó szó és a felső dó hangokat
- érzékeli, hogy ugyanaz a dallamrészlet különböző magasságokban írható, olvasható
- tanári segítséggel képes leírni egyszerű dallamfordulatokat a tanult dallamhangokkal
- kottaképről azonosítja a hallás után tanult dalokat
- a kottában felismeri a tanult új ritmusképleteket és dallamhangokat
- pentaton dalokat tanári segítséggel szolmizálva énekel, kézjelekkel mutatja
- helyesen használja a szolmizációs hangokat és neveket különböző intonációs és hangképző gyakorlatoknál, hallásfejlesztésnél

4. osztály:**Énekes anyag, hallásfejlesztés:**

- emlékezetből énekel legalább 40 dalt (30 népzenei és 10 műzenei szemelvényt)
- életkorának és hangi sajátosságainak megfelelő hangmagasságban énekel, törekszik a tiszta intonációra

-
- a tanult dalokhoz kapcsolódó játékokban, táncokban, dramatizált előadásokban részt vesz
 - ismer a tanult magyar népdalokhoz tartozó népszokásokat
 - a zenei produkciók kifejező előadásmódján a pedagógus visszajelzése alapján alakít
 - előadói készsége tovább fejlődik
 - hangterjedelme túllép az oktávon
 - többszólamú éneklési készsége fejlődik (ritmus osztinató, kánon)
 - emlékezetből éneklí a Himnuszt

Zenehallgatás:

- meg tudja különböztetni a népdalfeldolgozásokat az egyéb szimfonikus művektől;
- megkülönbözteti a szólóhangszer hangzását a zenekari hangzástól
- megismer több, a mindennapokhoz, továbbá alkalmakhoz, ünnepekhez, jeles napokhoz fűződő zenei részletet;
- meg tudja nevezni a zeneművekben megszólaló ismert hangszertípusokat (vona, fűvón, szimfonikus) és kórus fajtákat (gyermek-, női-, férfi - és vegyeskarok)

Ritmikai fejlesztés:

- megkülönbözteti a páros és páratlan lüktetést
- felismeri a korábban tanult zenei elemeket (táááá, táá, tá, ti, negyed-, fél-, és egész értékű szünetjel)
- ismeri a 3/4-es ütemet, valamint a pontozott fél értékű kottát
- a 3/4-es és 4/4-es metrumot helyesen hangsúlyozzák
- felismeri és hangoztatja az összetett ritmusokat: szinkópa, nyújtott és éles ritmus
- képes ritmusvariációt, ritmussort alkotni
- a megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmusgyakorlatot pontosan, folyamatosan szólaltatja meg
- tanári segítséggel képes leírni egyszerű ritmusokat a tanult értékekkel

Zenei írás-olvasás:

- a kottában felismeri a tanult új ritmusképleteket és dallamhangokat
- a hallás után tanult dalokat képes a kottakép alapján azonosítani és a kottában követni érzékeli, hogy ugyanaz a dallamrészlet különböző magasságokban írható, olvasható
- tanári segítséggel képes leírni egyszerű dallamfordulatokat a tanult dallamhangokkal
- helyesen használja a szolmizációs hangokat és neveket különböző intonációs és hangképző gyakorlatoknál, hallásfejlesztésnél
- pentaton és hétfokú dalokat tanári segítséggel szolmizálva énekel, kézjelekkel mutatja
- elmélyültebb lesz alapvető tájékozottsága a kottában

Vizuális kultúra**1. osztály:**

- Képzelőerő, belső képalkotás fejlődése.
- Az életkornak megfelelő, felismerhető ábrázolás készítése.
- Biztonságos anyag- és eszközhasználat.
- A felszerelés önálló rendben tartása.
- A képalkotó tevékenységek közül személyes kifejező alkotások létrehozása.
- A médiaszövegek néhány elemi kódjának a (kép, hang, cselekmény) azonosítása.
- Az alkotó és befogadó tevékenység során a saját érzések felismerése, és azok kifejezése.
- A fő színek ismerete.
- A pont, egyenes, görbe, kör ismerete.
- Megérti közvetlen környezete információs jeleit.
- Tud rajzolni, színezni, festeni. Agyagból, gyurmából mintázni. Az ollót és a ragasztót célszerűen használja.
- Környezettudatosság, újrahasznosítás lehetőségének figyelembevételével választja ki az anyagot az alkotáshoz.

-
- Munkái esztétikusak és kreatívak.
 - Élményeit, érzelmeit kifejező alkotásra törekedjen térben és síkban.
 - Tud felismerhető jegyekkel ábrázolni tárgyakat, élőlényeket
 - Önállóan el tud készíteni egyszerű tárgyakat először minta közvetítésével, majd saját elképzelései alapján.
 - A tanult technikákat gyakorlottan alkalmazza.
 - Sikeresen próbálkozik egyéb anyagokkal, eszközökkel, technikákkal.

2. osztály:

- Képzelőerő, belső képalkotás fejlődése.
- Az életkornak megfelelő, felismerhető ábrázolás készítése.
- Az alkotótevékenységnek megfelelő, rendeltetésszerű és biztonságos anyag- és eszközhasználat, a környezettudatosság szempontjainak egyre szélesebb körű figyelembevételével.
- A felszerelés önálló rendben tartása.
- A képalkotó tevékenységek közül személyes kifejező alkotások létrehozása.
- Alkotótevékenység és látványok, műalkotások szemlélése során néhány forma, szín, vonal, térbeli hely és irány, felismerése, használatára.
- A szobor, festmény, tárgy, épület közötti különbségek felismerése.
- Médiumok azonosítása, igény kialakítása a médiahasználat során a tudatosabb választásra.
- A médiaszövegek néhány elemi kódjának a (kép, hang, cselekmény) azonosítása, illetve ezzel kapcsolatos egyszerű összefüggések felismerése (pl. médiaszövegek, emberek által mesterségesen előállított tartalmak, kreatív kifejező eszközöket használnak, amelyek befolyásolják azok hatását).
- Az alkotó és befogadó tevékenység során a saját érzések kifejezése.
- A képelemeket egyensúlyosan helyezi el. Festményeiben használja a fő színeket.
- Felismeri és megnevezi az egyszerű vonal-, folt- és színritmusokat.
- Képes élményeinek, elképzeléseinek vizuális megjelenítésére.
- Törekszik a mozdulat felismerhető jelölésével.
- Képes élőlények, tárgyak szemléléseire, emlékezetre támaszkodó ábrázolására.
- Értelmezni tudja környezete emberi gesztusait.

-
- Segítséggel használja a megismert, gyakorolt ábrázolási technikákat.
 - Festményeiben idővel a színárnyalatokat is használja.
 - Idővel a folt- és színritmusoknak sok variációját tudja létrehozni.
 - Képes az alapvető térviszonyok jelölésére.
 - Képes a változás megjelenítésére.
 - Felfogja a tájékoztató, felhívó jelek üzenetét.
 - Törekszik a felület teljes kitöltésére.
 - Önállóan képes tárgyakat kitalálni, elkészíteni. Díszítésnél ötletes sorritmusokat és terülő díszet is tud alkalmazni.
 - Önállóan használja a megismert, gyakorolt ábrázolási technikákat. Szívesen alkalmaz új technikákat is.

3. osztály:

- Élmények, elképzelt vagy hallott történetek, szövegek részleteit különböző vizuális eszközökkel egyszerűen megjeleníti: rajzol, fest, formáz, épít;
- korábban átélt eseményeket, tapasztalatokat, élményeket különböző vizuális eszközökkel, élményszerűen megjeleníti: rajzol, fest, formáz, épít, és magyarázza azt;
- rövid szövegekhez, egyéb tananyagtartalmakhoz síkbeli és térbeli vizuális illusztrációt készít különböző vizuális eszközökkel: rajzol, fest, formáz, épít és a képet, tárgyat szövegesen értelmezi;
- saját és társai vizuális munkáit szövegesen értelmezi, kiegészíti, magyarázza;
- saját munkákat, képeket, műalkotásokat, mozgóképi részleteket szereplők karaktere, szín-, fényhatás, kompozíció, kifejezőerő szempontjából szövegesen elemez, összehasonlít;
- képek, műalkotások, mozgóképi közlések megtekintése után önállóan megfogalmazza és indokolja tetszését; adott szempontok szerint következtetést fogalmaz meg, megállapításait társaival is megvitatja;
- valós vagy digitális játékélményeit vizuálisan és dramatikusan feldolgozza: rajzol, fest, formáz, eljátszik, elmesél;
- saját történetet alkot, és azt vizuális eszközökkel is tetszőlegesen megjeleníti.

-
- egyszerű eszközökkel és anyagokból elképzelt teret rendez, alakít, egyszerű makettet készít egyénileg vagy csoportmunkában, és az elképzelést szövegesen is bemutatja, magyarázza;
 - elképzelt történeteket, irodalmi alkotásokat bemutat, dramatizál, ehhez egyszerű eszközöket: bábót, teret/díszletet, kelléket, egyszerű jelmezt készít csoportmunkában, és élményeit szövegesen megfogalmazza;
 - saját és mások érzelmeit, hangulatait segítséggel megfogalmazza és egyszerű dramatikus eszközökkel eljátssza, vizuális eszközökkel megjeleníti;
 - azonosítja a nonverbális kommunikáció eszközeit: mimika, gesztus, ezzel kapcsolatos tapasztalatait közlési és kifejezési helyzetekben használja;
 - időbeli történéseket egyszerű vizuális eszközökkel, segítséggel megjelenít;
 - adott álló- vagy mozgóképi megjelenéseket egyéni elképzelés szerint átértelmez.
 - a tanulás során szerzett tapasztalatait, saját céljait, gondolatait vizuális megjelenítés segítségével magyarázza, illusztrálja egyénileg és csoportmunkában;
 - az adott életkornak megfelelő tájékoztatást, meggyőzést, figyelemfelkeltést szolgáló, célzottan kommunikációs szándékú vizuális közléseket segítséggel értelmez;
 - egyszerű, mindennapok során használt jeleket felismer;
 - adott cél érdekében egyszerű vizuális kommunikációt szolgáló megjelenéseket – jel, meghívó, plakát – készít egyénileg vagy csoportmunkában;
 - saját kommunikációs célból egyszerű térbeli tájékozódást segítő ábrát – alaprajz, térkép – készít.
 - a vizuális nyelv elemeinek értelmezésével és használatával kísérletezik;
 - az adott életkornak megfelelő rövid mozgóképi közléseket segítséggel elemez, a vizuális kifejezőeszközök használatának tudatosítása érdekében;
 - azonosítja a gyerekeknek szóló, vagy fogyasztásra ösztönző, célzottan kommunikációs szándékú vizuális közléseket;
 - alkalmazza az egyszerű tárgykészítés legfontosabb technikáit: vág, ragaszt, tűz, varr, kötöz, fűz, mintáz;
 - adott cél érdekében alkalmazza a térbeli formaalkotás különböző technikáit egyénileg és csoportmunkában;

- különböző egyszerű anyagokkal kísérletezik, szabadon épít, saját célok érdekében konstruál;
- különböző alakzatokat, motívumokat, egyszerű vizuális megjelenéseket látvány alapján, különböző vizuális eszközökkel, viszonylagos pontossággal megjelenít: rajzol, fest, formáz, épít;
- gyűjtött természeti vagy mesterséges formák egyszerűsítésével, vagy a magyar díszítőművészet általa megismert mintakincsének felhasználásával mintát tervez.

4. osztály:

- élmények, elképzelt vagy hallott történetek, szövegek részleteit különböző vizuális eszközökkel egyszerűen megjeleníti: rajzol, fest, nyomtat, fotóz, formáz, épít;
- korábban átélt eseményeket, tapasztalatokat, élményeket különböző vizuális eszközökkel, élményszerűen megjelenít: rajzol, fest, nyomtat, formáz, épít, fotóz és magyarázza azt;
- rövid szövegekhez, egyéb tananyagtartalmakhoz síkbeli és térbeli vizuális illusztrációt készít különböző vizuális eszközökkel: rajzol, fest, nyomtat, fotóz, formáz, épít és a képet, tárgyat szövegesen értelmezi;
- saját és társai vizuális munkáit szövegesen értelmezi, kiegészíti, magyarázza;
- saját munkákat, képeket, műalkotásokat, mozgóképi részleteket szereplők karaktere, szín-, fényhatás, kompozíció, kifejezőerő szempontjából szövegesen elemez, összehasonlít;
- képek, műalkotások, mozgóképi közlések megtekintése után önállóan megfogalmazza és indokolja tetszését; adott szempontok szerint következtetést fogalmaz meg, megállapításait társaival is megvitatja
- valós vagy digitális játékelményeit vizuálisan és dramatikusan feldolgozza: rajzol, fest, formáz, nyomtat, eljátszik, elmesél;
- saját történetet alkot, és azt vizuális eszközökkel is tetszőlegesen megjeleníti.
- egyszerű eszközökkel és anyagokból elképzelt teret rendez, alakít, egyszerű makettet készít egyénileg vagy csoportmunkában, és az elképzélést szövegesen is bemutatja, magyarázza;

-
- elképzelt történeteket, irodalmi alkotásokat bemutat, dramatizál, ehhez egyszerű eszközöket: bábot, teret/díszletet, kelléket, egyszerű jelmezt készít csoportmunkában, és élményeit szövegesen megfogalmazza;
 - saját és mások érzelmeit, hangulatait segítségével megfogalmazza és egyszerű dramatikus eszközökkel eljátssza, vizuális eszközökkel megjeleníti;
 - azonosítja a nonverbális kommunikáció eszközeit: mimika, gesztus, ezzel kapcsolatos tapasztalatait közlési és kifejezési helyzetekben használja;
 - időbeli történéseket egyszerű vizuális eszközökkel, segítséggel megjeleníti;
 - adott álló- vagy mozgóképi megjelenéseket egyéni elképzelés szerint átértelmez.
 - a tanulás során szerzett tapasztalatait, saját céljait, gondolatait vizuális megjelenítés segítségével magyarázza, illusztrálja egyénileg és csoportmunkában;
 - az adott életkornak megfelelő tájékoztatást, meggyőzést, figyelemfelkeltést szolgáló, célzottan kommunikációs szándékú vizuális közléseket segítséggel értelmez;
 - egyszerű, mindennapok során használt jeleket felismer;
 - pontosan ismeri államcímerünk és nemzeti zászlónk felépítését, összetevőit, színeit;
 - adott cél érdekében egyszerű vizuális kommunikációt szolgáló megjelenéseket – jel, meghívó, plakát – készít egyénileg vagy csoportmunkában;
 - saját kommunikációs célból egyszerű térbeli tájékozódást segítő ábrát – alaprajz, térkép – készít.
 - a vizuális nyelv elemeinek értelmezésével és használatával kísérletezik;
 - az adott életkornak megfelelő rövid mozgóképi közléseket segítséggel elemez, a vizuális kifejezőeszközök használatának tudatosítása érdekében;
 - azonosítja a gyerekeknek szóló, vagy fogyasztásra ösztönző, célzottan kommunikációs szándékú vizuális közléseket;
 - adott cél érdekében fotót vagy rövid mozgóképet készít;
 - alkalmazza az egyszerű tárgykészítés legfontosabb technikáit: vág, ragaszt, tűz, varr, kötöz, fűz, mintáz;
 - adott cél érdekében alkalmazza a térbeli formaalkotás különböző technikáit egyénileg és csoportmunkában;

- különböző egyszerű anyagokkal kísérletezik, szabadon épít, saját célok érdekében konstruál;
- különböző alakzatokat, motívumokat, egyszerű vizuális megjelenéseket látvány alapján, különböző vizuális eszközökkel, viszonylagos pontossággal megjelenít: rajzol, fest, nyomtat, formáz, épít;
- gyűjtött természeti vagy mesterséges formák egyszerűsítésével, vagy a magyar díszítőművészet általa megismert mintakincsének felhasználásával mintát tervez.

Technika és tervezés

1. osztály:

- az eszközöket tudja használni, ismerje fel személyes használati tárgyainak anyagát,
- a munkafolyamatot tudja elmondani, az eszközöket céljuknak és rendeltetésüknek megfelelően, biztonságosan használja, legyen képes egyéni elképzelés alapján dolgozni
- természetes eredetű anyagok ismerete (papír, fa, textil), felhasználhatóságukra tudjon példákat mondani, természetes anyagok megmunkálása
- ismeri a képlékeny anyagok (agyag, gyurma) lényeges tulajdonságait, tud gyurmát formázni (hengerítés, gömbölyítés), gyurmafigura készítése
- önállóan tudja a papírt nyírni, hajtogatni, alakítani
- tárgyak, képek készítése természetes anyagokból (pl. termések, fonal, kavics, csuhé)
- hulladékból készíthető tárgyak (pl.: tojástartó, gyufásdoboz felhasználásával)
- családi ünnepek, események felsorolása, iskolai rendezvények, nemzeti ünnepek, jeles napok ismerete, viselkedési szabályok, illem
- legyen képes az ünnepekkel kapcsolatos munkadarabok esztétikus kivitelezésére;
- az ajándékozás kultúrájának elsajátítása
- a rendszeresség és a rendszeret iránti igény, házimunkák számbavétele, munkamegosztás

- a családban, otthoni balesetek megelőzése
- a családi időbeosztás figyelembevétele (tanulási idő, szabadidő, pihenés ideje)
- megismerni az egészséges életmódot (egészséges táplálkozás, célszerű öltözködés, tisztálkodás szabályai, testápolás, higiéné, kézmosás, körömápolás, mosakodás, fürdés, hajmosás eszközei és anyagai), egészséges étrend összeállítása képek segítségével
- lakóhely és tágabb környezet ismerete
- közlekedés és óvatosság – fegyelmezett viselkedés a közlekedési környezetben. (gyalogos közlekedés, zebrán való átkelés, közlekedési lámpa ismerete), megismerni, gyakorolni a gyalogos közlekedés magatartási szabályait
- különböző közlekedési eszközök ismerete, megismerni, alkalmazni a helyes viselkedést a személyautóban és a tömegközlekedési eszközökön

2. osztály:

- az eszközöket tudja használni, ismerje fel személyes használati tárgyainak anyagát, a munkafolyamatokat tudja elmondani, az eszközöket céljuknak és rendeltetésüknek megfelelően, biztonságosan használja, legyen képes egyéni elképzelés alapján dolgozni
- anyagvizsgálat, az anyagok tulajdonságai és felhasználásuk közötti összefüggésének ismerete és alkalmazása
- a hímzéshez tartozó eszközök és öltésfajták (száröltés, láncöltés, laposöltés, keresztöltés, goblein öltés) alkalmazása, a szövés technika alapismerete
- modellek összeállítása, természetes és mesterséges anyagok felhasználásával; épület makettek, jármű modellek készítése, fa és fémépítő, valamint legójáték felhasználásával
- a különféle munkadarabok, modellek, makettek elkészítése során a kéziszerszámok helyes és biztonságos használata
- méretarányok felismerése; vonalfajták (vastag, vékony, folytonos, szaggatott, pontvonal) ismerete és rajzolásának használata; körvonalrajz, alaprajz, vázlatrajz felismerése és készítése
- asztalterítés és tálalás szabályai, szalvétahajtogatás
- családtagok feladatai, egységes munkamegosztás otthon

-
- családi ünnepek megünneplése, az ezekkel kapcsolatos szokások, hagyományok ismerete; az ezeken való viselkedés szabályai, példaadás, mintakövetés, programszervezés, a rendezvényhez illő környezet megteremtése; meghívó, kellékek, ajándékok készítése
 - takarékoskodás otthon és az iskolában, egyénileg és közösen, energiával, pénzzel, fogyasztási cikkekkel
 - az egészséggel kapcsolatos fogalmak ismerete, egészség, betegség; egészséges környezet kialakítása, teendők ennek érdekében, az egészséges tiszta környezet megóvása (víz, levegő)
 - közvetlen környezetünk védelme, szeméthyűjtés és tárolás szelektíven, felhasználása hasznosan
 - iskolai és osztályrendezvények (pl. Mikulás, Karácsony, Farsang, Anyák napja, Gyermeknap, osztálykirándulás, sportnap, játszódélután, nemzeti ünnepek) előkészítése; a helyszín berendezésével, az ünneplés lebonyolításával kapcsolatos tudnivalók
 - tanterem dekorációjának megtervezése és megvalósítása
 - a kerékpár részei, működése, közlekedés biztonsági állapota, kötelező felszerelési tárgyai, biztonsági eszközök
 - közlekedés lakóövezetben és kerékpárúton, a kerékpárút közlekedési jelzéseinek ismerete. (Jelzőtábla típusok – elsőbbséget jelző táblák, veszélyt jelző és tilalmi táblák. Az úttest részei. Útburkolati jelek.)
 - viselkedési szabályok a közösségi közlekedési környezetben
 - jegyvásárlás, jegykezelés, leszállási szándék jelzése; balesetmentes, fegyelmezett, figyelmes viselkedési szabályok a helyben használt közlekedési járműveken
 - kiránduláson, gyalogtúrákon a szükséges szabályok alkalmazásnak ismerete
 - a szárazföldi, vízi-és légi közlekedés eszközei és az ehhez tartozó alapvető tudnivalók ismerete

KÉPESSÉGFEJLESZTŐ SAKK

(A sakk mint oktatási eszköz)

1–4. évfolyam

1–2. évfolyam

Követelmények:

Bevezetés a sakk világába

A tanuló

- képes a sakktáblák és a figurák korrekt felállítására;
 - helyesen alkalmazza a lépéseket és az ütéseket;
- megérti az egyszerű szóbeli közléseket.

Ismerkedés a huszárral, a gyaloggal és a királlyal. Sakkadás

A tanuló

- ismeri a gyalog és a tisztok helyes elhelyezését és lépéseit;
 - képes helyesen értelmezni a mennyiség és minőség közötti különbségeket;
- a kérdésekre értelmes, rövid válaszokat képes adni.

Alapállás, szabályok, sakk és matt

A tanuló

- képes a kérdésekre értelmes, rövid válaszokat adni;
- képes helyesen alkalmazni a lépéseket és az ütéseket;
- el tudja dönteni egyszerű állítások igazságértékét, felismer egyszerű logikai kapcsolatokat;
- képes a döntéseit érvekkel alátámasztani és reflektálni rájuk.

A patt, a megnyitás taktikái, versenyszabályzat

A tanuló képes

- a kérdésekre értelmes, rövid válaszokat adni;
- helyesen alkalmazni a lépéseket és az ütéseket.

Egylépéses mattok. Összefoglaló a megnyitás alapelveiről: fejlődés, centrum, sánc

A tanuló

- képes a kérdésekre értelmes, rövid válaszokat adni;
- képes helyesen alkalmazni a lépéseket és az ütéseket;
- képes egyszerű technikai eszközöket megfelelő módon használni.

Védekezési és támadási technikák

A tanuló

- képes a kérdésekre értelmes, rövid válaszokat adni;

- képes helyesen alkalmazni a lépéseket és az ütéseket; képes egyszerű állítások igazságértékének megállapítására; egyszerű logikai kapcsolatok felismerésére.

Támadási technikák

A tanuló képes

- egy szabályos barátságos sakkjátszma lejátszására az alapvető viselkedési szabályok betartásával;
- az ismeretek önálló alkalmazására; lépéseit érvekkel alátámasztani, azokra reflektálni.

3–4. évfolyam

Követelmények:

Ismétlés. Támadási technikák

A tanuló

- képes a játszma korrekt jegyzésére;
- játszmalapját képes visszaolvasni;
- képes elemezni a játszmáját, és a tanulságokat rögzíteni;
- az ismereteket önállóan tudja alkalmazni; képes egyszerű technikai eszközöket megfelelő módon használni.

Taktika

A tanuló

- képes a játszma korrekt jegyzésére;
- játszmalapját képes visszaolvasni;
- ismeri és alkalmazza a fő taktikai motívumokat;
- ismeri a sakktörténet alapjait, a múlt és a jelenkor legnagyobb sakkozójának nevét.
- el tudja dönteni egyszerű állítások igazságértékét, felismer egyszerű logikai kapcsolatokat;
- érveket gyűjt lépései előtt, reflektál döntéseiről.

Nyitási technikák. A centrum fogalma. Védekezési technikák

A tanuló

- alapszinten ismeri a megnyitások nevét és a megnyitások széles spektrumát;
- ismeri a sakktörténet alapjait, a múlt és a jelenkor legnagyobb sakkozójának nevét;
- képes ismereteinek önálló alkalmazására; érveket gyűjt lépései előtt, reflektál döntéseiről.

A támadás és védekezés stratégiái

A tanuló

- képes aktív, támadó, kezdeményező sakkra;

- képes az ellenfél súlyos fejlődési hibáinak kihasználására, a gyenge királyállás elleni támadás indítására;
- szükség esetén tud védekezni;
- képes fejben 3-4 lépéses változatok kiszámítására;
- ismereteit önállóan tudja alkalmazni;
- egyszerű technikai eszközöket megfelelő módon képes használni.

A végjáték

A tanuló

- ismeri és alkalmazza a végjátékok főbb alapelveit;
- képes a fölényes végjátékok megnyerésére;
- ismeri a sakk történet alapjait, a múlt és a jelenkor legnagyobb sakkozójának nevét; el tudja dönteni egyszerű állítások igazságértékét, felismer egyszerű logikai kapcsolatokat.

Forrás:

https://www.oktatas.hu/koznevelas/kerettantervek/2020_nat/kerettanterv_7_melleklet/

Osztályozó és különbözeti vizsga követelményei

Etika

1-4. évfolyam

1-2. évfolyam:

A tanuló

Éntudat – Önismeret

- meggyőződik róla, hogy a hiányosságok javíthatók, a kitűzött célok teljesíthetők;
- csoportos tevékenységek keretében felismeri és megjeleníti az alapérzelmeket, az alapérzelmeken kívül is megnevezi a saját érzelmi állapotait;
- felismeri, milyen tevékenységeket, helyzeteket kedvel, vagy nem kedvel, azonosítja saját viselkedésének jellemző elemeit.
- célokat tűz ki maga elé, és azonosítja a saját céljai eléréséhez szükséges főbb lépéseket;
- céljai megvalósítása közben önkontrollt végez.

Család – Helyem a családban

- felismeri és megnevezi a szűkebb és a tágabb családtagjait, a rokonsági szinteket
- azonosítja a családi szerep- és felelősségvállalást
- átéli a különböző családi események fontosságát
- megérti, elkülöníti a családi és az egyéb ünnepeket, és törekszik az ünnepek előkészületeinek aktív résztvevőjévé válni;
- felismeri a családtagokkal és barátokkal kapcsolatos pozitív és negatív érzéseit, törekszik ezek okainak feltárására, kezelésük érdekében erőfeszítéseket tesz.
- felismeri a különböző élethelyzetek (pl. új családtag érkezése, egy családtag elvesztése, iskolai siker, kudarc, új barátság, kiközösítés) érzelmi megnyilvánulásait;

- megérti a családi szokások jelentőségét a családi összetartozás megélésében és bizalmi kapcsolatainak alakulásában;
- képes azonosítani a szeretet és elfogadás jelzéseit;
- felismeri az őt ért bántalmazást, ismer néhány olyan segítő bizalmi személyt, akihez segítségért fordulhat.

Helyem az osztály közösségében

- felméri az osztályközösségben elfoglalt helyét és feladatait; érdeklődésének és tudásának megfelelő feladatot vállal a közös munkában;
- megkülönbözteti a tiszteletteljes és sértő közlési módokat hagyományos és digitális környezetben egyaránt, véleményét másokat nem bántó módon fejezi ki;
- felismeri az együttműködést segítő, vagy akadályozó tevékenységeket, és saját szerepét az együttműködésben;
- ismeri, és életkorának megfelelően alkalmazza a beszélgetés alapvető szabályait;
- mások helyzetébe tudja képzelni magát, és megérti a másik személy nézőpontját és érzéseit;
- különbséget tesz verbális és nem verbális jelzések között, és törekszik ezek értelmezésére;
- megkülönbözteti a felnőttekkel és társakkal folytatott interakciós helyzeteket, és azonosítja azok sajátos szabályait;
- rendelkezik megfelelő kommunikációs eszköztárral ahhoz, hogy barátsággá alakuló kapcsolatokat kezdeményezzen;
- ismeri a testi és érzelmi biztonságra vonatkozó gyermekjogokat.

A társas együttélés kulturális gyökerei: Nemzet – Helyem a társadalomban

- ismeri az állami, nemzeti és vallási ünnepek jelentését, a hozzájuk kapcsolódó jelképeket, valamint az ünnepek közösségmegtartó szerepét;
- felismeri a közösségek működésének feltételeit, a kiközösítés jeleit, és erkölcsi érzékenységgel reagál ezekre;
- ismer néhány, a közvetlen lakóhelyéhez kapcsolódó, alapvető kulturális és természeti értéket;
- érdeklődést mutat Magyarország történelmi emlékei iránt, felismer közülük néhányat;
- különböző konkrét helyzetekben azonosítja, és társaival megvitatja a szabályok jelentőségét, megérti a szabályszegés lehetséges következményeit;
- az igazságosság és igazságtalanság fogalmát fiktív vagy valós helyzetekhez kapcsolja, véleményt alakít ki ezekről;
- felismeri a közösségek működésének feltételeit, –és erkölcsi érzékenységgel viszonyul ezekhez.

A természet rendjének megőrzése a fenntarthatóság érdekében

- felismeri a természet esztétikus rendjét,
- megfogalmazza személyes felelősségét a természeti és tárgyi környezet iránt, megoldási javaslatot tesz környezetének fejlesztésére.

- felelősséggel gondoskodik háziállatokról vagy a környezetében előforduló állatokról, növényekről;
- megismer néhány veszélyeztetett fajt, ezek veszélyeztetettségének okait, és megfogalmazza, miért szükséges az élővilág védelme;
- fogyasztási szokásaiban példát hoz olyan elemekre, amelyek révén figyelembe vehetők a környezetvédelmi szempontok.

Az európai kultúra hatása az egyén értékrendjére

- felismeri az olvasott vagy a hallott bibliai tanításokban és más kulturálisan hagyományozott történetekben megjelenő együttélési szabályokat;
- megismer többféle, a jelentősebb vallási ünnepekhez kapcsolódó egyházi és kulturális szokást.
- megismer néhány fontosabb ünnephez kapcsolódó vallási eseményt és a hozzá kapcsolódó zsidó és keresztény bibliai szövegekre támaszkodó történetet;
- a zsidó és keresztény bibliai történetekben, a kulturálisan hagyományozott történetekben megnyilvánuló igazságos és megbocsátó magatartásra, saját életéből példákat hoz.

Témakör neve
1. Éntudat – Önismeret
2. Család – Helyem a családban
3. Helyem az osztály közösségében
4. A társas együttélés kulturális gyökerei: Nemzet – Helyem a társadalomban
5. A természet rendjének megőrzése a fenntarthatóság érdekében
6. Az európai kultúra hatása az egyén értékrendjére

3-4. évfolyam:

A tanuló

Éntudat – Önismeret

- meggyőződik róla, hogy a hiányosságok javíthatók, a gyengeségek fejleszthetők, és teljesíthető rövid távú célokat tűz maga elé saját tudásának és képességeinek fejlesztése céljából.
- csoportos tevékenységek keretében felismeri és megjeleníti az alapérzelmeket, az alapérzelmeken kívül is felismeri és megnevezi a saját érzelmi állapotait;
- felismeri, milyen tevékenységeket, helyzeteket kedvel, vagy nem kedvel, azonosítja saját viselkedésének jellemző elemeit;
- célokat tűz ki maga elé, és azonosítja a saját céljai eléréséhez szükséges főbb lépéseket;
- céljai megvalósítása közben önkontrollt végez, siker esetén önjutalmazást gyakorol.

Család – Helyem a családban

- ismeri a család testi, lelki -védelemmel kapcsolatos feladatait
- motivált az őt érintő problémák megoldáskeresésében;

- saját maga is keres módszereket a stresszhelyzetben keletkezett negatív érzelmek, gondolatok és tettek kezeléséhez;
- ismeri a családi biztonság kereteit az őt ért bántalmazást, ismer néhány olyan segítő bizalmi személyt, akihez segítségért fordulhat;
- felismeri a különböző élethelyzetek (pl.: új családtag érkezése, egy családtag elvesztése, iskolai siker, kudarc, új barátság, kiközösítés) érzelmi megnyilvánulásait
- megérti az ünneplés jelentőségét, elkülöníti a családi és az egyéb ünnepeket, és törekszik az ünnepek előkészületeinek aktív résztvevőjévé válni;
- megérti a családi szokások jelentőségét a családi összetartozás megélésében és bizalmi kapcsolatainak alakulásában, természetesnek tartja ezek különbözőségét;
- felismeri a családtagokkal és barátokkal kapcsolatos pozitív és negatív érzéseit, törekszik ezek okainak feltárására, kezelésük érdekében erőfeszítéseket tesz;
- képes azonosítani a szeretet és elfogadás jelzéseit.

Helyem az osztály közösségében

- felméri az osztályközösségben elfoglalt helyét és feladatait; érdeklődésének és tudásának megfelelő feladatot vállal a közös munkában
- megkülönbözteti a sértő és tiszteletteljes közlési módokat hagyományos és digitális környezetben egyaránt; saját érdekeit és véleményét másokat nem bántó módon fejezi ki;
- felismeri az együttműködést segítő vagy akadályozó tevékenységeket és saját szerepét az együttműködésben.
- ismeri, és életkorának megfelelően alkalmazza a beszélgetés alapvető szabályait;
- mások helyzetébe tudja képzelni magát, és megérti a másik személy nézőpontját és érzéseit;
- különbséget tesz verbális és nem verbális jelzések között, és törekszik ezek értelmezésére;
- megkülönbözteti a felnőttekkel és társakkal folytatott interakciós helyzeteket, és azonosítja azok sajátos szabályait;
- rendelkezik megfelelő kommunikációs eszköztárral ahhoz, hogy barátsággá alakuló kapcsolatokat kezdeményezzen;
- társas kapcsolatait a bizalom, szeretet, együttműködés és felelősség szempontjából vizsgálja és értelmezi;

A társas együttélés kulturális gyökerei: Nemzet – Helyem a társadalomban

- ismeri az állami, nemzeti és egyházi ünnepkörök jelentőségét, a hozzájuk kapcsolódó jelképeket, valamint az ünnepek közösségmegtartó szerepét;
- felismeri a közösségek működésének feltételeit, a kiközösítés jeleit, és erkölcsi érzékenységgel reagál ezekre.
- ismeri a közvetlen lakóhelyéhez kapcsolódó legfontosabb kulturális és természeti értékeket, ezekről képes ismereteket rendszerezni,
- érdeklődést mutat a nemzet történelmi emlékei iránt, ismer közülük néhányat;
- ismereteket szerez a Kárpát-medencében élő magyarokról, Magyarországon élő nemzetiségekről, népcsoportokról, valamint az európai népek közös alapkulturájáról;
- különböző kontextusokban azonosítja és társaival megvitatja az együttélési alapszabályok jelentőségét, megfogalmazza a szabályszegés következményeit;
- ismeri a testi és érzelmi biztonságra vonatkozó gyermeki szükségleteket;
- tájékozott a gyermeki jogokról, ennek családi, iskolai és iskolán kívüli következményeiről, a gyermekek és felnőttek ezzel kapcsolatos kötelességeiről;

- mérlegeli az igazságosság és igazságtalanság fogalmát, a valós helyzetekben véleményt alakít ki ezekről.

A természet rendjének megőrzése a fenntarthatóság érdekében

- megfogalmazza személyes felelősségét a természeti és tárgyi környezet iránt, megoldási javaslatot tesz környezetének megőrzésére, esztétikus fejlesztésére.
- felismeri az ökológiai, ökonómiai egyensúly hétköznapi szükségességét
- felismeri, hogy miért szükséges az élővilág védelme; minderről képes információt gyűjteni fizikai és digitális környezetben is;
- fogyasztási szokásaiban példát hoz olyan elemekre, amelyek révén figyelembe vehetők a környezetvédelmi szempontok, és felhívja társai figyelmét is ezekre.

Az európai kultúra hatása az egyén értékrendjére

- azonosítja az olvasott vagy a hallott zsidó és keresztény bibliai tanításokban vagy más kulturálisan hagyományozott történetekben megjelenő együttélési szabályokat;
- megérti, értelmezi az európai, a nemzeti kultúra eredetét, forrását.
- értelmezi a „jó” és a „rossz”, helyes és helytelen közötti különbségeket, azokat konkrét példákon keresztül alkalmazza, és megoldási javaslatokat fogalmaz meg a helytelen viszonyulásokkal kapcsolatban;
- megismer az egyes egyházak ünnepköreihez kapcsolódó alapvető vallási, kulturális eseményeket és a hozzá kapcsolódó zsidó és keresztény bibliai szövegekre támaszkodó történeteket;
- megismer az egyes egyházi ünnepkörökhöz (karácsony, húsvét, pünkösd, hanuka, pészah) kapcsolódó tartalmakat, jelképeket, szokásokat, néphagyományokat
- a zsidó és keresztény bibliai történetekben, kulturálisan hagyományozott történetekben megnyilvánuló igazságos és megbocsátó magatartásra saját életéből példákat hoz.

Témakör neve
1. Éntudat – Önismeret
2. Család – Helyem a családban
3. Helyem az osztály közösségében
4. A társas együttélés kulturális gyökerei: Nemzet – Helyem a társadalomban
5. A természet rendjének megőrzése a fenntarthatóság érdekében
6. Az európai kultúra hatása az egyén értékrendjére

Melléklet 1/c

A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei

Osztályozó és különbözeti vizsga követelmények

Nyelvi munkaközösség

Az élő idegen nyelv tantárgy

a 4. évfolyam számára

Élő idegen nyelv: Angol

Témakör neve
Personal topics and topics concerning immediate environment and nature
Topics concerning classroom activities
Cross-curricular topics and activities
English and language learning
Intercultural topics
Playful learning
Entertainment
Gaining and sharing knowledge

A témakörök mellett az évfolyamra kötelező nyelvi funkciók és nyelvi elemek, struktúrák kerültek megfogalmazásra, melyek a következők:

Nyelvi funkciók a 4. évfolyamra (a zárójelben olvasható angol nyelvű kifejezések példák):

- köszönési formák (üdvözlés és elköszönés) értelmezése és kifejezése (Hello. Hi. Good morning. Good afternoon. Good evening. Good night! Goodbye. Bye-bye! See you.)
- köszönet kifejezése (Thanks (a lot). Thank you.)
- köszönetre történő reakció megfogalmazása (You're welcome. No problem.)

-
- bemutatkozás megfogalmazása (My name is ... I'mNice to meet you.)
 - személyre vonatkozó információkérés, információadás (What's your name? How old are you? I'm 9.)
 - hogylét iránti érdeklődés (How are you?)
 - hogylét iránti érdeklődésre történő reakció kifejezése (I'm fine, thanks. I'm OK.)
 - bocsánatkérés értelmezése és annak kifejezése (I am sorry.)
 - bocsánatkérésre történő reakció megfogalmazása (That's OK. No problem.)
 - jókívánságok kifejezése (Happy birthday! Good luck! Have a nice day/weekend.)
 - főbb ünnepekhez kapcsolódó szófordulatok (Merry Christmas! Happy New Year! Trick or treat.)
 - véleménykérés és arra reagálás (Do you agree? Yes. No. Are you OK? Yes. No.)
 - tetszés, illetve nem tetszés kifejezése (Do you like ...? Yes, I do. No, I don't.)
 - dolgok, személyek megnevezése, rövid/egyszerű jellemzése (What is this? What is it like? It's a/an.../ It's big. It's long and comfortable.)
 - igenlő vagy nemleges válasz kifejezése (Yes. No.)
 - tudás, illetve nem tudás kifejezése (I know. Where is she? I don't know.)
 - nem értés megfogalmazása (Sorry, I don't understand.)
 - visszakérdezés kifejezése nem értés esetén (Sorry, I don't understand. Pardon?)
 - alapvető érzések kifejezése (I'm happy. I'm cold. I'm hungry.)
 - utasítások értelmezése és azokra történő reakció kifejezése (Come here. Read the text.)
 - kívánság kifejezése (I would like to ...)
 - kérdés és arra történő reakció kifejezése (Can you give me a pen? Yes. Sorry, I can't.)
 - kínálás, illetve javaslat és arra történő reakció kifejezése (Would you like a ...? Yes, please. No, thanks. I would like ...)
 - meghívás és arra történő reakció kifejezése (Can you come to my party? Yes, thanks. Sorry, I can't.)
 - javaslat és arra reagálás (Let's go to the cinema tonight. Good idea.)

Nyelvi elemek, struktúrák a 4. évfolyamra (a zárójelben olvasható angol nyelvű kifejezések példák):

-
- a létezés kifejezése jelen időben: 'to be' létige (I'm ..., I'm not ..., Are you ...? Is he ...?)
 - a cselekvés, történés, létezés kifejezése jelen időben: Present Simple (I eat bread for breakfast. I don't like cheese.)
 - birtoklás kifejezése jelen időben: 'to have' ige (I have/haven't got ... She has/hasn't got ... Have you got ...? Has she got ...?)
 - felszólító mód: (Come here., Don't shout.)
 - birtoklás: birtokos névmások, birtoklás kifejezése (My, your, his/her/its, our, their, Joe's brother...)
 - mennyiségi viszonyok: egyes és többes számú főnevek (dog, dogs, child, children)
 - mennyiségi viszonyok: számok (one, two, ...hundred), sorszámok (first, second, third)
 - térbeli viszonyok: prepozíciók, határozószók (There is/are..., in, on, under)
 - időbeli viszonyok: napok, időpont megadása (on Monday, at 4 o' clock)
 - modalitás: a 'can' segédige (I can/can't swim.)
 - szövegkohéziós eszközök: egyszerű kötőszavak és személyes névmások (and, but, I, my, me mine)

A nevelési-oktatási szakasz végére, a továbbhaladás érdekében a következő, témakörtől független tanulási eredményeket kell elérni: a tanuló minden témakörben:

- megérti az élől szóban elhangzó, ismert témákhoz kapcsolódó, verbális, vizuális vagy nonverbális eszközökkel segített rövid kijelentéseket, kérdéseket;
- beazonosítja az életkorának megfelelő szituációkhoz kapcsolódó, rövid, egyszerű hallott szövegben a tanult nyelvi elemeket;
- beazonosítja a célzott információt az életkorának megfelelő szituációkhoz kapcsolódó rövid, egyszerű, a nyelvtanításhoz készült, illetve eredeti szövegben;
- megérti az egyszerű, rövid, írásos, akár autentikus, ismert témákhoz kapcsolódó, vizuális eszközökkel segített rövid kijelentéseket, kérdéseket;
- beazonosítja az életkorának megfelelő szituációkhoz kapcsolódó, rövid, egyszerű, a nyelvtanításhoz készült, illetve eredeti írott szövegben a tanult nyelvi elemeket;

- a tanórán begyakorolt, nagyon egyszerű, egyértelmű kommunikációs helyzetekben a megtanult, állandósult beszédfordulatok alkalmazásával kérdez vagy reagál, mondanivalóját segítséggel vagy nonverbális eszközökkel kifejezi;
- ismeri a tanult szavak és állandósult szókapcsolatok célnyelvi normához közelítő kiejtését tanári minta követése által, vagy autentikus hangzó anyag, IKT-eszközök segítségével;
- felismeri a tanult nyelvi elemeket életkorának megfelelő digitális tartalmakban, digitális csatornákon olvasott vagy hallott nagyon egyszerű szövegekben is;
- megismeri az angol nyelv alapvető helyesírási szabályait (betűk és hangtan)

Élő idegen nyelv: Német

Témakör neve
Themen und Situationen im persönlichen Bereich und im Bereich der unmittelbaren Umgebung und Umwelt
Themen und Situationen im Bereich des Klassenraums
Fächerübergreifende Themen und Situationen
Bezüge zur Zielsprache
Bezüge zu interkulturellen und landeskundlichen Themen
Spielerisches Lernen
Unterhaltung
Wissenserwerb, Wissensvermittlung

A témakörök mellett az évfolyamra kötelező nyelvi funkciók és nyelvi elemek, struktúrák kerültek megfogalmazásra, melyek a következők:

Nyelvi funkciók a 4. évfolyamra (a zárójelben olvasható német nyelvű kifejezések példák):

- köszönési formák (üdvözlés és elköszönés) értelmezése és kifejezése (Hallo! Guten Tag! Guten Morgen! Guten Abend! Tschüss! Auf Wiedersehen!)
- köszönet kifejezése (Danke schön. Danke.)
- köszönetre történő reakció megfogalmazása (Bitte.)
- megszólítás kifejezése (Entschuldigung, ...)

-
- bemutatkozás megfogalmazása (Ich bin Peter. Ich heiße Peter.)
 - személyre vonatkozó információkérés, információadás (Wie alt bist du? Ich bin 10. Wo wohnst du? Ich wohne in ...)
 - hogylét iránti érdeklődés (Wie geht's dir?)
 - hogylét iránti érdeklődésre történő reakció kifejezése (Danke gut. Sehr gut. Gut. Nicht so gut.)
 - bocsánatkérés értelmezése és annak kifejezése (Entschuldigung.)
 - bocsánatkérésre történő reakció megfogalmazása (Kein Problem.)
 - jókívánságok kifejezése (Alles Gute zum Geburtstag. Alles Gute! Viel Spaß!)
 - főbb ünnepekhez kapcsolódó szófordulatok (Frohe Weihnachten. Frohe Ostern.)
 - véleménykérés és arra reagálás (Magst du singen? Ja. Ist das Buch gut? Ja, sehr gut.)
 - tetszés, illetve nem tetszés kifejezése (Das ist gut. Das ist toll. Das ist super. Das ist nicht gut.)
 - dolgok, személyek megnevezése, rövid/egyszerű jellemzése (Das ist meine Mutter. Das ist schön.)
 - igenlő vagy nemleges válasz kifejezése (Ja. Nein.)
 - tudás, illetve nem tudás kifejezése (Keine Ahnung! Ich weiß. Ich weiß nicht.)
 - nem értés megfogalmazása (Ich verstehe das nicht.)
 - visszakérdezés kifejezése nem értés esetén (Wie bitte?)
 - alapvető érzések kifejezése (Ich bin froh/traurig.)
 - utasítások értelmezése és azokra történő reakció kifejezése (Komm hier bitte! Lies den Text!)
 - kívánság kifejezése (Ich möchte.)
 - kérés és arra történő reakció kifejezése (Kannst du mir helfen? Ja, natürlich. Ja, gerne. Nein, leider nicht. Einen Tee, bitte!)
 - kínálás, illetve javaslat és arra történő reakció kifejezése (Noch ein Stück Kuchen? Möchtest du einen Tee? Ja, bitte. Ja, gerne. Nein, danke.)
 - meghívás és arra történő reakció kifejezése (Kommst du mit? Ja, gerne. Nein, leider nicht.)
 - javaslat és arra reagálás (Gehen wir heute ins Kino! Gute Idee!)

Nyelvi elemek, struktúrák a 4. évfolyamra (a zárójelben olvasható német nyelvű kifejezések példák):

- létezés kifejezése jelen időben: 'sein' létige (Ich bin, Du bist, Bist du ...?)
- cselekvés, történés kifejezése jelen időben: Präsens (Ich tanze gern. Ich spiele Klavier. Ich singe.)
- birtoklás: haben, birtokos névmás E/1-ben és E/2-ben (mein/meine, dein/deine)
- felszólító mód: Imperativ (Steh auf! Setz dich!)
- mennyiségi viszonyok: egyes számú főnevek (Schüler, Katze, Hund)
- mennyiségi viszonyok: számok, határozott mennyiség (eins, zwei, ein Stück Schokolade)
- minőségi viszonyok: Wie? (Das finde ich toll/schlecht.)
- térbeli viszonyok: közelre és távolra mutató határozószók (hier, dort)
- időbeli viszonyok: napok, napszakok, időpontok (am Montag, am Wochenende, am Morgen, um 7 Uhr)
- modalitás: möchten, mögen és können igék E/1-ben és E/2-ben (Ich möchte ein Eis. Ich mag tanzen. Ich kann tanzen. Kannst du Rad fahren? Magst du tanzen? Möchtest du ein Eis?)
- szövegkohéziós eszközök: egyszerű kötőszavak és személyes névmások (und, oder, aber, das, ich, mich)

A nevelési-oktatási szakasz végére, a továbblépés érdekében a következő, témakörtől független tanulási eredményeket kell elérni: a tanuló minden témakörben:

- megérti az élőszóban elhangzó, ismert témákhoz kapcsolódó, verbális, vizuális vagy nonverbális eszközökkel segített rövid kijelentéseket, kérdéseket;
- beazonosítja az életkorának megfelelő szituációkhoz kapcsolódó, rövid, egyszerű hallott szövegben a tanult nyelvi elemeket;
- beazonosítja az életkorának megfelelő szituációkhoz kapcsolódó, rövid, egyszerű szövegben a tanult nyelvi elemeket;
- megérti az egyszerű, rövid, írásos, akár autentikus, ismert témákhoz kapcsolódó, vizuális eszközökkel segített rövid kijelentéseket, kérdéseket;
- beazonosítja az életkorának megfelelő szituációkhoz kapcsolódó, rövid, egyszerű, a nyelvtanításhoz készült, illetve eredeti írott szövegben a tanult nyelvi elemeket;

- a tanórán begyakorolt, nagyon egyszerű, egyértelmű kommunikációs helyzetekben a megtanult, állandósult beszédfordulatok alkalmazásával kérdez vagy reagál, mondanivalóját segítséggel vagy nonverbális eszközökkel kifejezi;
- ismeri a tanult szavak és állandósult szókapcsolatok célnyelvi normához közelítő kiejtését tanári minta követése által vagy autentikus hangzó anyag, IKT-eszközök segítségével;
- felismeri a tanult nyelvi elemeket életkorának megfelelő digitális tartalmakban, digitális csatornákon olvasott vagy hallott, nagyon egyszerű szövegekben is;
- megismeri a német nyelv alapvető helyesírási szabályait (betűk és hangtan).

Az élő idegen nyelv

az 5–8. évfolyamok számára

Az 5-8. évfolyamon a következő tanulási eredmények várhatók el, témakörtől függetlenül:

- változatos, kognitív kihívást jelentő írásbeli feladatokat old meg önállóan vagy kooperatív munkaformában, a tanult nyelvi eszközökkel, szükség szerint tanári segítséggel;
- nyomtatott és/vagy digitális alapú segédeszközt, szótárt használ;
- értelmezi az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi szituációkhoz kapcsolódó hangzószövegekben megjelenő információkat;
- kiemel, kiszűr konkrét információkat a nyelvi szintjének megfelelő írott szövegből, és azokat összekapcsolja más iskolai vagy iskolán kívül szerzett ismereteivel;
- a tanult nyelvi elemeket többnyire megfelelően használja, beszédszándékainak megfelelően, egyszerű spontán helyzetekben;
- digitális eszközökön és csatornákon keresztül is alkot szöveget szóban és írásban;
- digitális eszközökön és csatornákon keresztül is folytat célnyelvi interakciót az ismert nyelvi eszközök segítségével;
- digitális eszközökön és csatornákon keresztül is megéri az ismert témához kapcsolódó írott vagy hallott szövegeket;
- alkalmazza idegen nyelven az életkorának és érdeklődésének megfelelő digitális műfajok főbb jellemzőit.

Élő idegen nyelv: Angol**5-6. évfolyam:**

A szakasz végére a tanuló eléri a KER szerint meghatározott A1 szintet.

Témakör neve
Personal topics and topics concerning immediate environment and nature
Public matters
Topics concerning classroom activities
Cross-curricular topics and activities
English and language learning
Intercultural topics
Current topics
Entertainment and playful learning
Gaining and sharing knowledge

Az egyes témakörök tanulási eredményeként a tanuló:

- az adott témartományban megért egyszerű, többnyire ismert nyelvi elemeket tartalmazó célnyelvi szöveget;
- az adott témartományban létrehoz egyszerű, többnyire ismert nyelvi elemeket tartalmazó célnyelvi szöveget, tanult és begyakorolt nyelvi eszközökkel;
- az adott témartományban nyelvi szintjének és életkorának megfelelő interakciót folytat a tanult nyelvi elemek felhasználásával.

Az 5-6. évfolyamra megfogalmazott kötelező nyelvi funkciók és nyelvi elemek, struktúrák a következők:

Angol nyelvi funkciók az 5-6. évfolyamra (a zárójelben olvasható angol nyelvű kifejezések példák):

- köszönési formák (üdvözlés és elköszönés) értelmezése és kifejezése (Hello! Good morning! Good night! Goodbye! Bye-bye! Take care! How are you? Fine, thanks. I'm OK.)
- köszönet kifejezése (Thanks. Thanks a lot. Thank you very much.)

-
- köszönetre történő reakció megfogalmazása (You're welcome. No problem.)
 - bemutatkozás megfogalmazása (My name is ... Hello. Hi! Nice to meet you.)
 - információkérés, információadás (What's your name? My name is Peter. How old are you? I'm 10. Where are you from? I'm from Budapest. When's your birthday? On 4th July. What's your favourite animal? My favourite animals are cats. Have you got a pet? Yes, a cat. No, I haven't. Have you got any brothers or sisters? Yes, a brother. No, I haven't.)
 - hogylét iránti érdeklődés (How are you? What's wrong?)
 - hogylét iránti érdeklődésre történő reakció kifejezése (I'm fine, thanks. I'm OK.)
 - bocsánatkérés értelmezése és annak kifejezése (I am sorry. I'm very sorry.)
 - bocsánatkérésre történő reakció megfogalmazása (That's OK. No problem.)
 - jókívánságok kifejezése (Happy birthday! Good luck! Congratulations!)
 - főbb ünnepekhez kapcsolódó szófordulatok (Merry Christmas! Happy New Year! Happy Easter!)
 - megszólítás és elköszönés kifejezése írott, személyes szövegben, pl. baráti levélben és e-mailben (Dear Peter, Best wishes)
 - véleménykérés és arra reagálás (Do you agree? Yes, I do. No, I don't. What do you think? I think ...)
 - tetszés, illetve nem tetszés kifejezése (Do you like ...? Yes, I do. No, I don't. What's your opinion about ...? I think ...)
 - dolgok, személyek megnevezése, rövid/egyszerű jellemzése (What is this? What is it like? It's .../ It's big and comfortable. What's ... in English? What's ... in Hungarian?)
 - igenlő vagy nemleges válasz kifejezése (Yes, I have. No, I haven't. Yes, I do. No, I don't.)
 - tudás, illetve nem tudás kifejezése (I know. I don't know. I have no idea.)
 - nem értés megfogalmazása (I don't understand.)
 - visszakérdezés kifejezése nem értés esetén (Can you repeat it? Can you spell it for me?)
 - alapvető érzések kifejezése (I'm cold. I'm hungry. I'm happy/sad/angry.)
 - akarat, kívánság kifejezése (Would you like a ...? Yes, please. No, thanks. I would like ...)

- kérés és arra reagálás (Can you give me a pen? Can I get a pen? Yes, here you are. Sorry, I can't.)
- javaslat és arra reagálás (Let's go to the cinema., Good idea. Would you like to come to the cinema? Yes, sure.)
- meghívás és arra reagálás (Can you come to my party? Yes, thanks. Sorry, I can't. I'd like to invite you to my party.)
- kínálás és arra reagálás (Would you like an orange? Here you are. Yes, please. No, thank you. Thank you.)
- betűzés kérésének kifejezése (Could you spell it, please?)
- utasítások értelmezése és azokra történő reakció kifejezése (Come here, please. Read the text, please.)

Angol nyelvi elemek, struktúrák az 5-6. évfolyamra (a zárójelben olvasható angol nyelvű kifejezések példák):

- létezés kifejezése jelen időben: 'to be' létige (I'm ... I'm not ... Are you ...? Is he ...? Who is he? What's that?)
- szokásos cselekvés, történés kifejezése jelen időben: Present Simple (I eat bread for breakfast. I don't like cheese. Do you play tennis?)
- cselekvés, történés kifejezése jelen időben: Present Continuous (Why is she crying? I'm not listening. I'm leaving.)
- létezés kifejezése múlt időben: 'to be' létige (I was ... I wasn't ... Were you ...? Was he...? Who was there? What was that?)
- cselekvés, történés kifejezése múlt időben: Past Simple (I ate bread for breakfast. I didn't see the film. Did you visit Joe?)
- jövő idejűség kifejezése: 'going to' (I'm going to be a doctor. It's going to rain.)
- felszólító mód: felszólítások (Come here. Don't shout.)
- kérdőmondatok, kérdőszavak (who?, when?, where?, what?, how?)
- birtoklás: birtokos névmások és 's genitive (My, your, his/her/its, our, their, Joe's brother ...)
- mennyiségi viszonyok: egyes és többes szám (dog-dogs, child-children)
- mennyiségi viszonyok: számok (one, two, ..., hundred), sorszámok (first, second, third...)

- mennyiségi viszonyok: megszámlálható főnevek (How many CDs have you got? I've got a lot of/few CDs.)
- mennyiségi viszonyok: megszámlálhatatlan főnevek (How much money have you got? I've got a lot of/little money.)
- térbeli viszonyok: prepozíciók, helyhatározók (here, there, on the left, on the right, in, on, under, opposite, next to, between ...)
- időbeli viszonyok: gyakoriság (How often? always, often, sometimes, never, once/twice a week, every day), időpontok/dátumok (in 1997, in July, at 5 o'clock, on Monday, It's eight. It's quarter to eight.)
- minőségi viszonyok: rövid melléknevek fokozása (Tom's younger than Sue. Mary is the prettiest girl.)
- minőségi viszonyok: rendhagyó melléknevek fokozása (good/bad, better/worse)
- modalitás: 'can', 'must' segédige (I can/can't swim. I must go.)
- szövegösszetartó eszközök: névelők (a, an, the), mutató névmások (this, that, these, those), kötőszavak (and, or, but, because), névmások (I, he, they..., me, him, them...), some/any (There are some pencils in the bag. Have you got any sisters? I haven't got any matchboxes. There's some water in the vase., There isn't any juice in my glass.), határozatlan névmások (somebody, anybody, nobody, everybody)

7–8. évfolyam:

A nevelési-oktatási szakasz végére a tanuló elérje a KER szerinti A2 nyelvi szintet.

Témakör neve
Personal topics and topics concerning immediate environment and nature
Public matters
Topics concerning classroom activities
Cross-curricular topics and activities
English and language learning
Intercultural topics

Current topics
Entertainment
Gaining and sharing knowledge

Az egyes témakörök tanulási eredményeként a tanuló:

- az adott tématarományban megért egyszerű célnyelvi szöveget;
- az adott tématarományban létrehoz egyszerű célnyelvi szöveget;
- az adott tématarományban nyelvi szintjének és életkorának megfelelő interakciót folytat a tanult nyelvi elemek felhasználásával.

A 7-8. évfolyamra megfogalmazott kötelező nyelvi funkciók és nyelvi elemek, struktúrák a következők:

Angol nyelvi funkciók (a zárójelben olvasható angol nyelvű kifejezések példák):

- megszólítás kifejezése és arra reagálás (Excuse me. Can I help you?)
- bemutatkozás megfogalmazása (Let me introduce myself.)
- személyre vonatkozó információkérés, információadás (What's your favourite subject? It's maths.)
- hogylét iránti érdeklődés és reakció (What's the matter? I feel...)
- bocsánatkérésre történő reakció megfogalmazása (That's OK. Don't worry about it. It doesn't matter.)
- jókívánságok kifejezésekor a reakció megfogalmazása (Thank you, the same to you.)
- telefon felvétele, telefonon való bemutatkozás (XY speaking.)
- megszólítás, elbúcsúzás személyes levélben (Dear John, Best wishes, Love,)
- véleménykérés és arra reagálás (Do you agree? Yes, I do. No, I don't. What's your opinion? In my opinion..., What do you think about ...? I think ...)
- tetszés, illetve nem tetszés kifejezése (How do you like it? I think it's...)
- képesség kifejezése (Can you speak French? Are you able to ride a horse? I can understand French. I am unable to ride a horse.)
- szükségesség kifejezése (Do I have to ...? Do I need to ...? You must ... We have to ...)

-
- lehetőség kifejezése (It may rain. She might visit us.)
 - ígéret kifejezése (Will you help me? Don't worry, I will. I promise ...)
 - szándék, kívánság kifejezése (What would you like to do? Would you like to have a rest? I'd like to see that film.)
 - dicséret, kritika kifejezése (It's great. It's a good idea. It's boring.)
 - dolgok, személyek megnevezése, rövid/egyszerű jellemzése (What is this? What is it like? It's ..., It's made of ..., It's used for ...)
 - visszakérdezés, ismétléskérés kifejezése nem értés esetén (Sorry, what did you say?)
 - nem értés, magyarázatkérés, magyarázat értésének ellenőrzése (Could you understand me? Is it clear? Sorry, what does that mean?)
 - betűzés kérése, betűzés (It spells ...)
 - felkérés hangosabb, lassúbb beszédre (Could you speak a little more slowly, please? Sorry, that was a bit too fast.)
 - öröm, sajnálkozás, bánat kifejezése (Are you happy about it? What do you think of that? How do you feel about it? Great! I'm glad to hear that. I'm so pleased that..., Good for you. I feel so happy for ... I'm sorry to hear that. What a pity. Oh, no! Oh, dear! I feel so sorry for ...)
 - elégedettség, elégedetlenség, bosszúság kifejezése (What do you think of...? Are you pleased with ...? Are you happy with ...? Are you satisfied with ...? That's fine/nice/not bad. That was fine/good/ nice. I'm quite satisfied with ... I'm quite happy with ... I'm quite pleased with ... It's not good enough. That wasn't very good.)
 - csodálkozás kifejezése (How come? Is he? What a surprise!)
 - remény kifejezése (I am looking forward to ... I hope ...)
 - javaslat és arra reagálás (Would you like to come to the cinema? Yes, sure.)
 - meghívás és arra reagálás (I'd like to invite you to my party. Thank you, I'm happy to come.)
 - információkérés, -adás (When is the next train? What time does the train arrive? Is the boss here? Yes, he is.)
 - egyetértés, egyet nem értés (Do you agree? What's your opinion? How do you feel about it? I agree. I don't agree. I don't think so.)

- valaki igazának az elismerése és el nem ismerése (You are right. You are wrong.)
- egymást követő események leírása (What happened? First ... then ... finally ...)
- bizonyosság, bizonytalanság kifejezése (Do you think they will come? They will probably come.)

Angol nyelvi elemek, struktúrák a 7-8. évfolyamra (a zárójelben olvasható angol nyelvű kifejezések példák):

- Present Perfect Simple (Have you done your room? I haven't finished it yet.)
- cselekvés, történés kifejezése múlt időben: Past Simple (I ate bread for breakfast. I didn't see the film. Did you visit Joe?)
- jövő idejűség kifejezése: 'will' (When will you be fourteen? I'll help you.)
- felszólító mód: Egyes/Többesszám 1. személy (Let's go.)
- birtoklás: birtokos névmások (mine, yours, his, hers, its, ours, theirs)
- birtoklás kifejezése múlt időben: 'have' (I didn't have many friends at school.)
- birtoklás kifejezése jövő időben: 'have' (At the age of 25 I will have a car.)
- időtartam: How long? (How long were you in Spain? For one month.)
- időbeli viszonyok: 'already', 'yet', 'just' (I have already read it. He has not finished it yet. She has just entered the room.)
- minőségi viszonyok: hosszabb melléknevek fokozása, összehasonlítás (She is the most intelligent of all. Tom's younger than Sue. Mary is more beautiful than Sue.)
- modalitás: engedélykérés 'could', 'may' segédigékkel (Can/could/may I join you?)
- modalitás: tanácsadás 'should/shouldn't' segédigével (You should ask her.)
- modalitás: kötelezettség kifejezése 'have to' segédigével (Did you have to be there?)
- modalitás: tiltás kifejezése 'mustn't' segédigével (You mustn't smoke here.)
- szövegösszetartó eszközök: további kötőszavak (e.g. however)
- feltételesség kifejezése (We'll stay at home if it rains.)
- függő beszéd kifejezése jelen időben (He says he is tired., I don't know where he lives., Tell him to stop it.)

Élő idegen nyelv: Német

5-6. évfolyam:

A szakasz végére a tanuló eléri a KER szerint meghatározott A1 szintet.

Témakör neve
Themen und Situationen im persönlichen Bereich und im Bereich der unmittelbaren Umgebung und Umwelt
Themen und Situationen im Bereich des öffentlichen Lebens
Themen und Situationen im Bereich des Klassenraums
Fächerübergreifende Themen und Situationen
Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen
Interkulturelle und landeskundliche Themen
Aktuelle Themen
Unterhaltung und spielerisches Lernen
Wissenserwerb, Wissensvermittlung

Az egyes témakörök tanulási eredményeként a tanuló:

- az adott tématarományban megért egyszerű, többnyire ismert nyelvi elemeket tartalmazó célnyelvi szöveget;
- az adott tématarományban létrehoz egyszerű, többnyire ismert nyelvi elemeket tartalmazó célnyelvi szöveget, tanult és begyakorolt nyelvi eszközökkel;
- az adott tématarományban nyelvi szintjének és életkorának megfelelő interakciót folytat a tanult nyelvi elemek felhasználásával.

Az 5-6. évfolyamra megfogalmazott kötelező nyelvi funkciók és nyelvi elemek, struktúrák a következők:

Német nyelvi funkciók az 5-6. évfolyamra (a zárójelben olvasható német nyelvű kifejezések példák):

- köszönési formák (üdvözlés és elköszönés) értelmezése és kifejezése (Hallo! Guten Tag! Guten Morgen! Guten Abend! Tschüss! Auf Wiedersehen!)
- köszönet kifejezése (Danke schön. Danke. Vielen Dank. Ich danke dir.)
- köszönetre történő reakció megfogalmazása (Bitte.)
- megszólítás kifejezése (Entschuldigung, ...)

-
- bemutatkozás megfogalmazása (Ich bin Peter. Ich heiße Peter. Mein Name ist Peter.)
 - Információkérés, információadás (Wie alt bist du? Ich bin 10. Wo wohnst du? Ich wohne in ... Woher kommst du? Ich komme aus ... Wie ist dein Zimmer? Wohin gehst du in den Ferien?)
 - hogylét iránti érdeklődés (Wie geht's dir?)
 - hogylét iránti érdeklődésre történő reakció kifejezése (Danke gut. Sehr gut. Gut. Nicht so gut.)
 - bocsánatkérés értelmezése és annak kifejezése (Entschuldigung.)
 - bocsánatkérésre történő reakció megfogalmazása (Kein Problem.)
 - jókívánságok kifejezése (Alles Gute zum Geburtstag. Herzlichen Glückwunsch zum ...! Alles Gute! Viel Spaß!)
 - főbb ünnepekhez kapcsolódó szófordulatok (Frohe Weihnachten. Frohe Ostern. Frohes neues Jahr.)
 - megszólítás és elköszönés kifejezése írott, személyes szövegben, pl. baráti levélben és e-mailben (Lieber Peter! Liebe Eva! Hallo Freunde! Liebe Grüße / Viele Grüße)
 - véleménykérés és arra reagálás (Magst du singen? Ja. Ist das Buch gut? Ja, sehr gut.)
 - tetszés, illetve nem tetszés kifejezése (Das ist gut. Das ist toll. Das ist super. Das ist nicht gut. Das finde ich toll.)
 - dolgok, személyek megnevezése, rövid/egyszerű jellemzése (Das ist meine Mutter. Das ist schön.)
 - igenlő vagy nemleges válasz kifejezése (Ja. Nein. Nicht. Ich habe keine Zeit. Doch, ich spiele auch!)
 - tudás, illetve nem tudás kifejezése (Keine Ahnung! Ich weiß. Ich weiß nicht.)
 - nem értés megfogalmazása (Ich verstehe das nicht.)
 - visszakérdezés kifejezése nem értés esetén (Wie bitte?)
 - alapvető érzések kifejezése (Ich bin froh/traurig.)
 - betűzés kérésének kifejezése (Buchstabiere bitte deinen Namen.)
 - utasítások értelmezése és azokra történő reakció kifejezése (Komm hier bitte. Lies den Text.)

- kívánság kifejezése (Ich möchte...)

Német nyelvi elemek, struktúrák az 5-6. évfolyamra (a zárójelben olvasható német nyelvű kifejezések példák):

- cselekvés, történés, létezés kifejezése jelen időben: 'sein' létige (Ich bin Du bist Seid ihr ...?)
- cselekvés, történés, létezés kifejezése jelen időben: Präsens (Ich tanze gern. Ich spiele Klavier. Ich singe.), tőhangváltós igék (Was isst du am liebsten? Wohin fährst du in den Ferien?), elváló igekötős igék (Er liest das Märchen vor. Die Schüler machen das Buch auf.),
- felszólító mód Imperativ (Steh auf! Setzt euch! Nehmen Sie Platz!)
- birtoklás: haben, birtokos névmás E/1-ben és E/2-ben (mein/meine, dein/deine)
- mennyiségi viszonyok: tőszámnevek és sorszámok, határozott és határozatlan mennyiség (eins, zwei, erste, zweite, ein Stück Schokolade, viel-viele, wenig-wenige, alles, nichts)
- térbeli viszonyok: irányok és helymeghatározás, előljárószók (hier, dort, links, rechts, oben, unten, in)
- kérdőmondatok, kérdőszavak (wer? was? wo? wohin? wie?)
- időbeli viszonyok: gyakoriság - Wie oft? (manchmal, oft, immer, nie, einmal, zweimal, jeden Tag), időpontok - Wann? (am Montag, am Wochenende, im Sommer, im Winter, diese Woche, nächste Woche)
- szövegkohéziós eszközök: egyszerű kötőszavak (und, sondern, oder, denn, aber), névmások (das, ich)

7–8. évfolyam:

E nevelési-oktatási szakasz végén a tanuló eljusson a KER szerinti A2 nyelvi szintre.

Témakör neve
Themen und Situationen im persönlichen Bereich und im Bereich der unmittelbaren Umgebung und Umwelt
Themen und Situationen im Bereich des öffentlichen Lebens
Themen und Situationen im Bereich des Klassenraums
Fächerübergreifende Themen und Situationen

Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen
Interkulturelle und landeskundliche Themen
Aktuelle Themen
Unterhaltung
Wissenserwerb, Wissensvermittlung

Az egyes témakörök tanulási eredményeként a tanuló:

- az adott témartományban megért egyszerű célnyelvi szöveget;
- az adott témartományban létrehoz egyszerű célnyelvi szöveget;
- az adott témartományban nyelvi szintjének és életkorának megfelelő interakciót folytat a tanult nyelvi elemek felhasználásával.

A 7-8. évfolyamra megfogalmazott kötelező nyelvi funkciók és nyelvi elemek, struktúrák a következők:

Német nyelvi funkciók a 7-8. évfolyamra (a zárójelben olvasható német nyelvű kifejezések példák):

- információkérés, információadás (Wie war das Hotel? Wo finde ich einen Supermarkt?)
- véleménykérés és arra reagálás (Gefällt dir der Film? Ja, der Film gefällt mir.)
- egyetértés kifejezése (Du hast Recht. Da hast du Recht. Das ist richtig. Das stimmt.)
- egyet nem értés kifejezése (Du hast nicht Recht. Da hast du nicht Recht. Das finde ich nicht. Das stimmt nicht.)
- akarat kifejezése (Ich will.)
- képesség kifejezése (Ich kann.)
- kérés és arra történő reakció kifejezése (Kannst du mir helfen? Ja, natürlich. Ja, gerne. Es tut mir leid, ich kann nicht. Einen Tee, bitte! Ich hätte gern einen Tee. Gibst du mir einen Tee, bitte?)
- kínálás, illetve javaslat és arra történő reakció kifejezése (Noch ein Stück Kuchen? Möchtest du einen Tee? Ja, bitte. Ja, gerne. Nein, danke.)
- meghívás és arra történő reakció kifejezése (Kommst du mit? Ja, gerne. Nein, leider nicht. Nein, es tut mir leid.)

Német nyelvi elemek, struktúrák a 7-8. évfolyamra (a zárójelben olvasható német nyelvű kifejezések példák):

- cselekvés, történés, létezés kifejezése jelen időben: es gibt, sich-Verben (Ich freue mich.)
- cselekvés, történés, létezés kifejezése múlt időben: Präteritum és Perfekt (Das Buch war sehr interessant. Ich habe gestern viel geschlafen.)
- cselekvés, történés, létezés kifejezése jövő időben: Futur I. (Ich werde im Sommer nach Österreich fahren.)
- birtoklás: haben, birtokos névmás (mein/meine, dein/deine, sein/seine, ihr/ihre), gehören (Dieses Fahrrad gehört mir.)
- felszólító mód: Imperativ (Steh auf. Setzt euch. Nehmen Sie Platz.)
- melléknévfokozás: Deutschland ist größer als Ungarn. In der Klasse schreibt Lara am schönsten.
- minőségi viszonyok: Wie? Was für ein? Welcher? - melléknévragozás (Das finde ich toll/schlecht. Ich bin froh. Das ist ein interessantes Buch. Ich finde das Buch interessant.)
- térbeli viszonyok: irányok és helymeghatározás, előjárósók (hier, dort, links, rechts, oben, unten, in, auf, vor, hinter, neben)
- időbeli viszonyok: gyakoriság - Wie oft? (selten, manchmal, oft, immer, nie, einmal, zweimal, täglich, wöchentlich, monatlich, jährlich, jeden Tag), időpontok - Wann? (nächste Woche, letzte Woche, von ... bis) Um wie viel Uhr? (um 8 Uhr, gegen 8 Uhr)
- modalitás: möchten, mögen, können, wollen, müssen, sollen, dürfen igék (Ich möchte ein Eis. Magst du tanzen? Ich kann tanzen. Ich will heute ins Kino gehen. Er muss die Hausaufgabe machen. Du sollst morgen früh aufstehen.)
- esetviszonyok: Nominativ, Akkusativ, Dativ, Genitiv (Das Buch ist spannend. Ich sehe das Buch nicht. Ich helfe dir. Die Texte der Schüler sind sehr interessant.)
- szövegkohéziós eszközök: egyszerű és páros kötőszavak (nicht ... sondern, und, sondern, oder, denn, aber, weil, deshalb, so) és névmások (das, ich, mich, mir, dich, dir, man)
- szöveggrammatikai eszközök: névmások, névelők, névmási határozók mint előre és vissza utaló elemek a szövegben (das, dieser, der/die/das, daran, damit)

A két tanítási nyelvű általános iskolai célnyelvi vizsgakövetelményei

Kimeneti szintek

A Nat minden képzési szakaszra előírja az elérendő minimumszinteket, és kitér az emelt szintű képzésben részesülő tanulókkal szemben támasztott elvárásokra is. A két tanítási nyelvű iskolák követelményeit jogszabály szabályozza.

A közműveltségi elemeket a tantárgy egyedi jellemzői miatt a Nat-ban és a „Két tanítási nyelvű iskolai oktatás irányelvében” azok a nyelvi szintek és kompetenciák testesítik meg, amelyeket a nemzetközi gyakorlatban és az érettségi követelményrendszerben mérceként használt KER határoz meg.

A KER-ben meghatározott nyelvi szintek:

	2. évf.	4. évf.	6. évf.	8. évf.
Két tanítási nyelvű képzés	KER-szintben nem megadható	A1	A2	B1

Angol/német nyelv

1-2. évfolyam:

Témakörök:

<p>Személyes vonatkozások, család</p> <p>Személyes bemutatkozás.</p> <p>Család bemutatása rajzok, képek segítségével.</p>
<p>Környezetünk</p> <p>Az otthon, lakás bemutatása (szobák, helyiségek megnevezése).</p> <p>Időjárással kapcsolatos kifejezések.</p> <p>Állatok, gyümölcsök megnevezése.</p>

<p>Az iskola</p> <p>Személyes iskolai, illetve tantermi eszközök megnevezése.</p>
<p>Életmód</p> <p>Napirend, napszakok ismerete.</p> <p>Mindennapi használati tárgyak, játékok megnevezése.</p> <p>Alapvető ételek megnevezése, csoportosítása (pl. egészségesre, egészségtelenre).</p> <p>Évszaknak megfelelő öltözködés, ruhadarabok neve.</p>
<p>Szabadidő, szórakozás</p> <p>Ünnepek.</p> <p>Szabadidős játékok, sportok megnevezése.</p> <p>Közlekedési eszközök neve.</p> <p>Játékok megnevezése.</p>

<p>A fejlesztés várt eredményei a ciklus végén :</p> <p>A tanuló aktívan részt vesz a célnyelvi tevékenységekben, megérti és követi a célnyelvi az egyszerű utasításokat.</p> <p>Alapvető szókincse van, melyet konkrét szituációkban fel tud használni.</p> <p>Egyszerű, rövid mondatokat használ a bemutatkozás során.</p> <p>A tanult szavakat, kifejezéseket hallás után megérti, rövid válaszokkal, tevékenységgel reagál azokra.</p> <p>Aktívan részt vesz interakciót igénylő nyelvi játékokban.</p> <p>Megérti az illusztrációval, testbeszéddel alátámasztott rövid szövegek jelentését.</p> <p>El tudja végezni a különböző forrásokból (tanár, magnó, videó stb.) hallott egyszerű szöveghez tartozó feladatokat.</p> <p>Fel tud idézni néhány dalt, verset, mondókát.</p>
--

Angol/német nyelv

3-4. évfolyam:

Témakörök:

Az 1–2. évfolyamon megismert témakörök a tanulók életkorának megfelelően új szempontból, magasabb nyelvi szinten újra feldolgozhatók és bővíthetők, ezért az új témák mellett ezek is szerepelnek a táblázatban.

	A
1.	Ajánlott témakörök
2.	Család Én és a családom. Családtagok bemutatása.
3.	Otthon Otthonom, szűkebb környezetem. Kedvenc játékaim. Lakóhelyem, tágabb környezetem.
4.	Étkezés Napi étkezések. Kedvenc ételeim, italaim. Egészséges táplálkozás.
5.	Idő, időjárás Évszakok és hónapok. A hét napjai és napszakok. Az óra. Időjárás.
6.	Öltözködés Évszakok és ruhadarabok. Kedvenc ruháim.
7.	Sport Testrészek és mozgás. Kedvenc sportom.
8.	Iskola, barátok Iskolám, osztálytermünk. Tantárgyaim. Osztálytársaim, barátaim.

9.	<p>Szabadidő</p> <p>Szabadidős tevékenységek. Kedvenc időtöltésem.</p>
10.	<p>Természet, állatok</p> <p>Kisállatok. Kedvenc állataim. Állatok a ház körül. Vadon élő és állatkerti állatok.</p>
11.	<p>Ünnepek és hagyományok</p> <p>Az én ünnepeim. Ünnepek itthon és a célnyelvi kultúrában.</p>
12.	<p>Fantázia és valóság</p> <p>Kedvenc meséim, könyveim. Képzeletem világa. A cirkusz.</p>

A1 szintű nyelvtudás:

A tanuló megérti a gazdagodó nyelvi eszközökkel megfogalmazott célnyelvi óravezetést, az ismert témákhoz kapcsolódó kérdéseket, rövid megnyilatkozásokat, szövegeket.

Egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal kommunikál.

Felkészülés után elmond rövid szövegeket.

Közös feldolgozás után megérti az egyszerű olvasott szövegek lényegét, tartalmát.

Ismert témákról rövid, egyszerű mondatokat ír, mintát követve önálló írott szövegeket alkot.

Angol/német nyelv

5-6. évfolyam:

Témakörök:

Az eddigi évfolyamokon feldolgozott témakörök a tanulók életkorának megfelelően új szempontból, egy magasabb nyelvi szinten újra feldolgozhatók és bővíthetők, ezért az új témák mellett ezek is szerepelnek a táblázatban.

Család Én és a családom. Családtagok bemutatása. Családi események, közös programok. Családi ünnepek. Napirend.
Otthon Otthonom, szűkebb környezetem. Lakóhelyiségek, bútorok, berendezési tárgyak. Kedvenc játékaim. Lakóhelyem, tágabb környezetem.
Étkezés Napi étkezések. Kedvenc ételeim, italaim. Egészséges táplálkozás. Receptek, főzés, sütés.
Idő, időjárás Az óra. Évszakok és hónapok. A hét napjai és napszakok. Időjárás, időjárási jelenségek megfigyelése.
Öltözködés Évszakok és ruhadarabok. Kedvenc ruháim. Divat.
Sport Testrészek és mozgás. Sportok, sportfelszerelések.

Kedvenc sportom. Sportversenyek.
Iskola, barátok Iskolám, osztálytermünk. Tantárgyaim, tanárain. Osztálytársaim, barátaim. Tanórán kívüli közös programjaink. Iskolai élet más országokban.
Szabadidő, szórakozás Szabadidős tevékenységek, kedvenc időtöltésem. Internet, interaktív játékok. Közös időtöltés barátokkal.
Természet, állatok Kisállatok. Kedvenc állataim. Állatok a házkörül. Vadon élő és állatkerti állatok. Állatok a nagyvilágban. Növények az otthonomban, iskolámban. Kontinensek, tájegységek.
Ünnepek és szokások Az én ünnepeim. Ünnepek itthon és a nagyvilágban.
Város, bevásárlás Városok, települések, falvak. Épületek, utcák. Tájékozódás, útbaigazítás. Üzletek, bevásárlóközpontok, piac. Vásárlás. Az én városom/falvam.
Utazás, pihenés Vakáció, nyaralás.

Táborok, osztálykirándulás. Közlekedési eszközök.
Fantázia és valóság Kedvenc olvasmányaim, könyveim. Képzeletem világa.
Zene, művészetek Kedvenc zeném, együttesem. Film- és színházi élményeim, múzeumlátogatás.
Környezetünk védelme Veszélyeztetett állat- és növényvilág. Nevezetes napok: Fák és Madarak Napja, a Víz Világnapja, a Duna Napja. Szelektív hulladékgyűjtés.
Egészséges életmód A rendszeres testedzés. A helyes táplálkozás.

A2 szintű nyelvtudás:

A tanuló egyszerű, hangzó szövegekből kiszűri a lényegét és néhány konkrét információt.

Válaszol a hozzá intézett kérdésekre, sikeresen vesz részt rövid beszélgetésekben.

Egyre bővülő szókinccsel, egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazva történetet mesél, valamint leírást ad saját magáról és közvetlen környezetéről.

Megért ismerős témákról írt rövid szöveget, különböző típusú egyszerű írott szövegekben megtalálja a fontos információkat.

Összefüggő mondatokat, rövid szöveget ír hétköznapi, őt érintő témákról.

Angol/német nyelv**7–8. évfolyam:**

Témakörök:

Az eddigi évfolyamokon feldolgozott témakörök a tanulók életkorának megfelelően új szempontból, egy magasabb nyelvi szinten újra feldolgozhatók és bővíthetők, ezért az új témák mellett ezek is szerepelnek a táblázatban.

Család Én és a családom. Családtagok bemutatása, családfa. Családi események, közös programok. Családi ünnepek. Nagyszüleim világa.
Otthon Otthonom, szűkebb környezetem. Lakóhelyiségek, bútorok, berendezési tárgyak. Lakóhelyem, tágabb környezetem. Otthonok a célnyelvi országban és a nagyvilágban. Otthontalanok.
Étkezés Napi étkezések. Kedvenc ételeim, italaim. Egészséges táplálkozás. Receptek, főzés, sütés, főzőműsorok. Étkezési szokások a célnyelvi kultúrában és a nagyvilágban.
Idő, időjárás Az óra. Évszakok és hónapok. A hét napjai és napszakok. Időjárás. Időjárási rekordok. Időjárási jelenségek. Természeti katasztrófák.
Öltözködés Ruhadarabok.

<p>Kedvenc ruháim.</p> <p>Divat világa.</p>
<p>Sport</p> <p>Testrészek és mozgás.</p> <p>Kedvenc sportom.</p> <p>Sportok, sportfelszerelések.</p> <p>Extrém sportok.</p> <p>Sportversenyek, olimpia.</p>
<p>Iskola, barátok</p> <p>Iskolám, osztálytermünk.</p> <p>Tantárgyaim, tanárain.</p> <p>Osztálytársaim, barátaim.</p> <p>Tanórán kívüli közös programjaink.</p> <p>Iskolai élet más országokban.</p>
<p>Szabadidő, szórakozás</p> <p>Szabadidős tevékenységek, kedvenc időtöltésem.</p> <p>Internet, interaktív játékok, mozi, színház, zenehallgatás, kiállítások.</p> <p>Közös időtöltés barátokkal.</p>
<p>Természet, állatok</p> <p>Kedvenc állataim.</p> <p>Kisállatok, felelős állattartás.</p> <p>Kontinensek, tájegységek.</p> <p>Hazánk és más országok, más kontinensek élővilága.</p>
<p>Ünnepek és szokások</p> <p>Az én ünnepeim.</p> <p>Ünnepek itthon és a nagyvilágban.</p>
<p>Város, bevásárlás</p> <p>Városok, települések, falvak.</p> <p>Épületek, utcák.</p> <p>Tájékozódás, útbaigazítás.</p> <p>Üzletek, bevásárlóközpontok, piac.</p> <p>Vásárlás.</p>

Látnivalók, nevezetességek a lakóhelyemen. Híres városok és nevezetességeik.
Utazás, pihenés Vakáció, nyaralás. Táborok, osztálykirándulás. Közlekedési eszközök. Utazás belföldön és külföldön.
Fantázia és valóság Kedvenc olvasmányaim, könyveim. Képzeletem világa. Utazás a jövőbe.
Zene, művészetek Kedvenc zeném, együttesem. Film- és színházi élményeim. Kedvenc múzeumom. Kiállítások, rendezvények, koncertek. Zenei világnap.
Környezetünk védelme Veszélyeztetett állat- és növényvilág. Nevezetes napok: Madarak és Fák Napja, a Víz Világnapja, a Duna Napja. Szelektív hulladékgyűjtés. Környezettudatos viselkedés.
Egészséges életmód A rendszeres testedzés. A helyes táplálkozás. Betegségek és megelőzésük.
Felfedezések Nagy földrajzi felfedezések. Híres felfedezők és életútjuk.
Tudomány, technika Feltalálók és találmányok. Híres feltalálók és életútjuk.

A jövő technikai vívmányai.
<p>Múltunk és jövőnk</p> <p>Családom múltja, gyökereim.</p> <p>Az én jövőm.</p> <p>Iskolám múltja, jelene.</p> <p>A jövő iskolája.</p> <p>Lakóhelyem régen és most.</p> <p>A jövő városa.</p> <p>Földünk jövője.</p>
<p>Média, kommunikáció</p> <p>Internet, interaktív játékok, közösségi oldalak.</p> <p>Infokommunikációs eszközök a mindennapokban.</p> <p>A média szerepe a hétköznapi életben.</p> <p>Testbeszéd.</p> <p>Kommunikáció az állatvilágban.</p>
<p>Földünk és a világűr</p> <p>A naprendszer és a bolygók.</p> <p>A Nap és a csillagok.</p> <p>Utazások az űrben.</p>

<p>B1 szintű nyelvtudás:</p> <p>A tanuló képes főbb vonalaiban megérteni a köznyelvi beszédet, ha az rendszeresen előforduló, ismerős témákról folyik.</p> <p>A tanuló képes a mindennapi élet legtöbb helyzetében boldogulni, képes gondolatokat cserélni, véleményt mondani, érzelmeit kifejezni és stílusában a kommunikációs helyzethez alkalmazkodni.</p> <p>A tanuló képes begyakorolt szerkezetekkel érthetően, a folyamatoshoz közelítően beszélni. Az átadott információ lényegét a kapott információhoz képest megközelítő tartalmi pontossággal fejt ki.</p> <p>A tanuló képes megérteni a hétköznapi nyelven írt, az érdeklődési köréhez kapcsolódó, lényegre törő, autentikus vagy kismértékben szerkesztett szövegekben az általános vagy</p>

részinformációkat.

A tanuló több műfajban is képes egyszerű, rövid, összefüggő szövegeket fogalmazni ismert, hétköznapi témákról. Írásbeli megnyilatkozásaiban már megjelennek a műfaji sajátosságok és különböző stílusjegyek.

A célnyelvi civilizáció tantárgy

5–6. évfolyam:

1. A célnyelvi országok természetföldrajza, gazdasága

A tanuló térképen azonosítja a célországokat, képes megmutatni azok nagyobb városait, folyóit, tavait, hegyeit;

következtetni tud a földrajzi elhelyezkedésből az életmódra; információt tud szerezni az ország természeti adottságairól autentikus anyagok (prospektusok, útleírások) segítségével;

ismeri a célnyelvi országok főbb közlekedési lehetőségeit, jellemzőit és a célnyelvi országok fizetőeszközeit, azok viszonyát a magyarországiéhoz.

2. A célnyelvi országok történelme, társadalmi viszonyai

A tanuló képes meghatározni a célnyelvi országok államformáját, időrendbe helyezi a legmeghatározóbb történelmi eseményeket, ismeri az azokhoz köthető legfontosabb személyeket;

össze tudja hasonlítani az azonos történelmi időszakok hazai eseményeit a célnyelvi országokban történetekkel;

össze tudja hasonlítani a célnyelvi és magyarországi iskolai élet főbb vonásait, felismeri az azonosságokat és különbségeket.

3. Mindennapi élet, hagyományok, szokások, ünnepek a célnyelvi országokban

A tanuló képes segítséggel információt gyűjteni a célországokban élő emberek hétköznapijairól, szokásairól, a mindennapi életről, jellemző életkörülményeiről;

ismeri a legfontosabb nemzeti ünnepek eredetét, ünneplésük módját és szimbólumait;

tud röviden ismertetni néhány, a célnyelvi országokra jellemző népszokást, kialakulásukkal és a hozzájuk kapcsolódó hiedelmekkel;

<p>röviden be tudja mutatni a legelterjedtebb családi ünnepeket, és ismer néhány hozzájuk kapcsolódó, a magyartól eltérő szokást;</p> <p>képes ismertetni néhány tipikus tájjellegű ételt és italt; tudja egy-egy tipikus étel elkészítési módját, receptjét.</p>
<p>4. Szabadidő, sport a célnyelvi országokban</p>
<p>A tanuló képes bemutatni a célnyelvi országok jellemző otthoni és házon kívüli szabadidős és hobbitevékenységeit;</p> <p>tud példát mondani kulturált szórakozási, szabadidős tevékenységekre;</p> <p>be tudja mutatni a célországokra jellemző nemzeti sportokat, ismeri a legjelentősebb sporteseményeket;</p> <p>képes összehasonlítani a célnyelvi országok és a hazai iskolai élet jellemző sporttevékenységeit.</p>
<p>5. A célnyelvi országok irodalma, művészete</p>
<p>A tanuló ismer a célországokhoz köthető legendákat, történeteket, irodalmi alkotásokat, tudja ezeket valóságtartalmuk alapján csoportosítani (mondák, legendák vagy valós megtörtént események);</p> <p>ismeri a legjelentősebb legendákban, történelmi leírásokban szereplő személyeket;</p> <p>ismer néhány, a célnyelvi országokhoz köthető író, költőt, gyerekverset, irodalmi alkotást;</p> <p>ismeri a célnyelvi országok leghíresebb múzeumait, néhány, ezekben kiállított tárgyat;</p> <p>ismer néhány, a célnyelvi országokhoz köthető képzőművészt, zeneszerzőt és zenészt.</p>
<p>6. Magyarország bemutatása külföldieknek</p>
<p>A tanuló rendelkezik alapvető célnyelvi szókinccsel a történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek és földrajz tantárgyak témakörében;</p> <p>képes bemutatni hazánk földrajzi jellemzőit;</p> <p>fel tudja sorolni, egy-két mondattal ismerteti hazánk legjelentősebb történelmi eseményeit a már megismert időszakokból;</p> <p>bemutatja nemzeti jelképeinket, ünnepeinket; legfontosabb hagyományainkat;</p> <p>tud leírást adni arról az iskoláról és településről, ahol tanulmányait folytatja;</p> <p>képes bemutatni kedvenc magyar íróját.</p>

7–8. évfolyam:

1. A célnyelvi országok természetföldrajza
A tanuló képes tájékozódni, információt gyűjteni és következtetéseket levonni leírásokból, táblázatokból, grafikonokból, diagramokból, térképekből; tud következtetni a földrajzi fekvésből, a természeti és éghajlati viszonyokból az ország jellemzőire: az életmódra, a kulturális szokásokra, a mindennapi életre; tud információt szerezni az ország természeti adottságairól autentikus anyagok (prospektusok, útleírások, ismeretterjesztő filmek) segítségével.
2. A célnyelvi országok gazdasága
A tanuló ismeri a célnyelvi országok alapvető gazdasági ágazatait, a főbb, idehaza is ismert márkákat; ismeri a jelentős ipari találmányokat, feltalálókat, ezeknek az ország gazdaságára gyakorolt hatását; képes információt gyűjteni aktuális és alapvető gazdasági kérdésekről; képes megérteni a célnyelv országainak célnyelven írott gazdasági híreit.
3. A célnyelvi országok történelme, politikai, társadalmi viszonyai
A tanuló képes időrendbe helyezni a történelmi eseményeket, ismeri azoknak az országra, világra gyakorolt hatásait; össze tudja hasonlítani az azonos történelmi időszakok meghatározó, hazai és célnyelvi országokhoz kötődő eseményeit, észreveszi az azok közötti összefüggéseket; ismeri a vallás és a legnagyobb működő egyházak szerepét egyes célnyelvi országokban.
4. Mindennapi élet, hagyományok, szokások, ünnepek a célnyelvi országokban
A tanuló képes információkat gyűjteni a célországokban élő emberek hétköznapijairól, szokásairól, a mindennapi életéről, jellemző életkörülményeiről; tud a társadalmi érintkezés, az etikett legfontosabb szabályainak megfelelően viselkedni; ismeri a tipikus célnyelvi családmódot; ismerteti a célnyelvi országokra jellemző népszokásokat, népzenei műveket, népművészeti jellegzetességeket, összehasonlítja ezeket a magyarországiakkal; tud példát mondani kiemelkedő jelentőségű kulturális eseményekre, fesztiválokra; ismeri az állami és családi ünnepeket, a hozzájuk kapcsolódó szokásokat.
5. Szabadidő, sport a célnyelvi országokban
A tanuló ismeri és használja a tömegkommunikációs csatornákat a sportokkal, egészsé-

ges életmóddal kapcsolatos információk gyűjtésére;
tud logikusan, a megfelelő szókincs használatával érvelni sportágakkal, sporteseményekkel, egészséges életmóddal kapcsolatos kérdésekben;
tisztában van a sport jelentőségével és szerepével a célnyelvi országban és hazánkban;
képes bemutatni a célnyelvi országok jellemző szabadidős tevékenységeit, legfontosabb kulturális eseményeit, fesztiváljait;
tud példát mondani a kulturált szórakozási, szabadidős lehetőségekre, helyszínekre.

6. A célnyelvi országok irodalma, művészete, tudományos élete

A tanuló ismeri a célnyelvi országok néhány kiemelkedő jelentőségű klasszikus és kortárs szerzőjét, képző- és előadóművészt;
ismeri a célnyelvi országok legjelentősebb tudományos-technikai vívmányait és tudósait, képes bemutatásukra;
be tudja mutatni a célnyelvi országok néhány kiemelkedő fontosságú épületét, a korszak és az épület jellemzőivel;
ismeri a tömegkommunikációs eszközök (pl. rádió, televízió, internet) szerepét a kultúra közvetítésében és népszerűsítésében a célnyelvi országokban és hazánkban;
ismer néhány humoros írást, viccet, melyek a célnyelvi országok jellemzőit mutatják be.

7. Magyarország bemutatása más országokban élő embereknek

A tanuló rendelkezik az információgyűjtéshez szükséges célnyelvi szókincssel a történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek és földrajz tantárgyak témakörében;
képes hazánk földrajzi jellemzőit, tájegységeit bemutatni; összehasonlítani a célországok földrajzi adottságaival;
kronológiai sorrendbe tudja állítani, jellemzi hazánk legjelentősebb történelmi eseményeit, és azokat összehasonlítja a célnyelvi országok történelmi eseményeivel;
ismeri és be tudja mutatni a hazai tudományos élet kiemelkedő szereplőit (pl.: Nobel-díjasok) és munkásságuk hatását a világra;
képes bemutatni a legjelentősebb magyar városokat, a fővárost és annak nevezetességeit;
képes bemutatni kedvenc magyar íróját, néhány irodalmi, képző- és filmművészeti alkotást.

Melléklet 1/d

A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei

Osztályozó és különbözeti vizsga követelmények Készségtárgyak munkaközössége Testnevelés és sport

1. évfolyam:

- Gimnasztikai gyakorlatok végzése bemutatott v. a pedagógus által elmondott utasítások alapján.
- Változó feltételeknek megfelelően tudja szabályozni járását, futását.
- Tudjon futni iram- és irányváltoztatással, tárgykerüléssel stb.
- Tudjon 30 m-t maximális sebességgel lefutni.
- Utánzó járások végrehajtása.
- Helyből és nekifutással történő ugrások összerendezett végrehajtása.
- Ugrókötéll gyakorlatok 20 mp-ig folyamatosan, helyből távolugrás.
- Talajtorna: hajlékonyság vizsgálat, híd, tarkóállás.
- Szerugrás: ugrószekrényen: 2 részes szekrényen felguggolás.
- Padon: egyensúlyi feladatok, járások.
- Ismerje a sportszerek nevét.
- Célba dobás zsámolyra, karikába 5 m-ről, távolba dobás kislabdával.
- Legyen képes különböző játékos és egyszerű egyensúlygyakorlatok elvégzésére változó körülményekkel.
- A testtömeg megtartása függésben és támaszban.
- Tudjon bemutatni támasz - és egyensúly gyakorlatokat önállóan.
- Képes legyen babzsákkal a fején egyensúlyozást végrehajtani.
- Labdás gyakorlatok tanári segítséggel tudja a labdát gurítani, vezetni, feldobni, elkapni, különböző átadási módokkal, szlalom labdavezetés 15 m-es pályán.
- Kerékpáros ismeretek (az intézmény udvarán):
 - Ismerje a kerékpár részeit
 - Ismerje a kerékpár védőfelszereléseit
 - Tudjon egyenes vonalban kerékpározni

- Tudjon szlalomban kerékpározni
- Tudjon kerékpárral kanyarodni
- Görkorcsolya:
- Ismerje a görkorcsolya részeit
- Ismerje a görkorcsolya védőfelszereléseit
- Tudjon egyenes vonalban görkorcsolyázni

2. évfolyam:

- Gimnasztikai gyakorlatok végzése bemutatott v. a pedagógus által elmondott utasítások alapján.
- Változó feltételeknek megfelelően tudja szabályozni járását, futását.
- Tudjon futni iram- és irányváltoztatással, tárgykerüléssel.
- Tudjon 30 m-t maximális sebességgel lefutni.
- Helyből és nekifutással történő ugrások összerendezett végrehajtása.
- Ugrókötél gyakorlatok 30 mp-ig folyamatosan, helyből távolugrás.
- Talajtorna: hajlékonyság vizsgálat, híd, tarkóállás.
- Szerugrás: ugrószekrényen: 2 részes szekrényen felguggolás.
- Padon: egyensúlyi feladatok, járások, legyen képes különböző játékos és egyszerű egyensúlygyakorlatok elvégzésére változó körülményekkel.
- Ismerje a sportszerek nevét.
- Célba dobás zsámolyra, karikába 6 m-ről, távolba dobás kislabdával.
- A testtömeg megtartása függésben és támaszban.
- Mászókötélen mászókulcsolással mászási kísérletek.
- Tudjon bemutatni támasz - és egyensúly gyakorlatokat önállóan.
- A tevékenység céljának és a labda sajátosságainak megfelelő dobásmód megválasztása és végrehajtása.
- Tudja a labdát gurítani, vezetni, feldobni, elkapni, a tanult átadási módokkal, labdaadogatás fallal szemben, szlalom labdavezetés.
- Kerékpáros ismeretek (az intézmény udvarán):
- Ismerje a kerékpár részeit
- Ismerje a kerékpár védőfelszereléseit

- Tudjon egyenes vonalban kerékpározni
- Tudjon szlalomban kerékpározni
- Tudjon kerékpárral kanyarodni
- Görkorcsolya:
 - Ismerje a görkorcsolya részeit
 - Ismerje a görkorcsolya védőfelszereléseit
 - Tudjon görkorcsolyával esni
 - Tudjon egyenes vonalban görkorcsolyázni
 - Ismerje a görkorcsolyával történő megállás lehetőségeit

3. évfolyam:

- Gimnasztikai gyakorlatok végzése a pedagógus utasításainak megfelelően.
- A változó feltételeknek megfelelően tudja szabályozni járását, futását.
- A helyből és nekifutással történő ugrások összerendezett végrehajtása.
- Talajtorna: repülő gurulóátfordulás, fejenállás.
- Szerugrás, ugrószekrényen: 3 részes szekrényen: felguggolás, homorított leugrás.
- Gerendán (megfordított pad): szökkenések, fordulatok.
- A tevékenység céljának és a labda sajátosságainak megfelelő dobásmód megválasztása és végrehajtása.
- Tudja a labdát gurítani, vezetni, feldobni, elkapni, a tanult átadási módokkal, labdaadogatás fallal szemben
- Szlalom labdavezetés
- Kerékpáros ismeretek (az intézmény udvarán):
 - Ismerje a kerékpár részeit
 - Ismerje a kerékpár védőfelszereléseit
 - Tudjon egyenes vonalban kerékpározni
 - Tudjon szlalomban kerékpározni
 - Tudjon kerékpárral kanyarodni
 - Ismerje a kerékpárosokra vonatkozó KRESZ szabályait.
- Görkorcsolya:
 - Ismerje a görkorcsolya részeit

- Ismerje a görkorcsolya védőfelszereléseit
- Tudjon görkorcsolyával esni
- Tudjon egyenes vonalban görkorcsolyázni
- Ismerje a görkorcsolyával történő megállás lehetőségeit
- Tudjon szlalomban görkorcsolyázni
- Tudjon görkorcsolyával kanyarodni

4. évfolyam:

- Gimnasztikai gyakorlatok végzése a pedagógus utasításainak megfelelően, majd önállóan is.
- A változó feltételeknek megfelelően tudja szabályozni járását, futását. -Hajtsa végre az indítás jeleinek megfelelő mozgáselemeket.
- Közepes lendületű nekifutással végrehajtott ugrások hangsúlyozott elrugaszkodással, harmonikusan, helyből távolugrás:
- Talajtorna: kézenátfordulás oldalt, lebegőállás, mérlegállás. Talajgyakorlat bemutatása 3-4 elemkapcsolatból.
- Szerugrás, ugrószekrényen: 3 részes szekrényen: felguggolás, homorított leugrás.
- Gerendán (megfordított pad): szökkenések, fordulatok.
- Célba dobások.
- Testtömegük megtartása támaszban és függésben, majd mozgás közben.
- Tudja a labdát gurítani, vezetni, feldobni, elkapni, a tanult átadási módokkal, labdaadogatás fallal szemben
- Szlalom labdavezetés
- Kerékpáros ismeretek (intézményen kívül – gyakorló pályán):
 - Ismerje a kerékpár részeit
 - Ismerje a kerékpár védőfelszereléseit
 - Tudjon egyenes vonalban kerékpározni
 - Tudjon szlalomban kerékpározni
 - Tudjon kerékpárral kanyarodni
 - Ismerje a kerékpárosokra vonatkozó KRESZ szabályait
- Görkorcsolya:

- Ismerje a görkorcsolya részeit
- Ismerje a görkorcsolya védőfelszereléseit
- Tudjon görkorcsolyával esni
- Tudjon egyenes vonalban görkorcsolyázni
- Ismerje a görkorcsolyával történő megállás lehetőségeit
- Tudjon szlalomban görkorcsolyázni
- Tudjon görkorcsolyával kanyarodni
- Tudjon a görkorcsolyával „koszorúzni” jobbra és balra

5. évfolyam:

- 4-8 ütemű szabad-, társas és kéziszer-gyakorlatok bemutatás utáni önálló végrehajtásra törekvő pontos kivitelezése, 2-3 gyakorlatból álló gimnasztikai gyakorlat-sor összeállítása tanári kontrollal, egyszerű és összetett gimnasztikai gyakorlatok végrehajtása zenére
- Futóiskolai és ugrófeladatok el- és felugrással, akadályokra és akadályok átugrásával, rajtgyakorlatok különböző testhelyzetekből, térdelőrajt
- Dobógyakorlatok 1–3 kg-os tömött labdával és különböző eszközökkel
- Távolugrás lépő technikával, rövid nekifutásból emelt elugró helyről és elugró gerendáról
- Felugrások egy lábról gumiszalagra, lécre, szemből és oldalról nekifutással 5–7 lépésből, átlépő, hasmánt technikával
- Az atlétika főbb versenyszabályainak ismerete
- Gimnasztikus elemek (csak lányok) – lépések, járások, testsúlyáthelyezések, szökkenések, ugrások, fordulatok – egyensúlyozási gyakorlatok
- Mászókulcsolással mászás (rúdon, kötélén), vándormászás lefelé; függeszkedési kísérletek,
- A női és férfitorna főbb versenyszámainak, azok alapvető szabályainak ismerete
- Talajon: Gurulóátfordulások előre-hátra. Fejállás. Kézállásba fellendülés segítség-adással, kézenátfordulás oldalra mindkét irányba. Repülő gurulóátfordulás. Híd, mérlegállás és spárga kísérletek. Összefüggő talajgyakorlat összeállítása

- Ugrószekrényen: Keresztbe állított ugrószekrényen zsugorkanyarlati átugrás. Hosszába állított ugrószekrényen felguggolás után gurulóátfordulás előre,
- Gerendán: Alacsony gerendán: felguggolás és homorított leugrás; Érintőjárás; hármas lépés fordulatokkal, szökdelésekkel is; mérlegállás.
- Gyűrűn: (Fiúknak) Érintő magas gyűrűn: függésben térd- és sarokemelések; alaplendület; zsugorlefuggés; lefuggás; homorított leugrás (Lányoknak) Lendületek előre-hátra; fellendülés lebegő függésbe; zsugorlefuggás

Két választott sportjáték alapvető sportágspecifikus technikai és alaptaktikai elemeinek, szabályainak elsajátítása.

Kézilabda

A labda nélküli technikai elemek. Az egy és két kézzel történő labdaátadások helyben és mozgásból, labdaátvételek különböző irányokból. Labdavezetés irány- és iramváltásokkal, indulócselek. Kapura dobások helyből, kilépéssel, 3 lépésből. Alapvető szabályok ismerete.

Kosárlabda

A labda nélküli technikai elemek. Labdavezetés irányváltásokkal, ritmusos labdavezetés, rövid és hosszú indulás, együtemű megállás folyamatos labdavezetésből, kétütemű megállás egy és két labdaleütésből, sarkazás, labdavezetés közben történő egyszerűbb irányváltoztatás.

Labdaátadások kétkezes mellsővel és felsővel, egykezes felső és alsó, illetve egykezes tolt átadással helyben, különböző irányokba történő kilépéssel. A helyből történő kosárra dobás, egy-két labdaleütésből, majd folyamatos labdavezetésből és kapott labdából történő fektetett dobás technikájának ismerete. Alapvető szabályok ismerete.

Röplabda

A labda nélküli alaphelyzet. A kosárérintés, az alkarérintés, az alsó egyenes nyitás ismerete, kivitelezése.

Labdarúgás

A labda nélküli technikai elemek. Labdavezetések és labdaátadások a lábfej különböző részeivel, laposan és levegőben érkező labdák átvételének alkalmazása talppal, belsővel Rúgások célba belső csüddel, teljes csüddel, állított labdával, mozgásból, a futással megegyező irányból, oldalról és szemből érkező labdával.

Floorball

Labda nélküli technikai elemek. Labda terelése egyenes vonalban és irányváltatással. Labdaütések palánkra. Kapura lövések helyből, labdavezetésből és kapott labdából.

Egy választott küzdősport korosztály-specifikus alaptechnikájának és elméleti ismereteinek elsajátítása.

Birkózás

A birkózásban használatos különböző fogásmódok ismerete (kapocsfogás, tenyérbefogás, csuklófogás, alkarfogás, könyökfogás). Hanyatt fekvésből felhidalás kéz segítségével, majd a nélkül. Birkózó alapállás technikája.

Karate

Alapvető karateállások és testtartások ismerete. Alapállásból helyváltoztatások előre és hátra rögzített kartartásokkal. Alapvető karateütések technikája helyváltoztatás nélkül. Az előre rúgás alaptechnikájának végrehajtása. Alapvető védekező technikák helyben. A kiinduló helyzetből történő ötlépéses alapküzdelem mozgásanyaga.

Dzsúdó

Földharctechnikák, leszorítástechnikák ismerete.

A szabadban végezhető sportágak ismerete – egy kiválasztott (frizbi, futás, görkorsolya, túrázás, tájfutás parkban, streetball, strandkézilabda, lovaglás, asztalitenisz, tollaslabda, jóga, kerékpározás, íjászat, teke, bowling, nordic walking, turul, falmászás, gördeszkázás, rollerezés, síelés, szánkózás, korcsolyázás, jégkorong, kajakozás, túrakenuzás, sárkányhajó) jártasság szintű elsajátítása.

A térképolvasás alapjainak, a tájolók megfelelő használatának elsajátítása, a turistajelzések ismerete.

Közlekedési szabályok ismerete.

6. évfolyam:

- 4-8 ütemű szabad-, társas és kéziszer-gyakorlatok bemutatás utáni önálló végrehajtásra törekvő pontos kivitelezése, 2-3 gyakorlatból álló gimnasztikai gyakorlat-sor összeállítása tanári kontrollal, egyszerű és összetett gimnasztikai gyakorlatok végrehajtása zenére

-
- Futóiskolai és ugróiskolai feladatok, térdelőrajt.
 - Dobógyakorlatok 1–3 kg-os tömött labdával és különböző eszközökkel
 - Távolugrás lépő technikával, rövid nekifutásból emelt elugró helyről és elugró gerendáról
 - Felugrások egy lábról gumiszalagra, lécre, szemből és oldalról nekifutással 5–7 lépésből, átlépő, hasmánt technikával
 - Az atlétika főbb versenyszabályainak ismerete
 - Gimnasztikus elemek (csak lányok) – lépések, járások, testsúlyáthelyezések, szökkenések, ugrások, fordulatok – egyensúlyozási gyakorlatok
 - Mászókulcsolással mászás (rúdon, kötelen), vándormászás lefelé; függeszkedési kísérletek,
 - A női és férfitorna főbb versenyszámainak, azok alapvető szabályainak ismerete
 - Talajon: Gurulóátfordulások előre-hátra. Fejállás. Kézállásba fellendülés segítségadással, kézenátfordulás oldalra mindkét irányba. Repülő gurulóátfordulás. Híd, mérlegállás és spárga kísérletek. Összefüggő talajgyakorlat összeállítása
 - Ugrószekrényen: Keresztbe állított ugrószekrényen guggoló átugrás. Hosszába állított ugrószekrényen ugródeszkaról való elrugaskodás után gurulóátfordulás előre
 - Gerendán: Alacsony gerendán: felguggolás és homorított leugrás; Érintőjárás; hármas lépés fordulatokkal, szökdelésekkel is; mérlegállás.
 - Gyűrűn: (Fiúknak) Érintő magas gyűrűn: függésben térd- és sarokemelések; alaplendület; zsugorlefuggés; lefuggés; homorított leugrás (Lányoknak) Lendületek előre-hátra; fellendülés lebegő függésbe; zsugorlefuggés

Két választott sportjáték alapvető sportágspecifikus technikai és alaptaktikai elemeinek, szabályainak elsajátítása.

Kézilabda

A labda nélküli technikai elemek. Az egy és két kézzel történő labdaátadások helyben és mozgásból, labdaátvételek különböző irányokból. Labdavezetés irány- és iramváltásokkal, indulócselek. Kapura dobások helyből, kilépéssel, 3 lépésből. Alapvető szabályok ismerete.

Kosárlabda

A labda nélküli technikai elemek. Labdavezetés irányváltásokkal, ritmusos labdavezetés, rövid és hosszú indulás, együtemű megállás folyamatos labdavezetésből, kétütemű megállás egy és két labdaleütésből, sarkazás, labdavezetés közben történő egyszerűbb irányváltoztatás.

Labdaátadások kétkezes mellsővel és felsővel, egykezes felső és alsó, illetve egykezes tolt átadással helyben, különböző irányokba történő kilépéssel. A helyből történő kosárra dobás, egy-két labdaleütésből, majd folyamatos labdavezetésből és kapott labdából történő fektetett dobás technikájának ismerete. Alapvető szabályok ismerete.

Röplabda

A labda nélküli alaphelyzet. A kosárérintés, az alkarérintés, az alsó egyenes nyitás ismerete, kivitelezése.

Labdarúgás

A labda nélküli technikai elemek. Labdavezetések és labdaátadások a lábfej különböző részeivel, laposan és levegőben érkező labdák átvételének alkalmazása talppal, belsővel Rúgások célba belső csüddel, teljes csüddel, állított labdával, mozgásból, a futással megegyező irányból, oldalról és szemből érkező labdával.

Floorball

Labda nélküli technikai elemek. Labda terelése egyenes vonalban és irányváltoztatással. Labdaütések palánkra. Kapura lövések helyből, labdavezetésből és kapott labdából.

Egy választott küzdősport korosztály-specifikus alaptechnikájának és elméleti ismereteinek elsajátítása.

Birkózás

A birkózásban használatos különböző fogásmódok ismerete (kapocsfogás, tenyérbefogás, csuklófogás, alkarfogás, könyökfogás). Hanyatt fekvésből felhidalás kéz segítségével, majd a nélkül. Birkózó alapállás technikája.

Karate

Alapvető karateállások és testtartások ismerete. Alapállásból helyváltoztatások előre és hátra rögzített kartartásokkal. Alapvető karateütések technikája helyváltoztatás nélkül. Az előre rúgás alaptechnikájának végrehajtása. Alapvető védekező technikák helyben. A kiinduló helyzetből történő ötlépéses alapküzdelem mozgásanyaga.

Dzsúdó

Földharctechnikák, leszorítástechnikák ismerete.

A szabadban végezhető sportágak ismerete – egy kiválasztott (frizbi, futás, görkorcsolya, túrázás, tájfutás parkban, streetball, strandkézilabda, lovaglás, asztalitenisz, tollaslabda, jóga, kerékpározás, íjászat, teke, bowling, nordic walking, turul, falmászás, gördeszkázás, rollerezés, síelés, szánkózás, korcsolyázás, jégkorong, kajakozás, túrakenuzás, sárkányhajó) jártasság szintű elsajátítása.

A térképolvasás alapjainak, a tájolók megfelelő használatának elsajátítása, a turistajelzések ismerete.

Közlekedési szabályok ismerete.

7. évfolyam:

- 4-8 ütemű szabad-, társas és kéziszer-gyakorlatok ismertetés utáni pontos végrehajtása. 5-6 gyakorlatból álló gimnasztikai gyakorlatok összeállítása, végrehajtása tanári kontrollal.
- A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítését, nyújtását szolgáló gyakorlatok önálló összeállítása, azok helyes végrehajtása
- A terhelések után végzett nyújtó hatású gyakorlatok jelentőségének ismerete, azok összeállítása tanári segítséggel
- Az egyszerűbb relaxációs technikák ismerete.
- Összetett gimnasztikai gyakorlatok, illetve egyszerűbb gimnasztikai gyakorlatok lépéskombinációkkal zenére.
- A futó-, dobó- és ugróiskolai gyakorlatok mozgáskészség-, mozgásképeség- és egészségfejlesztésben betöltött szerepének tudatosítása
- Távolugrás közepes (6–10 lépés) és hosszabb (10–14 lépés) nekifutással, lépő technikával homokba, szivacsba, emelt elugró helyről és elugró gerendáról
- Magasugrás átlépő, hasmánt vagy flop technikával 5–9 lépés lendületszerzéssel
- Súlylökés 3–4 kg-os szerrel, egy kézzel helyből szemből és oldalról, oldalt beszőkkenéssel vagy háttal becsúzással
- Kislabda-hajítás 5–7 lépéses dobóritmussal, két-három keresztlépéssel célra és távolságra

-
- Az atlétika jellegű feladatmegoldások specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak összeállítása és végrehajtása tanári kontrollal.
 - Az atlétika sportágtörténetének, világcsúcsainak, kiemelkedő külföldi és magyar személyiségeinek, olimpikonjainak ismerete.
 - A torna jellegű mozgásformák egészségfejlesztő szerepének tudatosítása
 - A tornagyakorlatok nemre jellemző összekötő elemeinek ismerete.
 - A torna jellegű feladatmegoldások specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak összeállítása és végrehajtása tanári kontrollal.
 - A női és férfitorna meghatározó külföldi és magyar személyiségeinek, olimpikonjainak megismerése
 - Talajon: Gurulóátfordulások előre-hátra, különböző testhelyzetekből különböző testhelyzetekbe; gurulóátfordulások sorozatban is, fejjállás különböző kiinduló helyzetekből, különböző lábtartásokkal, fellendülés futólagos kézállásba, gurulás előre, kézen átfordulás oldalra, mindkét irányba, megközelítőleg nyújtott testtel, repülő gurulóátfordulás néhány lépés nekifutásból (fiúk), csúsztatás nyújtott ülésből hason fekvésbe és vissza (lányok), vetődés mellső fekvőtámaszból nyújtott ülésbe (fiúk), Összefüggő talajgyakorlat összekötő elemekkel.
 - Ugrószekevényen:
 - Keresztbe állított ugrószekevényen guggoló átugrás, hosszába állított ugrószekevényen felguggolás, leterpesztés, gurulóátfordulás előre ugródeszkaról történő elrugaszkodással
 - Gerendán:
 - Érintőjárás; hármás lépés fordulatokkal, szökdelésekkel is; mérlegállás; járás guggolásban; támaszhelyzetben át fel- és leugrás, függőleges repülés különböző kiinduló helyzetekből, önállóan összeállított összefüggő gyakorlatok
 - Gyűrűn:
 - (Fiúknak) Magas gyűrűn: alaplendület; zsugorlefüggés; lendület előre zsugorlefüggésbe; zsugorlefüggésből ereszkedés hátsó lefüggésbe; homorított leugrás hátra, lendületből
 - (Lányoknak) Érintő magas gyűrűn: lendületek előre-hátra; fellendülés lebegőfüggésbe; zsugorlefüggés; ereszkedés hátsó függésbe; függésben lendület hátra, homorított leugrás

- Mászókulcsolással mászás (rúdon, kötelen), vándormászás felfelé és lefelé; függeszkedési kísérletek felfelé

Két választott sportjáték alapvető sportágspecifikus technikai és alaptaktikai elemeinek, szabályainak készségszintű elsajátítása, alkalmazása. A sportjátékok specifikus bevezető, levezető, nyújtó gyakorlatainak összeállítása és végrehajtása tanári kontrollal

- Kézilabda

A labda nélküli technikai elemek. Beugrásos és felugrásos kapura dobások előzetes lendületszerzésből. Az egy és két kézzel történő labdaátadások helyben és mozgásból. Labdavezetés irány- és iramváltásokkal, indulócselek összekapcsolása kapura dobásokkal. Kapura dobások bedőlésből, bevetődésből, ejtésből, majd különböző lendületszerzési módot követő felugrásból, beugrásból. Alapvető szabályok készségszintű ismerete. Területvédekezés ismerete. A kapus alapt technikák.

- Kosárlabda

A labda nélküli technikai elemek. A mély és magas labdavezetés egyszerű formában, majd ütemtartással, a rövid- és hosszúindulás, az együtemű megállás folyamatos labdavezetésből, a kétütemű megállás egy és két labdaleütésből, a sarkazás, a labdavezetés közben történő egyszerűbb irányváltoztatási módok. Egy- és kétütemű megállásból tempódobás, fektetett dobás. Alapvető szabályok készségszintű elsajátítása.

- Röplabda

A felső egyenes nyitás alapt technikája, távolról érkező labda megját szása (nyitásfogadás) alkar- és kosárérintéssel. A kosárérintés, az alkarérintés, az alsó egyenes nyitás célfelület beiktatásával. Forgásszabály ismerete.

- Labdarúgás

A labda nélküli technikai elemek. Labdavezetések, -átadások és -átvételek lábfej különböző részeivel, talppal, combbal, mellkassal, fejjel, rúgások célba belső csüddel, teljes csüddel, külső csüddel, állított labdával, mozgásból, a futással megegyező irányból, oldalról és szemből érkező labdával. A kapus alaphelyzet. Kigurítás, kidobás, kirúgás állított, lepattintott labdával.

- Floorball

Labda nélküli technikai elemek. Labdavezetések, átadások, átvételek. Labdaátadások palánk segítségével. Labdatartás, kapura lövések labdavezetésből, szabad ütések, büntető ütések, kapus alaphelyzet kialakítása, kapura lőtt labdák védeése.

A küzdő jellegű feladatok balesetvédelmi szabályainak ismerete. (egy választott)

A küzdősportok specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak összeállítása és végrehajtása tanári kontrollal. A tradicionális magyar küzdősportok (birkózás, karate, ökölvívás, dzsúdó) történetének, meghatározó hazai személyiségeinek, olimpiikonjainak megismerése, a sportágak szabályrendszerének átisméltése.

– Birkózás

A gerincoszlop mozgékonyágát, a nyakizmok erejét növelő, birkózásra előkészítő speciális hídgyakorlatok készségszintű végrehajtása, hanyatt fekvésből felhidalás kéz segítségével, majd a nélkül, hídban forgás, hídba vetődés fejtámaszból.

– Karate

Az alapvető karateállások és testtartások elnevezésének ismeretében azok önálló bemutatása.

Az alapvető karateütések technikájának készségszintű elsajátítása helyváltoztatás nélkül, helyváltoztatás közben. Rúgások készségszintű elsajátítása helyben, oldalra rúgás technikája, oldalra csapás technikája. Rúgás- és ütése kombinációk végrehajtása helyváltoztatás közben.

Kötött formagyakorlat bemutatása (kata) a tanult technikák kivitelezésével, a sportágra jellemző mozgásdinamikával, számolásra és számolás nélkül, önállóan.

– Dzsúdó

Az előre, hátra és oldalra történő eséstechnikák. Földharc-, leszorítástechnikák végrehajtása, nagy külső horogdobás, nagy belső horogdobás ismerete.

A szabad levegőn végzett mozgásformák egészségfejlesztő hatásai, szerepének tudatosítása.

A szabadban végezhető sportágak (egy választott) ismeretének további bővítése (futás, görkorcsolya, túrázás, tájfutás erdőben, streetball, strandkézilabda, strandröplabda, nordic walking, lovaglás, falmászás, asztalitenisz, tollaslabda, jóga, kerékpározás, íjászkodás, síelés, korcsolyázás, jégkorong, kajakozás, sárkányhajó, túrakenuzás)

Térképolvasás alapjainak, a tájolók megfelelő használatának elsajátítása, a turistajelzések ismerete. A környezet- és természetvédelmi szabályok ismerete.

Az alternatív környezetben űzhető sportok specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak összeállítása és végrehajtása tanári kontrollal. Egy tradicionális, természetben űzhető sportág történetének, meghatározó magyar személyiségeinek, olimpikonjainak megismerése.

8. évfolyam:

- 4-8 ütemű szabad-, társas és kézyszer-gyakorlatok ismertetés utáni pontos végrehajtása. 5-6 gyakorlatból álló gimnasztikai gyakorlatok összeállítása, végrehajtása tanári kontrollal.
- Az egyszerűbb relaxációs technikák ismerete.
- Összetett gimnasztikai gyakorlatok, illetve egyszerűbb gimnasztikai gyakorlatok lépéskombinációkkal zenére
- Távolugrás lépő technikával homokba, szivacsba, emelt elugró helyről és elugró gerendáról
- Magasugrás átlépő, hasmánt vagy flop technikával
- Súlylökés 3–4 kg-os szerrel, egy kézzel helyből szemből és oldalról, oldalt becsúszással vagy háttal becsúszással
- Kislabda-hajítás 5–7 lépéses dobóritmussal, két-három keresztlépéssel távolságra
- Az atlétika sportágtörténetének, világcsúcsainak, kiemelkedő külföldi és magyar személyiségeinek, olimpikonjainak ismerete.
- A tornagyakorlatok nemre jellemző összekötő elemeinek ismerete.
- A női és férfitorna meghatározó külföldi és magyar személyiségeinek, olimpikonjainak megismerése
- Talajon: Gurulóátfordulások előre-hátra, sorozatban is, fejjállás, fellendülés futólagos kézállásba, gurulás előre, kézen átfordulás oldalra, mindkét irányba, megközelítőleg nyújtott testtel, repülő gurulóátfordulás néhány lépés nekifutásból (fiúk), csúsztatás nyújtott ülésből hason fekvésbe és vissza (lányok), vetődés mellső fekvőtámaszból nyújtott ülésbe (fiúk), Összefüggő talajgyakorlat összekötő elemekkel.
- Ugrószekrényen:

- Keresztbe állított ugrószekrényen guggoló átugrás, hosszába állított ugrószekrényen felguggolás, leterpesztés, gurulóátfordulás előre ugródeszkaról történő elrugaskodással.
- Gerendán:
- Érintőjárás; hármas lépés fordulatokkal, szökdelésekkel is; mérlegállás; járás guggolásban; támaszhelyzeten át fel- és leugrás, függőleges repülés különböző kiinduló helyzetekből, önállóan összeállított összefüggő gyakorlatok
- Gyűrűn:
- (Fiúknak) Magas gyűrűn: aplendület; zsugorlefüggés; lendület előre zsugorlefüggésbe; zsugorlefüggésből ereszkedés hátsó lefüggésbe; homorított leugrás hátra, lendületből
- (Lányoknak) Érintő magas gyűrűn: lendületek előre-hátra; fellendülés lebegőfüggésbe; zsugorlefüggés; ereszkedés hátsó függésbe; függésben lendület hátra, homorított leugrás
- Mászókulcsolással mászás (rúdon, kötélen)

Két választott sportjáték alapvető sportágspecifikus technikai és alaptaktikai elemeinek, szabályainak készségszintű elsajátítása, alkalmazása.

– Kézilabda

A labda nélküli technikai elemek. Beugrásos és felugrásos kapura dobások előzetes lendületszerzésből. Az egy és két kézzel történő labdaátadások helyben és mozgásból. Labdavezetés irány- és iramváltásokkal, indulócselek összekapcsolása kapura dobásokkal. Kapura dobások bedőlésből, bevetődésből, ejtésből, majd különböző lendületszerzési módot követő felugrásból, beugrásból. Alapvető szabályok készségszintű ismerete. Területvédekezés ismerete. A kapus alaptechnikák.

– Kosárlabda

A labda nélküli technikai elemek. A mély és magas labdavezetés egyszerű formában, majd ütemtartással, a rövid- és hosszúindulás, az együtemű megállás folyamatos labdavezetésből, a kétütemű megállás egy és két labdaleütésből, a sarkazás, a labdavezetés közben történő egyszerűbb irányváltoztatási módok. Egy- és kétütemű megállásból tempódobás, fektetett dobás. Alapvető szabályok készségszintű elsajátítása.

– Röplabda

A felső egyenes nyitás alaptechnikája, távolról érkező labda megjátssza (nyitásfogadás) alkar- és kosárérintéssel. A kosárérintés, az alkarérintés, az alsó egyenes nyitás célfelület beiktatásával. Forgásszabály ismerete.

– Labdarúgás

A labda nélküli technikai elemek. Labdavezetések, -átadások és -átvételek lábfej különböző részeivel, talppal, combbal, mellkassal, fejjel, rúgások célba belső csüddel, teljes csüddel, külső csüddel, állított labdával, mozgásból, a futással megegyező irányból, oldalról és szemből érkező labdával. A kapus alaphelyzet. Kigurítás, kidobás, kirúgás állított, lepattintott labdával.

– Floorball

Labda nélküli technikai elemek. Labdavezetések, átadások, átvételek. Labdaátadások palánk segítségével. Labdatartás, kapura lövések labdavezetésből, szabad ütések, büntető ütések, kapus alaphelyzet kialakítása, kapura lőtt labdák véde.

A küzdő jellegű feladatok balesetvédelmi szabályainak ismerete. (egy választott)

A tradicionális magyar küzdősportok (birkózás, karate, ökölvívás, dzsúdó) történetének, meghatározó hazai személyiségeinek, olimpikonjainak megismerése, a sportágak szabályrendszerének átisméltése.

– Birkózás

A gerincoszlop mozgékonyágát, a nyakizmok erejét növelő, birkózásra előkészítő speciális hídgyakorlatok készségi szintű végrehajtása, hanyatt fekvésből felhidalás kéz segítségével, majd a nélkül, hídban forgás, hídba vetődés fejtámaszból.

– Karate

Az alapvető karateállások és testtartások elnevezésének ismeretében azok önálló bemutatása.

Az alapvető karateütések technikája. Rúgások készségi szintű elsajátítása helyben, oldalra rúgás technikája, oldalra csapás technikája. Rúgás- és ütése kombinációk. Kötött formagyakorlat bemutatása (kata) a tanult technikák kivitelezésével.

Dzsúdó

Az előre, hátra és oldalra történő eséstechnikák. Földharc-, leszorítástechnikák végrehajtása, nagy külső horogdobás, nagy belső horogdobás ismerete.

A szabadban végezhető sportágak (egy választott) ismeretének további bővítése (futás, görkorcsolya, túrázás, tájfutás erdőben, streetball, strandkézilabda, strandröplabda, nordic walking, lovaglás, falmászás, asztalitenisz, tollaslabda, jóga, kerékpározás, íjászkodás, síelés, korcsolyázás, jégkorong, kajakozás, sárkányhajó, túrakenuzás)

Térképolvasás alapjainak, a tájolók megfelelő használatának elsajátítása, a turistajelzések ismerete. A környezet- és természetvédelmi szabályok ismerete.

Egy tradicionális, természetben űzhető sportág történetének, meghatározó magyar személyiségeinek, olimpikonjainak megismerése

Ének-zene

5. évfolyam:

- Felismeri a tanult népdalokat hallás és kottakép alapján, valamint
- A tanult népdalokat legalább egy versszakkal el tudja énekelni
- Különböző stílusú műdalok, kánonok, duettek, zenei szemelvények hallás utáni megismerése és éneklése kottaképről és emlékezetből
- A Szózat és a Himnusz felismerése hallás és kottakép alapján
- Ismerje a népdalok rétegeit
- A régi és az új stílusú népdalok jellemzőinek ismerete
- Ismerje a tempo giusto, parlando, rubato előadásmódokat
- Ismerje fel a népi hangszereket kép és a hangjuk alapján
- A klasszikus zenekar alapvető hangszereinek, hangszercsaládjainak ismerete
- Ismerje a vegyeskar szólamait szoprán, mezzo, alt, tenor, bariton, basszus)
- Ismerje a tanult zenetörténeti korszakokat, jellemzőit
- Ismeri és használja a 16-od, kis éles és nyújtott ritmust gyakorló nevüket, grafikai jelüket és értéküket
- A dalok ritmusainak hangoztatása
- Dalok szolmizálása, megjelenítése kézjelekkel
- Az ABC-s nevek ismerete
- Rövid dallamok átírása betűkottáról hangjegyekre
- A tanult dalok, egyszólamú zenei részletek követése kottából

- Élménybeszámoló készítése a hallott hangversenyek kapcsán
- Adatgyűjtések a zenetörténet feldolgozásához
- A lakóhely zenei emlékeinek összegyűjtése, megtekintése
- Kiselőadás készítése különböző hangszerekről, zenei műfajokról, zeneszerzőkről, zeneművészekről
- Kiselőadás készítése a népzenei gyűjtések történetéről
- Kiselőadás a hangszerekről (megszólaltatási módjuk, felépítésük, képek, videók, animációk, applikációk felhasználásával)

6. évfolyam:

- Felismeri a tanult népdalokat hallás és kottakép alapján, valamint
- A tanult népdalokat legalább egy versszakkal el tudja énekelni
- Különböző stílusú műdalok, kánonok, duettek, zenei szemelvények hallás utáni megismerése és éneklése kottaképről és emlékezetből
- A Szózat és a Himnusz felismerése hallás és kottakép alapján
- Ismerje a népdalok rétegeit
- A régi és az új stílusú népdalok jellemzőinek ismerete
- Ismerje a tempo giusto, parlando, rubato előadásmódokat
- A klasszikus zenekar alapvető hangszereinek, hangszercsaládjainak ismerete (fa-fűvők rézfűvők, vonós, ütős)
- Ismerje a vegyeskar szólamait szoprán, mezzo, alt, tenor, bariton, basszus)
- Ismerje a tanult zenetörténeti korszakokat, jellemzőit
- Azonosítani tudja a különböző zenei karaktereket
- Követni tudja a rövidebb zenei formahatárokat, tagolásokat akár énekes, akár hangszeres részletek tekintetében
- Ismeri és használja a tanult ritmusértékek gyakorló nevét, grafikai jelüket és értéküket
- A dalok ritmusainak hangoztatása
- Dalok szolmizálása, megjelenítése kézjelekkel
- Az ABC-s nevek ismerete
- Rövid dallamok átírása betűkottáról hangjegyekre
- Élménybeszámoló készítése a hallott hangversenyek kapcsán

- Adatgyűjtések a zenetörténet feldolgozásához
- A lakóhely zenei emlékeinek összegyűjtése, megtekintése
- Kiselőadás készítése különböző hangszerekről, zenei műfajokról, zeneszerzőkről, zeneművészekről
- Kiselőadás készítése a népzenei gyűjtések történetéről
- Kiselőadás a hangszerekről (megszóltatási módjuk, felépítésük, képek, videók, animációk, applikációk felhasználásával)

7. évfolyam:

- Az újonnan, hallás után tanult népdalok, műdalok énekelése kottaképről és emlékezetből
- A Szózat és a Himnusz felismerése hallás és kottakép alapján
- Ismerje a népdalok rétegeit
- A parlando, rubato, giusto természetes módú használata
- Ismeri a zenetörténeti korszakok legfontosabb ismertetőjegyeit, történelmi és kulturális hátterüket (klasszika, romantika)
- Azonosítani tudja az egyes korszakokhoz tartozó zenei műfajokat, jellemzőiket,
- A tanult műfajok jellemzőinek ismerete (concerto, versenymű, szimfónia, vonós-négyes, szimfonikus költemény, műdal, rapszódia, opera, ária)
- Ismeri és használja a tanult ritmusértékek gyakorló nevét, grafikai jelüket és értéküket
- A dalok ritmusainak hangoztatása
- Dalok szolmizálása, megjelenítése kézjelekkel
- Az ABC-s nevek ismerete
- Rövid dallamok átírása betűkottáról hangjegyekre
- Élménybeszámoló készítése a hallott hangversenyek kapcsán
- Adatgyűjtések a zenetörténet feldolgozásához
- A lakóhely zenei emlékeinek összegyűjtése, megtekintése
- Kiselőadás készítése különböző hangszerekről, zenei műfajokról, zeneszerzőkről, zeneművészekről
- Kiselőadás készítése a népzenei gyűjtések történetéről

- Kiselőadás a hangszerekről (megszólaltatási módjuk, felépítésük, képek, videók, animációk), applikációk felhasználásával

8. évfolyam:

- Az újonnan, hallás után tanult népdalok, műdalok énekelése kottaképről és emlékezetből
- A Szózat és a Himnusz felismerése hallás és kottakép alapján
- Ismerje a népdalok rétegeit
- A parlando, rubato, giusto természetes módú használata
- Ismeri a zenetörténeti korszakok legfontosabb ismertetőjegyeit, történelmi és kulturális hátterüket
- Azonosítani tudja az egyes korszakokhoz tartozó zenei műfajokat, jellemzőiket,
- A tanult műfajok jellemzőinek ismerete
- Ismeri és használja a tanult ritmusértékek gyakorló nevét, grafikai jelüket és értéküket
- A dalok ritmusainak hangoztatása
- Dalok szolmizálása, megjelenítése kézjelekkel
- Az ABC-s nevek ismerete
- Élménybeszámoló készítése a hallott hangversenyek kapcsán
- Adatgyűjtések a zenetörténet feldolgozásához
- A lakóhely zenei emlékeinek összegyűjtése, megtekintése
- Kiselőadás készítése különböző hangszerekről, zenei műfajokról, zeneszerzőkről, zeneművészekről
- Kiselőadás készítése a népzenei gyűjtések történetéről
- Kiselőadás a hangszerekről (megszólaltatási módjuk, felépítésük, képek, videók, animációk, applikációk felhasználásával
- Kottairáshoz alkalmas szoftverek használata

Vizuális kultúra

5. osztály:

-
- alkotómunka során felhasználja a már látott képi inspirációkat;
 - különböző művészettörténeti korokban, stílusokban készült alkotásokat, építményeket összehasonlít, megkülönböztet és összekapcsol más jelenségekkel, fogalmakkal, alkotásokkal, melyek segítségével alkotótevékenysége során újrafogalmazza a látványt.
 - A történelem tantárgyból már megismert művészettörténeti korokban (pl. ókor, középkor, XVII-XVIII. század, XIX-XX. század) készült vizuális alkotások elemző összehasonlítása (pl. történelmi háttér, téma, műfaj, létrehozás szándéka, figurativitáshoz való viszony, kifejezőeszközök használata szerint), és inspiratív felhasználása az alkotás során.
 - A történelem tantárgy keretében feldolgozott korszakok egy-egy jellemző műalkotásának, tárgyának, díszítő stíluselemének felhasználásával kifejező képalkotás, plasztikus mű, vagy újraértelmezett tárgy készítése. (pl. fekete alakos vázakép stílusában modern olimpiai sportág megjelenítése, timpanon forma kitöltése jelen korunkra jellemző témájú csoportképpel).
 - Adott tartalmi keretekhez (pl. irodalmi vagy médiaélmény, tanulók által közösen kitalált történet, személyes élmény) illeszkedő figurák, karakterek, terek, tárgyak, helyzetek, történet részletes elképzelése, korábbi személyes vizuális tapasztalatok, emlékek inspiratív felhasználásával. Az elképzelések bemutatása és vizuális megjelenítése érdekében többféle forrásból (pl. könyvtár, internet, valóság) vizuális információk, képi inspirációk gyűjtése és megfelelő alkotó felhasználása egyéni- leg és csoportmunkában.
 - Hagyományos (nyomtatott) információhordozó digitális médium számára történő átalakítása társai számára is értelmezhető rajzi vázlatban, vagy montázs alkalmazásával. (Pl. más tantárgy számára készült tankönyv egy érdeklődésére számot tartó oldalának átalakítására internetes oldallá, mobil applikációvá.) A tapasztalatok felhasználása a további alkotó tevékenység közben egyénileg vagy csoportmunkában.
 - Példák alapján időbeli változások, történések vizuális megjelenítésének megkülönböztetése (pl. folyamatábra, képregény, storyboard, fotósorozat, film), és egy rövid történet (pl. teafőzés, pizza evés, tornasorba rendeződés), időbeli változás, folyamat (pl. jég olvadása, vihar közeledte, almacsutka fonnyadása) vagy saját

történet rögzítése a választott médium sajátosságainak figyelembevételével, egyénilig vagy csoportban.

- A téma feldolgozásakor aktuálisan más tantárgy keretében tanult korhoz illeszkedő művészettörténeti korszak jellemző műalkotása, vagy ökológia, társadalmi probléma témájában ismeretek és érzetek inspiratív és kreatív felhasználásával direkt vizuális kommunikációt szolgáló produktum létrehozása (csomagolópapír)
- Hagyományos magyar népi kultúra és a közvetlen környezet tárgyi világának megfigyelése és inspiratív felhasználása segítségével mai korunkra jellemző, értelmesen használható tárgy (pl. háztartási eszköz, játék, öltözet kiegészítő, telefonok, textil táska, tolltartó, szemüvegtok, de nem dísz tárgy!) tervezése és létrehozása tudatos anyag és eszközhasználattal (pl. nemezelés, hímzés, szövés, fonás, agyagozás, bőrmunka).
- A hagyományos magyar népi kultúra és a modern, kortárs kultúra tárgyi világának (pl. épület, tárgy, öltözet) összehasonlítása megadott szempontok (pl. anyaghasználat, technológia, rendeltetés, díszítés) alapján. A jellemzőik, egyedi vonásaik kiemelése által
- szerzett információk és inspirációk felhasználásával, építmények, terek, tárgyak átalakítása választott eszközökkel (pl. rajz, festés, kollázs, montázs, vegyes technika), személyes igényeknek megfelelően
- Egy választott tárgy, tárgytípus (pl. kedvenc tárgy, játék, hírközlési, közlekedési, konyhai eszköz, bútor) különböző történeti korokban, és földrajzi helyeken való megjelenésének összehasonlító vizsgálata adott szempontok mentén (pl. funkció, anyag, forma, díszítés, környezetkárosítás) és a vizsgálat eredményeinek részletes szöveges és vizuális bemutatása (pl. tábló, prezentáció formájában).
- Szokatlan egyéni funkcióra (pl. álmkép-rögzítés, „időbefogás”, „lustaság elszívás”, okosítás) alkalmas tárgy tervezése vagy létrehozása a korábban látott, vizsgált tárgyi, képi inspirációk felhasználásával, egyénileg vagy csoportmunkában, hulladékanyagok felhasználásával, valamint a tervezési folyamat dokumentálásával (pl. rajzok, képes inspirációk gyűjteménye, fotósorozat).

6. osztály:

- látványok, vizuális jelenségek, alkotások lényeges, egyedi jellemzőit kiemeli, bemutatja

-
- látványok, képek részeinek, részleteinek alapján elképzeli a látvány egészét, fogalmi és vizuális eszközökkel bemutatja és megjeleníti, rekonstruálja azt;
 - szöveges vagy egyszerű képi inspiráció alapján elképzeli és megjeleníti a látványt, egyénileg és csoportmunkában is;
 - a látványokkal kapcsolatos objektív és szubjektív észrevételeket pontosan szétválasztja;
 - különböző érzetek kapcsán belső képeinek, képzeleteinek megfigyelésével tapasztalatait vizuálisan megjeleníti;
 - Különböző jellegű, stílusú látványok (pl. tárgyfotó, magyar néprajzi motívum, film képkockája), vizuális alkotások (pl. figuratív/non-figuratív festmény, installáció) adott részeinek, részleteinek meghatározott célú, személyes kiegészítése, rekonstruálása a személyes kifejezés érdekében, a jellemző vizuális jegyek tudatos használatával.
 - adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;
 - felismeri az egyes témakörök szemléltetésére használt műalkotásokat, alkotókat, az ajánlott képanyag alapján;
 - megfigyeléseit, tapasztalatait, gondolatait vizuálisan rögzíti, mások számára érthető vázlatot készít;
 - Szokatlan szituációkban (pl. korlátozott mozgás, színes szemüveg, bekötött szem) különböző érzetek (pl. mozgás, hang, látvány, szag, íz, tapintás) kapcsán keletkező belső képek megfigyelése, és az egyéni ötletek megjelenítése többféle vizuális eszköz rugalmas alkalmazásával (pl. vegyes technika, festék, szén, kollázs, fény, fotó, fotómanipuláció).
 - látványok, képek, médiaszövegek, történetek, szituációk feldolgozása kapcsán személyes módon kifejezi, megjeleníti felszínre kerülő érzéseit, gondolatait, asszociációit;
 - vizuális megjelenítés során egyénileg és csoportmunkában is használja a kiemelés, figyelemirányítás, egyensúlyteremtés vizuális eszközeit.
 - Valós és fiktív helyzetek, történetek megjelenítése, ábrázolása, dokumentálása során a közvetítendő tartalmaknak, és személyes gondolatoknak, érzéseknek leginkább megfelelő médium kiválasztása. (Pl. tanult irodalmi alkotás inspirációjára

rövid mozgókép készítése ténylegesen, vagy annak rajzos forgatókönyve.) A választott médiumhoz illő vizuális kifejezési eszközök használata a kiemelés, figyelemirányítás, egyensúlyteremtés (pl. szín, méret, arány, forma, kompozíció, kép-kivágás, nézőpont, fény, vágás, montázs) érdekében egyénileg és csoportmunkában is.

- A térmegjelenítés különböző művészettörténeti korokban használt lehetőségeinek (pl. kiterített tér, frontális nézet, takarás, egy iránypontos perspektíva, fordított perspektíva) megfigyelése, megismerése, műalkotások alapján. (egyiptomi fal-festmények, középkori miniatúrák, Brueghel: Bábel tornya, Leonardo da Vinci: Utolsó vacsora, Vermeer belső terei, Szent Péter-bazilika Kollonád).
- Az egy iránypontos perspektíva egyszerű szabályainak megismerése, és az ismeretek felhasználása kitalált tér ábrázolására épülő alkotó munkában.
- Reklámfilmek és hírműsorok példáiban a valós és fiktív elemek egyértelmű megjelenését keresve a befolyásolás lehetőségének felismerése. A példák megfigyeléséből származó tapasztalatok felhasználása játékos szituációk és gyakorlatok során (pl. képtelen reklám).
- A tárgyi környezet különböző szempontú vizsgálata érdekében adott téma (pl. ünnepi és hétköznapi öltözet, dédszüleink világa, egyedi, személyes tárgyak, divat változása) vizuális és szöveges feldolgozása, információk keresése és rendszerezése különböző forrásokból (pl. könyvtár, internet, interjú készítése az érintettekkel, skanzen vagy helytörténeti kiállítás látogatása).
- Különböző korok és kultúrák szimbólumainak és motívumainak felhasználásával minta, díszítés tervezése, és a minta felhasználása tárgyak díszítésére választott célok érdekében (pl. saját pecsét, csomagolópapír, póló, táska, takaró, bögre) különböző technikák felhasználásával (pl. krumpli, papír nyomat; stencil/sablon, filctoll, textilfestés).
- Példák alapján (pl. különböző korban, kultúrában, stílusban készült építmények, terek) a közvetlen környezetben található valós terek, térrészletek saját kezű vázlatrajzának (pl. buszmegálló, kapu/bejárati ajtó, iskola ebédlője, iskolai könyvtár, beszélgető sarok, büfé) áttervezése, átalakítása megadott valós vagy játékos funkció megvalósítása (pl. biztonságérzet, figyelemfelhívás, otthonosságérzet, rejtőzködés) érdekében. A tervezés során kísérletezés és többféle ötlet felvetése és vizu-

ális rögzítése, az ötletek és a tervezési folyamat szöveges bemutatása egyénileg és csoportmunkában is.

- A már tanult történelmi korszakokhoz kapcsolódó művészettörténeti korszakok jellemző építészeti stíluselemeinek megismerése, felismerése a klasszicista és historizáló magyar építészet fontos épületein (Steindl Imre: Országház, A. Clark: Lánchíd, Ybl Miklós: Operaház, Pollack Mihály: Magyar Nemzeti Múzeum). A megismert stíluselemek felhasználása a tanuló valós környezetében található valós terek, épületrészletek áttervezésére.

7. osztály:

- látványt, vizuális jelenségeket, műalkotásokat önállóan is pontosan, részletgazdagon szövegesen jellemez, bemutat;
- Az adott témához társított korszakra, stílusra jellemző elemek, karakter felhasználásával vagy hangsúlyozásával fantáziát, belső képeket, intuíciót felhasználó feladatok megoldása (pl. művek átdolgozása, parafrázis készítése, társasjáték, számítógépes játék tervezése, prezentáció, színházi, filmes látványterv, irodalmi, zenei illusztráció).
- Különböző korból és kultúrából származó művek csoportosítása különböző szempontok (pl. műfaj, technika, kifejezőeszköz, tériség, mű célja) szerint.
- Művészeti élmények (pl. zene, színház/mozgás, médiajelenség) vizuális megjelenítése, átírása különböző eszközökkel (pl. festés, kollázs, installáció, fotó, rövidfilm) önkifejező alkotásokban. A megjelenítés rövid szöveges értelmezése.
- Elvont fogalmak (pl. hűség, szabadság, harmónia, zsarnokság, szorongás) változatos vizuális megjelenítésére műalkotások gyűjtése (pl. tábló, prezentáció) egyénileg vagy csoportmunkában. A gyűjtemények bemutatása, vitatható műalkotások kapcsán az érvelés gyakorlása.
- Adott alkotó vagy választott stílus (pl. bizánci, expresszionizmus, gótika, impresszionizmus, pop-art, reneszánsz, szürrealizmus) jellemzőinek, stílusjegyeinek összegyűjtése és a gyűjtött információk felhasználása játékos alkotó feladatokban (pl. műfaj vagy médium csere, életműbe illő „hamisítvány” kreálása, öltözet kollekció tervezése)

-
- vizuális megjelenések, képek, mozgóképek, médiaszövegek vizsgálata, összehasonlítása során feltárt következtetéseit megfogalmazza, és alkotó tevékenységében felhasználja, egyénileg és csoportmunkában is;
 - látványok, képek, médiaszövegek, történetek, szituációk feldolgozása kapcsán személyes módon kifejezi, megjeleníti felszínre kerülő érzéseit, gondolatait, asszociációit;
 - A tér, térbeliség (pl. kórházi folyosó, vágott szoba, metróállomás) ábrázolása az egy iránypontos perspektíva szabályaival. Az elkészült alkotások, rajzok kiegészítése (pl. személyes szöveggel, saját fotóval, képrészlettel, műalkotások szereplőivel).
 - A két iránypontos perspektíva szabályainak megismerése, alkalmazása szögletes testek rajzi megjelenítésében.
 - Példák alapján a nyomtatott és online sajtó tervezésekor (pl. napilap, magazin, honlap) alkalmazott fontosabb figyelemvezető, kiemelő eljárások értelmezése (pl. címrend, betűméret, tipográfia, szöveg és képi illusztráció viszonya, képaláírás, linkek, hang-és képanyagok) és felhasználása játékos tervező feladatokban (pl. híroldal tervezése az osztály számára, saját profil tervezése) egyénileg és csoportmunkában.
 - Példák alapján direkt kommunikációs célok érdekében kép és szöveg vizuális és fogalmi/szöveges üzenetének tanulmányozása, azok egymást befolyásoló, módosító, erősítő, illetve gyengítő hatásának vizsgálata játékos feladatokban (pl. adott kép továbbgondolása különböző képaláírásokkal, „elromlott TV”: csak kép vagy csak hang alapján a szituáció reprodukálása).
 - Tárgyak átalakítása, áttervezése meghatározott célok (pl. védelem, álcázás, stílusváltás) érdekében, a történeti korok és a modern design tárgyainak vizsgálatán keresztül. Egyszerű műszaki jellegű ábrázolás segítségével (pl. metszetrajz, vetületi ábrázolás) a saját tervek megjelenítése szabadkézi rajzban.
 - Lakóhelyének (vagy a magyar népművészeti tájegységek egyikének) jellemző díszítőmotívumait felhasználó, önállóan gyűjtött inspirációs forrás segítségével mintatervezés különböző léptékben, és a minta felhasználása a környezetalakításban (pl. festett faldekoráció tervezése a kiindulásként használt magyar tájegység közösségi tere, épülete számára).
 - A közvetlen környezet hasznos átalakítása érdekében konkrét probléma feltárása (pl. térhasznosítás az iskolaudvaron, szelektív szeméthyűjtés bevezetése, közössé-

gi tér a településen), elemzése, a megoldás érdekében az ötletek vizuális rögzítése, majd a végleges megoldási javaslat kidolgozása, modellezése és bemutatása egyéni és csoportmunkában. Az adott cél érdekében folyó tervezési folyamat lépéseinek dokumentálása.

- Személyes tárgy (pl. fülhallgató, toll, telefontok) áttervezése a funkció megtartásával, ugyanakkor sajátos szempontok érvényesítésével (pl. abszurd vagy természet inspirálta formaalakítás, tárgy a távoli jövőből) a vizuális felmérésből származó elemző tapasztalatok (pl. mérés, információgyűjtés, ötletek vázlatos megjelenítése) alapján, a gazdaságos anyaghasználat érvényesítésével.

8. osztály:

- különböző művészettörténeti korokban, stílusokban készült alkotásokat, építményeket összehasonlít, megkülönböztet és összekapcsol más jelenségekkel, fogalmakkal, alkotásokkal, melyek segítségével alkotótevékenysége során újrafogalmazza a látványt;
- szöveges vagy egyszerű képi inspiráció alapján elképzeli és megjeleníti a látványt, egyéni és csoportmunkában is;
- Adott vagy választott – klasszikus, modern, kortárs – művészettörténeti korban, stílusban készült alkotások, építmények összehasonlító, elemzéséből (pl. kora középkori és reneszánsz vagy barokk és XX-XXI. századi emberábrázolás, klasszikus és modern építészet anyaghasználata, figuratív és nonfiguratív ábrázolás a modern művészetben) származó tapasztalatok megfigyelése, elemzése (pl. stílusjegyek, kifejezőerő, hatáskeltés, anyaghasználat és funkció) és felhasználása az alkotás során.
- látványok, képek, médiaszövegek, történetek, szituációk feldolgozása kapcsán személyes módon kifejezi, megjeleníti felszínre kerülő érzéseit, gondolatait, asszociációit;
- nem konvencionális feladatok kapcsán egyéni elképzeléseit, ötleteit rugalmasan alkalmazva megoldást talál.
- elvont fogalmakat, művészeti tartalmakat belső képek összekapcsolásával bemutat, magyaráz és különböző vizuális eszközökkel megjelenít;

-
- Adott látvány, tárgy együttes (pl. félhomály, ellenfény, alulnézet, letakart beállítás, felborult pad, kiborult kuka, kötél, tűzoltó kalapács, fél pár strandpapucs) vizuális ábrázolása (pl. fotó, rajz, festés, plasztika), majd a látvány kiegészítése, továbbgondolása választott vizuális alkotások (pl. Matisse: Csendélet kék asztalon, Moholy-Nagy: Q1 Suprematistic, Munch: Sikoly, Vermeer: Geográfus,) képi elemeinek felhasználásával a személyes mondanivaló érdekében (pl. a felborult padtól megrémült lány, A geográfus csodálkozva vizsgálja a félhomályban a fél pár strandpapucsot)
 - Példaként korábban látott műalkotás stílusjegyeit felhasználva önálló alkotómunka más elvont fogalom megjelenítése céljából.
 - Példák alapján a mozgókép működésének értelmezése (pl. időszervezés, képkivágás/kameramozgás, plán, hanghatás) majd kreatív alkalmazása összetett feladatokban (pl. storyboard készítése megadott képkockából kiindulva, rövidfilm készítése megadott fogalomból vagy fotóból kiindulva), mely a médium sajátos (nyelvi) működésének felismerését célozza meg.
 - Példák alapján a technikai képalkotó, digitális médiumok (pl. sajtófotó, híroldal, blog, filmetűd, klip, videóinstalláció) hétköznapi kommunikációs, továbbá személyes és művészi kifejező szándékának összehasonlítása.
 - A tér, térbeliség (pl. kórházi folyosó, vágott szoba, metróállomás) ábrázolása az egy – és két iránypontos perspektíva szabályaival. Az elkészült alkotások, rajzok kiegészítése (pl. személyes szöveggel, saját fotóval, képrészlettel, műalkotások szereplőivel).
 - A mozgókép működésének, a mozgás illúziókeltésének és kezdeti animációs filmek technikatörténeti háttérének megismerése után (pl. Muybridge, Lumiere, Funny faces) stop motion típusú animációs kisfilmek készítése csoportban.
 - Egyméretű axonometria felhasználásával készült, irreális tereket bemutató műalkotások (pl. Vasarely, M.C. Escher, Orosz István művei) szerkezeti elvének megfigyelése után változatok önálló alkotása.
 - gondolatait, terveit, észrevételeit, véleményét változatos vizuális eszközök segítségével prezentálja.
 - Nem vizuális információk (pl. számszerű adat, absztrakt fogalom) különböző célok (pl. tudományos, gazdasági, turisztikai) érdekében vizuális, képi üzenetté ala-

- kítása (pl. rajz, festés, térbeli konstrukció, fotó, film, installáció, számítógépes infografika, fényjáték segítségével), és/vagy saját jelzésrendszer alkalmazásával (pl. szubjektív térkép, „hangulathőmérő”).
- Különböző helyzetekben (tanulási, hétköznapi, utazási, fiktív, dramatikus) az adott szituációhoz, tartalomhoz, közlési szándékhoz és a személyes érdeklődéshez leginkább illeszkedő, kifejező és változatos vizuális eszközökkel prezentáció létrehozása, a gondolatok, tervek, vélemények, észrevételek bemutatásához (pl. tábló, képfolyam, diagram, digitális prezentáció).
 - Személyes tárgyak (pl. öltözék, fontos tárgyak, közvetlen otthoni környezet) elemzése és megjelenítése a személyes stílus bemutatása érdekében, tetszőlegesen választott eszközökkel (pl. stíluslap, divatrajz).
 - Lakóhelyének (vagy a magyar népművészeti tájegységek egyikének) jellemző díszítőmotívumait felhasználó, önállóan gyűjtött inspirációs forrás segítségével mintatervezés különböző léptékben, és a minta felhasználása a környezetalakításban (pl. festett faldekoráció tervezése a kiindulásként használt magyar tájegység közösségi tere, épülete számára).
 - Példák alapján épített terek, téri helyzetek (pl. klasszikus és modern épület, labirintus, térinstalláció) elemző vizsgálata különböző vizuális eszközökkel, a tér megjelenítésének (pl. 2D és 3D) lehetőségeivel kísérletezve (pl. 2D-ből 3D megjelenítés: pop-up technika, papírplasztika, makett készítése, 3D-ből 2D megjelenítés: épület fotói alapján alaprajz „rekonstrukció”).

Melléklet 1/e

A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei

Osztályozó és különbözeti vizsga követelmények

Reál munkaközösség

Matematika

5. évfolyam:

Gondolkodási és megismerési módszerek

- Halmazba rendezés adott tulajdonság alapján, részhalmaz felírása, felismerése.
- Két véges halmaz közös részének, illetve uniójának felírása, ábrázolása.
- Néhány elem kiválasztása adott szempont szerint.
- Néhány elem sorba rendezése különféle módszerekkel.
- Állítások igazságának eldöntése, igaz és hamis állítások megfogalmazása.
- Összehasonlításhoz szükséges kifejezések helyes használata.
- Néhány elem összes sorrendjének felírása.

Számtan, algebra

- Racionális számok írása, olvasása, összehasonlítása, ábrázolása számegyenesen.
- Ellentett, abszolút érték felírása.
- Mérés, mértékegységek használata, átváltás egyszerű esetekben.
- A mindennapi életben felmerülő egyszerű arányossági feladatok megoldása következtetéssel, az egyenes arányosság felismerése, használata.
- Két-három műveletet tartalmazó műveletsor eredményének kiszámítása, a műveleti sorrendre vonatkozó szabályok ismerete, alkalmazása. Zárójelek alkalmazása.
- Szöveges feladatok megoldása következtetéssel (az adatok közötti összefüggések felírása szimbólumokkal).
- Becslés, ellenőrzés segítségével a kapott eredmények helyességének megítélése.
- A hosszúság, terület, térfogat, őrület, tömeg szabványmértékegységeinek ismerete. Mértékegységek egyszerűbb átváltásai gyakorlati feladatokban. Algebrai kifejezések gyakorlati használata a terület, kerület, felszín és térfogat számítása során.

Összefüggések, függvények, sorozatok

- Tájékozódás a koordinátarendszerben: pont ábrázolása, adott pont koordinátáinak a leolvasása.
- Egyszerűbb grafikonok, elemzése.
- Egyszerű sorozatok folytatása adott szabály szerint, szabályok felismerése, megfogalmazása néhány tagjával elkezdett sorozat esetén.

Geometria

- Térelemek, félegyenes, szakasz, szögtartomány, sík, fogalmának ismerete.
- A geometriai ismeretek segítségével a feltételeknek megfelelő ábrák pontos szerkesztése. A körző, vonalzó célszerű használata.

- Alapszerkesztések: pont és egyenes távolsága, két párhuzamos egyenes távolsága, szakaszfelező merőleges, szögfelező, szögmásolás, merőleges és párhuzamos egyenesek.
- A tanult síkbeli és térbeli alakzatok tulajdonságainak ismerete
- Téglalap és a négyzet kerületének és területének kiszámítása.

Valószínűség, statisztika

- Egyszerű diagramok értelmezése, táblázatok olvasása.
- Néhány szám számtani közepének kiszámítása.
- Valószínűségi játékok, kísérletek során adatok tervszerű gyűjtése, rendezése, ábrázolása.

6. évfolyam:

Gondolkodási és megismerési módszerek

- konkrét esetekben halmazokat felismer és ábrázol.
- állítások logikai értékét (igaz vagy hamis) megállapítja..

Számtan, algebra

- érti és alkalmazza a számok helyi értékes írásmódját nagy számok esetén;
- ismeri a római számjelek közül az L, C, D, M jeleket, felismeri az ezekkel képzett számokat a hétköznapi helyzetekben;
- ismeri és alkalmazza a 2-vel, 3-mal, 4-gyel, 5-tel, 6-tal, 9-cel, 10-zel, 100-zal való oszthatóság szabályait;
- a természetes számokat osztóik száma alapján és adott számmal való osztási maradékuk szerint csoportosítja.
- gyakorlati feladatok megoldása során legfeljebb kétjegyű egész számmal írásban oszt, a hányadost megbecsüli.
- meghatározza konkrét számok ellentettjét, abszolút értékét;
- ismeri az egész számokat.
- ábrázol törtrészeket, meghatároz törtrészeknek megfelelő törtszámokat;
- érti és alkalmazza a számok helyi értékes írásmódját tizedes törtek esetén;
- megfelelteti egymásnak a racionális számok közönséges tört és tizedes tört alakját.
- meghatározza konkrét számok reciprokát.
- gyakorlati feladatok megoldása során tizedes törtet legfeljebb kétjegyű egész számmal írásban oszt. A hányadost megbecsüli.
- megoldását ellenőrzi.

Összefüggések, függvények, sorozatok

- tájékozódik a koordináta-rendszerben: koordinátaival adott pontot ábrázol, megadott pont koordinátáit leolvassa.
- sorozatokat adott szabály alapján folytat;
- néhány tagjával adott sorozat esetén felismer és megfogalmaz képzési szabályt.

Geometria

- síkbeli tartományok közül kiválasztja a szögtartományokat, nagyság szerint összehasonlítja, méri, csoportosítja azokat.
- csoportosítja a háromszögeket szögeik és oldalaiik szerint;
- felismeri a síkban az egybevágó alakzatokat.
- tapasztalatot szerez a síkbeli mozgásokról gyakorlati helyzetekben;
- felismeri a síkban az egybevágó alakzatokat;
- a szerkesztéshez tervet, előzetes ábrát készít;
- ismeri az alapszerkesztéseket: szakaszfelező merőleget, szögfelezőt, merőleges és párhuzamos egyeneseket szerkeszt, szöveget másol.

Valószínűség, statisztika

- Egyszerű diagramok készítése, értelmezése, táblázatok olvasása.
- Valószínűségi játékok, kísérletek során adatok tervszerű gyűjtése, rendezése, ábrázolása.

7. évfolyam:

Gondolkodási és megismerési módszerek

- Elemek halmazba rendezése több szempont alapján.
- Egyszerű állítások igaz vagy hamis voltának eldöntése, állítások tagadása.
- Állítások, feltételezések, választások világos, érthető közlésének képessége, szövegek értelmezése egyszerűbb esetekben.
- Kombinatorikai feladatok megoldása az összes eset szisztematikus összeszámlálásával.
- Fagráfok használata feladatmegoldások során.

Számтан, algebra

- Biztos számolási ismeretek a racionális számkörben. A műveleti sorrendre, zárójelre vonatkozó szabályok ismerete, helyes alkalmazása. Az eredmény becslése, ellenőrzése., helyes és értelmes kerekítése.
- Mérés, mértékegység használata, átváltás. Egyenes arányosság, fordított arányosság.
- A százalékszámítás alapfogalmainak ismerete, a tanult összefüggések alkalmazása feladatmegoldás során.
- A legnagyobb közös osztó kiválasztása az összes osztóból, a legkisebb pozitív közös többszörös kiválasztása a többszörösök közül.
- Prímszám, összetett szám. Prímtényező felbontás.
- Egyszerű algebrai egész kifejezések helyettesítési értéke. Összevonás. Többtagú kifejezés szorzása egytagúval.
- Négyzetre emelés, hatványozás pozitív egész kitevők esetén.
- Elsőfokú egyismeretlenes egyenletek és egyenlőtlenségek. A matematikából és a mindennapi életből vett egyszerű szöveges feladatok megoldása következtetéssel, egyenlettel. Ellenőrzés. A megoldás ábrázolása számegyenesen.

-
- A betűkifejezések és az azokkal végzett műveletek alkalmazása matematikai, természettudományos és hétköznapi feladatok megoldásában.
 - Számológép ésszerű használata a számolás megkönnyítésére

Összefüggések, függvények, sorozatok

- Megadott sorozatok folytatása adott szabály szerint.
- Az egyenes arányosság grafikonjának felismerése, a lineáris kapcsolatokról tanultak alkalmazása természettudományos feladatokban is.
- Grafikonok elemzése a tanult szempontok szerint, grafikonok készítése, grafikonokról adatokat leolvasása. Táblázatok adatainak kiolvasása, értelmezése, ábrázolása különböző típusú grafikonon.

Geometria

- A tanuló a geometriai ismeretek segítségével jó ábrák készítése, pontos szerkesztések végzése.
- A tanult geometriai alakzatok tulajdonságainak ismerete (háromszögek, négyszögek belső és külső szögeinek összege, nevezetes négyszögek szimmetriatulajdonságai), ezek alkalmazása a feladatok megoldásában.
- Tengelyes és középpontos tükrökép, szerkesztése.
- Háromszögek, speciális négyszögek és a kör kerületének, területének számítása feladatokban.
- A tanult testek (háromszög és négyszög alapú egyenes hasáb, forgáshenger) térfogatképleteinek ismeretében a mindennapjainkban előforduló testek térfogatának, űrtartalmának kiszámítása.

Valószínűség, statisztika

- Valószínűségi kísérletek eredményeinek értelmes lejegyzése, relatív gyakoriságok kiszámítása.
- Konkrét feladatokban az esély, illetve valószínűség fogalmának értése, a biztos és a lehetetlen esemény felismerése.
- Zsebszámológép célszerű használata statisztikai számításokban.
- Néhány kiemelkedő magyar matematikus nevének ismerete, esetenként kutatási területének, eredményének megnevezés

8. évfolyam:

Gondolkodási és megismerési módszerek

- Elemek halmazba rendezése több szempont alapján.
- Egyszerű állítások igaz vagy hamis voltának eldöntése, állítások tagadása.
- Állítások, feltételezések, választások világos, érthető közlésének képessége, szövegek értelmezése egyszerűbb esetekben.
- Kombinatorikai feladatok megoldása az összes eset szisztematikus összeszámlálásával.
- Fagráfok használata feladatmegoldások során.

Számтан, algebra

- Biztos számolási ismeretek a racionális számkörben. A műveleti sorrendre, zárójelre vonatkozó szabályok ismerete, helyes alkalmazása. Az eredmény becslése, ellenőrzése., helyes és értelmes kerekítése.
- Mérés, mértékegység használata, átváltás. Egyenes arányosság, fordított arányosság.
- A százalékszámítás alapfogalmainak ismerete, a tanult összefüggések alkalmazása feladatmegoldás során.
- A legnagyobb közös osztó kiválasztása az összes osztóból, a legkisebb pozitív közös többszörös kiválasztása a többszörösök közül.
- Prímszám, összetett szám. Prímtényező felbontás.

- Egyszerű algebrai egész kifejezések helyettesítési értéke. Összevonás. Többtagú kifejezés szorzása egytagúval.
- Négyzetre emelés, négyzetgyökvonás, hatványozás pozitív egész kitevők esetén.
- Elsőfokú egyismeretlenes egyenletek és egyenlőtlenségek. A matematikából és a mindennapi életből vett egyszerű szöveges feladatok megoldása következtetéssel, egyenlettel. Ellenőrzés. A megoldás ábrázolása számegelesen.
- A betűkifejezések és az azokkal végzett műveletek alkalmazása matematikai, természettudományos és hétköznapi feladatok megoldásában.
- Számológép ésszerű használata a számolás megkönnyítésére.

Összefüggések, függvények, sorozatok

- Megadott sorozatok folytatása adott szabály szerint.
- Az egyenes arányosság grafikonjának felismerése, a lineáris kapcsolatokról tanultak alkalmazása természettudományos feladatokban is.
- Grafikonok elemzése a tanult szempontok szerint, grafikonok készítése, grafikonokról adatokat leolvasása. Táblázatok adatainak kiolvasása, értelmezése, ábrázolása különböző típusú grafikonon.

Geometria

- A tanuló a geometriai ismeretek segítségével jó ábrák készítése, pontos szerkesztések végzése.
- A tanult geometriai alakzatok tulajdonságainak ismerete (háromszögek, négyszögek belső és külső szögeinek összege, nevezetesen négyszögek szimmetriatulajdonságai), ezek alkalmazása a feladatok megoldásában.
- Tengelyes és középpontos tükörkép, eltolt alakzat képeinek szerkesztése. Kicsinyítés és nagyítás felismerése hétköznapi helyzetekben (szerkesztés nélkül).
- A Pitagorasz-tételt kimondása és alkalmazása számítási feladatokban.
- Háromszögek, speciális négyszögek és a kör kerületének, területének számítása feladatokban.
- A tanult testek (háromszög és négyszög alapú egyenes hasáb, forgáshenger) térfogatképleteinek ismeretében a mindennapjainkban előforduló testek térfogatának, űrtartalmának kiszámítása.

Valószínűség, statisztika

- Valószínűségi kísérletek eredményeinek értelmes lejegyzése, relatív gyakoriságok kiszámítása.
- Konkrét feladatokban az esély, illetve valószínűség fogalmának értése, a biztos és a lehetetlen esemény felismerése.
- Zsebszámológép célszerű használata statisztikai számításokban.
- Néhány kiemelkedő magyar matematikus nevének ismerete, esetenként kutatási területének, eredményének megnevezés

Digitális kultúra

3. évfolyam:

1. A digitális világ körülöttünk

- tud digitális környezetben dolgozni, önellenőrzést végezni;
- tud használni más tantárgyak tanulásának támogatásához applikációkat, digitális tananyagot, oktatójátékot, képességfejlesztő digitális alkalmazást;
- ismer néhány, kisiskolások részére készített portált, információforrást;
- képes a digitális környezet elemeit megnevezni, otthoni vagy iskolai környezetből, felsorolja fontosabb jellemzőit;
- használ digitális tananyagokat, gyermekeknek készített alkalmazásokat;

2. A digitális eszközök használata

- ismeri a digitális eszközök használatával összefüggő balesetvédelmi szabályokat;
- digitális eszközöket üzembe tud helyezni, rendeltetésüknek megfelelően használni;
- ki tudja választani az általa ismert informatikai eszközök és alkalmazások közül azokat, amelyek az adott probléma megoldásához szükségesek;
- egyszerű feladatokat old meg informatikai eszközökkel;

3. Alkotás digitális eszközökkel

- elmélyülten dolgozik digitális környezetben, önellenőrzést végez;
- megvizsgálja és értékeli az általa vagy társai által alkalmazott, létrehozott, megvalósított eljárásokat;
- társaival együttműködve online és offline környezetben megold különböző feladatokat;
- grafikai alkalmazással egyszerű, közvetlenül hasznosuló rajzot, grafikát, dokumentumot hoz létre;
- egy rajzos dokumentumot adott szempontok alapján tud értékelni, módosítani;
- egyszerű prezentációt, ábrát, egyéb segédletet tud készíteni;

4. Információszerzés az e-Világban

- ismeri a böngészőprogram alapfunkcióit;
- képes egyszerű kulcsszavas keresés alkalmazására;
- véleményt tud alkotni a keresés eredményének hitelességével kapcsolatban;
- információt keres az interneten más tantárgyak tanulása során, és felhasználja azt;
- állításokat fogalmaz meg grafikonokról, infografikákról, táblázatokról;
- a kapott információkat felhasználja napi tevékenysége során;

5. Védekezés a digitális világ veszélyei ellen

- meg tud győződni az interneten talált információ igazságértékéről;
- tisztában van a személyes adat fogalmával, törekszik megőrzésére, ismer néhány példát az e-Világ veszélyeivel kapcsolatban;
- ismeri és használja a kapcsolattartás formáit és a kommunikáció lehetőségeit a digitális környezetben;
- közvetlen tapasztalatokkal rendelkezik a mobileszközök oktatási célú felhasználásával kapcsolatban;

6. A robotika és a kódolás alapjai

- alkalmaz néhány megadott algoritmust tevékenység, játék során, és néhány egyszerű esetben módosítja azokat;
- értelmezi a problémát, a megoldási lehetőségeket eljátssza, megfogalmazza, egyszerű eszközök segítségével megvalósítja;
- felismer, eljátsszik, végrehajt néhány hétköznapi tevékenysége során tapasztalt, elemi lépésekből álló, adott sorrendben végrehajtandó cselekvést;
- egy adott, mindennapi életből vett algoritmust elemi lépésekre bont, értelmezi a lépések sorrendjét, megfogalmazza az algoritmus várható kimenetelét;

4. évfolyam:

1. A digitális világ körülöttünk

- társaival együttműködve online és offline környezetben egyaránt megold különböző feladatokat;
- életkorának, egyéni érdeklődésének megfelelő alkalmazásokat használ, információgyűjtésre, gyakorlásra;
- ismeri az internet, digitális, számítógép, mobileszközök, információ, program, okoseszközök, adatok, tárolás, keresés, applikáció, oktatóprogram fogalmakat;
- tud programokat futtatni, ezekben személyre szabott beállításokat elvégezni;
- ismeri az online és az offline környezet hasonlóságait és különbségeit;
- érti digitális világ alapvető összefüggéseit;

2. A digitális eszközök használata

- meg tudja nevezni a digitális eszközöket és ismeri a főbb funkcióikat;
- ismeri a következő fogalmakat: digitális eszköz, számítógép, tablet, okostelefon, nyomtató, monitor, digitális fényképezőgép, digitális kamera, adattárolás, egér, billentyűzet, háttértár, projektor, laptop, mentés, ki- és bekapcsolás, újraindítás, beállítások, függőség, menü;
- meg tudja fogalmazni, néhány példával alátámasztja, hogyan könnyíti meg a felhasználó munkáját az adott eszköz alkalmazása;
- a feladathoz, problémához digitális eszközt, illetve alkalmazást, applikációt, felhasználói felületet választ, felsorol néhány érvet választásával kapcsolatosan;
- applikációkat alkalmaz, programokat futtat telefonon, tableten, notebookon vagy asztali számítógépen;

- ismeri a digitális eszközök egyszerűbb beállítási lehetőségeit;

3. *Alkotás digitális eszközökkel*

- tud dokumentum létrehozására alkalmas szoftvert használni;
- képes dokumentum módosítási lehetőségeinek ismerete és alkalmazása;
- az elkészített produktumot tudja menteni és megnyitni;
- tudja a rajzolóprogram alapfunkcióit használni, a rajzeszközöket alkalmazni;
- ismeri a következő fogalmakat: rajzolóprogram, mentés, mentés másként, menü, rajzeszköz; alkalmazás, szerkesztés, visszavonás, módosítás, képfájl, digitális fotó;
- tud digitális produktumot létrehozni önállóan, illetve projekt keretében;

4. *Információszerzés az e-Világban*

- értelmezni tud egyszerű infografikát, diagramot;
- adatokat tud gyűjteni, információt keresni kulcsszavak segítségével ;
- felhasználja az interneten gyűjtött információkat érveléshez, véleményalkotáshoz;
- információkat keres, a talált adatokat felhasználja digitális produktumok létrehozására;
- kiválasztja a számára releváns információt, felismeri a hamis információt;
- képes feladat, probléma megoldásához megfelelő applikáció, digitális tananyag, oktatójáték, képességfejlesztő digitális alkalmazás kiválasztására;
- ismeri a következő fogalmakat: böngészőprogram, keresés, hamis információ, nem megbízható weboldalak, kulcsszó, keresőkifejezés, álhír, infografika, adat, grafikon, címsor, weboldal, webhely, URL, pontos kifejezés, találat;

5. *Védekezés a digitális világ veszélyei ellen*

- ismeri a mobileszközök alkalmazásának előnyeit, korlátait, etikai vonatkozásait;
- ismeri a következő fogalmakat: internetes zaklatás, internetfüggőség, játékfüggőség, álhír, blokkolás, kizárás, jelentés, bizalmas információk, jelszó, személyes adat;
- ismer módszereket a túlzott digitális eszköz-használat ellensúlyozására, kiküszöbölésére;
- ismeri azokat az érzékeny, személyes adatokat, melyeket fokozottan óvni szükséges a digitális kommunikáció során;

6. *A robotika és a kódolás alapjai*

- feladat, probléma megoldásához többféle algoritmust próbál ki;
- tudja értékelni egy programozható eszköz mozgását, hiba esetén módosítja a kódsorozatot a kívánt eredmény eléréséig;
- adott feltételeknek megfelelő kódsorozatot tervez és hajtat végre, történeteket, meserészleteket jelenít meg robottal vagy más eszközzel;
- képes kódolni grafikus felületen
- néhány elemi lépésből álló algoritmust tudatosan alkalmaz, módosít;
- ismeri a következő fogalmakat: robot, elemi lépések, sorrend, eseménysor, program, programozás, kód, kódolás, végrehajtás, módosítás, utasítás, elágazás;

5. évfolyam / a német kéttannyelvű képzésben németül/

Algoritmizálás és blokkprogramozás

A tanuló:

- érti, hogyan történik az egyszerű algoritmusok végrehajtása a digitális eszközökön;
- egyszerű algoritmusokat elemez és készít;
- ismeri a kódolás eszközeit;
- adatokat kezel a programozás eszközeivel
- megkülönbözteti, kezeli és használja az elemi adatokat;
- ismeri és tanári segítséggel használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit;

Online kommunikáció

A tanuló:

- ismeri, használja az elektronikus kommunikáció lehetőségeit, a családi és az iskolai környezetének elektronikus szolgáltatásait;
- ismeri és betartja az elektronikus kommunikációs szabályokat.

Robotika

A tanuló:

- ismeri és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit;
- adatokat gyűjt szenzorok segítségével;
- mozgásokat vezérel szimulált vagy valós környezetben.

Szövegszerkesztés

A tanuló:

- egy adott feladat kapcsán önállóan hoz létre szöveges vagy multimédiás dokumentumokat.
- ismeri és tudatosan alkalmazza a szöveges és multimédiás dokumentum készítése során a szöveg formázására, tipográfiájára vonatkozó alapelveket;
- a tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, illeszti be, helyezi el és formázza meg a szükséges objektumokat;

Bemutatókészítés

A tanuló:

- egy adott feladat kapcsán önállóan hoz létre szöveges vagy multimédiás dokumentumokat;
- etikus módon használja fel az információforrásokat, tisztában van a hivatkozás szabályaival.
- ismeri a prezentációkészítés alapszabályait, és azokat alkalmazza;

Multimédiás elemek készítése

A tanuló:

- digitális eszközökkel önállóan rögzít és tárol képet, hangot és videót;
- ismeri egy bittérképes rajzolóprogram használatát, azzal ábrát készít;

Az információs társadalom, e-Világ

A tanuló:

- ismeri a digitális környezet, az e-Világ etikai problémáit;
- önállóan keres információt, a találatokat hatékonyan szűri;

- az internetes adatbázis-kezelő rendszerek keresési űrlapját helyesen tölti ki;
- védekezik az internetes zaklatás különböző formái ellen, szükség esetén segítséget kér.

A digitális eszközök használata

A tanuló:

- célszerűen választ a feladat megoldásához használható informatikai eszközök közül;
- önállóan használja az operációs rendszer felhasználói felületét;
- önállóan kezeli az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat;
- használja a digitális hálózatok alapszolgáltatásait.
- értelmezi az informatikai eszközöket működtető szoftverek hibajelzéseit, és azokról beszámol.

6. évfolyam /a német kéttannyelvű képzésben németül/

Algoritmizálás és blokkprogramozás

A tanuló:

- a probléma megoldásához vezérlési szerkezetet (szekvencia, elágazás és ciklus) alkalmaz a tanult blokkprogramozási nyelven;
- tapasztalatokkal rendelkezik az eseményvezérlésről;
- mozgásokat vezérel szimulált vagy valós környezetben.

Online kommunikáció

A tanuló:

- tisztában van a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetésekkel, alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket;
- önállóan kezeli az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat.

Robotika

A tanuló:

- ismeri és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit.

Szövegszerkesztés

A tanuló:

- ismeri és kritikusan használja a nyelvi eszközöket (például helyesírás-ellenőrzés, elválasztás);
- etikus módon használja fel az információforrásokat, tisztában van a hivatkozás szabályaival.

Bemutatókészítés

A tanuló:

- a tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, illeszti be, helyezi el és formázza meg a szükséges objektumokat.

Multimédiás elemek készítése

A tanuló:

- bemutatókészítő vagy szövegszerkesztő programban rajzeszközökkel ábrát készít.

Az információs társadalom, e-Világ

A tanuló:

- ismeri az információs társadalom múltját, jelenét és várható jövőjét;

A digitális eszközök használata

A tanuló:

- az informatikai eszközöket önállóan használja, a tipikus felhasználói hibákat elkerüli, és elhárítja az egyszerűbb felhasználói szintű hibákat;

7. évfolyam /a kéttannyelvű képzésben célnyelven/

Algoritmizálás és blokkprogramozás

A tanuló:

- megkülönbözteti, kezeli és használja az elemi adatokat;
- ismeri és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit;
- a probléma megoldásához vezérlési szerkezetet (szekvencia, elágazás és ciklus) alkalmaz a tanult blokkprogramozási nyelven;
- tapasztalatokkal rendelkezik az eseményvezérlésről;
- vizsgálni tudja a szabályozó eszközök hatásait a tantárgyi alkalmazásokban.

Online kommunikáció

A tanuló:

- tisztában van a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetésekkel, alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket;
- önállóan kezeli az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat.

Robotika

A tanuló:

- ismeri és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit.

Szövegszerkesztés

A tanuló:

- ismeri és tudatosan alkalmazza a szöveges és multimédiás dokumentum készítése során a szöveg formázására, tipográfiájára vonatkozó alapelveket;
- a tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, illeszti be, helyezi el és formázza meg a szükséges objektumokat;
- ismeri és kritikusan használja a nyelvi eszközöket (például helyesírás-ellenőrzés, elválasztás);
- a szöveges dokumentumokat többféle elrendezésben jeleníti meg papíron, tisztában van a nyomtatás környezetre gyakorolt hatásaival;

-
- etikus módon használja fel az információforrásokat, tisztában van a hivatkozás szabályaival.

8. évfolyam /a kéttannyelvű képzésben célnyelven/

Bemutatókészítés

A tanuló:

- ismeri a prezentációkészítés alapszabályait, és azokat alkalmazza;
- a tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, illeszti be, helyezi el és formázza meg a szükséges objektumokat.

Multimédiás elemek készítése

A tanuló:

- ismeri egy bittérképes rajzolóprogram használatát, azzal ábrát készít;
- bemutatókészítő vagy szövegszerkesztő programban rajzeszközökkel ábrát készít.

Táblázatkezelés

A tanuló:

- cellahivatkozásokat, matematikai tudásának megfelelő képleteket, egyszerű statisztikai függvényeket használ táblázatkezelő programban;
- az adatok szemléltetéséhez diagramot készít;
- tapasztalatokkal rendelkezik hétköznapi jelenségek számítógépes szimulációjáról.

Az információs társadalom, e-Világ

A tanuló:

- ismeri az információs társadalom múltját, jelenét és várható jövőjét;
- online gyakorolja az állampolgári jogokat és kötelességeket;
- ismeri az információkeresés technikáját, stratégiáját és több keresési szempont egyidejű érvényesítésének lehetőségét;
- tisztában van a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetésekkel, alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket;
- védekezik az internetes zaklatás különböző formái ellen, szükség esetén segítséget kér.

A digitális eszközök használata

A tanuló:

- tapasztalatokkal rendelkezik az iskolai oktatáshoz kapcsolódó mobileszközökre fejlesztett alkalmazások használatában;

- az informatikai eszközöket önállóan használja, a tipikus felhasználói hibákat elkerüli, és elhárítja az egyszerűbb felhasználói szintű hibákat;
- értelmezi az informatikai eszközöket működtető szoftverek hibajelzéseit, és azokról beszámol;
- tapasztalatokkal rendelkezik a digitális jelek minőségével, kódolásával, tömörítésével, továbbításával kapcsolatos problémák kezeléséről;
- ismeri a térinformatika és a 3D megjelenítés lehetőségeit.

Természetismeret

5. évfolyam: /a kéttannyelvű képzésben célnyelven/

A tanuló:

- felismeri a víz különböző tulajdonságait, különböző szempontok alapján rendszerezi a vizek fajtáit;
- megfigyeli a különböző halmazállapot-változásokhoz (olvadás, fagyás, párolgás, forrás, lecsapódás) kapcsolódó folyamatokat, példákat gyűjt hozzájuk a természetben, a háztartásban és az iparban;
- elsajátítja a tűzveszélyes anyagokkal való bánásmódot, tűz esetén ismeri a szükséges teendőket;
- korábbi tapasztalatai és megfigyelései révén felismeri a levegő egyes tulajdonságait;
- vizsgálat révén azonosítja a tipikus lágyszárú és faszárú növények részeit
- észleli az időjárási elemeket, Magyarországra vonatkozó adatok alapján kiszámítja a napi középhőmérsékletet, a napi és évi közepes hőingást;
- leolvassa és értékeli az éghajlati térképek adatait.
- mágneses kölcsönhatásként értelmezi az iránytű működését;
- felismeri a felszínformák ábrázolását a térképen;
- megérti a méretarány és az ábrázolás részletessége közötti összefüggéseket;
- fő- és mellékégtájak segítségével meghatározza különböző földrajzi objektumok egymáshoz viszonyított helyzetét;
- felismeri és használja a térképi jelrendszert és a térképfajtákat (domborzati térkép, közigazgatási térkép, autós térkép, turistatérkép).
- felismeri a földrészeket és az óceánokat a különböző méretarányú és ábrázolásmódú térképeken;
- megfogalmazza Európa és Magyarország tényleges és viszonylagos földrajzi fekvését;
- ismeri a főfolyó, a mellékfolyó és a torkolat térképi ábrázolását;
- felismeri és megnevezi a legjelentősebb hazai álló- és folyóvizeket;
- bejelöli a térképen Budapestet és a saját lakóhelyéhez közeli fontosabb nagyvárosokat és a szomszédos országokat.

- elhelyezi hazánk nagytájait a térképen, felsorolja a medencehelyzet következményeit
- jellemzi hazánk nagytájait, azon belüli természetföldrajzi (kistájak kialakulása, éghajlat, folyók) és gazdaságföldrajzi (nagyobb városok, ipar, mezőgazdaság) szempontokból
- felismeri és megnevezi a növények életfeltételeit, életjelenségeit;
- összehasonlít ismert hazai természetű növényeket adott szempontok (testfelépítés, életfeltételek, szaporodás) alapján;
- felismeri és megnevezi a növények részeit, megfigyeli jellemzőiket, megfogalmazza ezek funkcióját;
- összehasonlítja ismert hazai természetű növények részeit megadott szempontok alapján; azonosítja a lágyszárú és a faszárú növények testfelépítése közötti különbségeket.
- felismeri és megnevezi az állatok életfeltételeit és életjelenségeit;
- összehasonlít ismert hazai házi vagy vadon élő állatokat adott szempontok (testfelépítés, életfeltételek, szaporodás) alapján;
- felismeri és megnevezi az állatok testrészeit, megfigyeli jellemzőiket, megfogalmazza ezek funkcióját;

6. évfolyam: /a kéttannyelvű képzésben célnyelven/

A tanuló:

- Az élő és élettelen környezeti tényezők szerepének bemutatása az erdők kialakulásában
- Tölgy-, bükk- és fenyőerdők összehasonlítása
- Erdei táplálékláncok és hálózatok
- megadott szempontok alapján összehasonlítja a rétek és a szántóföldek életközösségeit;
- felismeri és magyarázza az élőhely-életmód-testfelépítés összefüggéseit a rétek életközössége esetén;
- táplálékláncokat és azokból táplálékhálózatot állít össze a megismert mezei növény- és állatfajokból;
- felismeri és magyarázza az élőhely-életmód-testfelépítés összefüggéseit a vízi és vízparti életközösségek esetén;
- táplálékláncokat és ezekből táplálékhálózatot állít össze a megismert vízi és vízparti növény- és állatfajokból;
- példákon keresztül bemutatja a vízhasznosítás és a vízszennyezés életközösségre gyakorolt hatásait;
- felismeri és megnevezi az emberi test fő részeit, szerveit;
- felsorolja a Naprendszer tagjait, bolygók különbségeit
- magyarázza a Hold fényváltozásait és jellemzi tulajdonságait

- ismeri a Föld mozgásait és következményeit, valamint a gömbalak következményeit
- ismerteti a földrajzi fókálózat jellemzőit, nevezetesen szélességi köröket
- fókálózat alapján helymeghatározásra képes
- csoportosítja az energiahordozókat különböző szempontok alapján;
- példákat hoz a megújuló és a nem megújuló energiaforrások felhasználására;
- példákat hoz a kőzetek tulajdonságai és a felhasználásuk közötti összefüggésekre;
- felismeri és összehasonlítja a gyűrődés, a vetődés, a földrengés és a vulkáni tevékenység hatásait;
- magyarázza a felszín lejtése, a folyó vízhozama, munkavégző képessége és a felszínformálás közti összefüggéseket;
- magyarázza az éghajlat és a folyók vízjárása közötti összefüggéseket.
- megnevezi az éghajlat fő elemeit; jellemzi és összehasonlítja az egyes éghajlati övezeteket (forró, mérsékelt, hideg);

Biológia

7. évfolyam:

A tanuló:

- ismeri a biológia tudományának kutatási céljait, elismeri a tudósok munkáját és felelősségét, képet alkot a biológia fejlődéséről, érti a jelenkori kutatások jelentőségét;
- érveket fogalmaz meg a baktériumok jelentőségével kapcsolatban, értékeli egészségügyi, környezeti és biotechnológiai jelentőségüket;
- vázlatrajz, fotó vagy mikroszkópos megfigyelés alapján felismeri és megnevezi a sejtmagvas sejttípus legfontosabb alkotórészeit, megfogalmazza a sejtekben zajló életfolyamatok lényegi jellemzőit;
- összehasonlítja a növényi és az állati sejtek felépítését és működését, példák alapján értelmezi az egysejtű életmód jellegzetességeit;
- érti a többsejtűek szerveződési típusainak különbségét, szerepét a fajok elterjedésében
- ismeri az evolúciós fejlődés szempontjait, a földtörténeti időskálán el tudja helyezni ennek mérföldköveit, érti, hogy a mai emberi faj is az evolúció során alakult ki;
- értelmezi a rátermettség és a természetes szelekció fogalmát, tudja, hogy azt a véletlenszerű események és az önszerveződés is befolyásolhatják;
- alaktani jellemzők összehasonlítása alapján felismer néhány fontosabb növény- és állatcsoportot, ezekbe besorolást végez;
- konkrét példák vizsgálata alapján összehasonlítja a gombák, a növények és az állatok testfelépítését, életműködéseit és életmódját, ennek alapján érvel az önálló rendszertani csoportba sorolásuk mellett

- alapfokon ismeri a földrészek, óceánok legjellegzetesebb növény- és állatfajait; azonosítja bolygónk biomjait;
- néhány jellegzetes faj példáján keresztül felismeri a kontinensek éghajlati övezetei, kialakult talajtípusai és az ott élő növényvilág, és állatvilág közötti kapcsolatokat;
- néhány tengeri növény- és állatfaj megismerése során felismeri, hogy bolygónk legnagyobb életközössége a világtengerekben él
- életközösségek vizsgálata, valamint ábrák, animációk alapján magyarázza az életközösségekben zajló anyagforgalom folyamatát, felismeri az élőlények közötti táplálkozási kapcsolatokat, táplálkozási piramist szerkeszt;
- tájékozott a környezetében található védett fajokról, életközösségekről, ezek eszmei értékéről és biológiai jelentőségéről, ismeri a hazai nemzeti parkok számát, területi elhelyezkedését, bemutatja védendő életközösségeik alapvető jellemzőit;

8. évfolyam:

A tanuló:

- az emberi test megfigyelése alapján azonosítja a főbb testtájakat és testrészeket, elemzi ezek arányait és szimmetriaviszonyait;
- felismeri az emberi bőr, a csontváz és a vázizomzat főbb elemeit, ezek kapcsolódási módjait, értelmezi a mozgási szervrendszer felépítése és az ember mozgásképesége közötti összefüggéseket;
- alapvető mozgástípusok és egyes sportok esetében elemzi a mozgásszervrendszer működésének jellemzőit, igyekszik ezeket fizikai fogalmakkal és elvekkel magyarázni;
- felismeri a gyakorolt sportok testi és lelki fejlesztő hatását és a velük járó terheléseket, baleseti veszélyeket, tanácsokat fogalmaz meg ezek elkerülésére
- felismeri az ember anyagforgalmi szervrendszereinek fontosabb szerveit, a megismert külső és belső testkép alapján felidézi azok elhelyezkedését;
- azonosítja a táplálkozási, keringési, légzési, kiválasztási szervrendszerek alapvető biológiai funkcióit, az életfolyamatok lépéseit;
- felismeri az ember ideg- és hormonrendszerének fontosabb szerveit, a megismert külső és belső testkép alapján felidézi azok elhelyezkedését;
- azonosítja az ideg- és hormonrendszer alapvető biológiai funkcióit, értelmezi a szabályozás elvét;
- azonosítja az emberi egyedfejlődés főbb szakaszait, bemutatja az emberi nemek testi különbözőségének kialakulását, tisztában van a felelős szexuális magatartás ismérveivel, értékeli a szexualitás egyéni életviteli és párkapcsolati jelentőségét;
- felméri a baleseti sérülések kockázatait, igyekszik ezeket elkerülni, a bekövetkezett balesetek esetében felismeri a sérülés, vérzés vagy mérgezés jeleit, ezekről megfelelő beszámolót tud adni;

- a bekövetkezett balesetet, rosszulletet felismeri, segítséget (szükség esetén mentőt) tud hívni, valamint a tőle elvárható módon (életkori sajátosságainak megfelelően) elsősegélyt tud nyújtani:
 - a sérült vagy beteg személy ellátását a rendelkezésre álló eszközökkel vagy eszköz nélkül megkezdeni (sebellátás, vérzéscsillapítás, eszméletlen beteg ellátása, szabad légút biztosítása);

Kémia

7. évfolyam:

A kísérleti megfigyeléstől a modellalkotásig

A tanuló:

- megismeri egy egyszerű laboratórium felépítését, anyagait és eszközeit;
- megkülönbözteti a kísérletet, a tapasztalatot és a magyarázatot;
- egyszerű modelleket (golyómodellt) használ az anyagot felépítő kémiai részecskék modellezésére;
- ismeri a halmazállapot-változásokat, konkrét példát tud mondani a természetből (légköri jelenségek) és a mindennapokból;
- tudja, hogy a keverékek alkotórészeit az alkotórészek egyedi tulajdonságai alapján választhatjuk szét egymástól, ismer konkrét példákat az elválasztási műveletekre (pl. bepárlás, szűrés, ülepités);
- megismeri néhány köznapi anyag legfontosabb tulajdonságait és az anyagok vizsgálatának egyszerű módszereit.

Az anyagi halmazok

A tanuló:

- ismeri a természettudományos vizsgálatok során alkalmazott legfontosabb mennyiségeket és azok kapcsolatát;
- képes egyszerű kísérletek elvégzésére és elemzésére az elemekkel, vegyületekkel és keverékekkel kapcsolatban;
- a részecskemodell alapján értelmezi az oldódást;
- különbséget tesz elem, vegyület és keverék között;
- tudja, hogy melyek az anyag fizikai tulajdonságai;
- részecskeszemlélettel értelmezi az oldódás folyamatát és az oldatok összetételét;
- példát mond a valódi oldatra és a kolloid oldatra.

Atomok, molekulák és ionok

A tanuló:

- különbséget tesz elemi részecske és kémiai részecske, valamint atom, molekula és ion között;
- szöveges leírás vagy kémiai szimbólum alapján megkülönbözteti az atomokat, molekulákat és ionokat;

- ismeri a legfontosabb elemek vegyjelét, illetve vegyületek képletét;
- tudja, hogy az atom atommagból és elektronburokból épül fel;
- fel tudja írni a kisebb atomok elektronszerkezetét a héjakon lévő elektronok számával (Bohr-féle atommodell);
- tudja, hogy az atom külső elektronjainak fontos szerep jut a molekula- és ionképzés során;
- érti egyszerű molekulák kialakulását (H_2 , Cl_2 , O_2 , N_2 , H_2O , HCl , CH_4 , CO_2), és fel tudja írni a képletüket;
- érti az egyszerű ionok kialakulását (Na^+ , K^+ , Mg^{2+} , Ca^{2+} , Al^{3+} , Cl^- , O^{2-}), és analógiás gondolkodással következtet az egy oszlopban található elemekből képződő ionok képletére;
- érti az ionvegyületek képletének megállapítását;
- ismeri a köznapi anyagok molekula- és halmazszerkezetét (hidrogén, oxigén, nitrogén, víz, metán, szén-dioxid, gyémánt, grafit, vas, réz, nátrium-klorid);
- érti, hogy az atomok és ionok között jellemzően erősebb, a molekulák között gyengébb kémiai kötések alakulhatnak ki.

8. évfolyam:

Kémiai reakciók

A tanuló:

- a részecskemodell alapján értelmezi az egyszerű kémiai reakciókat;
- ismeri a kémiai reakciók végbemenetelének legalapvetőbb feltételeit (ütközés, energia);
- ismeri a köznapi élet szempontjából legalapvetőbb kémiai reakciókat (pl. égési reakciók, egyesülések, bomlások, savak és bázisok reakciói, fotoszintézis);
- ismer sav-bázis indikátorokat, érti felhasználásuk jelentőségét;
- ismeri a katalizátor fogalmát, érti a katalizátorok működési elvének lényegét;
- ismeri a korrózió fogalmát és a fémek csoportokba sorolását korrózióállóságuk alapján, érti a vas korróziójának lényegét, valamint a korrózióvédelem módjait.

Kémia a természetben

A tanuló:

- megérti és példákkal szemlélteti az emberi tevékenység és a természeti környezet kölcsönös kapcsolatát kémiai szempontok alapján;
- ismeri természeti környezetének, azon belül a légkörnek, a kőzetburoknak, a természetes vizeknek és az élővilágnak a legalapvetőbb anyagait;
- érti a globális klímaváltozás, a savas esők, az ózonréteg károsodásának, valamint a szmogoknak a kialakulását és emberiségre gyakorolt hatását;
- kiselőadás keretében beszámol egy, a saját települését érintő környezetvédelmi kérdés kémiai vonatkozásairól;
- azonosítja és példát hoz fel a környezetében előforduló leggyakoribb, levegőt, vizet és talajt szennyező forrásokra;

- kiselőadás vagy projektmunka keretében ismerteti a háztartási hulladék összetételét, felhasználásának és csökkentésének lehetőségeit, különös figyelemmel a veszélyes hulladékokra;
- konkrét lépéseket tesz annak érdekében, hogy mérsékelje a környezetszennyezést (pl. energiatakarékosság, szelektív hulladékgyűjtés, tudatos vásárlás).

Kémia a mindennapokban

A tanuló:

- tisztában van azzal, hogy a bennünket körülvevő anyagokat a természetben található anyagokból állítjuk elő;
- tisztában van vele, hogy az életfolyamatainkhoz szükséges anyagokat a táplálékunkból vesszük fel zsírok, fehérjék, szénhidrátok, ásványi sók és vitaminok formájában;
- tud érvelni a változatos táplálkozás és az egészséges életmód mellett;
- képes a forgalomban lévő kemikáliák (növényvédő szerek, háztartási mosó- és tisztítószerek) címkéjén feltüntetett használati útmutató értelmezésére, azok felelősségteljes használatára;
- tudja, hogy a különféle ásványokból, kőzetekből építőanyagokat (pl. meszet, betont, üveget) és fémeket (pl. vasat és alumíniumot) gyártanak;
- ismeri a kőolaj feldolgozásának módját, fő alkotóit, a szénhidrogéneket, tudja, hogy ezekből számos termék (motorhajtóanyag, kenőanyag, műanyag, textília, mosószer) készül.

Földrajz

7. osztály / a kéttannyelvű osztályban célnyelven/

A tanuló:

- tájékozódik különböző típusú és tartalmú térképeken, biztonságosan leolvassa azok információtartalmát, a térképen elhelyez földrajzi elemeket;
- gyakorlati feladatokat (pl. távolság- és helymeghatározás, utazástervezés) old meg nyomtatott és digitális térkép segítségével;
- rendszerezi, csoportosítja és értékeli Magyarországot és a Kárpát-medence térségének
 - természeti és társadalmi-gazdasági erőforrásait,
 - bemutatja a természeti és társadalmi adottságok szerepének, jelentőségének időbeli változásait, a területi fejlettség különbségeit;
- összehasonlít, illetve komplex módon, problémaközpontú megközelítéssel vizsgál pl. hazai nagytájakat, tájakat, régiókat, településeket;
- bemutatja és értékeli lakóközösségének földrajzi jellemzőit, ismeri annak természeti és társadalmi erőforrásait;
- megnevez Európára, országcsoportokra, meghatározó jelentőségű országokra jellemző társadalmi-gazdasági folyamatokat, ott előállított termékeket, szolgáltatásokat;

- probléma- és értékközpontú megközelítéssel jellemzi Európa településeit, térségeit;
- ismerteti az Európai Unió társadalmi-gazdasági jellemzőit, példákkal igazolja világgazdasági szerepét.

8. osztály /a kéttannyelvű képzésben célnyelven/

A tanuló:

- megnevez az egyes kontinensekre, országcsoportokra, meghatározó jelentőségű országokra jellemző társadalmi-gazdasági folyamatokat, ott előállított termékeket, szolgáltatásokat;
- probléma- és értékközpontú megközelítéssel jellemzi Európa és az Európán kívüli kontinensek tipikus tájait, településeit, térségeit;
- bemutatja a nemzetközi szintű munkamegosztás és fejlettségbeli különbségek kialakulásának okait és következményeit.
- Afrika társadalmi és gazdasági életét meghatározó természetföldrajzi jellemzők és problémák (elsivatagosodás, éhínség, aszály);
 - Afrika társadalmi és gazdasági fejlődésének problémái, élet és gazdálkodás a tipikus tájakon;
 - afrikai példák a természeti tényezők és a gazdasági, társadalmi viszonyok
- Ausztrália és Óceánia természeti, társadalmi és gazdasági jellemzői és problémái
- A sarkvidékek és a világtenger jellemzői és problémái, a sarkvidékeket és a világtengert veszélyeztető folyamatok
- Amerika társadalmi és gazdasági fejlődésének természeti és társadalmi-gazdasági tényezői, jellemzői és problémái, élet az óriásvárosokban;
 - az Amerikai Egyesült Államok gazdasági fejlődése és világgazdasági szerepe,
 - az amerikai kultúra a mindennapokban;
 - Latin-Amerika társadalmi és gazdasági fejlődésének jellemzői és problémái, a környezet állapotát veszélyeztető folyamatok
- Ázsia társadalmi és gazdasági életét meghatározó természetföldrajzi folyamatok és természeti veszélyek (árvizek, földrengések, tájfunok, tengerszint emelkedése);
 - Ázsia társadalmi és gazdasági fejlődésének jellemzői és problémái, a környezet állapotát veszélyeztető folyamatok;
 - kulturális sokszínűség Ázsiában;
 - Japán, illetve a világgazdaság kelet- és délkelet-ázsiai szereplőinek társadalmi és gazdasági fejlődése, a környezet állapotát veszélyeztető folyamatok, élet és gazdálkodás a tipikus tájakon;
 - Kína társadalmi és gazdasági fejlődésének folyamatai és problémái (népesedési problémák, a környezet állapotát veszélyeztető folyamatok);
 - India társadalmi és gazdasági fejlődésének folyamatai és problémái (népesedési problémák, kétarcúság), a környezet állapotát veszélyeztető folyamatok
- bemutatja a földrajzi övezetesség rendszerét, ismerteti az övezetek, övek kialakulásának okait és elhelyezkedésének térbeli jellemzőit;

- összehasonlítja az egyes övezetek, övek főbb jellemzőit, törvényszerűségeket fogalmaz meg velük összefüggésben.
- ismeri és értelmezi a társadalmi-gazdasági fejlettségbeli különbségek leírására alkalmazott mutatókat;
- népesség- és településföldrajzi információk alapján jellemzőket fogalmaz meg, következtetéseket von le;
- értelmezi a mindennapi életben jelen lévő pénzügyi tevékenységeket, szolgáltatásokat;
- megnevezi a vállalkozás működését befolyásoló tényezőket.

Technika és tervezés

5. évfolyam:

A tanuló

- megismeri a méretmegadás elemeit;
- felismeri a méretarányos kicsinyítés, nagyítás feladatát, jelentőségét;
- irányítással, egyszerűbb anyagvizsgálati módszerekkel információkat szerez a modellezés során felhasznált anyagok tulajdonságairól
 - természetes és mesterséges faanyagok, papírok, textilek
- ismeri a legfontosabb településfajtákat, azok jellemzőit;
- összehasonlítja a különböző településtípusokhoz kötődő életformákat, azonosságokat, különbségeket fogalmaz meg;
- összehasonlítja a különböző életformákhoz kötődő lakó- és gazdasági épületeket;
- ismereteket gyűjt a saját településéről;
- elemzi a lakóépületek és a természeti környezet közötti kapcsolatot;
- átlátja a lakóház tervezésének szempontjait – alaprajz, tájolás, épület alakja;
- lakóépületet tervez megadott szempontok és méretarány alapján;
- lakóépület-makettet épít egyszerű geometrikus testek felhasználásával.
- azonosítja a lakóház részeit – alap, tartószerkezet, falazat, nyílászárók, homlokzat, tető;
- ismereteket gyűjt a régi korok épületeiről, építőanyagairól, a hagyományos népi építészet épületeiről, építőanyagairól;
- információkat gyűjt építőanyagokról, építőipari szakmákról;
- megtervezi a lakóépület közvetlen környezetét – kert, gazdasági épületek;
- modellezi a lakóépületek környezetét.
- megnevezi a településeken található legfontosabb középületeket, közintézményeket;
- Gyalogos közlekedés helye, alkalmazkodás a közlekedési szituációkhoz
- Közlekedésbiztonsági ismeretek

- A közlekedés infrastruktúrájának modellezése a településmaketten

6. évfolyam:

A tanuló:

- Ismeri a vetületi ábrázolást;
- Irányítással, egyszerűbb anyagvizsgálati módszerekkel információkat szerez a modellezés során felhasznált anyagok tulajdonságairól
 - műanyagok, fémek, képlékeny anyagok.
- Szabálykövető magatartás fejlesztése
- A városi és a közúti közlekedés rendszereinek megismerése
- A vízi és a légi közlekedés
- A közlekedés fejlődése, találmányok és feltalálók a közlekedéstörténetben – információgyűjtés, -rendszerzés
- lakásalaprajzot tervez – akár tervezőprogram segítségével – megadott létszámú család számára;
- berendezett lakásmakettet készít;
- alaprajzok tanulmányozása során ismeri a lakás jellemző helyiségeit, azok funkcióját, egymással való kapcsolatát.
- ismeri a lakás helyiségeinek jellemző bútorait; felismeri a lakás berendezése és a lakók eltérő igényei, szokásai közötti kapcsolatát;
- információkat gyűjt a bútorok történetéről;
- információkat gyűjt a régi magyar konyhák berendezéseiről, eszközeiről;
- Információk gyűjtése a lakásban előforduló legfontosabb állagmegóvási, karbantartási munkákról

7. évfolyam:

A tanuló:

- önállóan szerez információt megfigyelés, vizsgálat, adatgyűjtés útján;
- Azonosítja a települések legfontosabb közműveit, közszolgáltatásait.
 - A települések legfontosabb közművei, közszolgáltatásai – elektromos hálózat, vízvezeték, szennyvízelvezetés, csatorna, gázvezeték, távfűtés, szemétszállítás
- tisztában van a saját, a családi és a társadalmi erőforrásokkal és az azokkal való hatékony és tudatos gazdálkodás módjaival;
- beazonosítja a lakás elektromos hálózatában alkalmazott leggyakoribb érintésvédelmi módokat – kettős szigetelés, védőföldelés, nullázás, FI relé;
- példákat mond az energiapazarlásra;
- példákat mond takarékosági lehetőségekre az elektromosáram-fogyasztás, a vízfogyasztás, a fűtési és más hőenergia területén
- felsorolja az egészséges, élhető település kritériumait;
- összehasonlítja a hagyományos és a modern építőanyagokat;

- Ismeri a különböző környezetszennyeződések hatását az épített környezetre és a településen élők életminőségére
- összehasonlítja közlekedést a településen, a települések között, a közösségi közlekedést
- ismeri a közlekedés infrastruktúráját
- Információkat gyűjt környezetbarát megoldásokra a közlekedésben
- Híd- vagy felüljárómodell építése
- „A jövő városa” – komplex modellezési feladat egyéni tervek alapján projektmunkában
- Ismeri az axonometrikus ábrázolás alapjait

Fizika

7. évfolyam

Bevezetés a fizikába

A tanuló:

- megfigyeléseket és kísérleteket végez a környezetében, az abból származó tapasztalatokat rögzíti;
- felismeri a tudomány által vizsgálható jelenségeket, azonosítani tudja a tudományos érvelést, kritikusan vizsgálja egy elképzelés tudományos megalapozottságát;
- hétköznapi eszközökkel méréseket végez, rögzíti a mérések eredményeit, leírja a mérésorozatokban megfigyelhető tendenciákat, ennek során helyesen használja a közismert mértékegységeket;
- ismeri a fizika fontosabb szakterületeit;
- tájékozott a fizika néhány új eredményével kapcsolatban.

Az energia

A tanuló:

- tisztában van azzal, hogy az energiának ára van, gyakorlati példákon keresztül ismerteti az energiatakarékosság fontosságát, ismeri az energiatermelés környezeti hatásait, az energiabiztonság fogalmát;
- ismeri a jövő tervezett energiaforrásaira vonatkozó legfontosabb elképzeléseket;
- előidézi egyszerű energiaátalakulással járó folyamatokat (melegítés, szabadesés), megnevezi az abban szereplő energiákat;

- ismeri a zöldenergia és fosszilis energia fogalmát, az erőművek energiaátalakításban betöltött szerepét, az energiafelhasználás módjait és a háztartásokra jellemző fogyasztási adatokat;
- átlátja a táplálékok energiatartalmának szerepét a szervezet energiaháztartásában és az ideális testsúly megtartásában;
- kvalitatív ismeretekkel rendelkezik az energia szerepéről, az energiaforrásokról, az energiaátalakulásokról.

Mozgás közlekedés és sportolás közben

A tanuló:

- megfelelően tudja összekapcsolni a hely- és időadatokat. Különbséget tesz az út és elmozdulás fogalma között. Ismeri, és ki tudja számítani az átlagsebességet, a mértékegységeket megfelelően használja. Tudja, hogy lehetnek egyenletes és nem egyenletes mozgások. Ismeri a testek sebességének nagyságrendjét;
- meghatározza az egyenes vonalú egyenletes mozgást végző test sebességét, a megtett utat, az út megtételéhez szükséges időt;
- tisztában van a mozgások kialakulásának okával, ismeri az erő szerepét egy mozgó test megállításában, elindításában, valamilyen külső hatás kompenzálásában;
- megismeri jelentős fizikusok életének és tevékenységének legfontosabb részleteit, azok társadalmi összefüggéseit (pl. Isaac Newton, Arkhimédész, Galileo Galilei, Jedlik Ányos)

Lendület és egyensúly

A tanuló:

- egyszerű eszközökkel létrehoz periodikus mozgásokat, méri a periódusidőt, fizikai kísérleteket végez azzal kapcsolatban, hogy mitől függ a periódusidő;
- tisztában van a mozgások kialakulásának okával, ismeri az erő szerepét egy mozgó test megállításában, elindításában, valamilyen külső hatás kompenzálásában;
- tisztában van a rugalmasság és rugalmatlanság fogalmával, az erő és az általa okozott deformáció közötti kapcsolat jellegével. Be tudja mutatni az anyag belső szerkezetére vonatkozó legegyszerűbb modelleket, kvalitatív jellemzőket.

Víz és levegő a háztartásban és a környezetünkben

A tanuló:

- jellemzi az anyag egyes halmazállapotait, annak sajátságait, ismeri a halmazállapot-változások jellemzőit, a halmazállapot-változások és a hőmérséklet alakulásának kapcsolatát;

- tudja magyarázni a folyadékokban való úszás, lebegés és elmerülés jelenségét, az erre vonatkozó sűrűségfeltételt;
- tudja, miben nyilvánulnak meg a kapilláris jelenségek, ismer ezekre példákat a gyakorlatból (pl. növények tápanyagfelvétele a talajból);
- kísérletezés közben, illetve a háztartásban megfigyeli a folyadékok és szilárd anyagok melegítésének folyamatát, és szemléletes képet alkot a melegedést kísérő változásokról, a melegedési folyamatot befolyásoló tényezőkről.

8. évfolyam:

Elektromosság a háztartásban

A tanuló:

- ismeri az elektromos állapot fogalmát, kialakulását, és megmagyarázza azt az anyagban lévő töltött részecskék és a közöttük fellépő erőhatások segítségével;
- szemléletes képe van az elektromos áramról, ismeri az elektromos vezetők és szigetelők fogalmát;
- használja a feszültség, áramerősség, ellenállás mennyiségeket egyszerű áramkörök jellemzésére;
- tudja, hogy a Földnek mágneses tere van, ismeri ennek legegyszerűbb dipól közelítését. Ismeri az állandó mágnes sajátságait, az iránytűt.

Világítás, fény, optikai eszközök

A tanuló:

- ismeri az aktuálisan használt elektromos fényforrásokat, azok fogyasztását és fényerejét meghatározó mennyiségeket, a háztartásban gyakran használt áramforrásokat;
- ismeri a látás folyamatát, a szem hibáit és a szemüveg szerepét ezek kijavításában, a szem megerőltetésének (például számítógép) következményeit;
- ismeri néhány gyakran használt optikai eszköz részeit, átlátja működési elvüket;
- tisztában van a fény egyenes vonalú terjedésével, szabályos visszaverődésének törvényével, erre hétköznapi példákat hoz.

Hullámok

A tanuló:

- érti a hullámmozgás lényegét és a jellemző legfontosabb mennyiségeket: frekvencia, amplitúdó, hullámhossz, terjedési sebesség;
- megfigyeli az elterjedt hangszereket használat közben, felismeri azok működési elvét;

- ismeri a hallás folyamatát, a levegő hullámzásának szerepét a hang továbbításában. Meg tudja nevezni a halláskárosodáshoz vezető főbb tényezőket.

Környezetünk globális problémái

A tanuló:

- környezetében zajszintméréseket végez számítógépes mérőeszközzel, értelmezi a kapott eredményt;
- ismeri az ózonpajzs elvékonyodásának és az ultraibolya sugárzás erősödésének tényét és lehetséges okait.

Égi jelenségek megfigyelése és magyarázata

A tanuló:

- érti a nappalok és éjszakák változásának fizikai okát, megfigyelésekkel feltárja a holdfázisok változásának fizikai hátterét. Látja a Nap szerepét a Naprendszerben mint gravitációs centrum és mint energiaforrás;
- ismeri a csillagok fogalmát, számuk és méretük nagyságrendjét. Ismeri a világűr fogalmát, a csillagászati időegységeket (nap, hónap, év) és azok kapcsolatát a Föld és Hold forgásával és keringésével;
- ismeri a csillagképek, a Sarkcsillag, valamint a Nap égi helyzetének szerepét a tájékozódásban;
- tisztában van a galaxisok mibenlétével, számuk és méretük nagyságrendjével. Ismeri a Naprendszer bolygóinak fontosabb fizikai jellemzőit;
- tisztában van az űrkutatás aktuális céljaival, legérdekesebb eredményeivel.

Melléklet 2/ a

A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei

Az alapfokú művészetoktatás osztályozó és különbözeti vizsga anyagai

Balettelőkészítő gimnasztika

Előkészítő évfolyamok

1. évfolyam:

- Bemelegítő gyakorlatok:
 - Különböző járás és futásformák
- Gyakorlatok közepen, állásban Lábfejgyakorlatok:
 - Féltalp – spicc
 - Lábcsúsztatás előre és zárás parallel pozícióban
 - Lábfelhúzás parallel–passé helyzetben
- Nyújtó gyakorlatok:
 - Guggolásban rugózás,
 - Zárt állásban hátul összefogott kézzel előrehajlás
 - Terpeszállásban törzsdöntés előre
- Gyakorlatok ülőhelyzetben Nyújtott ülésben:
 - Lábfej gyakorlatok
 - Nyújtó gyakorlatok
 - Hát- és törzserősítő gyakorlatok
 - Oldalizmok nyújtása
 - Csipő–váll kontrollálása
- Hajlított ülésben:
 - Hasizom erősítő gyakorlatok
 - Gerinc hajlékonyságát elősegítő gyakorlatok
- Terpeszülésben:
 - Nyújtás
- Gyakorlatok térdelésben:
 - Rüszt fejlesztés
 - Combizom erősítés

-
- Derékhajlítás
 - Grand battement előkészítés
 - Gyakorlatok fekvő helyzetben:
 - Háton fekvésben:
 - Hasizom fejlesztés
 - Combizom erősítés
 - Gerinc hajlékonyságának fejlesztése
 - Nyújtás
 - Hason fekvésben:
 - Hátizom gyakorlatok
 - Nyújtások:
 - Béka
 - Híd
 - Haránt spárgák
 - Angol spárga
 - Ugrások:
 - Allegro előkészítésére
 - ugrás 2 lábra érkezve
 - ugrás 1 lábra érkezve
 - Kargyakorlatok:
 - Kartartások
 - Karvezetések
 - Helyes kézfej és ujjtartás

2 évfolyam:

- Bemelegítő gyakorlatok:
 - Járás csipőre tett kézzel, lefeszített spiccel, egyszerű ritmus tapsolása járással együtt
 - Féltalpon járás karvezetésekkel
 - Járás kifelé fordított lábakkal, később ritmizált járás
 - Járás nyújtott térdrel, törzshajlítással és döntéssel kombinálva
 - Futás térdemeléssel, sarokemeléssel

-
- Szökdelés páros lábbal, guggolásban
 - Oldal chassé
 - Előre chassé
 - Gyakorlatok középén:
 - Spicc, féltalp en dehors I. pozícióban, II. pozícióban karhasználattal
 - Lábcsúsztatás előre és oldalra en dehors helyzetben
 - Terpeszállás kifelé fordított lábbal: törzshajlítás, előre törzsdöntés
 - Gyakorlatok ülő helyzetben:
 - Nyújtott ülésben:
 - Lábfej és nyújtó gyakorlatok
 - Hajlított ülésben:
 - Hasizom erősítő gyakorlatok
 - „Z- ülésben
 - Láblendítés Z ülésből oldal irányba, oldalt alkartámaszra érkezve és vissza kiinduló helyzetbe
 - Keresztező ülésben:
 - Derék – váll elfordítás
 - Terpeszülésben:
 - Nyújtás
 - Gyakorlatok térdelő helyzetben:
 - Rüszt fejlesztése
 - Nyújtó és erősítő gyakorlatok
 - Gyakorlatok fekvő helyzetben:
 - Hason fekvésben:
 - Lábemelés hátra váltott lábbal
 - Páros lábemelés hátra
 - Páros lábemelés hátra
 - vízszintes olló spiccban – flexben
 - Háton fekvésben:
 - Hasizom erősítő és nyújtógyakorlatok
 - Előre irányú tágitás
 - Nyújtott lábbal függőleges olló mozdulatok

- vízszintes olló spiccben – flexben (hasizom)
- Grand battement jeté előre
- zárás, felüléssel
- Ugrások:
 - En dehors I. pozíció demi pliébe érkezés
 - En dehors II.pozícióba érkezés
- Kargyakorlatok:
 - I.–II.–III. kartartások

Klasszikus balett

Alapfok

1. évfolyam:

- Rúdgyakorlat:
 - Pozíció váltás rúddal szemben és rúd mellett
 - Demi plié I., II., V. pozíciókban
 - Battement tendu I. pozícióban rúddal szemben
 - Battement tendu I. pozícióban rúd mellett
 - Battement tendu passé par terre
 - Battement tendu jeté I. pozícióban rúddal szemben oldalra és hátra, rúdnak háttal állva előre
 - Demi rond en dehors és en dedans rúddal szemben, rúdnak háttal és rúd mellett
 - Rond de jambe par terre en dehors és en dedans
 - Plié soutenu I. pozícióból rúddal szemben, rúdnak háttal, és rúd mellett
 - Relevé lent 45° rúddal szemben, rúdnak háttal, és rúd mellett
 - Sur le cou-de-pied helyzetek: alacsony, rendkívüli passé
 - Relevé I., II. pozícióban rúddal szemben
 - Hajlások rúddal szemben hátra
- Középgyakorlat:
 - Pozícióváltás.
 - Demi plié I., II., V. pozícióban

- Battement tendu en face I. pozícióból előre, oldalra és hátra
- Karpozíciók: előkészítő karhelyzet, I., II., III. karpozíció
- Port de bras-k: 1/2 és I. port de bras.
- Allegro:
 - Temps levé saute I., II.
 - Petit échappé I. pozícióból II. pozícióba ugorva rúddal szemben és közép-
pen
 - Galopp-lépés
 - Pas de bourrée suivi párhuzamos lábbal előre haladva féltalpon

2. évfolyam:

- Rúdgyakorlat:
 - Grand plié I. II. V. pozíciókban
 - Battement tendu V. pozícióban
 - Battement tendu jeté rúd mellett
 - Rond de jambe par terre demi plié-vel
 - Fondu 45°-on rúddal szemben állva oldalra és hátra, rúdnak háttal állva
előre
 - Átfont sur le cou-de-pied III. pozícióból indítva
 - Frappé spiccel érintve a földet előre, oldalra, hátra
 - Relevé lent 45° fölé
 - Grand battement jeté rúddal szemben állva oldalra és hátra, rúdnak háttal
állva előre
 - Relevé V. pozícióban
 - Dőlés előre rúdnak háttal állva – Hajlás oldalra rúddal szemben állva
- Középgyakorlat:
 - Battement tendu V. pozícióban
 - Battement tendu passé par terre
 - Demi rond lábujjhegygel földet érintve en dehors és en dedans
 - Rond de jambe par terre en dehors és en dedans
 - Plié soutenu
 - Relevé I., II. pozícióban

- II. Port de bras
- Allegro:
 - Temps levé sauté V. pozícióban
 - Petit échappé V. pozícióban
 - Petit changement de piéd
 - Sissonne simple rúddal szemben
 - Assamble rúddal szemben állva oldalra
 - Pas marché lépések

3. évfolyam:

- Rúdgyakorlat:
 - IV. pozíció megtanítása
 - Battement tendu demi plié–vel
 - Battement tendu jeté demi plié–vel
 - Battement tendu jeté pointé előre, oldalra, hátra
 - Preparáció a rond de jambe par terre–hez
 - Fondu 45 °–on rúd mellett
 - Soutenu 45°–on előre, oldalra, hátra
 - Frappé 35°–on előre, oldalra, hátra
 - Double frappé 35°–on, előre, oldalra, hátra
 - Petits battements sur le cou–de–piéd
 - Relevé lent 90°–on előre, oldalra, hátra
 - Developpé 90°–on előre, oldalra, hátra
 - Grand battement jeté előre, oldalra, hátra
 - Hajlások rúd mellett
 - Félfordulat V. pozícióból V. pozícióba rúd felé és rúdtól elfordulva
 - Balance féltalpon I., II., IV., V. pozíciókban állva
 - Pas de bourrée lábváltással rúddal szemben en dehors és en dedans
- Középgyakorlat:
 - Grand plié I., II. pozícióban
 - Battement tendu demi plié–vel
 - Battement tendu marché

-
- Battement tendu jeté
 - Battement tendu jeté demi plié–vel
 - Rond de jambe par terre demi plié–vel
 - Relevé lent 45°–on
 - Frappé lábujjhegyel érintve a földet
 - Pózok lábujjhegyel érintve a földet, nagy kartartással croisé, effacée előre, hátra, valamint I., II., III. arabesque–ben
 - Temps lié par terre tagoltan en dehors, en dedans
 - III. Port de bras
 - Allegro:
 - Petit echappé egy lábra érkezve
 - Assemblé oldalra
 - Glissade oldalra
 - Sissonne simple en face
 - Changement 1/4 és 1/2 fordulattal
 - Pas chassé előre és oldalra

4. évfolyam:

- Rúdgyakorlat:
 - Demi plié és grand plié IV. pozícióban
 - Battement double–tendu előre, oldalra, hátra, nyújtott lábbal és demi–plié–vel
 - Battement tendu jeté passé par terre
 - Battement tendu jeté–développé előre, oldalra, hátra
 - Grand rond de jambe par terre en dehors és en dedans
 - Fondu 45°–on féltalpra emelkedéssel
 - Double fondu 45°–on talpon
 - Demi rond 45°–on talpon en dehors és en dedans
 - Grand ronde 45°–on talpon en dehors és en dedans
 - Frappé és double frappé féltalpon
 - Előkészítő a rond de jambe en l’ air–hez
 - Développé passé, en face

-
- Petits battement sur le cou-de-pied féltalpon
 - Attitude helyzetek
 - Relevé egy lábon
 - Balance lábujjhegyen rendkívüli sur le cou-de-pied-ben tartott szabadlábbal
 - Középgyakorlat:
 - Grand plié IV. és V. pozícióban
 - Battement tendu pózokban nagy kartartással
 - Battement double-tendu oldalra, nyújtott lábbal és demi-plié-vel
 - Battement tendu jeté pointé
 - Battement tendu jeté marché
 - Fondu 45°-on en face
 - Soutenu 45°-on en face
 - Frappé 35°-on en face
 - Double frappé 35°-on en face
 - Relevé lent 45°-on pózokban
 - Relevé lent 90°-on en face
 - Developpé 90°-on en face
 - Écarté előre és hátra pózok nagy kartartással, spiccel a földön
 - Temps lié par terre hajlással
 - Pas de bourré en dehors
 - 3/4 fordulat V. pozícióból V. pozícióba
 - Tour-ok:
 - Preparáció a tour sur le cou-de-pied-hez II., IV., V. pozícióból en dehors és en dedans V. pozícióba zárva
 - Tour sur place
 - Allegro:
 - Temps levé sauté volé V. pozícióban előre haladva
 - Petit jeté oldalra, rúddal szemben
 - Échappé 1/4 és 1/2 fordulattal
 - Double assemblé oldalra
 - Sissonne fermé 45°-on oldalra
 - Pas de chat (olasz forma)

5. évfolyam:

- Rúdgyakorlat:
 - Battement tendu pózokban nagy kartartással
 - Battement tendu jeté pózokban nagy kartartással
 - Battement tendu jeté pointé pózokban nagy kartartással
 - Double fondu 45°-on féltalpra emelkedéssel
 - Soutenu 45°-on féltalpra emelkedéssel
 - Demi rond 45°-on féltalpon
 - Grand ronde 45°-on féltalpon
 - Rond de jambe en l' air talpon
 - Fouetté talpon 1/2 fordulattal
 - Relevé lent pózokban
 - Developpé pózokban
 - Grand battement jeté pointé előre, oldalra, hátra
 - Mély hajlások előre és hátra
 - Balance lábujjhegyen, 45°-on tartott szabadlábbal
- Középgyakorlat:
 - Battement tendu en tournant 1/8 és 1/4 fordulatokkal
 - Battement double-tendu előre és hátra, nyújtott lábbal és demi plié-vel
 - Battement tendu jeté en tournant 1/8 és 1/4 fordulatokkal
 - Battement tendu jeté passé par terre
 - Battement tendu jeté-developpé előre, oldalra, hátra
 - Grand rond de jambe par terre
 - Fondu 45°-on talpon, pózokban kis kartartással
 - Soutenu 45°-on talpon, pózokban kis kartartással
 - Relevé lent 90°-on talpon, pózokban
 - Developpé 90°-on talpon, pózokban
 - Grand battement jeté
 - Pas balancé en face és 1/4 fordulattal
 - Pas bourrée en dedans
 - IV. port de bras
- Tour-ok:

- Egy tour sur le cou-de-pied II., IV., V. pozícióból
- Tour pas de bourrée diagonálban
- Tour chainé diagonálban
- Allegro:
 - Changement egy fordulattal
 - Assemblé előre és hátra
 - Glissade előre és hátra
 - Petit jeté oldalra

6. évfolyam:

- Tananyag:
 - Az első öt év tananyagának összegzése
 - A gyakorlatok pontos technikai kivitelezése
 - Nagy pózok a rúdnál
 - Kis és nagy pózok a középgyakorlatokban
 - Helyben forgások és diagonál tour-ok
 - Az ugrások en tournant formái
 - Az alapfokú művészeti vizsga anyaga

Népi játék

Előkészítő évfolyamok

1. évfolyam:

- Alapvető mozdulattípusok gyakoroltatása (járás, futás, ugrás).
- Az ugrás és forgás technikai előkészítése.
- Játéktípusok (sport-küzdő karakterű népi játékok, énekes-táncos gyermekjátékok).
- Népi mondókák, kiszámolók, szövegek, dallamok.

-
- Alapvető zenei ismeretek (egyenletes lüktetés, zenéhez való igazodás, negyedes és nyolcados lüktetés, dallamegységek, a gyermekdalok hangkészlete, ritmusgyakorlatok).
 - Irányok, alakzatok (előre-hátra, jobbra-balra, lent-főnt, sor, kör, oszlop, félkör, csigavonal, szórt forma, térkitöltés, térváltás, egyén és csoport viszonya az alakzatokban).
 - Játékfüzések a helyi, vagy régió szerinti, néphagyományban fellelhető népi gyermekjátékokból (Dél-Alföld).

2. évfolyam:

- Alapvető mozdulattípusok gyakoroltatása (járás, futás, ugrás).
- Az ugrás technikai előkészítése, ugrás típusok.
- Játéktípusok (sport-küzdő karakterű népi játékok, énekes táncos gyermekjátékok).
- Népi mondókák, kiszámolók, szövegek, dallamok.
- Alapvető zenei ismeretek (egyenletes lüktetés, zenéhez való igazodás, negyedes és nyolcados lüktetés, dallamegységek, a gyermekdalok hangkészlete, ritmusgyakorlatok).
- Irányok, alakzatok (előre-hátra, jobbra-balra, lent-főnt, sor, kör, oszlop, félkör, csigavonal, szórt forma, térkitöltés, térváltás, egyén és csoport viszonya az alakzatokban).
- Játékfüzések a helyi, vagy régió szerinti, néphagyományban fellelhető népi gyermekjátékokból (Dél-Alföld).

Néptánc

Alapfok 3. évfolyam:

- Táncelőkészítő gimnasztika, tánctechnika: alapvető mozdulattípusok, támaszték-szerkezet, súlyváltások, ugrástípusok, térdhasználat, térben való eligazodás.

- Táncgyakorlat: az ugrós és a csárdás tanítását előkészítő táncos mozdulatok megismertetése, ugrós táncok előkészítése csoportos formában, csárdás motívumok (egylépéses, kétlépéses, tovahaladó) csoportos formában.
- Énekes-táncos népi gyermekjátékok (szerepjátékok, párválasztó játékok), a páros tánc előkészítése.
- Dél-dunántúli ugrós táncmotívumok (cifra, höcögő, lengető, térdütögető, csapások és ezek variációi, keresztező futó, vonulós-dudálós motívumok).
- Eszközös táncok (fiúknak kanásztánc, sudridom, lányoknak üveges).
- Mezőföldi leányjáték motívumai.
- Koreográfia, vagy táncetűd összeállítása.
- Improvizáció.
- A választott táncanyaghoz kapcsolódó népdalok.

Alapfok 4. évfolyam:

- Táncelőkészítő gimnasztika, tánctechnika: alapvető mozdulattípusok, támaszték-szerkezet, súlyváltások, ugrástípusok, térdhasználat, térben való eligazodás, dinamikai gyakorlatok, pozíciók, lenghangsúly-fenthangsúly gyakorlatok, összekapaszkodási módok, eszközhasználat, csapások, gesztusok.
- Ritmus-tér-térforma fogalmainak alkalmazása a gyakorlatban.
- Énekes-táncos népi gyermekjátékok: a játékkismeret bővítése (szerepjátékok, párválasztó játékok) kör és páros tánc előkészítése.
- A Dunai táncdialektus ugrós táncai közül választott rábaközi táncanyag bevezetése (szóló, páros, csoportos): kopogós, sarkas cifra, ugrócsapó és variánsai, terpeszcsapó, csárdás.
- Rábaközi csárdás motívumok páros formában: egylépéses, kétlépéses csárdás.
- Eszközös táncok tanulása: köcsögös, vitnyédi párnás tánc.
- Rábaközi verbunk motívumok: tapsbemérő, fordulós és variációi.
- Koreográfia, vagy táncetűd összeállítása.
- Improvizáció.
- Zenei ismeretek: a rábaközi táncanyaghoz kapcsolódó népdalok, a tánczene jellemzői, jellegzetes zenekarok, hangszerek.

- Táncfolklorisztika: Rábaköz földrajzi elhelyezkedése, a tánc típusok jellemzői, a tánc funkciói, táncalkalmak.
- Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései a rábaközi falvakban.

Alapfok 5. évfolyam:

- Táncelőkészítő gimnasztika, tánctechnika: alapvető mozdulattípusok, támaszték-szerkezet, súlyváltások, ugrástípusok, térdhasználat, térben való eligazodás, dinamikai gyakorlatok, pozíciók, körtartás, körív mentén haladás (séta, járás, futás, ridázás), lenthangsúly-fenthangsúly gyakorlatok, összekapaszkodási módok, tartás-ellentartás gyakorlatai, tempóváltások, páros fogás, csapások, gesztusok.
- A Dunai táncdialektus közül választott sárközi karikázó motívumainak elsajátítása (lépő, rezgő, csárdás, futó, ugró, Fär-Öer motívum).
- A Tiszai táncdialektus verbunk és csárdás táncai közül választott dél-alföldi táncanyag (csoportos, páros).
- Dél-alföldi páros ugrós: egyes csárdás, kirúgós cifra, oldalazó, hátravágó, kopogó, légbokázó cifra, futó-kirúgós cifra, csapások, haladó bokázók, földcsapók, szökellős dobogó.
- Dél-alföldi csárdás: séta, séta-ugró, séta-lengető, páros forgó, forgóváltó, páros bokázó, kisharang, félfordulós, előre-hátrahaladó.
- Koreográfia, vagy táncetűd összeállítása.
- Zenei ismeretek: a dél-alföldi táncanyaghoz kapcsolódó népdalok, a tánczene jellemzői, jellegzetes zenekarok, hangszerek.
- Táncfolklorisztika: Dél-Alföld földrajzi elhelyezkedése, a tánc típusok jellemzői, a tánc funkciói, táncalkalmak, régi és új stílusú táncok.
- Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései a Dél-Alföldön.

Kreatív gyermektánc

Előkészítő évfolyamok

1. évfolyam:

-
- Ismerkedő táncok
 - Ábrázoló táncok
 - Csoportos táncok
 - Ünnepi táncok
 - Izom puzzle/testtudati táncok
 - Kitalálás játékok
 - Ábrázoló és csoportjátékok
 - Anyaggal való játékok

2. évfolyam:

- Energia levezető, összehangoló játékok
- Koncentrációt növelő játékok
- A feladatok egyénileg, páros, kis és nagycsoportos formában
- Alap mozgásformák elsajátítása, variálása, tudatosítása (kúszás, mászás, gurulás, lépés, járás, futás, ugrás)
- Alapvető gyakorlattípusok használata:
- Vezetés-követés: alárendeltség, fölérendeltség megtapasztalása
- Másolás-tükrözés: szinkronicitás, kánonforma,
- Kontraszt variációk: mozgás-mozdulatlanság, kicsi-nagy mozgások, gyors-lassú mozgások tudatosítása
- Akció-reakció: párbeszédformák, folytatáson alapuló játékok
- Zenei táncjátékok
- Bizalmi játékok
- Fogócska és más, gyors reakciókészséget fejlesztő játékok
- Koncentráló és kitalálás játékok
- Ábrázoló és csoportjátékok
- Anyaggal való játékok

Jazz-technika

Alapfokú évfolyamok

2. évfolyam

- Izolációs_tréning
 - A kiinduló helyzet parallel II. pozíció.

- Hajlítások, hajlások
 - A nyaki szakasz hajlítása és nyújtása előre, oldalra, hátra koordinálva demi plie-vel, majd
 - szaggatott irányú fejkörzés demi plie-vel és nyújtással koordinálva
 - Vállizületek mozgatása előre, hátra koordinálva demi plie-vel és nyújtással, majd körzése
 - előre illetve hátra indítva.
 - Nyaki-, háti szakasz vállizületekkel együttes hajlítása és nyújtása előre, oldalra és hátra
 - koordinálva demi plie-vel
 - Szaggatott törzskörzés koordinálva demi plie-vel és nyújtással.
 - Nyaki, háti, deréki szakasz hajlítása és nyújtása előre, oldalra, hátra, majd szaggatott
 - törzskörzés koordinálva demi plie-vel és nyújtással.

- Döntések
 - Csípőizületből törzsdöntés és visszaemelés előre, oldalra, hátra koordinálva térdnyújtással
 - és demi plie-vel, majd körzés szaggatottan térdek nyújtva.

- Fordítások
 - Nyaki szakasz fordítása oldalra
 - Nyaki, háti és deréki szakasz fordítása oldalra majd vissza, koordinálva demi plie-vel és

-
- nyújtással, karok II. pozícióban, kézfej flex-tartásban
 - Törzsdöntésben előre, törzsfordítás oldalra, jobbra, illetve balra koordinálva demi plie-vel,
 - és nyújtással, karok II. pozícióban, kézfej flex-tartásban
 - Hátra dőlésben törzsfordítás jobbra és balra grand plie-ben, karok II. pozícióban, kézfej
 - flex-tartásban

 - Tolások
 - Nyaki szakasz tolása előre, oldalra, hátra, majd szaggatott körzés
 - Csípő tolása előre, oldalra, hátra, majd szaggatott körzéssel
 - Csípő tolása előre, oldalra, hátra demi plié-ben, majd szaggatott körzéssel

 - Törzsgyakorlatok kombinációi
 - Törzshajlítások és döntések kombinációi koordinálva demi plie-vel és nyújtással előre,
 - hátra, oldalra karhasználattal
 - Contraction-release törzsfordítással kombinálva karhasználattal demi plie és nyújtással,
 - egyenes tartásban, előre döntésben és homorításban a release helyzetben
 - Törzshullámok melyben szerepel az összes tanult helyzet, előre, hátra és oldalra
 - karhasználattal
 - Battement tendu és jeté parallel I. pozícióban, kombinálva jazz port de bras-val
 - Demi és grand plié parallel és en dehors pozíciókban, jazz port de bras-val
 - Grand battement jeté jazz port de bras-val

 - Lépések
 - Előre-hátra, jobbra-balra, illetve négyszögben, kar koordinációkkal és különböző tempóban
 - gyakorolva
 - Merenge
 - Swing

-
- Afro
 - Funky
 - Boogi walk egy csípőkörrel majd két csípőkörrel
 - Lebegő funky

 - Jazz kartartások és port de bras-k

 - Ugrás
Soutte parallel I. pozícióban jazz-port de bras-val, majd negyed, fél és egész fordulattal.

4. évfolyam:

- Izolációs tréning
A tréning tananyaga megegyezik az előző évben tanultakkal. A különbség a technikai kivitelezésben és a stílusos előadásmódban látható.

- Törzsgyakorlatok kombinációi
 - Törzshajlítások és döntések kombinációi koordinálva demi plie-vel és nyújtással előre,
 - hátra, oldalra karhasználattal
 - Contraction-release törzsfordítással kombinálva karhasználattal demi plie és nyújtással,
 - egyenes tartásban, előre döntésben és homorításban a release helyzetben
 - Törzshullámok melyben szerepel az összes tanult helyzet, előre, hátra és oldalra
 - karhasználattal
 - Battement tendu és jeté parallel I. pozícióban, és en dehors I. pozícióban, kombinálva jazz
 - port de bras-val
 - Demi és grand plié parallel és en dehors pozíciókban, jazz port de bras-val
 - Grand battement jeté jazz port de bras-val

- Lépések
 - Előre-hátra, jobbra-balra, illetve négyszögben, kar koordinációkkal és különböző tempóban
 - gyakorolva
 - Merenge
 - Swing
 - Afró
 - Funky
 - Boogi walk egy csípőkörrel majd két csípőkörrel
 - Lebegő funky
 - Chassé-k diagonálban

- Jazz kartartások és port de bras-k

- Ugrás
 - Sauté parallel I. pozícióban jazz-port de bras-val, majd negyed, fél és egész fordulattal.

5. évfolyam:

- Középgyakorlatok
 - Plie gyakorlat: jazz port de bras-val, sarokemelés vállizolációval, II. I. IV. V. pozícióban
 - Battement tendu és jeté gyakorlatok: csípőízületből lábfordítások parallel helyzetből en
 - dehors helyzetbe hangsúlyos váltásokkal, előre, oldalra és hátra,
 - Grand battement jeté gyakorlatok: előre és oldalra, váltva hajlítva és nyújtva relevé-vel,
 - majd hajlított, és nyújtott lábbal
 - Mellkas tolások: oldalra, előre és hátra port de bras-val, contraction-ból indított
 - hátrahajlással

- Fekvő gyakorlatok

- Háton fekvésben, homorítás és contraction
- Hajlított lábhúzások parallelben kifelé és befelé
- Nyújtott lábhúzások spiccben és flex-ben, előre
- Felülés contraction-val és mellkas emeléssel, előre törzshajlítás belenyújtással döntésbe és
- törzsfordítás karnyitással harmadikból második karpozícióba
- Lábemelés a fej mögé a talajra, boka visszafeszítése, flex helyzetben saroktolások hátra,
- majd visszagördülés fekvésbe
- Felülés contraction-val, hajlított lábemeléssel, törzs- és lábnyújtás lebegőülésbe, majd
- contraction és hanyattfekvés, páros lábemelés előre, majd leengedés (3x)

- Ülő gyakorlatok

Terpeszülésben döntés és hajlítás belenyújtással előre, oldalra

- Lépések

- Triplett
- Lépésvariációk izolációs port de bras-val
- Jazz pas de bourée, majd forgással

6. évfolyam:

- Középgyakorlatok

- Plié gyakorlat: jazz port de bras-val, sarokemelés vállizolációval, II. I. IV. V. pozícióban
- Törzsgyakorlatok époulement helyzetekben: törzsfordítás, törzsdöntések és hajlások
- kombinációi különböző irányokban port de bras-val

-
- Battement tendu és jeté gyakorlatok: csípőízületből lábfordítások parallel helyzetből en
 - dehors helyzetbe hangsúlyos váltásokkal, előre, oldalra és hátra, double tendu-vel, utána jeté
 - plie-vel, sur le cou-de-pied-ből indítva. A végén passé-k, relevé-vel
 - Grand battement jeté gyakorlatok: előre és oldalra, váltva hajlítva és nyújtva relevé-vel,
 - majd hajlított, és nyújtott lábbal
 - Mellkas tolások: oldalra, előre és hátra port de bras-val, contraction-ból indított
 - hátrahajlással

- Fekvő gyakorlatok

- Háton fekvésben, homorítás és contraction
- Hajlított lábhúzások parallelben kifelé és befelé
- Nyújtott lábhúzások spiccben és flex-ben, előre
- Felülés contraction-val és mellkas emeléssel, előre törzshajlítás belenyújtással döntésbe és
- törzsfordítás karnyitással harmadikból második karpozícióba
- Lábak hajlítva terpeszben a talajon bokafogás. Csípő emelésben rugózás majd leereszkedés
- contraction-val csigolyánként majd csípőemelés fejtetőig, utoljára kéztámasszal a vállaknál
- hídba feltol, térdnyújtás súlypontáthelyezéssel a karokra
- Lábemelés a fej mögé a talajra, boka visszafeszítése, flex helyzetben saroktolások hátra,
- majd visszagördülés fekvésbe
- Felülés contraction-val, hajlított lábemeléssel, törzs- és lábnyújtás lebegőülésbe, majd
- contraction és hanyattfekvés, páros lábemelés előre, majd leengedés (3x)

- Ülő gyakorlatok

Terpeszülésben döntés és hajlítás belenyújtással előre, oldalra

-
- Lépések
 - Triplett
 - Lépésvariációk izolációs port de bras-val
 - Jazz pas de bourée, majd forgással
 - A tananyagra épülő lépéskombinációk

 - Tour-ok
 - Parallel helyzetben lábváltással és a nélkül
 - Parallel helyzetben pliében
 - Chainé

Melléklet 2/b

A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

Klasszikus balett

1. A vizsga részei:

A vizsga gyakorlati vizsgából áll.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama:

Klasszikus balett 45-50 perc

2. A vizsga tartalma:

A gyakorlati vizsga tartalma:

A vizsga anyaga előre kijelölt és a szaktanár által összeállított és betanított gyakorlatokból áll, melyet a tanulók csoportos formában, önállóan mutatnak be.

Klasszikus balett

- Rúdgyakorlatok
 - technikailag emelkedő nehézségi fokú, több gyakorlatból álló, egymást követő gyakorlatsorok a rúdnál (plié, battement tendu, battement tendu jeté, rond de jambe par terre, fondu, frappé, adagio, grand battement jeté gyakorlatok).
- Középgyakorlatok
 - különböző dinamikájú, a tananyagban előírt elemekből álló gyakorlatok, gyakorlatsorok középén (battement tendu, jeté, fondu, adagio, grand battement jeté gyakorlatok, a pózok alkalmazásával).
- Allegro
 - kis ugrások egyszerű kombinációk formájában (temps levé sauté, petit changement, petit échappé, assemblé, petit jeté, sissonne simple, glissade alkalmazásával),
 - nagy ugrás (sissonne fermée).
- Tourok

-
- forgások közében és diagonálban (egy tour sur le cou -de- pied II. IV. V. pozícióból, tour sur place közében, tour pas de bourrée diagonálban) választhatóan.

3. A vizsga értékelése:

Klasszikus balett gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai:

- a gyakorlatok, gyakorlatsorok pontos bemutatása,
- technikai biztonság;
- koordinált, esztétikus előadásmód,
- a gyakorlatok zenével összehangolt kivitelezése,
- fegyelmezett együttműködés a csoportos munkában.

https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/iranyelvek_alaprogramok/alapfoku_muveszetoktatas